

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI

MEDENİ USUL VE İCRA İFLAS HUKUKU BİLİM DALI

**İCRA İFLAS KANUNU'NA GÖRE KİRALANAN
TAŞINMAZLARIN TAHLİYESİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Beyza KIZILCIK

BURSA – 2024

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI

MEDENİ USUL VE İCRA İFLAS HUKUKU BİLİM DALI

**İCRA İFLAS KANUNU'NA GÖRE KİRALANAN
TAŞINMAZLARIN TAHLİYESİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Beyza KIZILCIK

Danışman:

Dr. Öğr. Üyesi Emine Gökçe KARABEL

BURSA – 2024

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı : Beyza KIZILCIK
Üniversite : Bursa Uludağ Üniversitesi
Enstitüsü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim/Anasanat Dalı : Özel Hukuk Anabilim Dalı
Bilim/Sanat Dalı : Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Tezi Sayfa Sayısı : XII+217
Mezuniyet Tarihi :
Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Emine Gökçe KARABEL

İCRA İFLAS KANUNU'NA GÖRE KİRALANAN TAŞINMAZLARIN TAHLİYESİ

Kiralaran taşınmazların 2004 sayılı İcra İflas Kanununa göre tahliyesi, sıkça başvurulanan ve uygulamada geniş yer tutan bir müessesedir. Kiralaran taşınmazların, yalnızca iki halde İcra İflas Kanununa göre ilamsız tahliyesine olanak sağlanmıştır. Bunlar kira bedelinin süresinde ödenmemesi ve kira süresinin sona ermesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Yalnız bu iki hale özgü olarak, mahkemedan tahliye ilamı alınmaksızın, icra dairesine başvurularak kiralaran taşınmazın ilamsız icra yoluyla tahliyesine olanak tanınmıştır. Kiralaran taşınmazın ilamsız icra yoluyla tahliyesi, sadece para ve teminat alacağına özgü bulunan ilamsız icra müessesesine istisna teşkil etmektedir. Söz konusu ilamsız tahliye yolu, daha hızlı, ucuz ve pratik olması yönünden sıkça tercih edilmektedir. Bu itibarla, kiralaran taşınmazın 2004 sayılı İcra İflas Kanununa göre tahliyesine ilişkin hükümler önem arz etmektedir. Önemine binaen kiralaran taşınmazın İcra İflas Kanununa göre tahliyesi tez konumuz olarak belirlenmiştir. Tez çalışmamızda, kiralaran taşınmazın İcra İflas Kanununa göre tahliyesi konusu, doktrinde yer alan görüşler ve Yargıtay kararları ışığında ele alınmıştır.

Anahtar Sözcükler: İcra İflas Hukuku, İlamsız İcra, İlamsız Tahliye Yolu, Kira Borcu, Tahliye Taahhütnamesi

ABSTRACT

Name and Surname : Beyza KIZILCIK
University : Bursa Uludag University
Institution : The Institution of Social Sciences
Field : Private Law
Branch : Civil Procedure, Enforcement and Insolvency Law
Degree Awarded : Master
Page Number : XII+217
Degree Date :
Supervisor : Assistant Professor Emine Gökçe KARABEL

EVACUATION OF LEASED PROPERTY ACCORDING TO ENFORCEMENT AND BANKRUPTCY LAW

The eviction of leased immovables according to the Enforcement and Bankruptcy Law No. 2004 is a frequently resorted to and widely implemented institution in practice. The Enforcement and Bankruptcy Law allows for eviction without a court order in only two circumstances: non-payment of rent within the stipulated period and expiration of the lease term. Specifically limited to these two cases, the possibility of evicting leased immovables through enforcement without obtaining a court decree has been provided by applying to the enforcement office. The eviction of leased immovables through enforcement without a decree constitutes an exception to the enforcement institution, which is specific to monetary and security debts. This particular method of eviction, due to its swiftness, cost-effectiveness, and practicality, is frequently preferred. Therefore, the provisions concerning the eviction of leased immovables according to Law No. 2004 hold significance. Based on its importance, the eviction of leased immovables according to the Enforcement and Bankruptcy Law has been chosen as the subject of our thesis. In our thesis, the eviction of leased immovables according to the Enforcement and Bankruptcy Law is examined in light of the opinions expressed in legal doctrine and the decisions of the Court of Cassation.

Key Words: Enforcement and Bankruptcy Law, Ordinary Enforcement Proceedings, Eviction Without Judgment Procedure, Rent Debt on Immovable Property, Eviction Agreement

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	viii
KISALTMALAR.....	xii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

I. İLAMSIZ İCRA TAKİBİNİN GENEL ESASLARI, KİRALANAN TAŞINMAZIN İLAMSIZ TAHLİYESİNDE TARAFLAR VE YETKİ

A. Genel Olarak.....	4
B. İlamsız İcra Takibine İlişkin Genel Esaslar.....	4
1. <i>İlamsız İcra Takibi Kavramı</i>	4
2. <i>İlamsız İcra Takibinin Konusu</i>	7
a. Genel Olarak.....	7
b. <i>Para Alacağı</i>	9
(1) <i>Yabancı Para Alacağı</i>	9
(2) <i>Altın, Gümüş Alacakları</i>	13
(3) <i>Kripto Para Alacağı</i>	13
c. <i>Teminat Alacağı</i>	15
3. <i>İlamsız İcra Takibine Başvurulamayan Haller</i>	18
a. <i>Yabancı Devletlerden Olan Para Alacakları</i>	18
b. <i>İdareden Olan Para Alacakları</i>	19
c. <i>İlama Bağlanmış Olan Para Alacakları</i>	19
C. <i>Kiralanan Taşınmazın Tahliyesine İlişkin İlamsız İcra Yolu</i>	22
D. <i>Kiralanan Taşınmazın İlamsız Tahliyesinde Taraflar Ve Yetki</i>	24
1. <i>Takibin Tarafları</i>	24
2. <i>Taraf Ehliyeti</i>	26
3. <i>Takip Ehliyeti</i>	27
4. <i>Taraf Sıfatı</i>	29
5. <i>Takip Arkadaşlığı</i>	30
a. <i>Mecburî Takip Arkadaşlığı</i>	31
b. <i>İhtiyarî Takip Arkadaşlığı</i>	32
(1) <i>Alacaklı Açısından</i>	32
(2) <i>Borçlu Açısından</i>	33
6. <i>Yetkili İcra Dairesi</i>	34
a. Genel Olarak.....	34
b. <i>Genel Yetki Kuralı</i>	35
c. <i>Özel Yetki Kuralları</i>	35
d. <i>Yetki Sözleşmesi</i>	38
e. <i>Yetki İtirazı</i>	41

İKİNCİ BÖLÜM

II. SÜRESİNDE ÖDENMEYEN KİRA BORCUNA YÖNELİK İLAMSIZ TAHLİYE (İİK M. 269-269/D)

A. Genel Olarak.....	43
B. Kira Borcu ve Süresinde Ödeme Kavramı.....	47
1. Kira Borcu	47
a. Kira Borcunun Tanımı ve Konusu	47
b. Kira Borcunun Miktarı	51
c. Kira Borcunun Kapsamı	52
2. Süresinde Ödeme	55
C. Takip Talebi	59
1. Genel Olarak.....	59
2. Başvuru Şekli.....	61
3. Takip Talebinin İçeriği.....	63
a. Genel Olarak.....	63
b. Takip Talebinin Tarafları	65
c. Alacak Tutarı (Kira Borcu).....	68
d. Tahliye Talebi	69
e. Kira Sözleşmesinin Takip Talebine Eklenmesi.....	72
D. Ödeme Emri	74
1. Genel Olarak.....	74
2. Ödeme Emrinin İçeriği.....	79
a. Genel Olarak.....	79
b. Takip Talebinde Yer Alan Kayıtlar	80
c. İhtar	81
(1) Ödeme ve Fesih İhtarı	81
(2) İtiraz Süresine İlişkin İhtar	82
(3) Kira Sözleşmesine ve İmzaya İtiraza İlişkin İhtar.....	84
(4) Tahliye ve Haciz İhtarı	85
E. Ödeme Emrine İtiraz Edilmesi ve İtirazın Kaldırılması.....	86
1. Ödeme Emrine İtiraz	86
a. Genel Olarak.....	86
b. İtiraz Usûlü	87
(1) İtiraz Süresi	87
(2) İtiraz Yeri	88
(3) İtirazın Şekli	89
(4) Kısmî itiraz	91
(5) Gecikmiş İtiraz	92
c. İtiraz Türleri	94
(1) Kira Sözleşmesine İtiraz.....	95
(2) Kira Sözleşmesi Dışındaki Diğer İtirazlar	96
d. İtirazın Hukuki Sonuçları	97
2. İtirazın Kaldırılması	100

a. Genel Olarak.....	100
b. İtirazın Kaldırılması ve Kiralanan Taşınmazın Tahliyesi Talebi	102
(1) İtirazın Kaldırılması Talebi	102
(2) Kiralanan Taşınmazın Tahliyesi Talebi	104
(3) İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Talebine İlişkin Süre	108
(4) İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Talebinin İleri Sürüleceği Yetkili İcra Mahkemesi	112
c. İtirazın Kaldırılması ve Kiralanan Taşınmazın Tahliyesi Talebinin İncelenmesi.....	113
(1) Duruşma Yapılması Hususu	113
(2) Ön İnceleme Aşaması	114
(3) Kira Sözleşmesine İtirazın İncelenmesi	116
(a) Sözlü Kira Sözleşmesinin Mevcudiyeti Hali	116
(b) Adi Yazılı Kira Sözleşmesinin Mevcudiyeti Hali	118
(c) Noterlikçe Düzenlenmiş veya İmzası Onaylanmış Kira Sözleşmesinin Mevcudiyeti Hali	120
(4) Kira Sözleşmesi Dışındaki Diğer İtirazların İncelenmesi.....	124
(a) Genel Olarak	124
(b) Ödeme İtirazı	127
(c) Takas İtirazı.....	131
(d) Kira Sözleşmesinin Sona Erdiği İtirazı	131
d. İcra Mahkemesinin Verebileceği Kararlar	132
(1) İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Kararı	132
(2) İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Talebinin Reddi Kararı.....	138
e. İcra Mahkemesi Kararlarına Karşı Kanun Yoluna Başvuru	140
(1) İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Kararına Karşı Kanun Yolu	140
(2) İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Talebinin Reddi Kararına Karşı Kanun Yolu.....	144
F. Ödeme Emrine İtiraz Edilmemesi	144
1. Ortaya Çıkış Türleri	144
a. Hiçbir Davranışta Bulunmama.....	144
b. Borcu Kabul Etme.....	146
c. Kira Borcunun Ödenmesi	146
(1) Kira Borcunun Ödeme Süresi İçinde Ödenmesi	147
(2) Kira Borcunun Ödeme Süresi Sona Erdikten Sonra Ödenmesi	150
2. Haciz ve Tahliye Talebi	152
a. Haciz Talebi.....	152
b. Tahliye Talebi	153
3. Tahliye Talebinin İncelenmesi.....	156
a. Genel Olarak.....	156
b. Süresi İçinde İleri Sürülmeyen Ödeme İtirazının İcra Mahkemesinde İleri Sürülme ve İncelenme Hususu	158
4. İcra Mahkemesinin Kararı.....	162
5. İcra Mahkemesinin Kararına Karşı Kanun Yolu	164

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. SONA EREN KİRA SÜRESİ AÇISINDAN İLAMSIZ TAHLİYE

A. Genel Olarak.....	166
B. Konut ve Çatılı İşyeri Olmayan Taşınmazların Tahliyesi	168
1. Genel Olarak.....	168
2. Takip Talebi	169
3. Tahliye Emri	170
4. Tahliye Emrine İtiraz Edilmesi ve İtirazın Kaldırılması.....	171
a. Tahliye Emrine İtiraz	171
b. Tahliye Emrine İtirazın Kaldırılması.....	173
(1) İtirazın Kaldırılması Talebinin İleri Sürülmesi	173
(2) İtirazın Kaldırılması Talebinin İleri Sürülebileceği Süre	174
(3) İtirazın Kaldırılması Talebinin İncelenmesi ve İcra Mahkemesinin Kararı.....	175
(4) İcra Mahkemesinin Kararına Karşı Kanun Yoluna Başvuru.....	178
5. Tahliye Emrine İtiraz Edilmemesi.....	179
C. Konut ve Çatılı İşyeri Olan Taşınmazların Tahliyesi	182
1. Genel Olarak.....	182
2. Tahliye Taahhütnamesi.....	183
a. Genel Olarak.....	183
b. Tahliye Taahhütnamesinin Geçerlilik Unsurları.....	184
(1) Kiracı Tarafından Verilmesi	184
(2) Yazılı Olması	186
(3) Kira Sözleşmesinin Akdi ve Kiralanan Taşınmazın Tesliminden Sonra Verilmesi.....	187
(4) Taahhüt Edilen Tahliye Tarihinin Belirli Olması	189
3. Takip Talebi	191
4. Tahliye Emri	193
5. Tahliye Emrine İtiraz Edilmesi ve İtirazın Kaldırılması.....	193
a. Tahliye Emrine İtiraz	193
b. Tahliye Emrine İtirazın Kaldırılması.....	195
(1) İtirazın Kaldırılması Talebinin İleri Sürülmesi	195
(2) İtirazın Kaldırılması Talebinin İncelenmesi ve İcra Mahkemesinin Kararı.....	198
6. Tahliye Emrine İtiraz Edilmemesi.....	201
D. Kiralanan Taşınmazda Üçüncü Kişinin Bulunması (İİK m. 276)	201
E. Kiralanan Taşınmazın Tahliyesine İlişkin Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk	204
SONUÇ	207
KAYNAKÇA	212

KISALTMALAR

AATUHK	: 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun
Bkz. / bkz.	: Bakınız
çev.	: Çeviren
E.	: Esas numarası
e-devlet	: Elektronik devlet
EFT	: Elektronik Fon Transferi
E.T.	: Erişim Tarihi
gr	: Gram
HD.	: Hukuk Dairesi
HMK	: 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HUMK	: 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
İBK	: İçtihadı Birleştirme Kararı
İİK	: 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu
K.	: Karar numarası
Ltd. Şti.	: Limited Şirketi
m.	: Madde
MÖHUK	: 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun
No	: Numara
PTT	: Posta ve Telgraf Teşkilatı
RG	: Resmi Gazete
TBK	: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TMK	: 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TL	: Türk Lirası
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi
vb.	: Ve benzeri
vd.	: Ve devamı
YG	: Yargıtay
YHGK	: Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
YİBGK	: Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu
YİBHKG.	: Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulu
YTL	: Yeni Türk Lirası

GİRİŞ

İnsanların en temel ihtiyaçlarından biri, onu çevrenin tehlikelerinden korumaya yarayan barınma ve sığınma ihtiyacıdır. Söz konusu temel ihtiyaç doğrultusunda konut ve dolayısıyla kira akitleri gündeme gelmiştir. Sanayileşme ile birlikte meydana gelen kentleşme sonucu kira akitlerinde artış vukuu bulmuş, bu durum beraberinde birtakım uyuşmazlıklar getirmiştir. Söz konusu uyuşmazlıklar arasında, kiralanan taşınmazların tahliyesi hususu, yargı mercilerine yansıyan uyuşmazlık miktarı göz önünde bulundurulduğunda önem arz etmekte ve üzerinde çalışılma zorunluluğu doğurmaktadır.

Kural olarak kiralanan taşınmazın tahliyesi, sulh hukuk mahkemesinde açılacak tahliye davası neticesinde alınan tahliye kararı ile gerçekleşmektedir. Ancak kanun koyucu, belli şartlar halinde mahkemeye başvurulmadan, 2004 sayılı İcra İflas Kanunu¹ hükümlerine göre, kiralanan taşınmazların ilamsız icra yoluyla tahliyesine de imkân tanımaktadır. Ülkemizde davaların neticelenmesinin uzun zaman aldığı göz önünde bulundurulduğunda kiralanan taşınmazın tahliyesi için, sulh hukuk mahkemesine başvurulup tahliye kararı alınmasındansa, İcra İflas Kanunu hükümlerine göre ilamsız icra yoluna başvurulmasının daha kısa, ucuz ve pratik bir çözüm olduğu aşikardır.

Uygulamada da başvurusu ve prosedürü kolay olması bakımından ilamsız icra yolu, ülkemizde en sık başvuru takip yolu olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünün yayımladığı istatistiklere göre, 2023 yılında açılan, ilamlı takibe ilişkin dosya sayısı 1.684.569 iken, ilamsız takibe ilişkin dosya sayısı 11.943.568 olarak kayda geçmiştir². Söz konusu kayıtlardan, 2023 yılında yapılan ilamsız takip yoluna başvuru sayısının, ilamlı takip yoluna başvuru sayısının yedi katından daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Bahsi geçen kayıtlara bakıldığında, kiralanan taşınmazın tahliyesi açısından da ilamsız takip yolunun ilamlı takip yoluna nazaran daha fazla tercih edildiği çıkarımı yapılabilmektedir.

---

¹ 19/06/1932 tarihli ve 2128 sayılı Resmi Gazete.

² Adalet İstatistikleri 2023, Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü (Ankara, 2024), 35 (https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/22042024115644ADAlet_ist2023CALISMALARI59.pdf) (E.T. 26/04/2024).

Taşınmazların ilamsız icra yoluyla tahliyesine imkân veren düzenlemelerin önemine binaen İcra İflas Hukuku bağlamında kirialanan taşınmazların tahliyesi hususu tez konusu olarak belirlenmiştir. Tez kapsamında amaç, İcra İflas hukukunda kirialanan taşınmazların tahliyesinin ilamsız icra yoluyla ne şekilde gerçekleşeceği hususunun detaylı bir şekilde ortaya konmasıdır.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Kirialanan taşınmazın tahliyesi için başvuruilan ilamsız icra yolunun tam manasıyla anlaşılabilmesi adına öncelikle birinci bölümde ilamsız icra yoluna ilişkin temel esaslara değinilmiştir. Çalışmamızın ikinci bölümünde İcra İflas hukukuna göre kirialanan taşınmazların ilamsız icra yoluyla tahliyesine imkân veren kira borcunun süresinde ödenmemesi halinde ilamsız tahliyenin aşamalarının neler olduğu, takip talebi, ödeme emri, ödeme emrine itiraz, itirazın kaldırılmasının ne şekilde gerçekleştiği ve ödeme emrine itiraz edilmemesi durumu ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Çalışmamızın üçüncü bölümünde ise İcra İflas hukukuna göre kirialanan taşınmazların ilamsız icra yoluyla tahliyesine imkân veren bir diğer hal olan kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye, konut ve çatılı işyeri olan veya olmayan taşınmazlar açısından ikiye ayrılarak incelenmiştir. Bu kapsamda kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliyenin aşamaları ayrıntılı bir şekilde ele alınmış, takip talebi, ödeme emri, ödeme emrine itiraz, itirazın kaldırılması ve ödeme emrine itiraz edilmemesi hususları ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

Bunlara ek olarak tez kapsamında, kirialanan taşınmazda üçüncü kişi bulunması halinde uygulanacak prosedür ile kirialanan taşınmazın tahliyesine ilişkin uyuşmazlıklarda arabuluculuk müessesesinin uygulamasına değinilmiştir. Esasında çalışmamız kapsamında İcra İflas Kanunu'nun 269 ila 276'ncı maddeleri arasında düzenlenen hükümler ele alınmış olmakla birlikte, kiraya verenin hapis hakkını düzenleyen İcra İflas Kanunu'nun 270 ve 271'inci maddelerinin, konunun dağılmaması ve karışıklığa yer vermemek adına çalışmamızın dışında bırakıldığı belirtilmelidir. Aynı şekilde her ne kadar yeri geldiğinde değinilmiş ise de fazlasıyla kapsamlı olması sebebiyle, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu³ hükümlerine göre sulh hukuk mahkemesinde açılan tahliye davaları ile genel mahkemelerde açılan davalara ilişkin ayrıntılar çalışmamızın kapsamı dışındadır.

---

³ 04/02/2011 tarihli ve 27836 sayılı Resmi Gazete.

İcra ve İflas Kanununda düzenlenen kiralanın taşınmazların tahliyesi konusunu ele alan çalışmamız, konunun her yönüyle daha iyi ortaya konulabilmesi adına, ihtilafli noktalarda doktrinde yer alan çeşitli görüşler ve kiralanın taşınmazın İcra İflas Kanununa göre ilamsız tahliyesinin uygulamadaki yansımalarını ihtiva eden Yargıtay kararları ile zenginleştirilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

I. İLAMSIZ İCRA TAKİBİNİN GENEL ESASLARI, KİRALANAN TAŞINMAZIN İLAMSIZ TAHLİYESİNDE TARAFLAR ve YETKİ

A. Genel Olarak

Kiralanın taşınmazın tahliyesine ilişkin icra yolu, bir ilamsız icra çeşidi olması sebebiyle, konunun tam manasıyla idrak edilebilmesi açısından, çalışmamızın birinci bölümünde, ilk olarak ilamsız icra yolunun genel esaslarına değinmekte yarar görüyoruz. Bu kapsamda bu bölümde öncelikle genel itibariyle ilamsız icra takibine, ilamsız icra takibinin konusuna ve ilamsız icra takibine başvurulamayan istisnai hallere değinilecektir. Devamında ise tez konumuz olan kiralanın taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız icra yolu genel hatlarıyla ortaya konacaktır. Bölümün sonunda ise kiralanın taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız icra takibinin tarafları ve takibi yapmaya yetkili icra dairesi ele alınacaktır.

B. İlamsız İcra Takibine İlişkin Genel Esaslar

1. İlamsız İcra Takibi Kavramı

İlamsız icra, kural olarak konusu para veya teminat olan alacağın, mahkemeye müracaat edilmeksizin, doğrudan icra müdürlüğüne başvurularak tahsilinin talep edildiğı, hakkın fiilen ve zorla yerine getirilmesini sağlayan cebri icranın bir çeşidi olan cüz'i icra yolu olarak karşımıza çıkmaktadır⁴. Buna göre, ilamsız icra takibine başvuran kişinin, ilamlı

⁴ Baki Kuru ve Burak Aydın, *İcra ve İflâs Hukuku* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2021), 25; Ekrem Edgü, *Hukuk Yargılama Usulü İcra ve İflâs Hukuku* (İstanbul: İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Nihad Sayâr - Yayın ve Yardım Vakfı Yayınevi Yayınları, 1978), 82; Hakan Pekcanıtez, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan, Muhammet Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2017), 7; Sıddık Sami Onar, *İcra Hukukunda Temel Bilgiler* (İstanbul: Kutulmuş Matbaası, 1968), 156; L. Şanal Görgün, Levent Börü, Mehmet Kodakoğlu, *İcra ve İflâs Hukuku* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2022), 5; Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz, Emel Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2022), 152; Abdurrahim Karşlı, *İcra ve İflâs Hukuku* (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2022), 739; Murat Atalı ve İbrahim Ermenek, *İcra ve İflâs Hukuku* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 62; İbrahim Aşık, Ömer Faruk Saçar, Ozan Tok, Yakup Oruç, *İcra ve İflâs Hukuku* (Ankara: Seçkin

icra yolunun aksine, mahkemeye başvurarak ilam alması gerekmekte, doğrudan ilgili icra müdürlüğüne başvurması yeterli kabul edilmektedir. Herhangi bir mahkeme ilamı olmaksızın, ilamsız icra takibi ile borçlunun malvarlığında dilediği gibi tasarruf etme hakkının engellenmesi veya sınırlandırılması, Anayasa'nın⁵ 35'inci maddesi çerçevesinde korunan bir temel hak ve hürriyet olan mülkiyet hakkına müdahale niteliğinde olduğundan, ilamsız icraya ilişkin hükümlerin, tarafların menfaat dengesi ve hükümlerin konuluş amacı gözetilerek, dikkatle tatbik edilmesi gerekmektedir⁶. Mahkemelerin dava yükü sebebiyle yargılamaların kısa sürede tamamlanamaması göz önünde bulundurulduğunda, kısa sürede ve pratik olarak adalete erişimi sağlaması itibarıyla, ilamsız icra yolu önem arz etmektedir⁷.

İlamsız icra yolu ile uyuşmazlıkların mahkemeye intikal etmeden, mahkeme dışı bir yöntem ile çözülmesi ve böylelikle alacaklıların alacağını kısa sürede tahsil etmesi amaçlanmıştır⁸. İlamsız icra yolu doktrinde⁹ genel haciz yolu olarak da adlandırılmaktadır.

İcra İflas Kanunu'nda, çok geniş uygulama alanı bulması itibarıyla, genel haciz yoluyla takibe ilişkin hükümler ayrıntılı olarak düzenlenmiş olup, diğer takip yollarını düzenleyen bölümlerde, genel haciz yoluyla takip ile müşterek olan hükümler tekrarlanmamış, bunlara yalnızca atıf yapılmıştır¹⁰. Takip talebi ile başlayan genel haciz yoluyla takip; takip talebi, ödeme emrinin borçluya tebliği, ödeme emrine itiraz, itirazın kaldırılması veya itirazın iptali, takibin kesinleşmesi, alacaklının haciz talebi, haciz,

---

Yayınçılık, 2022), 41; Timuçin Muşul, *İcra ve İflâs Hukuku* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2013), 11; Erdal Tercan, *İcra ve İflâs Hukuku* (Ankara: Gazi Kitabevi, 2010), 39; İsmail Ercan, *Uygulamacılar İçin İcra ve İflas Hukuku El Kitabı* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017), 149; Evren Koç, "Bir Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolu: İlamsız İcra Takibi," *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 8/1 (2021): 236; Osman Duran, "Türk İcra ve İflas Hukuku Sistemi ve Takip Yolları," *Conference Proceedings, First Mediterranean International Conference on Social Sciences by University of Donja Gorica*, 1/1 (2017): 291.

⁵ 09/11/1982 tarihli ve 17863 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete.

⁶ Atalı ve Ermenek, 62; Pınar Çiftçi, *İcra Hukukunda Menfaat Dengesi* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2010), 255.

⁷ Atalı ve Ermenek, 63; Koç, 235.

⁸ Koç, 245.

⁹ Kuru ve Aydın, 88; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 84; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 61; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 163; Atalı ve Ermenek, 68; Duran, "Takip Yolları", 287; Ercan, 163.

¹⁰ Kuru ve Aydın, 80; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 152; Muşul, 257; Tercan, 39; Ercan, 150.

haczedilen malların satılarak paraya çevrilmesi ve paranın paylaştırılması safhalarından meydana gelmektedir.

Değınilmesi gereken bir başka husus, para veya teminat alacağı bulunan kişinin, ilamsız icra yoluna başvurabilmek için, elinde para veya teminat alacağını ispatlar nitelikte bir yazılı belge bulundurma ve bunu ibraz etme mecburiyetinin bulunmamasıdır¹¹. Diğer bir deyişle konusu para veya teminat olan alacaklarda ilamsız icra yoluna başvuru için dayanak gösterilmesi gerekmez. Zira ilamsız icra takibini düzenleyen İcra İflas Kanunu m. 42’de takip konusu, bir paranın ödenmesi veya bir teminatın verilmesi olarak ifade edilmiş olup, alacağın dayanağının gösterilmesi gerektiğine ilişkin bir ibare kullanılmamıştır. Bu sebeple dayanağı olup olmadığına bakılmaksızın, para veya teminat alacağı ilamsız icra takibine konu olabilmektedir. Takibin dayanağı, ancak icra takibine itiraz edilmesi halinde, alacağın varlığını ispat için önem arz edecektir¹².

Bu noktada ilamsız icra takibine konu olan para alacağı sözleşmeden, haksız fiilden veya sebepsiz zenginleşmeden doğmuş olabileceğı gibi, para alacağının esasında herhangi bir dayanağı bulunmuyor da olabilir¹³. Bir başka deyişle, gerçekte alacaklı olmayan bir kişinin dahi ilamsız icra yoluna başvurabilmesi mümkündür¹⁴. Ancak bu hallerde, borçlu için, hakkında başlatılan ilamsız icra takibine karşı itiraz imkânı tanınmıştır¹⁵. İlamsız icra yolunda, takipten önce yargılama yapılmaması ve bu yola başvuran alacaklı için dayanak gösterme zorunluluğunun bulunmaması göz önünde

¹¹ Kuru ve Aydın, 25; Burhan Gürdoğan, *İcra Hukuku Dersleri* (Ankara: Ajans Türk Matbaası, 1970), 30; Edgü, 92; Senai Olgaç, *İcra - İflas Birinci Cilt* (Ankara: Olgaç Matbaası, 1978), 407; Mustafa Reşit Belgesay, *İcra ve İflas Kanunu Şerhi* (İstanbul: M. Sıralar Matbaası, 1954), 29; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 46; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 84; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 61; Karşı, *İcra*, 173; Ulukapı, *İcra*, 96; Muşul, 262; Atalı ve Ermenek, 68; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 88; Tercan, 7; Koç, 239; Duran, “Takip Yolları”, 289; Nazlı Gören Ülkü, *İcra Hukukunda Ödeme Emri* (İstanbul: Arıkan Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti., 2008), 65; Ercan, 163; YİBHKG., 2017/2 E., 2017/3 K. sayılı ve 26/05/2017 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/e-2017-2-k-2017-3-t-26-05-2017>) (Lexpera - E.T. 24/12/2022).

¹² Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 87; Tercan, 42.

¹³ Muşul, 262; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 87; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 59; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 166; Karşı, *İcra*, 177; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 90; Tercan, 42; Ercan, 164.

¹⁴ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 46; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 84; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 88.

¹⁵ Kuru ve Aydın, 25; Edgü, 97; Belgesay, 128; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 7; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 5; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 46; Karşı, *İcra*, 172; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 41.

bulundurulduğunda, borçluya tanınan itiraz hakkı, hakkaniyetin gereğidir. Bu şekilde kanun koyucu, alacaklı ile borçlu arasında bir menfaat dengesi tesis etmiştir¹⁶.

Diğer yandan gerçekte alacaklı olmayan, diğer bir deyişle takibinde haksız ve kötünietli olan kişinin başlattığı ilamsız icra takibi için, hem İİK m. 67/2’de yer alan ve uygulamada kötüniet tazminatı olarak bilinen icra tazminatına¹⁷ hem şartları varsa haksız icra takibi sonucu doğan maddi zarar açısından maddi tazminata hem de şartları sağlaması halinde manevi tazminata hükmedilebileceği belirtilmelidir¹⁸.

2. İlamsız İcra Takibinin Konusu

a. Genel Olarak

İlamsız takip ile ilgili İcra ve İflas Kanunu’nda yer alan 42’nci maddeye göre ilamsız icra, para ve teminat alacakları için uygulama alanı bulmaktadır. Konusu para olan borçların, borç ilişkilerinin çoğunluğunu oluşturduğu ifade edilmelidir¹⁹. Konusu para veya teminat dışında olan, taşınır teslimi, çocuk teslimi, bir şeyi yapma veya yapmama benzeri talepler için ilamsız icra yoluna başvurulamaz²⁰. Dolayısıyla yalnız para veya teminat alacağının mevcut olduğu hallerde ilamsız icra yoluna başvuru mümkündür²¹.

¹⁶ Edgü, 97; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 88.

¹⁷ İİK m. 67/2’ye göre; “Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu; takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı; diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükmolunan şeyin tahammülüne göre, red veya hükmolunan meblağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkum edilir.”

¹⁸ YG 4. HD., 2016/1361 E., 2016/3788 K. sayılı ve 23/03/2016 tarihli karara göre; “...Davacı hakkında yapılan haksız icra takibi ve haciz işleminin davacının kişilik haklarına saldırı oluşturacağı şüphesizdir. Mahkemece, davacı yararına uygun bir miktarda manevi tazminata hükmedilmesi gerekirken, yanlış değerlendirme ile istemin tümünden reddedilmesi doğru değildir. Kararın bu nedenle bozulması gerekmiştir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/4-hukuk-dairesi-e-2016-1361-k-2016-3788-t-23-3-2016>) (Lexpera - E.T. 24/07/2023); Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 46.

¹⁹ Onar, 158.

²⁰ Necmettin M. Berkin, *Tatbikatçılara İcra Hukuku Rehberi* (İstanbul: Filiz Kitabevi, 1980), 153; Kuru ve Aydın, 25; Edgü, 93; Onar, 157; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 85; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 5; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 45; Karşı, İcra, 174; Muşul, 263; Atalı ve Ermenek, 62; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 88; Tercan, 42; Çiftçi, “Menfaat Dengesi”, 340; Ercan, 163; Taylan Özgür Kiraz, *İcra Mahkemesinde İtirazın Kaldırılması* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2013), 45.

²¹ Kuru ve Aydın, 25; Olgaç, İcra, 304; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 84; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 59; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 47; Karşı, İcra, 175; Atalı ve Ermenek, 33; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 377; Tercan, 41; Koç, 239; Duran, “Takip Yolları”, 291; Ercan, 163; Kiraz, 45.

Para veya teminat verilmesi dışında bir talebe dayanan ilamsız icra takibini icra dairesi re'sen reddetmelidir²². Aksi halde yapılan takip, süresiz şikayete tabi olur²³.

Para ve teminat alacakları için ilamsız icra yolunun öngörülmesinde amaç, alacağın hızlı ve kolay bir şekilde tahsilinin sağlanmasıdır²⁴. Bunun yanı sıra ilamsız icra yoluna başvuru yalnız para ve teminat alacaklarına mahsus kılınarak, ilamsız icra takibinin başlatılıp itiraz edilmeden kesinleşmesi durumunda, cebri icra ile borçludan yerine getirmesi istenen şeyin muhtevasında meydana gelebilecek ihtilafın önlenmesi amaçlanmaktadır²⁵. Diğer bir deyişle, para veya teminata ilişkin ilamsız icra takiplerinde, borçludan talep edilen, takibe konu edilen para veya teminat alacağı belirli olduğundan, özellikle ilamsız icra takibinin itiraz edilmeden kesinleşmesi sonrasında takip konusuyla ilgili oluşabilecek ihtilafların önemli ölçüde önüne geçilmektedir.

Öte yandan para ve teminat alacağı dışında, söz gelimi bir taşınırın teslimi talebi için ilamsız icra takibine başvurulmasının mümkün olduğu varsayıldığında, ilamsız icra takibinin itiraz edilmeden kesinleşmesi sonrasında, ortada bir mahkeme ilamı da bulunmadığından, cebri icra aşamasına gelindiğinde, teslim edilecek taşınır ile ilgili birçok ihtilafın vukuu bulması muhtemel hale gelecektir. Böyle bir durum ise İcra ve İflas Hukukunun mihenk taşlarından olan, takip faaliyetinin mümkün olan en kısa sürede, en ekonomik ve en kolay yoldan tamamlanması anlamına gelen takip ekonomisi ilkesine aykırılık teşkil edecektir. Bu sebeple kanun koyucu yalnız para ve teminat alacakları için mahkemeye müracaat edilmeksizin, ilamsız icra takibine başvuru olanağı tanımış, icra takibinin ilerleyen aşamalarında karşılaşılması muhtemel ihtilafların önüne geçmeyi amaçlamıştır.

Özel hukuk ilişkisinden kaynaklanan para alacakları, İİK'da düzenlenen ilamsız icra takibine konu olabilmektedirler²⁶. Kamu hukukundan doğan para alacaklarının icra

²² Karşlı, *İcra*, 174; Olgaç, *İcra*, 305.

²³ Karşlı, *İcra*, 175; Olgaç, *İcra*, 305.

²⁴ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 153.

²⁵ Karşlı, *İcra*, 175; Olgaç, *İcra*, 304.

²⁶ Kuru ve Aydın, 89; Muşul, 261; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 86; Karşlı, *İcra*, 175; Duran, "Takip Yolları", 292; Pınar Çiftçi, "Menfaat Dengesi Çerçevesinde Genel İcra Hukuku ile Kamu İcra Hukukunun Karşılaştırılması," *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12/Özel Sayı (2010): 342; Özkan Tikveş, *İçtihatlarla Açıklamalı İcra ve İflâs Kanunu (Şerh)* (İstanbul: Acar Matbaacılık, 1990), 79; Ercan, 163.

yoluyla tahsili hususunda ise 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun²⁷ uygulanmaktadır²⁸. Nitekim AATUHK'nun 1'inci maddesinde; devlete, il özel idarelerine ve belediyelere ait kamu alacaklarının tahsili için söz konusu kanun hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Kamu alacakları için farklı bir kanun ile daha hızlı bir tahsil usulü öngörülmesi, eşitlik ilkesine aykırı olması açısından; alacaklı konumundaki kamu idaresinin hem borç tahsil kurumu olarak hem de belirli durumlarda yargı organı olarak işlem yapabilmesi, alacaklı ile borçlu arasında korunması icap eden menfaat dengesini ihlal etmesi açısından doktrinde eleştirilmektedir²⁹. Bu noktada, devletin, il özel idarelerinin ve belediyelerin kamu alacakları için birtakım ayrıcalıklar tanınması, bu alacakların tahsiline ilişkin kuralların ayrı bir kanunla düzenlenmesi ve bu kanunda özel bir tahsil usulünün öngörülmesi, menfaat dengesinin tesisini olanaksız kıldığından ve eşitlik ilkesiyle bağdaşmadığından doktrindeki eleştirilerin isabetli olduğu kanaatindeyiz.

Öte yandan İİK m. 47 uyarınca; devletin, belediyelerin ve il özel idarelerinin, sözleşme, haksız fiil yahut sebepsiz zenginleşme gibi özel hukuk ilişkilerinden kaynaklanan alacakları için İcra İflas Kanunu hükümlerinin uygulandığı belirtilmelidir.

b. Para Alacağı

(1) Yabancı Para Alacağı

Her ne kadar ilamsız icra takibinin konusunu her türlü para alacağı oluşturabiliyor olsa da para alacağı ile kastedilen esasında Türk parasıdır³⁰. Nitekim İİK'nın 58/2'nci maddesinin 3'üncü bendi ile yabancı para alacakları için ilamsız icra yoluna başvuru imkânı tanınmasına rağmen yabancı para alacağının, Türk parasına çevrilerek talep

²⁷ 28/07/1953 tarihli ve 8469 sayılı Resmi Gazete.

²⁸ Gürdoğan, 2; Olgaç, *İcra*, 348; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 325; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 49; Karşlı, *İcra*, 175; Atalı ve Ermenek, 69; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 43; Çiftçi, "İcra Hukuku Karşılaştırması", 342; Tikveş, 79.

²⁹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 37. Çiftçi, "Menfaat Dengesi", 252.

³⁰ Kuru ve Aydın, 89; İlhan E. Postacioğlu ve Sümer Altay, *İcra Hukuk Esasları* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2010), 138; Onar, 157; Olgaç, *İcra*, 304; Karşlı, *İcra*, 175; Muşul, 261; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 86; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 59; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 165; Mehmet Kamil Yıldırım ve Nevhis Deren Yıldırım, *İcra ve İflas Hukuku* (İstanbul: Beta Yayıncılık, 2021), 16; Tercan, 43; Duran, "Takip Yolları", 292; Ercan, 164.

edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. İİK'nın takip talebi ve muhtevasını düzenleyen 58/2'nci maddesinin 3'üncü bendinde, yabancı paraya ilişkin "alacağın hangi tarihteki kur üzerinden talep edildiği ve faizi" hususunun takip talebinde belirtilmesi kaydıyla, icra takibine başvurulabileceği açıklanmaktadır. Söz konusu düzenleme emredici bir hüküm niteliğinde olup, yabancı para alacaklısı ilamsız icra yoluna başvurmak istiyorsa, alacağını Türk parasına çevirmek ve bu miktarı takip talebinde belirtmek zorundadır³¹. Takip talebinde alacağın Türk parası olarak gösterilmesi kamu düzenine ilişkin olup, yabancı para alacağı üzerinden aynen başlatılan takip, kamu düzenine aykırılık oluşturması itibarıyla süresiz şikayete tabi olmaktadır³². İcra mahkemesi de bu aykırılığı re'sen incelemekte olup Türk parası üzerinden başlatılmayan takiplerin iptaline karar vermektedir³³.

Türk Borçlar Kanunu'nun³⁴ 99'uncu maddesinde, aynen ödeme ya da bu anlama gelen bir ifadenin bulunmadığı sözleşmelere dayalı yabancı para alacaklarının, vadesinde ödenmemesi halinde, ister vade ister fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden Türk parası karşılığının talep edilebileceği ifade edilmiştir. Buna göre yabancı para alacağı, vade veya fiili ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Türk parasına çevrilecek, takip konusu alacak Türk parası olarak talep edilecektir³⁵. İİK m. 58/3'te "alacak veya teminat yabancı para ise alacağın hangi tarihteki kur üzerinden talep edildiği" takip talebinde yer alması gereken kayıtlar arasında sayıldığından, yabancı para alacakları

³¹ Saim Üstündağ, *İcra Hukukunun Esasları* (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2000), 111; Kuru ve Aydın, 95; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 86; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 89; Karşlı, *İcra*, 187; Ömer Ulukapı, *İcra ve İflas Hukuku* (Konya: Mimoza Yayınları, 2015), 100; Muşul, 299; Talih Uyar, "Takip Talebinin Genel İçeriği (İ.Y. mad. 58)," *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 1 (2001): 145.

³² Baki Kuru, *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2013), 208; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 162; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 59; Karşlı, *İcra*, 177; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 86; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 177; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 89; Muşul, 300; Gören Ülkü, 62; Tikveş, 74; YG 12. HD., 2006/23259 E., 2007/648 K. sayılı ve 22/01/2007 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2006-23259-k-2007-648-t-22-1-2007>) (Lexpera - E.T. 10/09/2023).

³³ Kuru, 208; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 86; Muşul, 300; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 96; YG 12. HD., 2016/15280 E., 2017/7466 K. sayılı ve 09/05/2017 tarihli karara göre; "...alacaklı, yabancı para alacağının TL karşılığını, takip talebinde göstermek zorunda olup, buna bağlı olarak bu zorunluluğun ödeme emrinde de yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu noksanlık kamu düzeni ile ilgili olup, takibin her safhasında re'sen göz önünde tutulmalıdır...Somut olayda, hem takip talebinde hem de ödeme emrinde yabancı para alacağının TL karşılığının gösterilmediği anlaşılmaktadır. O halde mahkemece takibin iptaline karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde sonuca gidilmesi isabetsizdir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hd-e-2016-15280-k-2017-7466-t-09-05-2017>) (Lexpera - E.T. 01/06/2023).

³⁴ 04/02/2011 tarihli ve 27836 sayılı Resmi Gazete.

³⁵ Üstündağ, 111; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 163; Kuru ve Aydın, 95; Muşul, 263; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 165; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 16; Atalı ve Ermenek, 69; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 69; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 95; Ercan, 164.

için alacaklının kur seçme zorunluluğu bulunmakta olup, bu hususun eksikliğinin icra müdürlüğünce tamamlattırılması gerekmektedir³⁶.

Alacaklı, yabancı paranın takip sürecinde değer kaybetmesi ihtimalini bertaraf etme amacıyla, yabancı para alacağının vade tarihindeki döviz kuru üzerinden tahsil edilmesini isteyebilir. Vade tarihindeki kuru tercih eden alacaklı, yabancı para alacağını vade tarihindeki döviz kurunu esas alarak Türk parasına çevirmeli ve bu miktarı takip talebinde açıkça belirtmelidir³⁷.

Buna mukabil alacaklı, takip sürecinde meydana gelebilecek muhtemel kur artışlarından etkilenmemek için yabancı para alacağının, fiili ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden tahsilini arzu edebilir³⁸. Böyle bir durumda fiili ödeme günü belli olmadığından, yabancı para alacağı takip talebinde, talep tarihindeki döviz kuru üzerinden çevrilerek belirtilmekte ancak alacaklıya fiili ödeme günündeki kura göre yapılan çeviri üzerinden ödeme yapılmaktadır³⁹. Fiili ödeme günündeki kura göre belirlenen Türk parası, takip talebindeki miktardan az veya çok olabilmekte, alacaklı takip talebindeki seçimiyle bu riski üstlenmektedir⁴⁰.

Alacaklı yabancı para alacağına ilişkin kur seçimini takip talebinde belirtecek olup, sonradan daha kârlı olduğunu düşündüğü bir kuru seçmek üzere, bu tercihini değiştiremeyecektir⁴¹. Yabancı para alacağı için fiili ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden tahsilinin talep edilmediği durumlarda, yabancı para alacağının vade

³⁶ YG 12. HD., 2004/6567 E., 2004/10832 K. sayılı ve 30/04/2004 tarihli karara göre; “...Somut olayda alacaklı, gerek takip taleplerinde ve gerekse ödeme emrinde yabancı para alacağının hangi tarihteki kur üzerinden talep edildiğini açıklamamış ise de, anılan eksiklik her zaman alacaklıya tamamlattırılabilirdiğinden ve bundan sonra istemin Yasaya uygun olup olmadığı denetlenilebileceğinden takibin iptalini gerektirmez...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2004-6567-k-2004-10832-t-30-04-2004-para-alacagi/163156/>) (Legalbank - E.T. 16/11/2023).

³⁷ Kuru, 209; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 89; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 68.

³⁸ Kuru, 210; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 86; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 85.

³⁹ Kuru, 210; Üstündağ, 111; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 86; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 89; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 177; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 69; Gören Ülkü, 64; Uyar, “Takip Talebi”, 148.

⁴⁰ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 177; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 69.

⁴¹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 87; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 89; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 177; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 89; YG 19. HD., 2009/4519 E., 2009/11548 K. sayılı ve 10/12/2009 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de72.5.vetisonline.com/ictihat/yargitay/19-hukuk-dairesi-e-2009-4519-k-2009-11548-t-10-12-2009>) (Lexpera - E.T. 10/09/2023).

tarihindeki kur üzerinden Türk parası karşılığını tahsil eden alacaklı alacağının karşılanmayan kısmı için munzam zarar talep edemeyecektir⁴².

Dokrinde bir görüş, alacaklının takip talebinde yabancı para alacağını vade tarihindeki döviz kuru üzerinden çevrilen Türk parası karşılığını talep ederken, kur farkı zararını talep etme hakkını saklı tuttuğu hallerde, fiili ödeme gününde var olan kur farkından doğan zararını talep edebileceğini, bunun teknik anlamda borcun yenilenmesi ve munzam zarar olmadığını savunmaktadır⁴³. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ise bir kararında, seçim hakkı varken, doğması muhtemel olan kur farkı zararını önlemek için yabancı para alacağının fiili ödeme günündeki Türk parası karşılığını talep etmek yerine, vade tarihindeki kur üzerinden Türk parası karşılığını talep eden alacaklının, takip talebinde munzam zarar isteme hakkını saklı tuttuğunu belirtse dahi bunu talep etme hakkı bulunmadığını ifade etmiştir⁴⁴. Zira böyle bir durumda alacaklı, yabancı para alacağını Türk parası karşılığına çeviren vade tarihindeki kura ilişkin seçimden dönüp, fiili ödeme tarihindeki kuru tercih etmiş olmaktadır. Ne var ki alacaklıya tanınan seçimlik haktan dönülmesi mümkün değildir. Bu noktada, takip talebine munzam zararını talep etme hakkını saklı tuttuğuna dair kayıt koysa dahi, imkânı varken takip talebinde bu isteğini karşılayacak olan “fiili ödeme tarihindeki kur” seçeneğini seçmeyen alacaklının, sonradan munzam zararının bulunduğunu ileri sürerek bunu talep etmesi başta seçtiği haktan dönmesi anlamına geldiğinden ve bu mümkün olmadığından, söz konusu Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararının isabetli olduğu düşüncesindeyiz.

⁴² Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 86.

⁴³ Kuru, 210.

⁴⁴ YHGK, 2001/19-1086 E., 2002/371 K., sayılı ve 08/05/2002 tarihli karara göre; “...Özel Daire bozma kararında da açıklandığı üzere, davacı, B.K.nun 83.maddesine 3678 S.K. ile eklenen son fıkranın yürürlüğünden sonra, 02/08/1994 tarihinde yaptığı icra takibinde, 46.866.50 Dolar tutarındaki alacağının aynen veya fiili ödeme günündeki kur değeri üzerinden TL.karşılığını isteme hakkına sahipken, yasanın tanıdığı bu seçimlik hakkını kullanmamış; TL.ye çevirip,1.452.000.000 TL.nin ödetilmesini istemiş ve sonuçta, itirazın iptali kararına istinaden bunu tahsil etmiştir.davacının anılan seçimlik hakkını kullanmış olması durumunda, görülmekte olan davada varlığı ileri sürülen zararın doğmasının engellenebileceği de çok açıktır. Tekrar uygulanmalıdır ki, yasanın alacaklıya tanıdığı söz konusu seçimli hak, dönülmesi mümkün olmayan bir hak niteliğindedir. O nedenle, davacının icra takip talebinde munzam zarar tazminatı isteme hakkını saklı tuttuğuna ilişkin ihtirazi kayıt bildirmiş olması da, varılan bu donuca etkili değildir.Alacağı yabancı para olarak tahakkuk etmesine rağmen, tercihini TL.üzerinden yapan ve böylece, yasanın kendisine tanıdığı avantajlı seçimlik hakkı kullanmayan alacaklının, sonradan bu tercihten dönerek, TL.alacağı varmış ve bunun geç ödenmesi nedeniyle munzam zararı oluşmuşçasına tazminat isteminde bulunması, açıklanan durum karşısında olanaklı değildir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-hgk-e-2001-19-1086-k-2002-371-t-08-05-2002-borcun-ulke-parasiyla-odenmesi/611808/>) (Legalbank - E.T. 10/09/2023).

(2) Altın, Gümüş Alacakları

İlamsız icra yolunun konusu olan ve İcra ve İflas Kanunu'nda para alacağı olarak bahsi geçen kavram, nakit paradır⁴⁵. Konusu altın, gümüş vb. olan nakit para dışındaki alacaklar, kıymetli taşınır mal mahiyetinde olduğundan, İİK m. 24'te "para ve teminattan başka borçlar" başlığı altında düzenlenen ilamlı icra hükümlerine tabidir⁴⁶. Keza Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararında, altının kıymetli mal hükmünde olduğu, para borcunun ödenmesine ve teminatın verilmesine münhasır bulunan ilamsız icra takibinin altın alacaklar hakkında tatbik edilemeyeceği açıkça ifade edilmiştir⁴⁷. Buna göre altın benzeri kıymetli taşınır malların aynen ödenmesini ihtiva eden takip talepleri, icra dairesince reddedilecektir⁴⁸. Dolayısıyla konusu altın, gümüş vb. olan kıymetli taşınır mal mahiyetindeki alacağı için, ilamsız icra yoluna başvuramayan alacaklının, mahkemeye başvurarak ilam alma mecburiyeti doğmaktadır.

Diğer yandan Yargıtay, altın, gümüş vb. kıymetli taşınır mal mahiyetindeki alacağın, nakit Türk parasına çevrilmesi halinde, ilamsız icra takibine başvurunun mümkün olduğunu kabul etmektedir⁴⁹. İcra dairesinin, takip talebinde Türk parası olarak belirtilen alacağın dayanağını araştırma gibi bir yükümlülüğü bulunmadığından, her ne kadar altın alacağı da olsa, takip talebinde Türk parası olarak belirtilen bu alacak için ilamsız icra yoluna başvurunun mümkün olduğu kabul edilmiştir⁵⁰.

(3) Kripto Para Alacağı

⁴⁵ Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 5; YİBHKG., 1938/39 E., 1941/20 K. sayılı ve 21/05/1941 tarihli kararına göre; "...Nakit sayılmayan bir borç hakkında ilamsız takip mümkün değilse bunda da mahkemeye gitmek lazım ve ilamsız takip yapmak mümkün değildir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/ictihatları-birlestirme-hgk-e-1938-39-k-1941-20-t-21-05-1941>) (Lexpera - E.T. 21/12/ 2022).

⁴⁶ Üstündağ, 111; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 59; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 86; Ulukapı, *İcra*, 95; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 166; Tercan, 43.

⁴⁷ YİBHKG., 1941/32 E., 1941/28 K. sayılı ve 09/07/1941 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/ictihatları-birlestirme-hgk-e-1941-32-k-1941-28-t-09-07-1941>) (Lexpera - E.T. 21/12/2022).

⁴⁸ Karşı, *İcra*, 175.

⁴⁹ YG 12. HD., 2014/4346 E., 2014/7087 K. sayılı ve 12/03/2014 tarihli karara göre "...takip bizatihi altın alacağına ilişkin olmayıp, ödenmediği ileri sürülen "senetli 500 gr 22 ayar altın bilezik " bedeline ilişkin para alacağıdır. Para alacağına ilişkin miktar ve tutar açıkça takip talebinde gösterilmiştir. Bu durumda takibe konu alacağın menkul mal hükmünde olan altın teslimine değil para alacağına ilişkin bulunması karşısında İİK' nun 42. maddesi çerçevesinde genel haciz yolu ile ilamsız takibe konu edilebilmesi mümkün olduğundan..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2014-4346-k-2014-7087-t-12-03-2014>) (Lexpera - E.T. 21/12/2022).

⁵⁰ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 139; Üstündağ, 112; Kuru, 192; Karşı, *İcra*, 176.

Son dönemlerde gündemde olan kripto paralar Türk parası olarak kabul edilmemektedir⁵¹. Nitekim, Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmasına Dair Yönetmeliğin⁵² 3'üncü maddesinde; kripto varlığın, sanal ortamda üretilerek dijital ağlar aracılığıyla dağıtımı yapılan ve itibari para, kaydî para, elektronik para, ödeme aracı, menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı olarak tanımlanamayan gayri maddi varlıklar olduğu ifade edilmiştir. Devamında ise kripto varlıkların doğrudan veya dolaylı şekilde ödeme aracı olarak kullanılamayacağı hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla Türk parası olarak değerlendirilemeyen kripto paralar üzerinden ilamsız icra takibi yapılamayacaktır⁵³.

Diğer yandan, takip talebinin düzenlendiği tarihte Türk parasına çevrilerek, Türk parası karşılığı belirtilmek suretiyle, kripto para alacağı için ilamsız takibe başvurunun mümkün olduğu kabul edilmektedir⁵⁴. Zira burada talep edilen, kripto para cinsinden aynen ödeme olmayıp, alacağın Türk parası cinsinden ödenmesidir⁵⁵. Bu noktada kripto para alacaklarının altın alacağı gibi düşünülebileceği, her ne kadar aynen tahsili talep edilemese de takip tarihindeki Türk parası karşılığı için, Türk parası üzerinden ilamsız icra yoluna başvurulabileceği ortaya konmuştur⁵⁶. Bu noktada, icra dairesinin ilamsız icra takibinin dayanağını araştırma gibi bir yükümlülüğü bulunmadığından, her ne kadar kripto para alacağına da dayansa, takip talebinde Türk parası karşılığının belirtilmesi halinde, ilamsız icra yoluna başvurunun kabul edilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Kripto para alacağının aynen tahsilini talep eden takipler, kamu düzenine aykırılık taşıdığından, yabancı para alacağının aynen tahsilinin talep edilmesi durumunda olduğu gibi süresiz şikayete tabi olmalı, icra mahkemesi de bu takiplerin iptaline karar vermelidir⁵⁷.

⁵¹ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 165; Taner Emre Yardımcı, “İcra Takibi Yoluyla Bitcoin Alacağının İleri Sürülmesi ve Borçlunun Bitcoininin Haczedilmesi,” *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 23/3 (2019): 122.

⁵² 16/04/2021 tarihli ve 31456 sayılı RG’de yayımlanan yönetmelik (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/04/20210416-4.htm>) (E.T. 01/08/2023).

⁵³ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 165.

⁵⁴ Yardımcı, 107.

⁵⁵ Yardımcı, 107.

⁵⁶ Yardımcı, 107.

⁵⁷ Yardımcı, 107.

Kira bedelinin kripto para olarak belirlendiği durumlar için de, süresinde ödenmemesi halinde, kripto para olarak belirlenen kira bedelinin Türk parasına çevrilerek kiralanan taşınmazın ilamsız icra yoluyla tahliyesinin talep edilebileceği ifade edilmiştir⁵⁸. Buna mukabil, takip talebinde alacağın fiili ödeme günündeki kur üzerinden ödenmesinin talep edilemeyeceği, zira böylesi bir seçimlik hakkın yalnız yabancı para alacakları için düzenlendiği belirtilmiştir⁵⁹. Kanaatimizce de kripto para alacağına dayanan icra takibinde, kanunla açıkça belirtilmemesi sebebiyle, alacaklının, alacağının fiili ödeme günündeki kur üzerinden ödenmesine ilişkin bir seçimlik hakkının mevcut olduğu kabul edilmemelidir.

c. Teminat Alacağı

Halihazırda mevcut olan muaccel veya yakın bir gelecekte doğacak olan müccel borçlar için teminat verilmesine ilişkin talepler, teminat alacağı olarak tanımlanmaktadır⁶⁰. Kanundan⁶¹, sözleşmeden veya mahkeme kararından doğan teminat gösterme borcunun yerine getirilmediği haller için, kanun koyucu ilamsız icra yoluna başvuru olanağı tanımıştır⁶². Nitekim İİK m. 42 uyarınca teminat alacaklısı, ilamsız icra yoluna başvurarak teminat alacağını talep edebilmektedir. Burada borçludan talep edilen edim, borcu için teminat göstermesidir. Bu noktada, borçlunun asıl borcunu ödediğinde teminat gösterme borcunun da sona ereceği kabul edilmelidir⁶³. Teminat alan alacaklı, borçlunun borcunu ödememesi halinde alacağını teminattan karşılamaktadır⁶⁴.

---

⁵⁸ Yardımcı, 107.

⁵⁹ Yardımcı, 107.

⁶⁰ Berkin, 179; Edgü, 93; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 169; Atalı ve Ermenek, 69; Karşı, *İcra*, 179; Ercan, 165.

⁶¹ Kanundan kaynaklanan teminat alacağına örnek olarak TBK m. 51/2 gösterilebilir. Bu maddeye göre, haksız fiilden kaynaklanan tazminat alacağının irat olarak ödenmesine karar verilen hallerde, borçlu borcu için teminat göstermekle yükümlü kılınmıştır.

⁶² Berkin, 179; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 85; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 169; Muşul, 263; Karşı, *İcra*, 179; Atalı ve Ermenek, 69; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 91.

⁶³ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 86.

⁶⁴ Karşı, *İcra*, 179.

Teminat alacağının üç çeşidi bulunmaktadır⁶⁵. Bunlar; belirli bir paranın teminat gösterilmesi (nakdî teminat), taşınmaz veya taşınır bir malın rehnedilmesi (aynî teminat) ve borç için kefil gösterilmesi (şahsî teminat) olarak karşımıza çıkmaktadır⁶⁶.

Teminat alacağının konusunun belirli bir miktar paranın teminat gösterilmesi oluşu hallerde başvurulmuş ilamsız icra takibi kapsamında izlenecek yol, para alacakları hakkında izlenen yol ile benzerlik taşır⁶⁷. Dolayısıyla para alacakları için başvurulmuş ilamsız icra yolu kapsamındaki uygulamalar, niteliğine uygun düştüğü ölçüde teminat alacakları için başvurulmuş ilamsız icra yolunda da uygulama alanı bulur⁶⁸. Şu kadar ki, teminat alacağı bakımından izlenecek yolda, para alacaklarına ilişkin yürütülen ilamsız icra takibi prosedürü içerisinde yer alan hacizli malın satılarak paraya çevrilmesinden sonra gelen paranın paylaşılması safhası yer almaz⁶⁹. Zira satış sonrasında elde edilen para, teminat yerine geçecek olup, üzerinde alacaklı lehine rehin hakkı tesis edilerek İİK m. 9'a uyarınca bankaya tevdi edilecektir⁷⁰.

Doktrinde bir görüş, teminat alacağının esasında bir tür para alacağı olduğunu kabul etmektedir⁷¹. Diğer yandan farklı bir görüş, teminat alacağını salt para alacağı olarak değerlendirmenin, konusu para dışında olan, taşınmaz veya taşınır bir malın rehnedilmesi veya borç için kefil gösterilmesi şeklindeki teminat çeşitlerinin ilamsız icra yoluyla takip edilemeyeceğine ilişkin yanlış bir izlenim bırakması sebebiyle, hatalı olduğunu ifade etmiştir⁷².

Kanaatimizce de teminat alacağı salt para alacağı olarak değerlendirilemez. Çünkü her ne kadar bir paranın teminat gösterilmesine ilişkin ilamsız icra takibi kapsamında izlenen prosedür, para alacakları hakkında izlenen prosedür ile benzerlik taşısa da taşınmaz veya taşınır bir malın rehnedilmesi veya borç için kefil gösterilmesine ilişkin teminat çeşitleri söz konusu olduğunda izlenen yol, para alacaklarının ilamsız takibine

⁶⁵ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 169; Karşlı, *İcra*, 179; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 91.

⁶⁶ Berkin, 179; Edgü, 94; Olgaç, *İcra*, 304; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 169; Karşlı, *İcra*, 179; Atalı ve Ermenek, 69; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 91; Tercan, 43; Ercan, 165.

⁶⁷ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 169; Karşlı, *İcra*, 180.

⁶⁸ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 86; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 169; Muşul, 263.

⁶⁹ Berkin, 180; Postacioğlu ve Altay, *İcra*, 142; Karşlı, *İcra*, 181.

⁷⁰ Berkin, 180; Edgü, 94; Karşlı, *İcra*, 181.

⁷¹ Muşul, 263.

⁷² Karşlı, *İcra*, 180.

ilişkin prosedürden farklıdır. Bu sebeple, farklı takip prosedürlerini haiz diğer teminat alacağı çeşitlerini yok sayan ve teminat alacağının salt para alacağına ilişkin olduğuna dair olan kabul, isabetli değildir.

Teminat alacağının konusu para dışında bir şey (taşınmaz veya taşınır bir malın rehnedilmesi) ise, alacaklının takip talebinde teminat alacağı türünü ve Türk parasına tekabül eden karşılığını belirtmesi gerekmektedir⁷³. Teminatın konusunun para dışında bir şey olduğu durumlarda, borçlu teminatın konusuna itiraz ederse takip duracaktır⁷⁴. Böyle bir durumda takibe devam etmek isteyen alacaklı, itirazın kaldırılması talebinde bulunamayacak ancak asliye hukuk mahkemesinde itirazın iptali davası açabilecektir⁷⁵.

Teminatın, taşınmaz bir malın rehnedilmesi (ipotek) olduğu durumlarda, borçlunun teminat gösterdiği taşınmaza ipotek konulması için tapu müdürlüğüne yazılan müzekkere ile borç ifa edilmektedir⁷⁶. Öte yandan teminat, taşınır bir malın rehni ise borçlunun gösterdiği taşınır malın yediemine teslimi ile borç sona erecektir⁷⁷. Teminat alacağının konusunun şahsî teminat yani borç için kefil gösterilmesi olduğu hallerde, kefil olarak belirlenen üçüncü bir kişinin kefil olduğunu gösteren bir icra tutanağı tanzim edilmesi ve tutanağın kefil ve icra memuru tarafından imzalanması ile teminat alacağına ilişkin borç ifa edilmiş olmaktadır⁷⁸.

Uygulamada, konusu teminat alacağı olan ilamsız icra takibine sık rastlanmamaktadır⁷⁹. Öte yandan bankalar, teminat mektubu lehdarlarından aldıkları kredi taahhünamelerine dayanarak, teminat mektubu lehdarlarından olan teminat alacakları için ilamsız icra yoluna başvurabilmektedirler⁸⁰.

⁷³ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 169; Atalı ve Ermenek, 69; Karşı, *İcra*, 181; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 69.

⁷⁴ Edgü, 94; Atalı ve Ermenek, 69.

⁷⁵ Edgü, 94; Atalı ve Ermenek, 69.

⁷⁶ Berkin, 180; Edgü, 94; Karşı, *İcra*, 181.

⁷⁷ Karşı, *İcra*, 181; Taşınır malın rehni hususunda, söz konusu malın, yediemin dışında, alacaklıya teslim edilmesi halinde de borcun ifa edildiği kabul edilmektedir, bkz. Berkin, 180.

⁷⁸ Berkin, 180; Karşı, *İcra*, 181.

⁷⁹ Kuru ve Aydın, 25; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 86; Muşul, 263; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 170; Karşı, *İcra*, 182.

⁸⁰ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 170; Karşı, *İcra*, 182.

Teminat alacağı için, ilamsız icra yoluna başvurabileceğini bilmeyen veya ilamsız icra yoluna başvurmak istemeyen alacaklıların, borçludan teminat göstermesini talep ederek mahkemede açtığı dava ise depo davası olarak adlandırılmaktadır⁸¹.

3. İlamsız İcra Takibine Başvurulamayan Haller

a. Yabancı Devletlerden Olan Para Alacakları

Kanun koyucu, her türlü para veya teminat alacağı için ilamsız icra takibine başvurulabilmesi kuralına birtakım istisnalar getirmiş, para veya teminat alacağı da olsa yabancı devlet aleyhine ilamsız icra takibine başvurulamayacağını hüküm altına almıştır⁸². Nitekim İİK m. 42'ye, 02/07/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanun⁸³ ile eklenen 2'nci fıkra uyarınca yabancı devlet aleyhine ilamsız icra yoluna başvurulamaz. Kanun koyucunun söz konusu hükmü düzenleme amacı, ilamsız icra takibinde alacaklının herhangi bir dayanak gösterme zorunluluğunun bulunmaması, alacağa ait herhangi bir mahkeme kararı ve dolayısıyla yargı denetimi bulunmaması ve takibin yedi günlük itiraz süresi sonrasında kesinleşme hususiyeti dolayısıyla oluşabilecek diplomatik sorunları önlemektir⁸⁴. Zira yabancı ülkelere yapılan tebligatlarda tebliğ tarihi ve yedi günlük itiraz süresinin başlangıcının tespitinde sıkıntılar yaşanmaktadır⁸⁵. Bu sebeple kanun koyucu, yabancı devletlere karşı ilamsız takip yapılamayacağını hüküm altına almıştır.

Ancak bu noktada doktrinde bir görüş⁸⁶, ilamsız icra takibinin dayanaksız başlatılabilmesi, takip kapsamında gönderilen ödeme emrinin gerçek ve tüzel kişilere tebliği ve yedi günlük itiraz süresi içerisinde itiraz edilmeyen takiplerin kesinleşmesi hususlarında ülkemizde de sorunlar yaşandığını, salt bu sorunlar yüzünden yabancı devletler için kanunda böyle bir ayrımcılık öngörülmesinin eşitlik ilkesi ile bağdaşmadığını ifade etmiştir. İlamsız icra takibi kapsamında düzenlenen ödeme emrinin usulüne uygun şekilde gerçek ve tüzel kişilere tebliği ve tebliğin gerçekleştiği

⁸¹ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 170; Karşı, *İcra*, 183.

⁸² Kuru ve Aydın, 89; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 47; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 5; Atalı ve Ermenek, 69; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 90; Karşı, *İcra*, 174; Ercan, 150.

⁸³ 05/07/2012 tarihli ve 28344 sayılı Resmi Gazete.

⁸⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 84; Karşı, *İcra*, 174.

⁸⁵ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 85.

⁸⁶ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 85.

tarihin tespiti hususlarında ülkemiz içerisinde de pek çok problemle karşı karşıya kalındığı göz önünde bulundurulduğunda, yabancı devletler lehine öngörülen hükmün, eşitlik ilkesine aykırı olduğunu savunan görüşün isabetli olduğu kanaatindeyiz.

Diğer yandan İİK m. 32/2 uyarınca yabancı devletler aleyhine ilamlı icra takibine başvurulabileceğini belirtmek gerekir.

b. İdareden Olan Para Alacakları

Para veya teminat alacağı da olsa idari yargının görev alanına giren konularda, idareye karşı ilamsız icra takibi başlatılamayacağı, hüküm altına alınmıştır⁸⁷. Nitekim İİK m. 42'ye, 01/02/2018 tarihli ve 7078 sayılı Kanun⁸⁸ ile eklenen 3'üncü fıkraya göre; "İdari yargının görev alanına giren konularda ilamsız takip yoluna başvurulamaz." Buna mukabil, idari yargının görev alanında olmayan, idarenin özel hukuk ilişkisinden kaynaklanan borçları için ilamsız takip yapılabilmesi mümkündür⁸⁹. Diğer yandan idare aleyhine ilamlı icra yoluna başvurulabileceği ifade edilmelidir⁹⁰.

c. İlama Bağlanmış Olan Para Alacakları

Para veya teminat alacağı için her ne kadar ilamsız icra yoluna başvuru imkânı mevcut olsa da alacaklı, bu alacağı için mahkemede açtığı eda davası sonucu aldığı ilam ile ilamlı icra yoluna başvurmayı da tercih edebilir⁹¹. Burada dikkat edilmesi gereken husus, alacaklının söz konusu para veya teminat alacağı için mahkemeden ilam aldıktan sonra, alacağının tahsili için başvurduğu icra dairesinde, ancak ilamlı takip yolunu talep edebilmesidir. Zira Yargıtay İçtihadı Birleştirme kararına⁹² göre elinde ilam bulunan alacaklı, alacağının konusu para veya teminat olsa bile, ilamsız icra yolunu tercih edemeyecek, yalnız ilamlı icra yoluna başvurabilecektir. Yargıtay İçtihadı Birleştirme

⁸⁷ Kuru ve Aydın, 89; Edgü, 82; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 47; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 5; Atalı ve Ermenek, 69; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 90; Ercan, 150.

⁸⁸ 08/03/2018 tarihli ve 30354 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete.

⁸⁹ Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 62.

⁹⁰ Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 5.

⁹¹ Kuru ve Aydın, 26; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 369; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 168; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 41.

⁹² YİBGK., 2017/2 E., 2017/3 K. sayılı ve 26/05/2017 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/e-2017-2-k-2017-3-t-26-05-2017>) (Lexpera - E.T. 28/12/2022).

Hukuk Genel Kurulunun söz konusu içtihadının gerekçesinde birkaç hususa dikkat çekilmiştir, bu hususlara değinmekte yarar görüyoruz.

Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulunun içtihadında öncelikle, para ve teminat alacağı için mahkemeye başvurarak ilam alan alacaklının, bu ilamı icra dairesine ibraz etmesi halinde, İİK'nın 24'üncü ve 32'nci maddeleri uyarınca, başlatılacak takip yolunun ilamlı icra olduğu ve bu hususta icra müdürünün takdir hakkı bulunmaksızın borçluya ilamlı icra yoluna özgü olan "icra emri" göndermesi gerektiği ifade edilmiştir. Dolayısıyla kanunda belirtilen, para veya teminat alacağına ilişkin ilamın icra dairesine ibrazı neticesinde, borçluya icra emri tebliğ edileceğine ilişkin emredici hüküm karşısında, alacaklının ilamsız icra yolunu talep etmesinin herhangi bir önemi bulunmamaktadır. Kaldı ki bu noktada icra müdürüne de bir takdir hakkı tanınmamıştır. Bu sebeple söz konusu kararda, elinde ilam olan alacaklının, bunu icra dairesine sunarak ilamsız icra yoluna başvurusunun cebri icraya başvuru tekniği açısından mümkün olmadığına işaret edilmiştir.

Bunun yanı sıra söz konusu kararda, ilamsız icra takibine başvurmak yerine, alacağını mahkemede hüküm altına aldırarak alacaklının, ilama bağlı alacağını, takip aşamasında daha kolay, hızlı ve daha az masrafla tahsil edebildiği ilamlı takip yerine, ilamsız takibe başvurusunda hukuki yarar bulunmadığı haklı olarak ifade edilmiştir.

Uygulamada alacaklı, elindeki ilama rağmen ilamsız icraya başvuru yoluna genellikle, alacağının dayanağı olan ilamın borçlu tarafça istinaf veya temyiz edildiği durumlarda, borçlunun İİK m. 36 uyarınca teminat yatırıp, icranın geri bırakılması (tehiri icra) kararı getirmek üzere süre almasını engelleme saikiyle başvuruyordu⁹³. Nitekim Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulu kararında, elinde ilam olan alacaklının ilamsız takip yoluna başvurusunun, borçlunun ilamlı icra yoluna özgü olan icranın geri bırakılması (İİK m. 36) müessesesine başvurusunu engellediğine ve bu müessesenin borçluya sağladığı hukuki güvenliği sarstığına dikkat çekilmiştir.

---

⁹³ Talih Uyar, "İlâma Dayalı Olarak İlâmsız Takip Yapılabilir Mi? (İİK md. 36)," *İstanbul Barosu Dergisi*, 86/1 (2012): 133.

İcranın geri bırakılması müessesesi bir yandan borçluyu haciz baskısından kurtarıırken diğer yandan -İİK m. 36 uyarınca icranın geri bırakılması için borçlu tarafından alacağın tamamı teminat olarak icra müdürlüğüne ödendiğinden- dava lehine sonuçlandığı takdirde alacaklının alacağına kavuşma imkânını da arttırmaktadır. Zira alacaklı bu halde haciz, satış vb. gibi zaman ve masraf gerektiren işlemlere başvurmadan alacağını teminattan tahsil edebilmektedir. Dolayısıyla ilama bağlanmış alacaklar hakkında başvuru, bünyesinde icranın geri bırakılması müessesesini barındıran ilamlı icra yolu, esasında tarafların menfaatini de dengelemektedir. Bu itibarla Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulunun bahsi geçen kararında, para ve teminat alacağı için mahkemeye başvurarak ilam alan alacaklının, ilamlı icra takibi başlatmak yerine ilamsız icra takibi başlatmasının, borçlunun hukuki durumunu zayıflatarak menfaatler dengesini bozduğu ve hakkın kötüye kullanılması (TMK m. 2) kapsamına girdiği kabul edilmiştir.

Diğer yandan ilama bağlanan bir alacak için ilamsız icra takibinin başlatıldığı bir halde, icranın geri bırakılması yoluna başvuramayan borçlunun tek seçeneği icra takibine itiraz etmektir. Buna mukabil itirazın hükümden düşürülmesini ve takibin devamını isteyen alacaklı, itirazın iptali (İİK m. 67) yahut itirazın kaldırılması (İİK m. 68) yoluna tevessül edecektir. Ne var ki, öncesinde ilama bağlanmış bir alacak hakkında başvuru itirazın iptali, itirazın kaldırılması, menfi tespit gibi davalarda, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun dava şartlarını düzenleyen 114'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının h bendinde yer alan, "davacının dava açmakta hukuki yararının bulunması" şeklindeki dava şartı mevcut değildir. Öte yandan, öncesinde hüküm altına alınan alacak hakkındaki dava, kesinleşmemişse HMK m. 114/1-ı'da yer alan, "aynı davanın daha önceden açılmış ve hala görülmekte (derdest) olmaması" şeklindeki dava şartı; kesinleşmiş ise HMK m. 114/1-i'de yer alan, "aynı davanın daha önce kesin hükme bağlanmamış olması" şeklindeki dava şartının yokluğu gündeme gelecektir. Nitekim Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulunun söz konusu kararında, öncesinde hükme bağlanmış bir alacak için yeniden dava açılmasına ilişkin başvuruların, dava şartlarının yokluğu sebebiyle medeni usul hukuku ilkeleri ile bağdaşmadığı, haklı olarak ifade edilmiştir.

Sonuç olarak ilamlı alacaklar için ilamsız icra yoluna başvurulmasının cebri icraya başvuru tekniği ve yargılama usulüne uygun olmaması, bu yola başvuruda hukuki

yararın bulunmaması, söz konusu başvurunun hakkın kötüye kullanılması anlamına gelmesi, dürüstlük kuralına aykırı olması ve tarafların menfaat dengesini bozması sebebiyle Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulu, ilamlı alacaklar için ilamsız icra yoluna başvurulmasının uygun olmadığına karar vermiştir. Bu itibarla her ne kadar para ve teminat alacağı da olsa ilama bağlanmış olması halinde, ilamsız icra yoluna başvurulamamaktadır.

C. Kiralanan Taşınmazın Tahliyesine İlişkin İlamsız İcra Yolu

Para ve teminat dışındaki talepler için kural olarak ilamsız icra yoluna başvurulamadığından, para ve teminat dışında bulunan, kiraya verilen taşınmazın tahliyesi için ilk olarak ilamlı icra yolu akla gelmektedir. Bu halde, kiralanmış bir taşınmazın tahliyesi için öncelikle kiracıya karşı sulh hukuk mahkemesinde tahliye davası açılacak olup, mahkemeden alınan tahliye kararı ile birlikte İİK m. 26 ve devamında düzenlenen ilamlı icra yoluna başvurulabilecektir⁹⁴. HMK m. 367/2 uyarınca, taşınmazın aynı veya üzerindeki aynî haklarla ilgili olmadığından, söz konusu tahliye kararına ilişkin ilamın icra edilmesi için kesinleşmesi beklenmeyecektir. Zira kiraya veren davacının açtığı tahliye davası, kira bedelinin süresinde ödenmemesi suretiyle sözleşmeye aykırılık, kiralananın tahliyesi ve teslimi şeklindeki şahsi bir hakka dayanmaktadır⁹⁵.

Ancak kanun koyucu, ilamsız icra yoluna başvurunun para ve teminat alacakları için yapılabileceği genel kuralına istisna getirmiş, para ve teminat alacağı dışında olan kiralanan taşınmazın tahliyesi için de ilamsız icra yoluna başvurulabilmesine olanak tanımıştır⁹⁶. Nitekim İİK 269 vd. maddeleri ile para ve teminat alacağı kapsamında olmayan, kiralanan taşınmazın tahliyesi talebi için, belli şartların varlığı halinde ilamsız icra yoluna başvuru mümkün kılınmıştır. Söz konusu durum, para ve teminat alacakları

⁹⁴ Kuru ve Aydın, 271; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 252; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 465; Karşlı, *İcra*, 739; Atalı ve Ermenek, 221; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 377; Ulukapı, *İcra*, 223; Muşul, 1354; Tercan, 121; Gören Ülkü, 82; Buse Dişel, *İcra Hukukunda Takip Arkadaşlığı* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2014), 117.

⁹⁵ Muşul, 1356; Duran, "Takip Yolları", 290.

⁹⁶ Berkin, 153; Üstündağ, 402; Kuru ve Aydın, 271; Edgü, 82; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 252; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 362; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 465; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 350; Atalı ve Ermenek, 221; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 41; Ulukapı, *İcra*, 223; Muşul, 267; Duran, "Takip Yolları", 291; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 8; Tercan, 7; Gören Ülkü, 83; Dişel, 117.

için öngörülen ilamsız icra yolunun tek istisnasıdır⁹⁷. Bu halde kiralayan, belli şartların varlığı halinde, sulh hukuk mahkemesinde tahliye davası açmak zorunda kalmaksızın, doğrudan icra müdürlüğüne başvurarak ilamsız icra yolu ile kiralanan taşınmazı tahliye edebilmektedir.

Doktrinde baskın görüş⁹⁸, kiralanan taşınmazın ilamsız tahliyesinin, her ne kadar genel kurala istisna oluşturduğu yönünde olsa da farklı bir görüş⁹⁹, kiralanan taşınmazın tahliyesinin belli şartlar dahilinde ilamsız icra yolu ile talebini mümkün kılan hükmün, istisna olarak değerlendirilemeyeceğini, zira bu hükmün, düzenlendiği yer itibariyle, ilamsız takibi düzenleyen hükümlerden hemen sonra gelmediğini ve dolayısıyla ilamsız icranın bir türü değil, özel hükümlerde düzenlenen ayrı ve özel bir takip yolu olduğunu ifade etmektedir. Kanaatimizce kiralanan taşınmazın ilamsız icra yoluyla tahliyesine imkân veren hüküm, kanunda ilamsız takibe ilişkin hükümlerin yer aldığı üçüncü bapta veya hemen devamında düzenlenmemiş olsa bile, mahkemeye başvurulmaksızın doğrudan icra takibi yapılmasına olanak vermesi yönüyle bir ilamsız icra türü olup, para ve teminat alacağı haricinde bir konusu bulunduğundan, ilamsız icra yolunun para ve teminat alacağına mahsus olduğuna dair genel kuralın istisnasını teşkil etmektedir.

O halde ilamsız icra üç halde uygulama alanı bulmaktadır. Bunlar; bir paranın ödenmesi, bir teminatın verilmesi ve kiralanan taşınmazın İİK m. 269 ve devamı maddelerine göre tahliyesi olarak karşımıza çıkar¹⁰⁰. Bu hallerde ilamsız icra yoluna başvuru yapılabilmektedir.

Kiralanan taşınmazların tahliyesi için, Türk Borçlar Kanunu'na dayanılarak ihtiyaç, tadilat vb. birden fazla sebebin ileri sürülebilmesi mümkün iken ilamsız icra yoluyla taşınmazın tahliye edilebilmesi için iki sebep öngörülmüştür¹⁰¹. Bunlar İcra İflas Kanunu'nun 269 vd. maddelerinde düzenlenmiş olup, kira borcunun süresinde ödenmemesi ve kira süresinin sona ermesi olarak belirlenmiştir. İhtiyaç sebebiyle veya tadilat sebebiyle tahliye talepleri için TBK hükümlerine göre sulh hukuk mahkemesinde

⁹⁷ Kuru ve Aydın, 26.

⁹⁸ Kuru ve Aydın, 271; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 252; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 362; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 465; Ulukapı, *İcra*, 83.

⁹⁹ Karşı, *İcra*, 174.

¹⁰⁰ Muşul, 1354.

¹⁰¹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 252; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 362; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 465; Karşı, *İcra*, 174; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 377.

dava açılması gerekirken, kira borcunun süresinde ödenmemesi ve kira süresinin sona ermesi sebebiyle kiralanan taşınmazın tahliyesi için mahkemeye müracaat edilmeksizin doğrudan icra dairesine başvurulabilmesinin nedeni, TBK’da yer alan ihtiyaç veya tadilat sebebinin gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespitinin uzun süren ayrıntılı bir araştırma gerektirmesi ve bu araştırmanın da ancak mahkeme tarafından gerçekleştirilebilmesidir¹⁰². Diğer yandan, kira borcunun süresinde ödenmemesi ve kira süresinin sona ermesi sebeplerinin tespiti, TBK’da düzenlenen sebeplere nazaran, daha kolay olduğundan, kanun koyucu bu hallerde, adaletin hızlı ve kısa yoldan tesisi adına, mahkemeye müracaat etme mecburiyeti bulunmaksızın, doğrudan icra dairesine başvurarak ilamsız icra yoluyla kiralanan taşınmazın tahliyesine olanak tanımıştır¹⁰³.

Kira borcunun süresinde ödenmemesi sebebiyle başvurulmuş ilamsız icra takibinde hem ödenmeyen kira borcu hem de tahliye talep edilebiliyor iken, kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurulmuş ilamsız icra takibinde yalnız tahliye talep edilebilmektedir¹⁰⁴. Kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurulmuş ilamsız icra takibinde yalnız tahliye talebinin ileri sürülmesi, ilamsız icra takibine para ve teminat alacağı için başvurulabilmesi kuralına gerçek bir istisna oluşturmaktadır¹⁰⁵. Buna mukabil, kira borcunun süresinde ödenmemesi nedeniyle başlatılan ilamsız icra takiplerinde, öncelikle ödenmeyen kira borcu talep edilmekte, kiracının ödeme emrinde belirtilen süre içerisinde borcunu ödemesi halinde, alacaklı tarafından tahliye talep edilememektedir. Bu halde, ilk olarak talep edilen, para alacağı olduğundan ve süresinde ödeme olması durumu için tahliye talep edilememesi şeklinde ikincil bir sonuç öngörüldüğünden, esasında kira borcunun süresinde ödenmemesi sebebiyle başvurulmuş ilamsız icra yolunun, para ve teminat alacağına mahsus olma genel kuralına gerçek bir istisna oluşturmadığı kabul edilmektedir¹⁰⁶.

D. Kiralanan Taşınmazın İlamsız Tahliyesinde Taraflar ve Yetki

1. Takibin Tarafları

¹⁰² Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 377.

¹⁰³ Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 377.

¹⁰⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 252; Ulukapı, *İcra*, 223; Nilüfer Boran Güneysu, “Kiralanan Taşınmazların Tahliyesinde İcra Takibinin İptal ve Talikinin Uygulanması Sorunu,” *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11/Özel Sayı (2009): 904.

¹⁰⁵ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 252; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 473; Atalı ve Ermenek, 222.

¹⁰⁶ Atalı ve Ermenek, 221.

İcra takibinin tarafları alacaklı ve borçlu olarak karşımıza çıkmaktadır¹⁰⁷. İcra takibini başlatarak bir hakkın yerine getirilmesi talebinde bulunan kişi alacaklı, kendisinden talepte bulunulan kişi borçlu olarak adlandırılmaktadır¹⁰⁸. İcra hukukunda şekli taraf ilkesinin geçerli olduğu, buna göre alacaklının takip talebinde borçlu olarak gösterdiği kişinin taraf olarak kabul edilerek icra takip işlemlerinin başlatıldığı ifade edilmiştir¹⁰⁹. İcra hukukunda borçlu ve alacaklı kavramları geniş bir anlamda kullanılmakta olup, alacaklının maddi hukuktan kaynaklanan talebi, teknik anlamda bir alacak dışında, bir yükümlülüğün yerine getirilmesi, çocuk teslimi yahut bir davranışın yapılmaması şeklinde vukuu bulabilmektedir¹¹⁰.

Diğer yandan zaman zaman icra takiplerine dahil edilen ve takibe ilişkin menfaati olan üçüncü kişiler, takibin tarafı değildirler¹¹¹. Bu noktada üçüncü kişiler; hak ve malları borçluya ait zannedilerek haczedilen ve icra takibine dahil edilen kişiler veya takibe konu borç için rehin veren kişiler olabilmektedir¹¹². Her ne kadar üçüncü kişiler icra takibinde aktif bir rol alsın da, icra takibine ve sonucuna doğrudan bir etkileri bulunmadığından taraf olarak kabul edilemezler¹¹³. Bu itibarla icra takiplerinde alacaklı ve borçlu olmak üzere, daima iki taraf bulunmaktadır¹¹⁴.

Kiralanın taşınmazın ilamsız tahliyesi yolunda, yalnız tahliye veya hem ödenmemiş kira bedeli hem de tahliye talep eden, kiraya veren taraf, alacaklı; kendisinden kira bedeli ve tahliye veya yalnız tahliye talep edilen karşı taraf ise borçlu olarak kabul edilmektedir. Şekli taraf ilkesi gereğince, kiralanın taşınmazın tahliyesine ilişkin

¹⁰⁷ Kuru ve Aydın, 65; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 77; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 142; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 53; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 18; Ulukapı, *İcra*, 75; Muşul, 129; Karşı, *İcra*, 21; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 79; Nilüfer Boran Güneysu, “İcra Takip İşlemleri,” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 101 (2012): 45; Gören Ülkü, 25; Dişel, 51; Ercan, 41.

¹⁰⁸ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 77; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 53; Karşı, *İcra*, 21; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 79; Boran Güneysu, “İcra Takip İşlemleri”, 45.

¹⁰⁹ Karşı, *İcra*, 21; Boran Güneysu, “İcra Takip İşlemleri”, 45; Dişel, 60.

¹¹⁰ Atalı ve Ermenek, 33; Boran Güneysu, “İcra Takip İşlemleri”, 45.

¹¹¹ Edgü, 81; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 77; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 142; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 53; Muşul, 129; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 79; Boran Güneysu, “İcra Takip İşlemleri”, 46.

¹¹² Edgü, 81; Kuru ve Aydın, 65; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 142; Ulukapı, *İcra*, 75; Karşı, *İcra*, 27; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 79; Boran Güneysu, “İcra Takip İşlemleri”, 46; Gören Ülkü, 25.

¹¹³ Kuru ve Aydın, 65; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 142; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 79; Boran Güneysu, “İcra Takip İşlemleri”, 46; İstisnai olarak, mal rejimi ortaklığında borçlunun eşi olan ve borçlu için malını rehnedir veya rehinli malı iktisap eden üçüncü şahısların takibin tarafı olduğuna ilişkin görüş için bkz. Yıldırım ve Deren Yıldırım, 18.

¹¹⁴ Kuru ve Aydın, 65; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 142; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 53; Karşı, *İcra*, 22; Şanver Keleş, *Kiralanın Taşınmazların İlamsız Tahliyesi* (Ankara: Turhan Kitabevi, 2009), 13.

ilamsız icra takibinde borçlu olarak gösterilen kişinin, gerçek anlamda kiracı olup olmadığı yahut takip talebinde bulunan alacaklının, gerçekte kiraya veren olarak kiralanan taşınmaz üzerinde tasarruf hakkının bulunup bulunmadığı araştırılmaksızın, takip talebinde belirtildiği şekliyle, takibin tarafları olarak kabul edilmektedirler¹¹⁵.

2. Taraf Ehliyeti

İcra takibine taraf olabilmeleri için kişilerin taraf ehliyetini haiz olması gerekmektedir¹¹⁶. Taraf ehliyeti, esasında İİK’da değil HMK’da düzenlenmiştir. HMK m. 50’de, medenî haklardan faydalanma ehliyetini haiz olan kişinin, taraf ehliyetini de haiz olduğu ifade edilmiştir. Dolayısıyla hak ehliyeti bulunan tüm gerçek ve tüzel kişilerin, taraf ehliyeti de bulunur¹¹⁷.

Tüzel kişiliği bulunmayan toplulukların taraf ehliyetinin bulunmadığı ifade edilmektedir¹¹⁸. Örneğin adi ortaklığın ve miras ortaklığının taraf ehliyeti bulunmaz¹¹⁹. Diğer yandan Türk Medeni Kanunu¹²⁰ m. 28 uyarınca kişilik ve dolayısıyla hak ehliyeti, sağ doğma şartıyla çocuğun ana rahmine düştüğü andan başlayıp, ölümle son bulduğundan, ölmüş olan bir kişinin taraf ehliyeti de bulunmamaktadır¹²¹. Taraf ehliyeti

¹¹⁵ Keleş, 15.

¹¹⁶ Berkin, 180; Kuru ve Aydın, 65; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 143; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 77; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 142; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 53; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 18; Ulukapı, *İcra*, 75; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 79; Keleş, 17; Gören Ülkü, 26; Dişel, 51; Uyar, *Şerh*, 592; Ercan, 41.

¹¹⁷ Berkin, 181; İlhan E. Postacıoğlu ve Sümer Altay, *Medenî Usûl Hukuku*, (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2020), 264; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 77; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 143; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 53; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 18; Ulukapı, *İcra*, 75; Muşul, 130; Karşı, *İcra*, 22; Atalı ve Ermenek, 34; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 79; Vildan Peksöz, “İcra Hukukunda Adi Ortaklığın ve Ortakların Taraf Durumu,” *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 8/16 (2020): 355; Gören Ülkü, 28; Uyar, “Takip Talebi”, 117; Ercan, 41.

¹¹⁸ YHGK, 2003/12-574 E., 2003/564 K. sayılı ve 08/10/2003 tarihli karara göre; “...Joint venture hukukumuzdaki adi ortaklığa benzemekte olup iki veya daha fazla işletmenin, belli bir amaca ulaşmak için katkılarını birleştirdikleri bir ortaklıktır. Tüzel kişilikleri olmadığından taraf ehliyetleri de bulunmamaktadır...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-hgk-e-2003-12-574-k-2003-564-t-08-10-2003-yargitay-hukuk-genel-kurulu-karari/621602/>) (Legalbank - E. T. 07/06/2023).

¹¹⁹ Berkin, 181; Edgü, 81; Kuru ve Aydın, 70; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 143; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 77; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 143; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 53; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 18; Ulukapı, *İcra*, 75; Muşul, 131; Atalı ve Ermenek, 34; Peksöz, 370; Keleş, 35; Gören Ülkü, 32; Uyar, “Takip Talebi”, 117; Tikveş, 79; Ercan, 45; Abdurrahim Karşı, *Medeni Muhakeme Hukuku* (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2020), 283.

¹²⁰ 08/12/2001 tarihli ve 24607 sayılı Resmi Gazete.

¹²¹ Berkin, 181; Kuru ve Aydın, 70; Belgesay, 31; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 144; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 53; Muşul, 131; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 19; Keleş, 31; Gören Ülkü, 30; Uyar, “Takip Talebi”, 117; Ercan, 42; Karşı, *Muhakeme*, 277.

olmayanlar, icra takibine taraf olamayacağından, bu kişilere karşı icra takibi yapılamaz¹²².

Taraf ehliyeti, icra dairesince re'sen dikkate alınması gereken bir husus olup, taraf ehliyetinin bulunmadığı başvurularda takip talebinin, icra dairesince reddi gerekir¹²³. Kişilerin taraf ehliyetinin bulunması kamu düzeninden kabul edilmekte olup, taraf ehliyetinin bulunmadığı takipler, süresiz şikayete tabi olmakta ve icra mahkemesince iptal edilmektedir¹²⁴.

Yabancı kişiler açısından ise tabi olduğu ülke kanununa göre hak ehliyetine sahip olanlar, İİK açısından da taraf ehliyetine sahip kabul edilmektedirler¹²⁵. Öte yandan MÖHUK¹²⁶ m. 48 uyarınca icra takibine başvuran yabancı gerçek ve tüzel kişiler, takip masrafları ve karşı tarafın zararını karşılamak adına teminat göstermekle yükümlü kılınmıştır.

Kiralanın taşınmazın ilamsız tahliyesi yolu kapsamında başvurulacak icra takibi açısından da alacaklı olan kiraya veren ve borçlu olan kiracının hak ehliyetine ve dolayısıyla taraf ehliyetine sahip olmaları gerekmektedir.

3. Takip Ehliyeti

¹²² Kuru ve Aydın, 70; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 77; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 144; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 53; Muşul, 130; Gören Ülkü, 30; Dişel, 52.

¹²³ Berkin, 182; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 143; Muşul, 131; Karşlı, *İcra*, 22; Peksöz, 370; Keleş, 17; Gören Ülkü, 27; Dişel, 54.

¹²⁴ Berkin, 181; Kuru ve Aydın, 70; Belgesay, 31; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 143; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 77; Muşul, 131; Karşlı, *İcra*, 22; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 79; Peksöz, 370; Gören Ülkü, 29; YG 12. HD., 2016/10463 E., 2017/2012 K. sayılı ve 15/02/2017 tarihli karara göre; "...Takipte, adi ortaklık adına tek bir ödeme emri çıkarılmış olup, adi ortaklığı oluşturan ortaklar adına ayrı ayrı çıkarılmış ve tebliğ edilmiş bir ödeme emri yoktur. 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 620. maddesine göre, adi ortaklığın tüzel kişiliği bulunmadığından taraf ehliyeti de yoktur. Bu nedenle, icra takibinde adi ortakların ayrı ayrı gösterilmesi ve ayrı ayrı ödeme emri tebliği gerekmekte olup, taraf ehliyeti olmayan adi ortaklık adına tek bir ödeme emri tebliğe çıkarılarak takip yapılması usulsüzdür. Yasanın emredici kuralından kaynaklanan bu husus hakkında şikayetçinin İİK'nun 16/2.maddesi gereğince süresiz şikayet hakkı vardır. Öte yandan, taraf ehliyeti kamu düzeninden olup, mahkemece de, kendiliğinden gözönüne alınmalıdır..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2016-10463-k-2017-2012-t-15-2-2017>) (Lexpera - E.T. 12/03/2024).

¹²⁵ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 77; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 21.

¹²⁶ 12/12/2007 tarihli ve 26728 sayılı Resmi Gazete.

Takip ehliyeti, alacaklının bizzat yahut vekili aracılığıyla icra takip işlemlerini yürütebilme, borçlunun ise aleyhinde başlatılan icra takibine karşı koyabilme yeteneği olarak tanımlanmıştır¹²⁷. Medenî hukukta, fiil ehliyeti bulunan tüm gerçek ve tüzel kişilerin, takip ehliyetinin de bulunduğu kabul edilmektedir¹²⁸. HMK m. 51’de düzenlenen dava ehliyetinin İİK’deki tezahürü takip ehliyetidir¹²⁹.

Ayırt etme gücü bulunmayan tam ehliyetsizler ve ayırt etme gücü bulunan küçük ve kısıtlılardan oluşan sınırlı ehliyetsizlerin, fiil ehliyetleri olmadığından takip ehliyetleri de bulunmaz¹³⁰. Ancak bu kişilerin yasal temsilcileri aracılığıyla icra takip işlemlerini yürütebilmeleri mümkündür¹³¹. Keza takip talebinde kanuni temsilcinin belirtilmesi kaydıyla, tam ehliyetsizlere veya sınırlı ehliyetsizlere karşı icra takibi başlatılabilmektedir¹³². Diğer yandan ayırt etme gücü bulunan, ergin olan ve kısıtlı olmayan tam ehliyetli tüm gerçek kişiler ve kanun ile tüzüklere uygun organlara sahip olan tüzel kişiler takip ehliyetini haizdir¹³³.

Takip ehliyeti, kamu düzeniyle ilgili olduğundan icra dairesince veya icra mahkemesince re’sen gözetilmektedir¹³⁴. Takip ehliyeti ve dolayısıyla fiil ehliyeti

¹²⁷ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 78; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 145; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 54; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 21; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 81.

¹²⁸ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 78; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 145; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 54; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 21; Ulukapı, *İcra*, 77; Muşul, 135; Karlı, *İcra*, 23; Atalı ve Ermenek, 35; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 81; Gören Ülkü, 35; Dişel, 57; Uyar, “Takip Talebi”, 118; Ercan, 49.

¹²⁹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 78; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 145; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 21; Ulukapı, *İcra*, 77; Karlı, *İcra*, 23; Atalı ve Ermenek, 35; Uyar, “Takip Talebi”, 138.

¹³⁰ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 145; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 54; Muşul, 136; Hakan Pekcanitez, Oğuz Atalay, Muhammet Özekes, *Medenî Usûl Hukuku* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2016), 184; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 82; Keleş, 44; Dişel, 58; Uyar, *Şerh*, 593; Belgesay, 31; Ercan, 49; Karlı, *Muhakeme*, 286.

¹³¹ Kuru ve Aydın, 71; Postacıoğlu ve Altay, *Usul*, 270; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 145; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 54; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 22; Ulukapı, *İcra*, 77; Muşul, 136; Pekcanitez, Atalay, Özekes, 184; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 82; Keleş, 43; Dişel, 58; Uyar, “Takip Talebi”, 120; Karlı, *Muhakeme*, 286.

¹³² Tam ehliyetsizlere veya sınırlı ehliyetsizlere karşı başlatılan takiplerde ödeme emri yahut tahliye emrinin Tebligat Kanunu’nun 11/3. maddesine göre yasal temsilciye tebliği icap etmektedir. Aksi halde tam ehliyetsiz veya sınırlı ehliyetsize yapılan tebligat geçersizdir.; Keleş, 45.

¹³³ Berkin, 182; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 54; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 21; Ulukapı, *İcra*, 77; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 81; Keleş, 43; Dişel, 58; Uyar, “Takip Talebi”, 119; Ercan, 49.

¹³⁴ Berkin, 183; Belgesay, 123; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 145; Muşul, 137; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 81; Keleş, 48; Gören Ülkü, 27; YG 12. HD., 2002/3387 E., 2002/4148 K. sayılı ve 28/02/2002 tarihli karara göre; “...*Borçlu P. İ. ’in takip tarihinde 18 yaşını ikmal etmediği temyiz dilekçesi ekindeki kayıtlardan anlaşılmaktadır. Takip ehliyeti bulunmayan borçluya karşı yapılan icra takibinde adı geçen, kanuni temsilcisi veya onun atayacağı vekili tarafından temsil edilmesi zorunlu olup, kamu düzeni ile ilgili bu husus yargılamanın her aşamasında re’sen gözetilmelidir...*”

bulunmayan bir kişi tarafından başlatılan takip veya doğrudan bu kişi aleyhine başlatılan takip, süresiz şikayet yoluna tabi olup, şikayet üzerine icra mahkemesince iptal edilmektedir¹³⁵.

Kiralanın taşınmazın ilamsız tahliyesi yoluna başvuru için, alacaklının icra takibi başlatabilmesine, borçlunun ise aleyhinde başlatılan icra takibine karşı koyabilmesine imkân tanıyan takip ehliyetine sahip olması gerekmektedir.

4. Taraf Sıfatı

İcra takibinde taraf ehliyeti ve takip ehliyetine sahip olan alacaklı ve borçlunun, maddi hukuk bakımından da gerçek alacaklı ve borçlu olması, taraf sıfatı olarak tanımlanmaktadır¹³⁶. Tarafların icra takibi içerisinde yer alabilmesi için, icra takibine konu olan borç ilişkisinden doğan alacak hakkı üzerinde tasarruf yetkisine sahip olmaları gerekmektedir¹³⁷. Dolayısıyla taraf sıfatı açısından, borç ilişkisinin esas önem taşımaktadır¹³⁸. Uygulamada taraf sıfatı, husumet yahut husumet ehliyeti olarak da adlandırılmaktadır¹³⁹.

Tarafların gerçekten alacaklı veya borçlu olmadığı ve dolayısıyla taraf sıfatı bulunmayan hallerde, başlatılan takibe karşı borçluya itiraz imkânı tanınmıştır¹⁴⁰. Buna göre bir alacaklının, borçlu olmayan örneğin mirası reddetmiş bir kişi aleyhine tereke alacağı sebebiyle takip başlattığı durumlarda, gerçekte borçlu olmayan kişi, taraf sıfatı olmaması gerekçesiyle takibe itiraz edebilmektedir¹⁴¹. Benzer şekilde gerçekte alacaklı olmayan bir kişi tarafından başlatılan takipte, borçlu, takibi başlatanın alacağı

(<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-daire-si-e-2002-3387-k-2002-4148-t-28-02-2002>) (Lexpera - E.T. 05/03/2024).

¹³⁵ Berkin, 183; Edgü, 81; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 79; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 146; Muşul, 137; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 81.

¹³⁶ Berkin, 183; Kuru ve Aydın, 71; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 79; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 146; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 54; Ulukapı, *İcra*, 79; Muşul, 138; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 82; Gören Ülkü, 38; Dişel, 60.

¹³⁷ Berkin, 183; Postacıoğlu ve Altay, *Usul*, 193; Gören Ülkü, 38; Ercan, 49.

¹³⁸ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 79; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 54; Dişel, 60.

¹³⁹ Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 54; Pekcanitez, Atalay, Özekes, 187; Muşul, 138; Karşı, *Muhakeme*, 290.

¹⁴⁰ Kuru ve Aydın, 71; Uyar, "Takip Talebi", 125.

¹⁴¹ Kuru ve Aydın, 72; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 79; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 146; Uyar, "Takip Talebi", 139.

devretmesi vb. sebeplerle alacaklı sıfatına sahip olmadığına yönelik itirazını ileri sürülebilmektedir¹⁴².

Taraf ve takip ehliyeti, takibin geçerliliğine ilişkin koşullar olup bunların yokluğu, icra dairesi ve mahkemece re'sen dikkate alınıp, taraflarca şikayet yoluyla ileri sürülebilmesine rağmen; taraf sıfatı hususu esasa ilişkin olduğundan, icra dairesi ve mahkemece re'sen araştırılmamakta, ancak taraflarca ileri sürülebilmektedir¹⁴³. Bu nedenle, taraf sıfatı yokluğu, şikayet değil maddi hukuka dayalı bir itiraz sebebidir¹⁴⁴. Taraf sıfatıyla ilgili itiraz, itirazın kaldırılması yoluna başvurulmuşsa icra mahkemesinde, itirazın iptali yoluna başvurulmuşsa genel mahkemelerde hükme bağlanacaktır¹⁴⁵.

Kiralanın taşınmazın ilamsız tahliyesi yolu bakımından da tarafların maddi hukuk bakımından gerçekten alacaklı (kiraya veren) ve borçlu (kiracı) olmaları, taraf sıfatı olarak karşımıza çıkmaktadır. Kiralanın taşınmazın tahliyesine ilişkin icra yolunda, tarafların gerçekten alacaklı ve borçlu olmaları için kiraya veren ve kiracı arasında olması gereken borç ilişkisi, maddi hukuk bakımından kira ilişkisidir. Kiralanın taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız icra takibinin başarıyla sonuçlanması için, taraflar arasında maddi hukuk bakımından bir kira ilişkisi ve dolayısıyla taraf sıfatı bulunması gerekmektedir¹⁴⁶.

5. Takip Arkadaşlığı

¹⁴² Edgü, 82; Kuru ve Aydın, 71; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 79; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 146; Uyar, "Takip Talebi", 124.

¹⁴³ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 79; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 147; Muşul, 139; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 82; Keleş 49; Gören Ülkü, 39; Dişel, 60.

¹⁴⁴ Berkin, 184; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 79; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 147; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 55; Muşul, 139; Gören Ülkü, 39.

¹⁴⁵ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 147.

¹⁴⁶ Keleş, 49.

Takip arkadaşlığı, alacaklı ve borçlu tarafların birden fazla kişi olması durumlarında gündeme gelen bir husustur¹⁴⁷. İcra İflas Hukukundaki takip arkadaşlığı kurumu, Medenî Usul Hukukundaki dava arkadaşlığı kurumunun bir tezahürüdür¹⁴⁸.

a. Mecburî Takip Arkadaşlığı

Birden fazla alacaklı açısından icra takibini birlikte başlatma zorunluluğu bulunan hallerde, mecburî takip arkadaşlığının vukuu bulduğu kabul edilmektedir¹⁴⁹. Örneğin, bir takibin devamı sırasında ölen alacaklının takibe devam etmek isteyen mirasçılarının oluşan alacaklı miras ortaklığı (TMK m. 640) açısından, birlikte hareket etme zorunluluğu olduğundan, mirasçılar arasında mecburî takip arkadaşlığının bulunduğu söylenmelidir¹⁵⁰. Bunun yanı sıra adi ortaklıkta ortakların, adi ortaklığın alacağını tahsil etmek için birlikte hareket etme zorunlulukları olduğundan, aralarında mecburî takip arkadaşlığı söz konusudur¹⁵¹. Kiralanan taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız icra takibinde ise birden fazla kiraya verenin mevcut olduğu durumlarda takip, alacaklıların tümü tarafından birlikte yapılmak zorunda olduğundan, alacaklılar arasında mecburî takip arkadaşlığının bulunduğunu söylemek mümkündür¹⁵².

¹⁴⁷ Kuru ve Aydın, 73; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 80; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 148; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 56; Ulukapı, *İcra*, 80; Muşul, 141; Boran Güneysu, “İcra Takip İşlemleri”, 46; Keleş, 55; Dişel, 17; Ercan, 51.

¹⁴⁸ Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 56; Ulukapı, *İcra*, 80; Keleş, 55.

¹⁴⁹ Kuru ve Aydın, 73; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 149; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 56; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 22; Ulukapı, *İcra*, 80; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 84; Dişel, 84; Uyar, “Takip Talebi”, 126; Ercan, 51.

¹⁵⁰ Berkin, 186; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 77; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 149; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 56; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 20; Ulukapı, *İcra*, 80; Muşul, 141; Karslı, *İcra*, 23; Atalı ve Ermenek, 35; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 79; Keleş, 56; Gören Ülkü, 44; Dişel, 84; Uyar, “Takip Talebi”, 126; Ercan, 51.

¹⁵¹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 80; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 23; Atalı ve Ermenek, 35; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 84; Peksöz, 353; Keleş, 35.

¹⁵² Kuru ve Aydın, 73; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 466; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 254; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 379; Nihal Ural Çınar, *Kira Bedelinin Ödenmemesi ve Hukuki Sonuçları* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2014), 335; Talih Uyar, “Tahliye Takiplerinde İhtarlı Ödeme Emrine İtiraz Edilmesi ve İtirazın İcra Mahkemesince İncelenmesi (İİK. m. 269 b),” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 84 (2009): 391; YG 6. HD., 2009/2277 E., 2009/3461 K. sayılı ve 20/04/2009 tarihli karara göre; “...Anılan kira sözleşmesi kiralayan olarak Ayşe ve Serkan ile davalı arasında düzenlenmiştir. Davacı Serkan, Bakırköy 8. İcra Müdürlüğü’nün 2008/6578 sayılı icra dosyası ile yapmış olduğu icra takibi ile 01.03.2007 - 01.06.2008 arası aylar kirasının tahsilini istemiştir. Kiralayanların birden fazla olması halinde kiralayanlar arasında mecburi dava arkadaşlığının bulunduğu kabulü gerekir. Birden fazla kiralayan olması halinde icra takibinin tüm kiralayanlar tarafından yapılması ve davanın da birlikte açılması zorunludur. İcra takibi ise sadece davacı Serkan tarafından yapılmış dava da yine sadece adı geçen davacı tarafından açılmıştır. Takip taleplerindeki ve ödeme emrindeki bu eksikliğin sonradan giderilmesi mümkün değildir. Mahkemece tüm kiralayanlar

Diğer yandan birden fazla borçluya karşı, icra takibinin birlikte başlatılma zorunluluğu bulunan hallerde de mecburî takip arkadaşlığının söz konusu olduğu kabul edilmektedir¹⁵³. Örneğin kiralanan taşınmazın tahliyesi için başvuru ilamsız icra yolunda, kira sözleşmesine taraf birden fazla kiracının bulunduğu hallerde -kiraya veren ayrı ayrı takip başlatıp kiracılardan biri için tahliye kararı alsa bile, taşınmazı tahliye etme amacını gerçekleştiremeyeceğinden- kiracıların hepsine birlikte takip yapması gerekmekte olup, kiracılar ve dolayısıyla borçlular arasında mecburî takip arkadaşlığı bulunmaktadır¹⁵⁴. Zira kiracılar açısından tahliye, bölünemez nitelikte ve birlikte ifa edilmesi gereken bir edim olarak karşımıza çıkar¹⁵⁵.

b. İhtiyarî Takip Arkadaşlığı

Tahliye talep etme hakkı ve tahliye etme borcu bölünemez nitelikte olduğundan, kiralanan taşınmazın tahliyesinde ihtiyarî takip arkadaşlığı söz konusu olmamaktadır¹⁵⁶.

(1) Alacaklı Açısından

Birden fazla alacaklı için, icra takibini birlikte başlatma konusunda bir zorunluluk bulunmayan, takibin ayrı ayrı da başlatılabileceği hallerde, tek bir takip talebiyle aynı borçlu hakkında takip başlatan alacaklılar arasında ihtiyarî takip arkadaşlığının

---

tarafından icra takibi yapılmaması nedeniyle istemin reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi isabetsiz olup bozmayı gerektirmiştir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2009-2277-k-2009-3461-t-20-04-2009-yargitay-6-hukuk-dairesi-karari/713391/>) (Legalbank - E.T. 08/09/2023).

¹⁵³ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 149; Ulukapı, *İcra*, 80; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 84; Boran Güneysu, “İcra Takip İşlemleri”, 46; Dişel, 106; Uyar, *Şerh*, 594; Ercan, 51.

¹⁵⁴ YG. 12. HD., 2015/111 E., 2015/9607 K. sayılı ve 13/04/2015 tarihli karara göre; “...Tahliye hakkı bölünemeyen haklardan olup kiracıların birden fazla olması halinde aralarında zorunlu takip arkadaşlığı bulunduğu borçlulardan sadece biri hakkında takip yapılması halinde bu takip bu hali ile kesinleşse dahi borçlunun taşınmazdan tahliyesi yapılamaz...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukukdairesi-e-2015-111-k-2015-9607-t-13-04-2015>)

(Lexpera - E.T. 16/08/2023); Kuru ve Aydın, 74; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 149; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 254; Karslı, *İcra*, 23; Atalı ve Ermenek, 35; Boran Güneysu, “İcra Takip İşlemleri”, 46; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 379; Dişel, 117; Ural Çınar, 71; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 392; Ercan, 51.

¹⁵⁵ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 254; Dişel, 117; Ural Çınar, 71; Murat Aydoğdu ve Nalan Kahveci, *Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2014), 395; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 391; Keleş, 65.

¹⁵⁶ Keleş, 73.

bulunduğu kabul edilmektedir¹⁵⁷. Bu noktada müteselsil alacaklılar (TBK m. 169), ihtiyarî takip arkadaşlığına örnek gösterilebilir¹⁵⁸. Öte yandan ihtiyarî takip arkadaşlığında, birden fazla alacaklının alacağı, aynı hukuki ilişkiden kaynaklansa bile, birlikte takip yapmayı tercih etmeleri takip ekonomisi ilkesine aykırı olarak değerlendirilmektedir¹⁵⁹. Bunun sebebi, birden fazla alacaklı tarafından başlatılan icra takibinde işlemlerin, takip ekonomisi ilkesine göre ucuz, kolay ve hızlı yoldan gerçekleştirilememesidir¹⁶⁰. Zira her bir takip arkadaşı, işlemleri birbirinden bağımsız olarak sürdürebilmekte olup biri tarafından yapılan icra takip işlemi diğerini etkilememektedir¹⁶¹. Dolayısıyla ortak bir takip işlemi bulunmayan böyle bir durumda takip arkadaşlığının ve ortak bir takip yapılmasının bir yararı bulunmamaktadır¹⁶².

(2) Borçlu Açısından

Birden fazla borçlu için, alacaklının her birine karşı ayrı ayrı takip başlatabileceği gibi tümüne birlikte de takip başlatabildiği hallerde, birlikte takip edilen borçlular arasında ihtiyarî takip arkadaşlığının söz konusu olduğu kabul edilmektedir¹⁶³. Müşterek borçlular arasında ihtiyarî takip arkadaşlığı bulunmaktadır¹⁶⁴. Müşterek borçlular için birlikte takip başlatıldığı hallerde, tek bir takip talebi hazırlanıp tek bir dosya açılmasına rağmen İİK m. 61/2 uyarınca her borçlu için ayrı ayrı ödeme emri gönderilmektedir¹⁶⁵.

İhtiyari takip arkadaşı kabul edilen müşterek borçluların birlikte hareket etme zorunluluğu bulunmadığından, her biri kendi hakkında başlatılan takibe itiraz edip etmeme konusunda ve diğer taraf işlemlerinde bireysel davranabilmektedirler¹⁶⁶. Buna

¹⁵⁷ Kuru ve Aydın, 74; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 149; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 56; Muşul, 142; Dişel, 167; Uyar, “Takip Talebi”, 126; Ercan, 51.

¹⁵⁸ Kuru ve Aydın, 74; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 80; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 149; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 56; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 23; Ulukapı, *İcra*, 80; Muşul, 142; Atalı ve Ermenek, 36; Gören Ülkü, 44; Dişel, 18; Uyar, “Takip Talebi”, 126.

¹⁵⁹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 80; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 83.

¹⁶⁰ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 80; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 23.

¹⁶¹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 80; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 83; Dişel, 169.

¹⁶² Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 80; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 83.

¹⁶³ Kuru ve Aydın, 74; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 149; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 57; Muşul, 143; Atalı ve Ermenek, 36; Uyar, “Takip Talebi”, 140; Ercan, 51.

¹⁶⁴ Kuru ve Aydın, 74; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 149; Ulukapı, *İcra*, 80; Muşul, 143; Karslı, *İcra*, 23; Atalı ve Ermenek, 36; Ercan, 51.

¹⁶⁵ Kuru ve Aydın, 74; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 150; Muşul, 143; Boran Güneysu, “İcra Takip İşlemleri”, 47; Dişel, 180.

¹⁶⁶ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 150; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 57; Boran Güneysu, “İcra Takip İşlemleri”, 47; Keleş, 56; Dişel, 183.

göre borçlulardan bazıları ödeme emrine itiraz ederken bazıları etmeyebilir. Böyle bir durumda ödeme emrine itiraz edenler açısından itirazın iptali veya itirazın kaldırılması yolları gündeme gelirken, ödeme emrine itiraz etmeyenler hakkında başlatılan takip kesinleşecek, icra takip işlemlerine devam edilebilecektir¹⁶⁷. Bunun yanı sıra ödeme emrine itiraz edilmesi sonucu alacaklının açtığı itirazın kaldırılması veya itirazın iptaline ilişkin davalar sonucunda alacaklının talebi reddedilirse, bu karardan yalnız ödeme emrine itiraz eden borçlular yararlanacak, itiraz etmeyenler hakkında icra takip işlemleri devam edecektir¹⁶⁸.

İhtiyarî takip arkadaşı olan borçlulara birlikte takip yapılması da takip ekonomisi ilkesiyle bağdaşmamaktadır¹⁶⁹. Zira borçlular bireysel hareket edebildiklerinden, bazıları ödeme emrine itiraz ederken, diğerleri takibe karşı koymayabilir. Böyle bir durumda her borçlu için işletilen prosedür farklılık göstermekte olup, bu durum takibin ucuz, kolay ve hızlı yoldan neticelenmesini amaçlayan takip ekonomisi ilkesine aykırılık teşkil etmektedir¹⁷⁰.

6. Yetkili İcra Dairesi

a. Genel Olarak

Yetki, icra takibine hangi yerde bulunan icra müdürlüğünce bakılacağıının tespit edilmesi olarak karşımıza çıkmaktadır¹⁷¹. Yetki hususunda İİK m. 50, para ve teminat borcu için HUMK'un¹⁷² yetkiye ilişkin hükümlerinin kıyas yoluyla uygulanacağını düzenlemiştir. Ancak HMK'nın 447/2'nci maddesinde, yürürlükten kaldırılan HUMK'a yapılan atıfların, HMK'nın ilgili hükümlerine yapılmış kabul edileceği hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla HMK'nın yetkiyi düzenleyen 5 ila 19'uncu maddeleri arasındaki

¹⁶⁷ Kuru ve Aydın, 75; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 150; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 57; Atalı ve Ermenek, 36; Keleş, 74; Dişel, 180.

¹⁶⁸ Kuru ve Aydın, 75; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 150; Keleş, 74.

¹⁶⁹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 80; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 83.

¹⁷⁰ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 80; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 83.

¹⁷¹ Kuru ve Aydın, 82; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 154; Ulukapı, *İcra*, 84; Muşul, 268; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 62; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 92; Tercan, 40; Gören Ülkü, 16; Pekcanitez, Atalay, Özekes, 106; Evren Kılıçoğlu, *İcra Sözleşmeleri* (İstanbul: Arıkan Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti., 2005), 156; Nilüfer Boran Güneysu, "Yargıtay'ın Bir Kararı Işığında İlamsız İcra Takibinde Yetki İtirazı," *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 1/26 (2016): 210.

¹⁷² 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 450. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

genel ve özel yetki kuralları, kıyasen İcra hukukundaki yetkiye ilişkin hususlarda uygulama alanı bulmaktadır¹⁷³.

Kiralanan taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız icra yolu açısından kanun koyucu tarafından özel bir düzenleme yapılmadığı için yetkili icra müdürlüğü, İİK m. 50’de yer alan genel hükümlere göre belirlenmekte olup, özel yetki kuralının bulunduğu hallerin de göz önünde bulundurulması gerekmektedir¹⁷⁴.

b. Genel Yetki Kuralı

İlamsız icra takipleri açısından genel yetkili icra müdürlüğü, HMK m. 6’ya kıyasen borçlunun yerleşim yerindeki icra müdürlüğüdür. TMK m. 19’a göre yerleşim yeri, kişinin devamlı kalma niyetiyle oturduğu yer olarak tanımlanmıştır. Tüzel kişiler için ise TMK m. 51’de, kuruluş belgesinde aksine bir hüküm olmadıkça, işlerin yönetildiği yer olarak düzenlenmiştir. Kiralanan taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız takip yolu açısından, kiracı olan borçlunun yerleşim yeri icra dairesi, genel yetkili icra müdürlüğü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bunun yanı sıra HMK m. 7’ye kıyasen, birden fazla borçlunun ihtiyarî takip arkadaşlığının bulunduğu haller için borçlulardan her birinin yerleşim yeri icra müdürlüğü icra takibine yetkili kılınmıştır. Bu itibarla kira sözleşmesine taraf birden fazla kiracının bulunduğu hallerde, her birinin yerleşim yeri ayrı ise, her bir yerleşim yerinde bulunan icra dairesi yetkili kabul edilecektir.

c. Özel Yetki Kuralları

İİK m. 50/1’in ikinci cümlesinde, HMK’ya ek olarak, sözleşmeden doğan alacaklar için, akdin yapıldığı yer icra dairesinin de yetkili olduğuna ilişkin bir özel yetki kuralı

¹⁷³ Berkin, 171; Üstündağ, 99; Kuru ve Aydın, 82; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 88; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 155; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 92; Talih Uyar, “Genel Haciz Yolu İle İlamsız Takiplerde Yetkili İcra Dairesi (İİK m. 50),” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 18/56 (2005): 328; Gören Ülkü, 16.

¹⁷⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 252.

öngörülmüştür¹⁷⁵. Buna göre kira sözleşmesinin yapıldığı yerin icra dairesinin de kiralandan taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız takip için yetkili olduğu söylenmelidir¹⁷⁶. Bu noktada akdin yapıldığı yerdeki icra dairesinin yetkili olabilmesi için ortada muteber bir akdin olması gereği açıktır¹⁷⁷.

HMK 8 ila 16'ncı maddeleri arasında düzenlenen hallerde, icra dairelerinin özel yetkili olduğu ifade edilmektedir¹⁷⁸. Kiralandan taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız icra yolu bakımından değerlendirildiğinde, her ne kadar akla ilk önce söz konusu özel yetki kurallarından, taşınmazın aynından doğan davalarda yetkiyi düzenleyen 12'nci madde gelse de kiralandan taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız takip yolu kapsamında tahliye ve kira bedeline yönelik talep, taşınmazın aynından değil, kira sözleşmesinden doğan şahsi bir haktan kaynaklandığından, HMK m. 12'deki özel yetki kuralı burada uygulama alanı bulmaz¹⁷⁹.

Diğer yandan sözleşmeden doğan davalarda yetkiyi düzenleyen HMK m. 10'a kıyasen, sözleşmeden kaynaklanan takiplerin, sözleşmenin ifa yeri icra dairesinde başlatılabileceği kabul edilmektedir¹⁸⁰. Kiralandan taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız takiplerde, tahliye ve kira bedeli talebi taraflar arasındaki kira sözleşmesine dayandığından, sözleşmeden kaynaklanan bu takip için, HMK m. 10'daki özel yetki kuralının uygulama alanı bulunduğunu söylemek mümkündür.

Kiralandan taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız takiplerde borçlunun hem tahliye hem de kira bedelini ödeme borcu söz konusu olabilecek olup, her iki edim için de ifa yeri icra dairesinin yetkili olduğu kabul edilmelidir¹⁸¹. Buna göre kiracının tahliye borcunu

---

¹⁷⁵ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 155; Atalı ve Ermenek, 64; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 92; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 62.

¹⁷⁶ Keleş, 54.

¹⁷⁷ Muşul, 271.

¹⁷⁸ Kuru ve Aydın, 82; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 155; Atalı ve Ermenek, 63.

¹⁷⁹ Keleş, 53.

¹⁸⁰ Kuru ve Aydın, 82; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 63; Karşı, *İcra*, 184; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 92; Uyar, "Yetkili İcra Dairesi ", 329; Gören Ülkü, 16; Ercan, 152.

¹⁸¹ Keleş, 53.

ifa yeri, kiralanan taşınmazın bulunduğu yer olduğundan, taşınmazın bulunduğu yerdeki icra dairesi, kiralanan taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız takip için yetkilidir¹⁸².

Bunun yanı sıra HMK m. 10 uyarınca kira sözleşmesinden doğan kira bedeli açısından da ifa yerindeki icra dairesinin yetkili olduğunu söylemek mümkündür¹⁸³. Kira sözleşmesinde ifa yeri belirtilmiş ise, belirtilen yerin icra dairesi yetkili olacak; ifa yeri belirtilmemiş ise borcun ifa yerini düzenleyen TBK m. 89 uygulama alanı bulacaktır¹⁸⁴. Nitekim TBK m. 89'da, ifa yerinin, tarafların açık yahut örtülü iradeleri doğrultusunda belirleneceği, böyle bir irade ve aksine anlaşma olmadığı takdirde, para borçlarının alacaklının ödeme tarihindeki yerleşim yerinde ifa edileceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre kira borcu açısından, tarafların açık yahut örtülü iradeleriyle benimsedikleri ifa yerinde bulunan icra dairesi, yetkili kabul edilmelidir. Diğer yandan tarafların açık veya örtülü iradesi bulunmayan ve kira sözleşmesinde de aksine bir hüküm olmayan hallerde TBK m. 89 gereği alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yeri icra dairesi, yetkili olarak karşımıza çıkacaktır¹⁸⁵. Bu noktada kiraya verenler birden fazlaysa her birinin yerleşim yerinde bulunan icra dairesinin söz konusu takip için yetkili olduğu kabul edilmektedir¹⁸⁶.

Söz konusu icra dairelerinin, yalnızca ödenmeyen kira bedelinin talep edildiği, kira bedelinin ödenmemesi sebebiyle başlatılan ilamsız tahliye takibi açısından yetkili olduğu söylenmelidir. Zira kira süresinin dolması sebebiyle başvuru ilamsız tahliye yolunda, yalnızca tahliye talep edilip, kira bedeli talep edilmediğinden, kiraya veren alacaklının yerleşim yeri icra dairesi yetkili olmayacaktır¹⁸⁷.

Sonuç olarak kira sözleşmesine bağlı olan kiralanan taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız takipte, icra dairelerinin yetkisi hakkında kamu düzenine dair bir kesin yetki

---

¹⁸² Kuru, 817; Keleş, 53.

¹⁸³ Keleş, 54.

¹⁸⁴ Muşul, 270; Karşlı, *İcra*, 183; Atalı ve Ermenek, 63; Gören Ülkü, 16.

¹⁸⁵ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 124; Kuru, 817; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 155; Karşlı, *İcra*, 183; Keleş, 54; Tercan, 40; Uyar, "Yetkili İcra Dairesi ", 330; Gören Ülkü, 16; YG 12. HD., 2003/17180 E., 2003/20954 K. sayılı ve 27/10/2003 tarihli karara göre; "...Kira borçları alacaklının ayağına götürülecek borçlardan olduğundan Borçlar Kanununun 73. maddesine göre alacaklının olduğu yerde takip yapılabilir..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2003-17180-k-2003-20954-t-27-10-2003-goturulecek-borc/518054/>) (Legalbank - E.T. 09/09/2023).

¹⁸⁶ Keleş, 54.

¹⁸⁷ Keleş, 54.

kuralı bulunmamaktadır¹⁸⁸. Bu nedenle söz konusu takiplerde, bahsi geçen genel yetkili veya özel yetkili icra dairelerine başvurma hususunda alacaklının seçim hakkı mevcuttur¹⁸⁹. Özel yetki kuralları, genel yetki kurallarını bertaraf etmez, bilakis genel yetki kurallarının alternatif niteliğindedir¹⁹⁰. Kiraya veren alacaklı dilerse, genel yetkili olan borçlunun yerleşim yerindeki icra dairesine başvurabileceği gibi dilerse özel yetkili olan, kira sözleşmesinin yapıldığı yer icra dairesi, süresinde ödenmeyen kira borcuna ilişkin kira borcunu ifa yeri icra dairesi veya tahliye talebi varsa tahliye borcunu ifa yeri olan taşınmazın bulunduğu yerdeki icra dairesine başvurabilecektir.

d. Yetki Sözleşmesi

Yetki sözleşmesi, belli bir uyuşmazlık için, tarafların esasen yetkisi bulunmayan bir icra dairesine yetki kazandırmak amacıyla yaptıkları sözleşme olarak tanımlanmaktadır¹⁹¹. İcra dairelerinin yetkisine ilişkin, kamu düzeni ile ilgili herhangi bir kesin yetki kuralı bulunmadığından, icra dairelerinin yetkisi hususunda yetki sözleşmesi yapılabilmektedir¹⁹². Yetki sözleşmesi, ayrı bir sözleşme olarak düzenlenebileceği gibi esas sözleşme içerisinde bir yetki şartı olarak da belirlenebilir¹⁹³. Kiraya verilen taşınmaz bakımından ise tarafların, kira sözleşmesi içerisinde yetki şartı olarak yahut bağımsız bir yetki sözleşmesiyle yetkili icra dairesini belirlemeleri mümkündür. Yetki

¹⁸⁸ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 155; Keleş, 53; Muşul, 272.

¹⁸⁹ Muşul, 273; Keleş, 53; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 63; Karşı, *İcra*, 184.

¹⁹⁰ Atalı ve Ermenek, 64; Uyar, “Yetkili İcra Dairesi”, 330; Pekcanitez, Atalay, Özekes, 109; L. Şanal Görgün, Levent Börü, Mehmet Kodakoğlu, *Medenî Usûl Hukuku* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2021), 165; Karşı, *Muhakeme*, 200; Emrah Öztürk, *Medeni Usul Hukukunda İlk İtirazlar ve Ön İnceleme Aşaması* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2021), 149; YHGK, 2003/420 E., 2003/411 K. sayılı ve 04/06/2003 tarihli kararına göre; “...Somut olayda, davalının ikametgahı Mersin’de bulunduğundan, genel yetki kuralı uyarınca Mersin Mahkemeleri yetkili olacaktır...Ne var ki, yukarıda değinilen HUMK.nun 10. maddesi, ifa yeri mahkemesinin de yetkili olacağına ilişkin bir özel yetki kuralı getirmiştir. Özel yetki genel yetkiyi ortadan kaldırmaz ise de, onun yanında varlığını sürdürür; dolayısıyla, dava, davacının seçimine göre hem genel ve hem de özel yetkili mahkemede açılabilir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2003-420-k-2003-411-t-04-06-2003>) (Lexpera - E.T. 22/06/2023).

¹⁹¹ Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 63; Pekcanitez, Atalay, Özekes, 114; İbrahim Aşık, “Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na Göre Yetki Sözleşmesi,” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 97 (2011): 15; Süha Tanrıver, “Hukuk Muhakemeleri Kanunu Bağlamında Akdedilen Yetki Sözleşmeleri Üzerine Bazı Düşünceler,” *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16/Özel Sayı (2014): 459.

¹⁹² Berkin, 172; Gürdoğan, 31; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 126; Üstündağ, 100; Kuru, 179; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 88; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 156; Keleş, 54; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 59; Muşul, 273; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 63; Karşı, *İcra*, 183; Atalı ve Ermenek, 64; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 93; Tercan, 40; Uyar, “Yetkili İcra Dairesi”, 332; Gören Ülkü, 18; Ercan, 153.

¹⁹³ Pekcanitez, Atalay, Özekes, 117; Ulukapı, *İcra*, 90; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 63; Aşık, 30; Tanrıver, 464; Karşı, *Muhakeme*, 207; Öztürk, 166.

sözleşmesinin geçersizliği ileri sürülmediği müddetçe, sözleşme ile yetkili kılınan icra dairesinin yetkisinin devam edeceği kabul edilmektedir¹⁹⁴.

Yetki sözleşmesinin şekli ve geçerliliği hususunda HMK hükümleri kıyasen uygulanmaktadır¹⁹⁵. HMK m. 17’de yalnızca tacir olanlar veya kamu tüzel kişileri arasında yetki sözleşmesi yapılabileceği ifade edilmektedir. Dolayısıyla bahsi geçen kişiler dışında kalanların yaptığı yetki sözleşmeleri geçersizdir¹⁹⁶. Kanun koyucunun böyle bir düzenleme yapmadaki amacı, tacirler ve kamu tüzel kişiler karşısında, zayıf konumda olan tüketici vb. kişileri korumak olarak ifade edilmektedir¹⁹⁷. Kiralanan taşınmazlar bakımından da yalnızca her iki tarafın tacir yahut kamu tüzel kişisi olduğu hallerde akdedilen yetki sözleşmesinin geçerli olduğu söylenmelidir.

HMK m. 17 uyarınca geçerli olarak tanzim edilen yetki sözleşmesi ile birden fazla icra dairesinin yetkili kılınması mümkündür. HMK m. 18/2 gereği, yetki sözleşmesinin yazılı olması, belirli veya belirlenebilir bir icra takibi ile ilgili olması ve yetki verilen icra dairesi yahut dairelerinin yetki sözleşmesinde açıkça belirtilmesi, yetki sözleşmesinin geçerlilik şartları olarak kabul edilmiştir. Yetki sözleşmesinin yazılı olma şartı, tarafların ihtiyatlı olmasına ve sözleşmeyi düşünmesine; belirli ve belirlenebilir olma şartı, icra dairesinin tayinine; açık olma şartı ise icra takibinin teşhisine hizmet etmektedir¹⁹⁸.

Tarafların, aralarında vukuu bulabilecek tüm icra takipleri için bir icra dairesini yetkili kılmaları mümkün olmadığı gibi olası bir icra takibi durumunda istedikleri herhangi bir icra dairesinin yetkili olacağına ilişkin bir yetki sözleşmesi yapmaları da mümkün değildir¹⁹⁹. Aksi halde yapılan yetki sözleşmesi geçersiz kabul edilecektir. Olası bir icra

¹⁹⁴ Uyar, “Yetkili İcra Dairesi”, 334.

¹⁹⁵ Kuru, 179; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 88; Keleş, 54; Ulukapı, *İcra*, 90; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 63; Karşı, *İcra*, 184; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 93; Uyar, “Yetkili İcra Dairesi”, 332.

¹⁹⁶ Baki Kuru ve Ali Cem Budak, “Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun Getirdiği Başlıca Yenilikler,” *İstanbul Barosu Dergisi*, 85/5 (2011): 5; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 88; Atalı ve Ermenek, 64; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *Usul*, 184; Karşı, *Muhakeme*, 210; Ercan, 153; Öztürk, 168.

¹⁹⁷ Kuru ve Budak, 5; Postacioğlu ve Altay, *Usul*, 125; Pekcanitez, Atalay, Özkes, 116; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *Usul*, 184; Aşık, 22; Karşı, *Muhakeme*, 207; Öztürk, 172.

¹⁹⁸ Berkin, 172; Postacioğlu ve Altay, *Usul*, 125.

¹⁹⁹ Berkin, 172; Olgaç, *İcra*, 355; Kuru, 179; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 156; Pekcanitez, Atalay, Özkes, 117; Uyar, “Yetkili İcra Dairesi”, 332; Kılıçoğlu, 157; Ercan, 154; Karşı, *Muhakeme*, 210; Öztürk, 184.

takibi durumunda, alacaklı olan tarafın istediği icra dairesine gidebilmesine imkân veren yetki sözleşmelerinin geçersiz olma sebebi, borçlu tarafı, alacaklı tarafın iradesine bağlaması olarak ifade edilmektedir²⁰⁰.

HMK m. 17'nin ikinci cümlesine kıyasen, taraflar aksi kararlaştırmadıkları müddetçe icra takibini yalnızca yetki sözleşmesinde belirtilen icra dairesinde başlatabileceğinden, ancak yetki sözleşmesinde genel ve özel yetkili icra dairelerinin yetkisinin kaldırılmadığı açıkça kararlaştırılmışsa, genel ve özel yetkili icra dairelerinin yetkisi devam edecektir²⁰¹. Diğer bir deyişle, yetki sözleşmesinde aksi kararlaştırılmamışsa, yetki sözleşmesinde gösterilen icra dairesi münhasır yetkili olacak ve yetki sözleşmesiyle belirlenen icra dairesi, diğer genel ve özel yetkili icra dairelerinin yetkisini ortadan kaldıracaktır²⁰².

Diğer yandan yetki sözleşmesinde yalnızca mahkemenin belirtildiği hallerde, bunun icra daireleri için de geçerli olup olmadığı doktrinde tartışmalıdır. Doktrinde bir görüş, yetki sözleşmesinin icra dairelerini kapsayabilmesi için sözleşmede açıkça belirtilmesi gerektiğini ifade etmektedir²⁰³. Bir diğer görüş ise yetki sözleşmesinde yalnızca mahkeme belirtilmiş olsa dahi bunun icra daireleri için de geçerli olduğunu kabul etmektedir²⁰⁴. Zira, olası bir uyuşmazlığı çözmek için yapılan yetki sözleşmesi, yalnızca mahkemeden karar almayı değil aynı zamanda mahkeme kararının icra dairesi aracılığıyla cebri icrasını da kapsamaktadır²⁰⁵. Bu noktada biz de yetki sözleşmesinin, taraflar arasındaki uyuşmazlığı sona erdirmek için tanzim edilmesine rağmen, salt mahkeme kararı alınmasının uyuşmazlığı sona erdirmek için yeterli olmayacağı, aynı zamanda bu kararın icra dairesince yerine getirilmesinin de gerekeceği, dolayısıyla yetki sözleşmesinde belirtilen mahkemeye ilişkin yetki kaydının, icra dairelerini de kapsadığı

²⁰⁰ Berkin, 172; Postacıoğlu ve Altay, *Usul*, 126.

²⁰¹ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 157; Pekcanitez, Atalay, Özekes, 118; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *Usul*, 187; Ulukapı, *İcra*, 90; Aşık, 39; Tanrıver, 466; Ercan, 154; Öztürk, 153.

²⁰² Kuru ve Budak, 11; Postacıoğlu ve Altay, *Usul*, 127; Pekcanitez, Atalay, Özekes, 117; Tanrıver, 466; Karslı, *Muhakeme*, 208; Öztürk, 153.

²⁰³ Kuru, 179; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 156; Ulukapı, *İcra*, 90; Kılıçoğlu, 158.

²⁰⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 88.

²⁰⁵ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 88.

kanaatindeyiz. Nitekim Yargıtay da tarafların belirlediği, mahkemenin yetkisine ilişkin kaydın, icra dairesinin yetkisini de kapsadığına hükmetmiştir²⁰⁶.

e. Yetki İtirazı

HMK m. 19 uyarınca, kesin yetkinin mevcut olduğu durumlarda, mahkeme yetkisinin bulunup bulunmadığını, davanın sonuna kadar kendiliğinden araştırmakla yükümlü kılınmıştır. Ancak icra daireleri için, kamu düzeni ile ilgili kesin yetki söz konusu olmadığından, icra dairesi yetkisinin bulunup bulunmadığını re'sen gözetemez²⁰⁷. İcra dairesinin yetkisizliğini borçlu ancak ödeme emrine karşı itiraz yoluna başvurarak, süresi içerisinde ileri sürebilmektedir²⁰⁸. İİK m. 50/2'ye göre yetki itirazı, esas hakkında itiraz ile birlikte ileri sürülmelidir. Bu noktada borçlunun borca itiraz etmeyip, yalnız yetki itirazını ileri sürebilmesi mümkündür²⁰⁹. Buna göre yetki itirazında bulunmak isteyen borçlunun, İİK m. 62 gereği, ödeme emrinin tebliğ edilmesinden itibaren yedi gün içinde söz konusu itirazını, icra müdürlüğüne bildirme zorunluluğu bulunmaktadır. Ödeme emrine itiraz süresi içerisinde ileri sürülmeyen yetki itirazı, takibin ileriki safhalarında ileri sürülemeyecek ve HMK m. 19/4 gereği yetkisiz olan icra dairesi

²⁰⁶ YG. 12. HD., 2010/9417 E., 2010/22270 K. sayılı ve 05/10/2010 tarihli karara göre; "...İİK'nun 50/1. madde göndermesiyle uygulanması gereken HUMK'nun 22. maddesi gereğince kamu düzenine aykırı olmayan hallerde tarafların sözleşme ile yetkili yeri belirlemeleri mümkündür. Taraflar arasındaki kredi sözleşmesinde, Malatya ve Bitlis Mahkemeleri yetkili kılınmıştır. Alacaklının bu yerlerden birinde (Malatya'da) takip yapmasında usulsüzlük bulunmamaktadır..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2010-9417-k-2010-22270-t-5-10-2010>) (Lexpera - E.T. 22/06/2023); YG 12. HD., 2003/20276 E., 2003/23037 K. sayılı ve 20/11/2003 tarihli karara göre; "...İcra Takibinin dayanağı olan bonoda, (ihtilaf halinde, İskenderun Mahkemelerinin yetkili olacağı) belirtilmiştir. Mahkemelerin yetkisi ile ilgili bu kayıt, İcra Dairelerinin yetkisini de kapsar..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2003-20276-k-2003-23037-t-20-11-2003>) (Lexpera - E.T. 19/06/2023).

²⁰⁷ Berkin, 173; Üstündağ, 101; Kuru ve Aydın, 82; Postacıoğlu ve Altay, İcra, 128; Olgaç, İcra, 359; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 88; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 155; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 59; Ulukapı, İcra, 90; Muşul, 274; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 62; Karşlı, İcra, 183; Atalı ve Ermenek, 64; Tercan, 40; Uyar, "Yetkili İcra Dairesi", 331; Boran Güneysu, "Yetki İtirazı", 211; Aşık, 41; Tanrıver, 465; Gören Ülkü, 18; Keleş, 304; Ercan, 152.

²⁰⁸ Berkin, 175; Üstündağ, 101; Kuru ve Aydın, 82; Postacıoğlu ve Altay, İcra, 131; Olgaç, İcra, 359; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 88; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 155; Ulukapı, İcra, 90; Muşul, 274; Atalı ve Ermenek, 64; Tercan, 41; Uyar, "Yetkili İcra Dairesi", 334; Boran Güneysu, "Yetki İtirazı", 211; Aşık, 41; Tanrıver, 465; Gören Ülkü, 18; Ercan, 156.

²⁰⁹ Berkin, 175; Kuru, 181; Olgaç, İcra, 359.

yetkili hale gelecektir²¹⁰. Buna mukabil borçlunun süresi içerisinde ileri sürdüğü yetki itirazı, İİK m. 66 gereği takibi durdurmaktadır.

Bunun yanı sıra HMK m. 19/2 uyarınca, yetki itirazı ileri süren borçlunun, itirazında yetkili icra dairesini, birden fazla yetkili icra dairesinin bulunduğu hallerde ise seçtiği icra dairesini belirtmesi gerekmektedir²¹¹. Belirtilmediği halde yetki itirazı geçersiz olup, dikkate alınmayacaktır.

Yetkisiz icra dairesinde yapılan takip, yalnızca yetki itirazı eden takip arkadaşları açısından hüküm sonuç doğurmakta olup, yalnızca onlar açısından yetkisizlik kararı verilebilmektedir²¹². Buna mukabil süresi içerisinde yetki itirazında bulunmayan takip arkadaşları açısından yetkisiz icra dairesi, yetkili hale gelmektedir²¹³. Yetki itirazına ilişkin bahsi geçen kuralların, kiralanan taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız icra yolu açısından da uygulama alanı bulduğunu söylemek mümkündür.

---

²¹⁰ Berkin, 173; Kuru ve Aydın, 83; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 129; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 88; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 157; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 63; Karşlı, *İcra*, 184; Atalı ve Ermenek, 65; Aşık, 30; Tanrıver, 465; Gören Ülkü, 18; Ercan, 153.

²¹¹ YG 12. HD., 2013/18900 E., 2013/28360 K. sayılı ve 12/09/2013 tarihli karara göre; “...Somut olayda, icra takibinin İstanbul İcra Müdürlüğü'nde başlatıldığı, yasal sürede borçlunun icra mahkemesine başvurarak takipte Silifke ve Adana İcra Daireleri'nin yetkili olduğunu bildirdiği, bunun yanısıra ayrıca borca da itiraz ettiği görülmektedir. Borçlu yetki itirazında takipte yetkili icra dairelerini göstermiş ise de bunlardan seçtiği icra dairesini bildirmediğinden ortada geçerli bir yetki itirazının varlığından söz edilemez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2013-18900-k-2013-28360-t-12-9-2013>) (Lexpera - E.T. 12/03/2024).

²¹² Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 88.

²¹³ Berkin, 176; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 89.

İKİNCİ BÖLÜM

II. SÜRESİNDE ÖDENMEYEN KİRA BORCUNA YÖNELİK İLAMSIZ TAHLİYE (İİK m. 269-269/d)

A. Genel Olarak

Süresinde ödenmeyen kira alacağının tahsilini isteyen kiraya veren, talep ettiği şeyin para alacağı olması sebebiyle, kiracıya karşı ilamsız icra yoluna başvurabilmektedir²¹⁴. Ancak, süresinde ödenmemiş kira alacağı ile beraber kiralanan taşınmazın tahliye edilmesini de talep ettiği hallerde kira verenin, İİK'nın 269 ilâ 269/d hükümleri uyarınca, çalışmamızın bu bölümünde incelenecek olan, ilamsız tahliye yoluna başvurması icap etmektedir²¹⁵.

Süresinde ödenmeyen kira borcuna yönelik ilamsız tahliye takibinde asıl maksadın, ödenmeyen kira bedelinin ödenmesi olduğu, ödeme olmaması halinde kiralanan taşınmazın tahliyesinin hedeflendiği belirtilmelidir²¹⁶. Kiralanan taşınmazın tahliyesi gibi ağır bir sonucun doğmasını kanun koyucu İİK 269 vd. hükümlerinde sıkı şartlara bağlamıştır²¹⁷.

Hemen belirtmek gerekir ki, hem süresinde ödenmeyen kira alacağının tahsili hem de tahliye talebi bulunan kiraya verenin başvurabileceği tek yol, İİK m. 269 vd. anlamında

²¹⁴ Üstündağ, 404; Kuru ve Aydın, 271; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 253; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 466; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 362; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 350; Ulukapı, *İcra*, 224; Karşı, *İcra*, 739; Atalı ve Ermenek, 222; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 378; Tercan, 121; Gören Ülkü, 83; Ural Çınar, 334; Keleş, 4; Salim Bozok, “İcra Hukukunda Borçlu Adına Tescili Talep veya Dava Etme Yetkisinin Alacaklıya Verilmesi,” *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 26/1 (2020): 492; Talih Uyar, *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi (Cilt 11: İİK. 265-277)* (İzmir: Yazarın Kendi Yayını, 2009), 17517.

²¹⁵ Kuru ve Aydın, 272; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 253; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 466; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 362; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 350; Ulukapı, *İcra*, 224; Atalı ve Ermenek, 222; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 378; Muşul, 1363; Tercan, 122; Gören Ülkü, 83; Ercan, 466; Osman Duran, “Konut ve Çatılı İşyeri Kiraları Kapsamındaki Taşınmazların Kira Bedelinin Ödenmemesi Nedeniyle İlamsız İcra Yoluyla Tahliyesinde Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması (İİK m. 269/b),” *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13/1 (2018): 221; Bozok, 493; Doğan Şenyüz, *Borçlar Hukuku Genel ve Özel Hükümler* (Bursa: Ekin Yayınevi, 2018), 355.

²¹⁶ Keleş, 6.

²¹⁷ Keleş, 6.

ilamsız tahliye takibi değildir²¹⁸. Kiraya veren TBK m. 315 gereği, ödenmeyen kira bedelini ödemesi için kiracısına mühlet verebilmekte, kira bedeli verilen süre içerisinde ödenmediği takdirde kira sözleşmesini feshedeceğini kiracıya bildirebilmektedir. Söz konusu maddenin ikinci fıkrasında, kira borcunu ödemesi için kiracıya verilen süre, konut ve çatılı işyerlerinde en az otuz gün, diğer kiralar için ise en az 10 gün şeklinde hüküm altına alınmıştır. Kiracının kira bedelini bu süre içerisinde ödememesi halinde kiraya veren, sulh hukuk mahkemesinde alacak ve tahliye davası açabilmekte, ödenmeyen kira bedeli ile birlikte kiralanan taşınmazın tahliyesini talep edebilmektedir²¹⁹.

Ancak sulh hukuk mahkemesinde dava açarak tahliye ilamı alıp icraya koymaya nazaran, daha hızlı ve kolay bir şekilde kiralanan taşınmazın tahliyesine imkân vermesi açısından, İİK m. 269 vd. maddelerinde düzenlenen ilamsız tahliye takibi pratik bir yol olarak karşımıza çıkmaktadır²²⁰. Bu durumda ilamsız tahliye yolunun, usûl ekonomisi ilkesinin bir tezahürü olduğunu söylemek mümkündür²²¹.

İİK m. 269 vd. anlamında ilamsız tahliye yolu kapsamında işletilen prosedür, ilamsız icra yoluyla takip prosedürü ile benzerlik taşımaktadır²²². İİK m. 269 vd. anlamında ilamsız tahliye takibinin, ilamsız icra takibinden farkı, takip kesinleştikten sonraki aşamada bir yandan ödenmeyen kira borcunun tahsili için gerekli olan prosedür yürütülürken diğer yandan tahliyeye ilişkin prosedürün yürütülmesidir²²³.

Alacaklının elinde kira alacağı için bir mahkeme ilamı bulunan hallerde, ilama bağlanmış olan alacaklar için ilamlı icra yoluna başvurulması gerektiğine ilişkin kuralın²²⁴ aksine, alacaklı olan kiraya verenin İİK m. 269 vd. anlamında ilamsız tahliye takibine başvurabileceği kabul edilmektedir²²⁵. Kanaatimizce bu kabul isabetlidir. Şöyle ki, ilama bağlanan alacaklar için yalnızca ilamlı icra yoluna başvurunun mümkün kabul

²¹⁸ Kuru ve Aydın, 271; Aydoğdu ve Kahveci, 480.

²¹⁹ Kuru ve Aydın, 272; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 466; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 378; Muşul, 1356; Ural Çınar, 334; Keleş, 90.

²²⁰ Keleş, 4.

²²¹ Keleş, 4.

²²² Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 253; Boran Güneysu, “İptal ve Talikin Uygulanması”, 904.

²²³ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 253.

²²⁴ Söz konusu kurala ilişkin ayrıntılı açıklama için bkz. I. Birinci Bölüm, B, 3, c.

²²⁵ Kuru, 817; Uyar, *İİK Şerhi*, 17531.

edilmesinin nedeni, alacaklının alacağını, icra takibi aşamasında daha kolay, hızlı ve daha az masrafla tahsil edebilmesine olanak sağlamasıdır. Böyle bir durumda kendisinde ilam olan alacaklının ilamsız icra takibi başlatmasında hukuki yarar bulunmaz. Ancak kira borcunun süresinde ödenmemesi sebebiyle hem kira bedelinin hem de kiracının taşınmazdan tahliyesinin talep edildiği durumlarda, her ne kadar alacaklı olan kiraya verenin elinde kira alacağını ispatlar nitelikte mahkeme ilamı bulursa da bununla ilamlı icra yoluna başvurusu yalnızca kira alacağını tahsil etmeye yarayacak olup kiracının taşınmazdan tahliyesine olanak vermeyecektir. Dolayısıyla alacaklı olan kiraya verenin kira alacağı ve kiralanan taşınmazın tahliyesine ilişkin taleplerinin icra takibi aşamasında daha kolay, hızlı ve daha az masrafla karşılanması mümkün olmayacaktır. Bu sebeple kiraya veren alacaklının elinde kira alacağını ispatlar nitelikte mahkeme ilamı olsa dahi ilamlı icra değil, İİK m. 269 vd. anlamında ilamsız tahliye yoluna başvurusunda hukuki yararı vardır.

Değinilmesi gereken bir diğer husus, kira borcunun süresinde ödenmemesi sebebiyle İİK hükümlerine göre ilamsız tahliye yoluna başvurulabilmesi için taraflar arasında kira akdi bulunması gerektiğidir²²⁶. İİK m. 269 ve devamında yer alan düzenlemelere göre ilamsız tahliye takibine yalnız TBK anlamında konut ve çatılı işyeri olan taşınmazlar için değil, kira akdi bulunan tüm taşınmazlar için başvuru yapılabilmektedir²²⁷. Buna mukabil kira akdi son bulmuşsa, borçlu kira sözleşmesi dışında, ortaklık sözleşmesi benzeri başka bir sözleşmeye dayanarak taşınmazda oturuyorsa, haksız işgal söz konusuysa, kısacası ortada bir kira sözleşmesi bulunmuyorsa, İİK m. 269 vd. anlamında ilamsız tahliye takibi yapılamamaktadır²²⁸.

²²⁶ Kuru ve Aydın, 272; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 252; Atalı ve Ermenek, 221; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 377; Ulukapı, *İcra*, 223; Karşlı, *İcra*, 740; Uyar, *İİK Şerhi*, 17518; Keleş, 85; YG 6. HD., 2011/7605 E., 2011/12086 K. sayılı ve 01/11/2011 tarihli karara göre; “...kiralayanın kiracısı hakkında kira bedelinin ödenmemesi ya da kira süresinin bitmesi nedenlerine dayanarak ilamsız icra takibi yapabilmesi için taraflar arasında mutlaka ve halen mevcut bir kira ilişkisinin bulunması gerekir. Hemen belirtilmesi gerekir ki, kira sözleşmesi niteliğinde olmayan sözleşmelere dayanılarak ilamsız tahliye takibi yapılamaz...taşınmazlara ilişkin kira sözleşmeleri kira süresinin bitimi ile yasal olarak sona erer. Sözleşmenin sona erdiği tarih itibarıyla taraflar arasındaki kira ilişkisi sona erdiğinden davalı haksız işgalci durumundadır. Bu durumda davacı idare İİK’nın 269 ve devamı maddelerine göre kiralanan gayrimenkulun ilamsız icra yoluyla tahliyesini isteyemez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2011-7605-k-2011-12086-t-1-11-2011>) (Lexpera - E.T. 25/12/2022).

²²⁷ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 478; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 231; Ural Çınar, 333.

²²⁸ Kuru ve Aydın, 272; Karşlı, *İcra*, 740; Uyar, *İİK Şerhi*, 17525.

Diğer yandan ilamsız tahliye takibi yapılabilmesi için, kira akdinin yazılı olup olmaması önem arz etmemekte, yazılı olarak yapılmış bir kira akdi olmasa dahi sözlü yapılmış bir kira akdine dayanılarak ilamsız tahliye takibi yapılabilir²²⁹. Burada önemli olan husus, taraflar arasında kira sözleşmesinden doğan bir hukuki ilişki bulunmasıdır²³⁰. Öte yandan icra dairesinin kira sözleşmesinin mevcudiyetini araştırma yetkisi bulunmamaktadır²³¹. Ancak, yazılı şekilde akdedilmiş bir kira sözleşmesinin bulunması, takibin devam eden aşamalarında, borçlunun ödeme emrine itiraz ettiği hallerde, ispat açısından önem arz etmektedir²³². Hemen belirtmek gerekir ki kira ilişkisinin mevcudiyetini ve kira bedelini ispat yükü kiraya verene ait olup, kira bedelinin süresinde ve eksiksiz olarak ödendiğine ilişkin ispat yükü kiracıya aittir²³³.

Kira ilişkilerinde, kira borcunun süresinde ödenmemesi sebebiyle İİK m. 269 vd. anlamında ilamsız tahliye yoluna başvurulması uygulamada çok sık rastlanan bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır²³⁴. Öneme binaen çalışmamızın bu bölümünde detaylı olarak inceleme konusu yapılacaktır. Kira borcunun süresinde ödenmemesi sebebiyle kiralanan taşınmazın ilamsız tahliyesi yoluna başvuru yapılabilmesi için kiracı olan borçlunun, kira borcunu süresinde ödememesi yeterli olduğundan, “kira borcu” ve “süresinde ödeme” kavramları bu bölümde önem arz etmektedir. Bu sebeple kira borcunun süresinde ödenmemesi sebebiyle kiralanan taşınmazın tahliyesine ilişkin ilamsız icra yolunun tam manasıyla anlaşılması için, çalışmamızda ilk olarak Borçlar Hukukunda yer alan, kira sözleşmesinden doğan kira borcu ve süresinde ödeme kavramlarını genel hatlarıyla incelemekte yarar görmekteyiz. Çalışmamızın devamında ise kira borcunun süresinde ödenmemesi sebebiyle başvurulmuş ilamsız tahliye takibinin

²²⁹ Kuru ve Aydın, 272; Senai Olgaç, *İcra ve İflâs Kanunu Hükümlerine Göre Gayrimenkullerin Tahliyesi* (Ankara: Olgaç Matbaası, 1978), 17; Onar, 221; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 254; Ulukapı, *İcra*, 224; Karşlı, *İcra*, 740; Atalı ve Ermenek, 222; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 379; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 467; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 362; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 351; Tercan, 122; Gören Ülkü, 84; Ural Çınar, 336; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 227; Keleş, 87; Uyar, *İİK Şerhi*, 17518.

²³⁰ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 252; Uyar, *İİK Şerhi*, 17518.

²³¹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 254; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 379; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 227.

²³² Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 254; Atalı ve Ermenek, 222; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 379; Haluk Tandoğan, *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2008), 95; Ural Çınar, 41; Müslim Tunaboğlu, *Kira Hukuku Tahliye Uyarlama Tesbit Alacak Davaları 2. Cilt* (Ankara: Adil Yayınevi, 2000), 1708.

²³³ Muşul, 1354.

²³⁴ Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 220.

aşamaları ve süresinde ödenmeyen kira borcu sebebiyle kiralanan taşınmazın tahliyesinin ne şekilde gerçekleşeceği ele alınacaktır.

B. Kira Borcu ve Süresinde Ödeme Kavramı

1. Kira Borcu

a. Kira Borcunun Tanımı ve Konusu

Kira borcu, kira sözleşmesine dayalı olarak, kiralanan taşınmazda oturma karşılığı, kiracı olan borçlunun yerine getirmeyi taahhüt ettiği edimdir²³⁵. Kira sözleşmesi ise TBK m. 299'da, kiraya verenin, kiracıya bir şeyin kullanımı veya kullanımla birlikte faydalanma hakkını bırakmayı, kiracının ise belirlenen kira bedelini ödemeyi taahhüt ettiği sözleşme şeklinde tanımlanmıştır. Kira sözleşmesi doktrinde, tam iki tarafa borç yükleyen, devamlı bir borç ilişkisi meydana getiren, ivazlı ve rızai bir sözleşme olarak ifade edilmektedir²³⁶. Kira sözleşmesi bir şekle tabi olmamakla birlikte, kira ilişkisinin ispatı açısından uygulamada genellikle yazılı olarak yapılmaktadır²³⁷.

Kira borcu genellikle belirli bir miktar paranın ödenmesi şeklinde karşımıza çıkmaktadır²³⁸. TBK m. 99/1 gereği, kira borcu kural olarak Ülke parasıyla, bir diğer

²³⁵ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 750; Üstündağ, 404; Keleş, 115; Aydoğdu ve Kahveci, 495; Talih Uyar, "Kiralanan Taşınmazın 'Kira Borcunun Ödenmemesi (Temerrüt)' Nedeniyle İlamsız İcra Yoluyla Tahliyesi," *Ankara Barosu Dergisi*, 67/1 (2009): 76; Alpaslan Akartepe, "Türk Borçlar Kanunu'nun 315. Maddesi Çerçevesinde Kiracının Kira Bedelini Ödemede Temerrüdü ve Hukuki Sonuçları," *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22/3 (2016): 85.

²³⁶ Mustafa Alper Gümüş, *Borçlar Hukuku Özel Hükümler* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2013), 232; Tandoğan, 11; Fikret Eren, *Borçlar Hukuku Özel Hükümler* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2017), 312; Cevdet Yavuz, Faruk Acar, Burak Özen, *Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler Birinci Cilt* (İstanbul: Beta Yayıncılık, 2022), 422; Aydın Zevkliler ve Emre Gökyayla, *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri* (Ankara: Turhan Kitabevi, 2019), 185; Fahrettin Aral ve Hasan Ayrancı, *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2019), 256; Ural Çınar, 47; Aydoğdu ve Kahveci, 407; Turgut Akıntürk ve Derya Ateş Karaman, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri* (İstanbul: Beta Yayıncılık, 2014), 263; Sinan Sami Akkurt, Kemal Erdoğan, Hüseyin Tokat, *Borçlar Hukuku* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019), 458; İsmail Kayar, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015), 286; Duran, "Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması", 231; Akartepe, 85; Keleş, 3; Mustafa Reşit Karahasanoğlu, *Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri Birinci Cilt* (İstanbul: Beta Yayıncılık, 2002), 701; Celâl Erdoğan, *Tahliye Kira Tespiti ve Kira Alacağı Davaları* (Ankara: Sevinç Matbaası, 1984), 17.

²³⁷ Zevkliler ve Gökyayla, 294; Aydoğdu ve Kahveci, 409; Süleyman Yalman, "Tahliye Sebebi Olarak Yazılı Tahliye Taahhüdü," *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13/2 (2005): 20; Hasan Erdoğan, *Tahliye Kira Tespiti Kira Alacağı ve Tazminat Davaları* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2006), 5; Erdoğan, *Tahliye*, 17.

²³⁸ Eren, 350; Zevkliler ve Gökyayla, 216; Gümüş, 289; Aral ve Ayrancı, 259; Keleş, 113; Özkan Özyakışır, *Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinde Kira Bedeli* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2019), 178;

deyişle Türk parasıyla nakden ödenmektedir. Bu noktada doktrinde kira sözleşmesinde kira borcunun, yabancı para veya yabancı paranın tekabül ettiği Türk parası şeklinde belirlenmesinde herhangi bir engel olmadığı ifade edilmektedir²³⁹. Nitekim TBK m. 344/4'te yer alan, kira bedelinin yabancı para şeklinde kararlaştırıldığı hallerde beş yıl dolmadıkça kira bedelinin değiştirilemeyeceğine ilişkin hükümden, kira borcunun yabancı para şeklinde kararlaştırılabilmesine imkân tanındığı anlaşılmaktadır.

Ancak 12/09/2018 tarihli ve 85 Karar Sayılı, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar²⁴⁰ ile kira borcunun yabancı para olarak kararlaştırılması, bazı istisnai haller haricinde yasaklanmıştır. TBK m. 344/4'te düzenlenen ve kira alacağının yabancı para ile kararlaştırılmasına imkân veren hükme, 17/01/2019 tarihli ve 7161 sayılı Kanun'un 56'ncı maddesiyle, "20/2/1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak şartıyla," ifadesi eklenmiştir. Böylece 1567 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi ile Türk parasının kıymetini koruma hususunda Cumhurbaşkanına verilen karar alma yetkisi doğrultusunda, kira borcunun yabancı para olarak kararlaştırılmasının, bazı istisnai haller haricinde yasaklanmasına ilişkin 85 Sayılı Karar ve Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan tebliğler kanuni temele dayandırılmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan, 2008-32/34 numaralı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ'in,²⁴¹ 30597 sayılı ve 16/11/2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2018/32-52 numaralı Tebliğ ile değiştirilen 8/2'nci maddesine göre; *"Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; konusu yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden*

Ural Çınar, 24; Aydoğdu ve Kahveci, 407; Uyar, "Temerrüt Nedeniyle Tahliye", 76; Akkurt, Erdoğan, Tokat, 459; Şenyüz, 330; Duran, "Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması", 233; Akartepe, 85; Muhammed Kiomers Ganbari, "Kira Artış Oranına Dair Geçici Maddeler ile Taraf İradesi: Özellikle Arabuluculuk," *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 27/4 (2023): 203; Karahasan, 896; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 219; Erdoğan, *Tahliye*, 204; Tunaboğlu, 1701.

²³⁹ Eren, 350; Zevkliler ve Gökyayla, 217; Gümüş, 289; Aral ve Ayrancı, 258; Aydoğdu ve Kahveci, 407; Keleş, 115; Özyakışır, 183; Ural Çınar, 54; Uyar, "Temerrüt Nedeniyle Tahliye", 82; Akartepe, 85; Ganbari, 204; Mehmet Murat İnceoğlu, *Kira Hukuku Cilt 1* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2014), 12; Tunaboğlu, 1701.

²⁴⁰ Söz konusu Karar için bkz. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/09/20180913-7.pdf> (E.T. 10/11/2023).

²⁴¹ Söz konusu Tebliğ için bkz. <https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=11990&mevzuatTur=Tebliğ&mevzuatTertip=5> (E.T. 22/10/2023).

kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramazlar.” Buna göre Türkiye’de yerleşik kişiler arasında yapılan, gayrimenkullere ilişkin kira akitlerinde, kira alacağının yabancı para üzerinden kararlaştırılması olanaksızdır. Bu noktada Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar’ın²⁴² 2’nci maddesinin b bendinde, Türkiye’de yerleşik kişi; “yurt dışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dahil Türkiye’de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek ve tüzel kişiler” olarak tanımlanmıştır.

Diğer yandan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ’in 8/3’üncü maddesinde, kiracının Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı olmayan Türkiye’de yerleşik kişi olması halinde, kira akdinde kira alacağının yabancı para olarak belirlenebilmesi mümkün kılınmıştır. Buna göre, her ikisi de Türkiye’de yerleşik olan taraflardan, kiracının Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmaması halinde kira bedeli yabancı para olarak kararlaştırılabiliyorken, kiraya verenin Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmaması halinde, kira sözleşmesinde kira bedeli yabancı para olarak kararlaştırılamamaktadır. Bu hususun eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiği kanaatinde olduğumuzu belirtmeliyiz.

Bunun yanı sıra, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ’in 8’inci maddesinin 27’nci ve 28’inci bentleri gereği, 32 sayılı Kararın Geçici 8’inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce kiraya veren ile kiracı arasında akdedilen kira sözleşmelerindeki yabancı para cinsinden kararlaştırılmış bulunan kira bedellerinin, belirtilen istisnalar dışında, taraflarca yeniden belirlenmesi, yeniden belirleme konusunda mutabakata varılamaması halinde ise söz konusu bentlerdeki hükümlere göre kira bedelinin yeniden tespiti gerekmektedir. Aksi halde 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun’un²⁴³ 3’üncü maddesi gereği, söz konusu Kanun hükümleri doğrultusunda yapılan genel ve düzenleyici işlemlerdeki sorumluluklarını ihlal eden kişiler, idarî para cezası ile cezalandırılmaktadır.

²⁴² 11/8/1989 tarihli ve 20249 sayılı Resmi Gazete (<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/8bb1302e-cecc-4ae4-9622-54365f8ee2e1/kambiyo2.pdf?MOD=AJPERES>) (E.T. 22/10/2023).

²⁴³ 25/02/1930 tarihli ve 1433 sayılı Resmi Gazete.

Her ne kadar söz konusu düzenlemeler ile Türk parasının kıymeti ve ekonomik anlamda kamu düzeninin korunması amaçlanmış olsa da kanaatimizce kira sözleşmelerinde kira alacağının yabancı para şeklinde kararlaştırılamaması, TBK m. 26'da ve Anayasa'nın 48'inci maddesinde yer alan sözleşme özgürlüğü ilkesini ihlal etmektedir. Bu noktada sosyal devlet ilkesi doğrultusunda sözleşme özgürlüğünün sınırlandırılabilmesi düşünülse de sözleşme özgürlüğüne yönelik sınırlamaların Anayasa'da tanınan temel hakları ihlal etmemesi, ölçülü olması ve hakkın özüne dokunmaması gerektiği unutulmamalıdır.

Diğer yandan kira borcunun paradan başka bir şey, mal veya hizmet olarak belirlenmesinin mümkün olduğu kabul edilmektedir²⁴⁴. Buna göre sözleşme özgürlüğü ilkesi gereği kira borcu altın, gümüş benzeri kıymetli taşınır mal olarak belirlenebilmektedir²⁴⁵. Kira borcunun, hizmet diğer bir deyişle maddi edim haricinde bir iş görme olarak belirlendiği durumlarda ortada karma sözleşme mevcut olmaktadır²⁴⁶.

Ancak kira borcunun, paradan başka bir şey olarak belirlendiği hallerde, böyle bir kira sözleşmesine dayanarak İİK m. 269 vd. anlamında bir ilamsız tahliyenin söz konusu olamayacağı ifade edilmiştir²⁴⁷. İlamsız tahliye takibinde esasında ilamsız icra takibi ile benzer bir prosedür yürütülmekte olup, borçlu olan kiracıya, gönderilen ödeme emrinde yer alan kira bedelini süresi içerisinde ödemesi gerektiği, aksi halde kiralandan taşınmazın mahkemeye başvurularak alınan ilamla tahliye edilebileceği ihtar edilmektedir. İlamsız icra takibinin konusu para ve teminat dışında bir şey, diğer bir deyişle mal veya hizmet olamayacağından ve borçluya gönderilen ödeme emrinde söz

²⁴⁴ YG. 6. HD., 2008/9297 E., 2008/12258 K. sayılı ve 10/11/2008 tarihli karara göre; "... Kira karşılığı kural olarak paradır. Ancak bu bedel paradan başka bir şey, örneğin hizmet akdi veya bir şey imal etme (istisna akdi) gibi şeyler de olabilir. Bu nedenle 01.02.2005 başlangıç tarihli sözleşmede kira bedeli para olarak kararlaştırılmamış, arsa üzerinde yapılacak hafriyat ve tesviye karşılığı hizmet olarak befirilenmiştir. Bu ilkeler çerçevesinde taraflar arasında düzenlenen sözleşmenin tüm unsurları itibarıyla kira sözleşmesi niteliğinde olduğunun kabulü gerekir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2008-9297-k-2008-12258-t-10-11-2008>) (Lexpera - E.T. 10/10/2023); Gümüş, 289; Aydoğdu ve Kahveci, 407; Akıntürk ve Ateş Karaman, 263; Özyakışır, 189; Akkurt, Erdoğan, Tokat, 460; Şenyüz, 330; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 219; Erdoğan, *Tahliye*, 204.

²⁴⁵ Aydoğdu ve Kahveci, 407; Zevkliler ve Gökyayla, 217; Aral ve Ayrancı, 258; Özyakışır, 191; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 219.

²⁴⁶ Gümüş, 289; Aral ve Ayrancı, 297; Özyakışır, 191; Aydoğdu ve Kahveci, 496; Zevkliler ve Gökyayla, 216; Akkurt, Erdoğan, Tokat, 460; Şenyüz, 330.

²⁴⁷ Keleş, 113.

konusu mal veya hizmetin ifa edilmesi ihtar edilemeyeceğinden, kira borcunun paradan başka bir şey olarak belirlendiği hallerde, İİK m. 269 vd. anlamında bir ilamsız tahliye takibi yapılması mümkün olamayacaktır. İlamsız icranın konusunun para ve teminat olması sebebiyle ilamsız tahliye esas kira sözleşmesinde yer alan kira borcunun da para borcu olması gerektiği belirtilmiştir²⁴⁸.

Dolayısıyla kira borcunun altın, gümüş benzeri kıymetli taşınır mal olarak belirlendiği hallerde söz konusu kira borcu, altın, gümüş alacağı olarak aynen ilamsız icra takibine konu olamayacağından, ilamsız tahliye takibine de konu olamayacaktır²⁴⁹. Bu durumda, altın, gümüş alacağı olarak belirlenen kira alacağı için alacaklının taşınırın teslimine ilişkin dava açması, elde ettiği ilam ile ilamlı icra yoluna başvurması gerekmektedir²⁵⁰. Hemen belirtmek gerekir ki, kira borcu altın gümüş benzeri taşınır kıymetli mal olarak belirlenmiş olduğu hallerde, kira sözleşmesinde altın gümüş olarak yer alan kira alacağının, ilamsız tahliye ilişkin takip talebinde Türk parası karşılığının belirtilmesi ile geçerli bir takip elde edilmesi mümkündür. Zira icra müdürünün, alacağın dayanağının altın, gümüş ve benzeri taşınır kıymetli mal olup olmadığını inceleme yetkisi bulunmaz.

b. Kira Borcunun Miktarı

Uygulamada genellikle kira borcunun, taraflarca “kira kontratosu” adı verilen matbu sözleşme örneği doldurularak belirlendiği görülmektedir²⁵¹. Taraflar, sözleşme serbestisi ilkesi gereği, kira borcunun miktarını belirlemekte serbesttirler²⁵². Ancak bununla birlikte, TBK m. 27 ve 28 gereği, kira sözleşmesinde kira bedelinin, kanunun emredici hükümlerine, kamu düzenine ve aşırı yararlanma hükümlerine aykırı olarak belirlenmesi yasaklanmıştır.

---

²⁴⁸ Keleş, 113.

²⁴⁹ Keleş, 178.

²⁵⁰ Keleş, 114.

²⁵¹ Yavuz, Acar, Özen, 418; Aydoğdu ve Kahveci, 497; Tandoğan, 95; Keleş, 114.

²⁵² Eren, 402; Yavuz, Acar, Özen, 428; Zevkliler ve Gökyayla, 217; Gümüş, 289; Aydoğdu ve Kahveci, 407; Aral ve Ayrancı, 260; Akıntürk ve Ateş Karaman, 268; Akkurt, Erdoğan, Tokat, 460; Kayar, 292; Keleş, 128; Ural Çınar, 48; Akartepe, 86; İpek Sağlam, “Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Yazılı Tahliye Taahhüdü ve Uygulamada Karşılaşılabilecek Sorunlar,” *Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11/1 (2023); 30; Karahasan, 711.

Devam eden kira dönemlerinde vukuu bulacak kira borcunun miktarındaki artışlar için ise kanun koyucu tarafların sözleşme özgürlüğüne müdahalede bulunmuş, 08/06/2022 tarihli ve 7409 sayılı Kanun'un²⁵³ 4'üncü maddesi ile TBK'ya eklenen geçici 1'inci maddede düzenleme yapmış, 11/06/2022 ilâ 01/07/2023 tarihleri arasında yenilenen kira dönemlerinde uygulanacak kira bedeline ilişkin anlaşmaların, bir önceki kira yılına ait kira bedelinin yüzde yirmi beşini geçmeme şartıyla geçerli olduğunu hüküm altına almıştır. Buna ek olarak 14/07/2023 tarihli ve 7456 sayılı Kanun'un²⁵⁴ 23'üncü maddesi ile TBK'ya eklenen geçici 2'nci madde ile kira bedeline dair anlaşmaların, bir önceki kira yılına ait kira bedelinin yüzde yirmi beşini geçmeyeceğine ilişkin hükmün süresi, 01/07/2024 tarihine kadar uzatılmıştır.

Bahsi geçen geçici 1'inci ve 2'nci maddede, yüzde yirmi beş geçen kira artışlara ilişkin sözleşmelerin, fazla miktar yönünden geçersiz olduğu düzenlenmiştir. Buna göre yalnızca kira sözleşmesindeki fazla miktarın geçersiz olduğu, asıl sözleşmenin geçerliliğini koruduğu ifade edilmelidir²⁵⁵. Söz konusu düzenlemelerin amacı, her yeni kira döneminde kira borcunun fahiş olarak artmasını engellemek ve kira borcu karşısında ekonomik olarak zayıf konumda olan borçluyu korumak ve dolayısıyla ekonomik kamu düzenini korumaktır.

c. Kira Borcunun Kapsamı

Kira borcunun kapsamına birtakım yan giderlerin de dahil edildiği ifade edilmelidir. Nitekim TBK m. 341'e göre, sözleşmede aksi yönde bir hüküm yahut aksi yönde bir yerel adet bulunmuyorsa, konut ve çatılı işyeri kiralarda kiracı; ısıtma, aydınlatma ve su benzeri kullanıma bağlı ortaya çıkan giderleri ödemekle yükümlüdür. TBK m. 341'in karşılığı olan İsviçre mehz kanunundaki düzenlemeye, "kullanma gideri" değil "yan gider" olarak kullanıldığından söz konusu maddede geçen kullanma giderinin esasında yan gider anlamında olduğu kabul edilmektedir²⁵⁶. Buna göre, merkezi ısıtma ve merkezi sıcak su giderleri, güvenlik gideri, merdiven boşluğu

²⁵³ 11/06/2022 tarihli ve 31863 sayılı Resmi Gazete (https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/06/2022_0611-1.htm) (E.T. 02/11/2023).

²⁵⁴ 15/7/2023 tarihli ve 32249 sayılı Resmi Gazete (https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/07/2023_0715-2.htm) (E.T. 02/11/2023).

²⁵⁵ Murat Aydoğdu, "Kira Parasında Artışı %25 ile Sınırlayan Düzenlemeler Konusunda Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar Hakkındaki Değerlendirmeler," *İzmir Barosu Dergisi*, 88/3 (2023): 149.

²⁵⁶ Aydoğdu ve Kahveci, 470; İnceoğlu, 339.

temizlik gideri, ortak anten gideri, ortak yerlerin aydınlatılması gideri, asansör bakım tamir gideri, bahçe bakım ve düzenleme giderleri gibi kiralanın taşınmazın kullanımını kolaylaştıran ve kullanım sonucu ortaya çıkan yan giderler kural olarak kiracıya aittir²⁵⁷.

TBK m. 317 uyarınca bu hususta yerel adete bakılmak şartıyla kiracı, kiralanın taşınmazın olağan kullanımı açısından lüzumlu olan temizlik ve bakım giderlerini de ödemekle yükümlü kılınmıştır. Olağan kullanıma bağlı temizlik ve bakım giderlerini kiracının karşılamasının hakkaniyete uygun olduğu kabul edilmektedir²⁵⁸. Diğer yandan söz konusu kanun maddesinde geçen “bakım gideri” ifadesinin, tamirata da kapsadığı ancak bu tamiratin, kiracının olağan kullanımına bağlı küçük tamirat masrafından ibaret olduğu ifade edilmektedir²⁵⁹. Buna göre olağan kullanım sonucu priz, kapı kilidi, pencere kolu veya sifonun bozulması, camın kırılması halleri küçük tamirat kapsamında olup, söz konusu tamirat masraflarının kiracı tarafından karşılanması icap etmektedir²⁶⁰. Buna mukabil büyük tamirat masraflarının kiraya verene ait olduğu ifade edilmektedir²⁶¹.

Kiracı olan borçlunun, söz konusu yan giderlerden birini ödememesi halinde TBK m. 315 gereğince, kiraya veren alacaklı sözleşmenin feshini ve kiralanın taşınmazın tahliyesini talep edebilmektedir²⁶². Nitekim Yargıtay da son tarihli kararlarında kiracı tarafından ödenmesi gereken yan giderlerin, süresinde ödenmemesi halinde temerrüt olgusunun gerçekleştiğine ve tahliye kararı verilmesi gerektiğine hükmetmektedir²⁶³.

²⁵⁷ Aydoğdu ve Kahveci, 471; Zevkliler ve Gökyayla, 294; İnceoğlu, 340.

²⁵⁸ Aydoğdu ve Kahveci, 470.

²⁵⁹ Gümüş, 288; Eren, 355; Aral ve Ayrancı, 294; Yavuz, Acar, Özen, 506; Aksi yönde görüş için bkz. İnceoğlu, 336.

²⁶⁰ Gümüş, 288; Eren, 355; Yavuz, Acar, Özen, 507; Zevkliler ve Gökyayla, 294; YG. 12. HD., 2002/4782 E., 2002/6378 K. sayılı ve 28/03/2002 tarihli karara göre; “...Ancak, alacaklı tarafça kabul edilmeyen ufak tamirat parası ve fayans giderlerinin alacaktan mahsubu doğru değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-daire-si-e-2002-4782-k-2002-6378-t-28-03-2002>) (Lexpera - E.T. 02/01/2024).

²⁶¹ Gümüş, 288; Eren, 355.

²⁶² Aydoğdu ve Kahveci, 476; Yavuz, Acar, Özen, 567; Zevkliler ve Gökyayla, 283; Akartepe, 90; İnceoğlu, 358; Şenyüz, 344.

²⁶³ YG 6. HD., 2015/11891 E., 2016/5132 K. sayılı ve 05/09/2016 tarihli kararına göre; “...Davalı borçlu ödeme emrinde tanınan yasal otuz günlük süre içerisinde davacı alacaklının banka hesabına 4.700.-TL ödemiş, TBK'nın 314 ve TBK'nın 315.maddesi gereğince ödemekle yükümlü olduğu giderlerden olan aidat bedelinin 50.-TL'sini ödemediği için temerrüt olgusu gerçekleşmiştir. Mahkemece kiralanın tahliyesi ve ödenmeyen alacak yönünden itirazın kaldırılmasına karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde

Doktrinde bir görüş, kira sözleşmesinde elektrik, su, yakıt gideri gibi yan giderlerin ancak kiracı tarafından ödeneceği kararlaştırıldığı hallerde, söz konusu giderleri ödeyen kiraya verenin, kira alacağı ile birlikte söz konusu giderler için ilamsız tahliye takibine başvurmamasının mümkün olduğunu kabul etmektedir²⁶⁴. İkinci bir görüşe göre ise yan giderleri kiracının ödeyeceği hususu kira sözleşmesinde açıkça kararlaştırılmış olmasa dahi kira bedelini veya yan giderleri ödemeyen kiracı hakkında, kiraya verenin ilamsız tahliye yoluna başvurusu mümkündür²⁶⁵.

Kanaatimizce kira sözleşmesinde; ister yan borçların kiracı tarafından ödeneceği açıkça kararlaştırılmış olsun isterse yan borçlar konusunda herhangi bir hüküm bulunmasın, yan borçların kiraya veren üzerinde olduğu açıkça kararlaştırılmadığı müddetçe, yan borçları ödemeyen kiracı hakkında ilamsız tahliye takibine başvurulması mümkün olmalıdır. Bu noktada biz de ikinci görüşe katılmaktayız. Zira TBK m. 341 ve 317’te, “kira sözleşmesinde kiracı üstünde olduğunun kararlaştırıldığı hallerde” gibi bir şart öngörülmesizin yan giderlerin kural olarak kiracı tarafından ödenmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Diğer yandan doktrindeki ilk görüşe göre, “kira alacağı ile birlikte” yan giderler için ilamsız tahliye takibine başvurulması mümkün kabul edilirken, ikinci görüşe göre kira borcu veya yan giderler hakkında ilamsız tahliye takibine başvurulabileceği, diğer bir deyişle kira borcunun olduğu gibi yan giderlerin ödenmemesinin de tek başına ilamsız tahliye yoluna başvuru sebebi oluşturabileceği kabul edilmektedir. TBK m. 315’e göre

---

karar verilmesi doğru değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2015-11891-k-2016-5132-t-5-9-2016>) (Lexpera - E.T. 19/10/2023); YG 3. HD., 2017/13989 E., 2018/2523 K. sayılı ve 15/03/2018 tarihli karara göre; “...Somut olayda; davalı kiracı ile önceki malik arasında düzenlenmiş olan 01/01/2007 başlangıç tarihli kira sözleşmesinin özel hükümler 2. maddesinde yan giderlerden olan elektrik, su ve aidat giderlerinin davalı kiracı tarafından zamanında ödeneceği kararlaştırılmıştır. Türk Borçlar Kanun’unun 315. maddesi hükmü uyarınca yan gider olan aidat borcunun ödenmemesi de temerrüt nedeniyle tahliyeye esas oluşturur. Sözleşmenin özel hükümler 3. maddesinde kiracının 2012 Aralık ayı sonuna kadar kira borcu olmadığı belirlenmiş ise de, 2. maddeye göre kiracı adiat bedellerini ödemek zorundadır. Davacının ... 2. İcra Müdürlüğü’nün 2011/3134 esas sayılı dosyası ile davalı aleyhine 09/05/2011 tarihinde haciz ve tahliye istemli olarak başlattığı icra takip dosyasında kira alacağı yanında ayrıca 1.925,00 TL aidat bedeli alacağını da talep ettiği görülmektedir. Bu durumda Mahkemece; yukarıda açıklanan ilkeler ışığında davacının talep ettiği adiat bedellerinin ödenip ödenmediği araştırılıp aidat alacağı yönünden temerrüt koşullarının oluşup oluşmadığı üzerinde durularak sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, eksik araştırma ve inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiş, bozmayı gerektirmiştir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/3-hukuk-dairesi-e-2017-13989-k-2018-2523-t-15-3-2018>) (Lexpera - E.T. 05/09/2023).

²⁶⁴ Kuru, 822; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 469; Keleş, 122.

²⁶⁵ Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 237; Ural Çınar, 334.

kiracı “kira bedelini veya yan gideri ödeme borcunu ifa etmezse” sözleşmenin feshi ve kiralanan taşınmazın tahliyesi talep edilebilir olduğundan, kanaatimizce maddenin lafzında geçen “veya” kelimesi dikkate alınmalı, kira borcu ile birlikte yan borçlar için ilamsız tahliye takibine başvurulabilmesi mümkün olduğu gibi salt kira borcu için veya salt yan borçlar için de ilamsız tahliye takibine başvurulabilmesi mümkün kabul edilmelidir.

2. Süresinde Ödeme

TBK m. 313’e göre kiracı, kira bedelini ödemekle mükelleftir. Kira borcunu süresi içerisinde ödeyen kiracı, temerrüde düşmekten ve dolayısıyla tahliyeden kurtulmuş olmaktadır. Ayrıca kira borcunun süresi içinde ödendiği hallerde, kira sözleşmesi de feshedilemeyecektir²⁶⁶. Kira borcunu ödeme zamanı, kira sözleşmesinde belirlenebilmektedir. Kira sözleşmesinde açık olarak belirlenen ödeme gününün geçmesiyle, kira borcunu süresinde, usulüne uygun ve eksiksiz şekilde ödemeyen borçlu temerrüde düşmektedir²⁶⁷. Yargıtay, kira borcunun eksik ödenen miktarının, az olduğu durumlarda dahi, bu hususun temerrüde esas oluşturacağına hükmetmektedir²⁶⁸. Ödeme süresi gelmiş, muaccel olan kira borcu için alacaklı İİK m. 269 vd. anlamında ilamsız tahliye yoluna başvurabilmektedir²⁶⁹.

TBK m. 314’te kira borcunu ödeme zamanının, kira sözleşmesi ile belirlenmediği hallerde yerel adete göre belirlenebileceği, böyle bir yerel adet olmaması halinde ise

²⁶⁶ Keleş, 192.

²⁶⁷ Yavuz, Acar, Özen, 569; Keleş, 194; İnceoğlu, 260; Şenyüz, 339.

²⁶⁸ YG 6. HD., 2015/6655 E., 2015/10585 K. sayılı ve 01/12/2015 tarihli kararına göre; “...Davalı tarafından takipden önce 2.4.2014 tarihinde 1.300,65 TL ve 9.6.2014 tarihinde 1.300 TL ödendiği savunulmuştur. Ancak, dosyada bulunan ödeme belgeleri incelendiğinde, davalı tarafça 2.4.2014 tarihinde davacı hesabına 1.299,65 TL, 9.6.2014 tarihinde 1.300 TL ödendiği görülmüştür. Davalı tarafça 2.4.2014 tarihinde 1.300,65 TL yatırıldığı bankanın 1,00 TL masraf kesmesi sebebiyle davacı hesabına 1.299,65 TL geçtiği, 2014 Nisan kirasının 35 kuruş eksik ödendiği anlaşılmıştır. Mahkemece, 0,35 TL eksik ödeme sebebiyle temerrüt gerçekleşmeyeceği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş ise de, davacı alacaklı tarafından 15.12.2014 tarihinde başlatılan takip üzerine davalıya ödeme emri gönderilmiş ve borcun ödenmesi için 30 günlük süre verilmiştir. Davalı borçlu borcu olmadığını belirterek borca itiraz etmiş, ancak verilen bu 30 günlük süreye rağmen davacı hesabına eksik ödenen 0,35 TL yi ödemiştir. 30 gün içinde borcun tümü ödenmediğine göre temerrüt gerçekleşmiştir. **Borcun miktarının az ya da çok olması temerrüt olgusunun gerçekleşmesini engellemez. Bu sebeple Mahkemece, 0,35 TL üzerinden itirazın kaldırılmasına ve temerrüt sebebiyle tahliyeye karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile davanın reddine karar verilmesi doğru olmadığından kararın bozulması gerekmiştir...**” (<https://kazanci.com.tr/gunluk/6hd-2015-6655.htm>) (Kazancı – E.T. 26/06/2024).

²⁶⁹ Kuru, 816; Keleş, 183; Eren, 355.

ödeme gününün her ayın sonu olduğu hüküm altına alınmıştır. Hükümün devamında kira borcunun en geç kira süresinin bitiminde ödenmesi gerektiği ifade edilmektedir. Uygulamada genellikle kiracının, kira borcunu kullanma öncesi peşin olarak ödediği görülmektedir²⁷⁰. Tarafların kira sözleşmesinde kira borcunun “aylık peşin” olarak ödeneceğini kararlaştırdığı hallerde, Yargıtay’ın yerleşmiş içtihadına göre kira borcu, en geç her ayın üçüncü gününün akşamına kadar ödenmesi gerekmektedir²⁷¹. Bu noktada tarafların kira borcunun “her ayın başında peşin olarak” ödenmesini kararlaştırıldığı hallerde, ayın birinci gününün anlaşılması gerektiği ifade edilmektedir²⁷². Yargıtay bir kararında, kiraya veren ile kiracı arasında düzenlenen kira akdinde, kira borcunu ödeme zamanı hakkında iki ayrı hükmün olduğu hallerde özel şartlar bölümünde yer alan ödeme zamanının geçerli olduğuna hükmetmiştir²⁷³.

Kira borcunun, Türk parası ile ödenebileceği gibi, sözleşme ile aksi kararlaştırılmamışsa bono veya çek ile ödenebileceği de kabul edilmektedir²⁷⁴. Ancak kiraya veren alacaklı ile kiracı borçlu arasında böyle bir mutabakat olmadığı hallerde, alacaklının kira alacağı için çek, bono, altın yahut değerli bir mal kabul etme zorunluluğu yoktur²⁷⁵.

Kira borcunun ödeme yeri bakımından, TBK’nın kira sözleşmesine ilişkin bölümünde özel bir düzenleme olmadığından, genel hükümler içerisinde yer alan 89’uncu madde uygulama alanı bulmaktadır. Buna göre kira borcunun ifa yeri, borçlu ve alacaklının

²⁷⁰ Gümüş, 290; Ural Çınar, 90; Aydoğdu ve Kahveci, 500; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 77; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 220; Erdoğan, *Tahliye*, 205.

²⁷¹ YG 6. HD., 2013/12852 E., 2013/15414 K. sayılı ve 14/11/2013 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2013-12852-k-2013-15414-t-14-11-2013/3682326/>) (Legalbank - E.T. 08/09/2023); YG 6. HD., 2007/1868 E., 2007/3965 K. sayılı ve 05/04/2007 tarihli karar (https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/_yargitay/6-hukukdaresi-e-2007-1868-k-2007-3965-t-5-4-2007) (Lexpera - E.T. 08/09/2023).

²⁷² Özyakışır, 285.

²⁷³ YG 6. HD., 2008/9222 E., 2008/9934 K. sayılı ve 22/09/2008 tarihli kararına göre; “...Takibe dayanak yapılan ve hükmüne esas alman 27.09.2007 başlangıç tarihli ve bir yıl süreli sözleşme konusunda taraflar arasında bir uyuşmazlık bulunmamaktadır. Sözleşmede aylık kiranın 450.00. YTL olduğu ve aylık kiranın sözleşmenin ön yüzünde kiranın ne şekilde ödeneceği sütununda “aylık peşin” olarak belirtildiği halde sözleşmenin özel şartlarının 7. maddesinde “kiralanan daireye ait kira paraları her ayın en geç 30. günü akşamına kadar nakden ve defaten Seçkin adına ..... Bankası ..... no’lu hesaba yatırıldığı” hükmüne yer verilmiştir. Bu şart geçerli olup tarafları bağlar. Bu kararlaştırmaya göre aylık kiranın her ayın 30. akşamına kadar ödeneceğinin kabulü gerekir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2008-9222-k-2008-9934-t-22-09-2008-adi-kira-ve-hasilat-kirala-ri-icin-odeme-emri-ve-itiraz-s/512683/>) (Legalbank - E.T. 08/10/2023).

²⁷⁴ Herman Becker, *İsviçre Borçlar Kanunu Şerhi İkinci Bölüm Çeşitli Sözleşme İlişkileri Madde: 184-551*, çev. A. Suat Dura (Yargıtay Yayınları No: 24, 1993), 284; Ural Çınar, 101; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 219; Erdoğan, *Tahliye*, 207.

²⁷⁵ Tandoğan, 168; Keleş, 179; Aydoğdu ve Kahveci, 500; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 82; Karahasan, 903.

açık yahut örtülü iradeleri doğrultusunda tespit edilmektedir. Kira sözleşmesinde aksi yönde bir hüküm bulunmayan hallerde ise kira borcunun, bir para borcu olması sebebiyle alacaklının ödeme tarihindeki yerleşim yerinde ifa edileceği hüküm altına alınmıştır. Kira borcunu ödeme yerinde ödemeyen borçlu veya ödeme yerinde kira alacağını kabul etmeyen alacaklı temerrüde düşmüş kabul edilmektedir²⁷⁶.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun²⁷⁷ mükerrer 257'nci maddesinin 1'inci fıkrasının 2'nci bendi ile *“mükelleflere muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğu getirme ve bu zorunluluğun kapsamını ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirleme”* yetkisi Maliye Bakanlığı'na verilmiştir. Bu yetkiye dayanarak Hazine ve Maliye Bakanlığı, 29/07/2008 tarihli ve 26951 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 268 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği²⁷⁸ ile vergi kaçırılmasını engellemek amacıyla, konutlarda 500,00 TL ve üzerindeki kira bedellerinin, işyerlerinde ise kira bedeline bakılmaksızın tüm işyeri kira bedellerinin banka veya PTT aracılığıyla ödenmesi gerektiğini hüküm altına almıştır.

Doktrinde, kira borcunun ödenmesine yönelik 268 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile belirlenen yükümlülüğün vergi hukuku ile ilgili olduğu, TBK m. 89'da yer alan borcun ifa yerine ilişkin genel düzenlemeyi değiştirmedeği ve dolayısıyla kiraya verenin vergi hukukuna ait sorumluluğu devam etse de, 500 TL üzerinde olan kira borcunu kiraya verene elden ödeyen kiracının borcundan kurtulacağı ifade edilmektedir²⁷⁹.

Kanaatimizce her ne kadar kira bedelinin süresinde ve eksiksiz olarak ödendiği konusunda ispat sorunu ortaya çıkabilecek olsa da kira sözleşmesinde aksine bir hüküm bulunmuyorsa, kira bedelini alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde elden ödeyen kiracının temerrüde düşmekten kurtulacağı kabul edilmelidir. Bu noktada söz konusu Tebliğ'de yer alan, 500,00 TL ve üzerindeki konut kira bedelleri ve tüm işyeri kira bedellerinin banka veya PTT aracılığıyla ödenmesi gerektiğine ilişkin hükmün,

²⁷⁶ Keleş, 155; İncoğlu, 259.

²⁷⁷ 10/01/1961 tarihli ve 10703 sayılı Resmi Gazete.

²⁷⁸ 29/07/2008 tarihli ve 26951 sayılı Resmi Gazete (https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2008/07/20080729_9-10.htm) (E.T. 11/10/2023).

²⁷⁹ Aydoğdu ve Kahveci, 499; Yavuz, Acar, Özen, 538; İncoğlu, 260; Akkurt, Erdoğan, Tokat, 473.

vergi kaçırılmasını engellemek amaçlı düzenlendiği, vergi hukukuna ilişkin olduğu ve dolayısıyla borçlunun temerrüde düşüp düşmediği hususunda herhangi bir belirleyiciliği olmadığı yönündeki doktrinde görüşe katılmaktayız.

Kira sözleşmesinde ödemenin banka yoluyla yapılacağına ilişkin açık bir irade beyan edilmediği, buna ilişkin açık bir anlaşma olmayan hallerde, taraflar arasında teamül oluşturacak şekilde süregelen bu yönde bir uygulama olması, kira borcunun banka hesabı yoluyla ödeneceğine ilişkin tarafların örtülü iradelerinin bulunduğu anlamına gelmekte ve ifa yerine ilişkin zımni bir anlaşma olarak kabul edilmektedir²⁸⁰. Bu hallerde kira borcunun, kiraya verenin banka hesabına yatırıldığı tarih, ödeme tarihi olmaktadır²⁸¹. Bu noktada, uygulamada kira parasının kiraya verenin banka hesabına yatırılmasının yaygın olduğu ifade edilmelidir²⁸².

Öte yandan banka hesabına yapılan ödemelerde, kiracının yanlış hesap numarasına ödeme yapması, kira borcunu süresi içerisinde ödemediği ve temerrüde düştüğü anlamına gelmekte olup, bu halde riski kiracı üstlenmektedir²⁸³. Bunun yanı sıra, aksine bir anlaşma yoksa, kiracının kira bedelini yalnızca kiraya verenin banka hesabına yatırdığı hallerde temerrüde düşmekten kurtulacağı ifade edilmelidir²⁸⁴. Şu kadar ki taraflar arasında önceden beri süregelen bir uygulama varsa, teamül oluşmuşsa, üçüncü bir kişinin banka hesabına yapılan ödemeler de geçerli olmaktadır²⁸⁵.

²⁸⁰ Gümüş, 290; Keleş, 157; İnceoğlu, 260.

²⁸¹ Ural Çınar, 99.

²⁸² İnceoğlu, 259; Aral ve Ayrancı, 297.

²⁸³ Gümüş, 325.

²⁸⁴ YHGK, 2009/83 E., 2009/177 K. sayılı ve 06/05/2009 tarihli kararına göre; “...Düzenlenen kira sözleşmesinin özel şartlar bölümünün 3.bendinde kira parasının Ş. Ş. adına 34389/01-7 nolu hesaba yatırılacağı kararlaştırılmıştır. İlgili hesaba ilişkin kayıtlar incelendiğinde; 6. 1.2004 tarihinde başlanarak, en son 8.11.2004 tarihinde, kira paralarının kira sözleşmesinde bildirilen hesaba yatırıldığı, anılan hesabın 5.8.2005 tarihinde kapatıldığı anlaşılmaktadır. Davalının savunmasında iddia ettiği gibi, davacıların kira parasının başka bir hesaba yatırılması yönünde talimat verdikleri de kanıtlanmamıştır. Özel Daire bozma ilamında da değinildiği üzere sözleşme ile kararlaştırılan yerin haricinde başka bir kişinin hesabına yapılan ödeme yasal bir ödeme olmayıp, davalıyı borçtan kurtarmaz. Davalının gerektiğinde mahkemenin tevdi yeri tayini isteyerek temerrütten kurtulması gerekirken bu yola başvurmadiğundan kira borcunu ödemediği kabul edilemez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2009-6-83-k-2009-177-t-06-05-2009>) (Lexpera - E.T. 08/10/2023).

²⁸⁵ YG 12. HD., 2003/18818 E., 2003/22610 K. sayılı ve 14/11/2003 tarihli kararına göre; “...Dosyaya sunulan 16.01.2003 tarihli ve icra dosya numarasının da yazılı olduğu ibranamenin kira sözleşmesini alacaklı yerine imzalayan Ragıp tarafından düzenlendiği görülmektedir. Takip konusu aylardan önceki döneme ilişkin ödemelerin de aynı kişiye yapıldığı ve onların talep edilmediği anlaşıldığından mercice,

C. Takip Talebi

1. Genel Olarak

Borçlu aleyhine icra takibi başlatılabilmesi için alacaklının bu yönde talebi gerekmektedir²⁸⁶. Tüm takip yollarında olduğu gibi, kira borcunun süresinde ödenmemesi sebebiyle İİK m. 269 vd. anlamında başvurulacak ilamsız tahliye yolu açısından da karşımıza çıkan ilk aşama takip talebidir²⁸⁷. Esasında tüm takip yolları için kullanılan takip talebi aynı olmakla beraber, her takip yolunun kendine özgü niteliği, takip talebinde belirtilmektedir²⁸⁸. İİK m. 269 vd. anlamındaki ilamsız tahliye yolu kapsamında yer alan takip talebinin yapılması ve muhteviyatı, ilamsız takip yolu ile aynıdır²⁸⁹. Ancak bununla birlikte, ilamsız tahliye yoluna özgü olan tahliye talebinin, takip talebinde belirtilmesi gerekmektedir²⁹⁰.

Takip talebinde bulunan alacaklı kiraya veren, İİK m. 59 gereği, takip masraflarından olan başvuru harcı, binde beş peşin harcı ve borçlu olan kiracının takibe itiraz etmesi halinde kendisine yapılacak tebligat masraflarını, takip talebi ile birlikte peşinen ödemekle yükümlü kılınmıştır. Takip masraflarının ödendiği tarihte, takip talebi yapılmış kabul edilmektedir²⁹¹. Alacaklı takip talebini, başka bir yer icra dairesi aracılığıyla yetkili icra dairesine gönderebilmektedir²⁹². Bu hallerde başvuru yetkisiz

---

Ragıp'a yapılan ödemelerin (mutad ödeme şekli olarak) kabulü gerekir..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2003-18818-k-2003-22610-t-14-11-2003-onceki-doneme-iliskin-odemeler/163007/>) (Legalbank - E.T. 08/01/2024).

²⁸⁶ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 151; Gürdoğan, 31; Onar, 158; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 65; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 89; Tercan, 43; Gören Ülkü, 10; Dişel, 139; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 90; Muşul, 322; Karanlı, *İcra*, 172; Atalı ve Ermenek, 70; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 94; Ercan, 166.

²⁸⁷ Üstündağ, 99; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 174; Tercan, 122; Gören Ülkü, 84; Uyar, "Takip Talebi", 111.

²⁸⁸ Kuru ve Aydın, 91; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 174; Gören Ülkü, 21; Dişel, 139.

²⁸⁹ Kuru ve Aydın, 272; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 254; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 466; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 362; Atalı ve Ermenek, 222; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 379; Tercan, 122; Gören Ülkü, 84; Ercan, 467; Duran, "Takip Yolları", 294.

²⁹⁰ Üstündağ, 405; Olgaç, *Tahliye*, 15; Atalı ve Ermenek, 222.

²⁹¹ Kuru, 196; Onar, 161; Olgaç, *İcra*, 421; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 181; Gören Ülkü, 86; Uyar, "Takip Talebi", 176.

²⁹² Berkin, 189; Kuru, 196; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 175; Tercan, 43; Uyar, "Takip Talebi", 175.

icra dairesi, takip masraflarını alacaklıdan alarak takip talebi ile birlikte yetkili icra dairesine göndermektedir²⁹³.

TBK m. 154'te alacaklının icra takibi başlatması, zamanaşımını kesen nedenler arasında kabul edilmiştir. Buna göre alacağın kimliğine dair zorunlu unsurları içeren bir takip talebi, icra takip işlemi olmamasına rağmen, Borçlar Hukuku yönünden borcun zamanaşımını kesmektedir²⁹⁴. Takip talebi, takip masraflarının ödendiği tarihte yapılmış kabul edildiğinden zamanaşımı da bu tarihte kesilmektedir²⁹⁵. TBK m. 156 uyarınca, zamanaşımının kesilmesiyle, aynı süreye sahip yeni bir zamanaşımı süresi işlemeye başlamaktadır.

Diğer yandan zamanaşımını kesmek için takip talebinde bulunmak yeterli olup, ayrıca ödeme emrinin borçluya tebliğ olması gerekmemektedir²⁹⁶. Bunun yanı sıra alacaklının, takip talebini başka bir yer icra dairesine diğer bir deyişle yetkisiz icra dairesine yaptığı hallerde de zamanaşımı kesilmektedir²⁹⁷. Öte yandan sonradan ortaya çıkan, takibin iptali yahut takipten feragat edilmesi gibi durumların, zamanaşımının kesilmesini engellemediği kabul edilmektedir²⁹⁸.

²⁹³ Berkin, 189; Kuru, 196; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 175; Tercan, 43; Uyar, "Takip Talebi", 175.

²⁹⁴ Berkin, 192; Üstündağ, 106; Kuru ve Aydın, 94; Edgü, 94; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 152; Uyar, *Şerh*, 605.

²⁹⁵ Gürdoğan, 31; Kuru, 207; Olgaç, *İcra*, 421; Belgesay, 125; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 184; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 92; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 91; Muşul, 322.

²⁹⁶ Kuru, 206; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 183; Gören Ülkü, 89; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 72; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 92; Karlı, *İcra*, 185; Muşul, 322; Ercan, 176; YG 6. HD., 2012/4241 E., 2012/6067 K. sayılı ve 17/04/2012 tarihli kararına göre; "...Borçlar Kanunu'nun 133 / 2. maddesi hükmü gereğince alacaklının borçlu aleyhine icra takibine başlaması işleyen zamanaşımını kesen bir nedendir. Her ne kadar anılan icra takibinde ödeme emri davalıya tebliğ edilememiş ise de, yasada düzenlenen icra takibi *İcra ve İflas Kanunu'nun* 58. maddesi uyarınca icra memuruna yazılı ya da sözlü yapılacak takip isteğidir. Alacaklının takip talebi ile icra memuruna başvurması, zamanaşımının kesilmesi için yeterlidir. Bu bakımdan ödeme emrinin borçluya tebliğ edilememesi ya da hacze başlanmaması zamanaşımının kesilmesine engel değildir. Zamanaşımının kesilmesi halinde daha önce işleyen zamanaşımı süresi silinmiş ve yeni bir zamanaşımı süresi başlamış olur..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2012-4241-k-2012-6067-t-17-4-2012>) (Lexpera - E.T. 17/10/2023).

²⁹⁷ Berkin, 193; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 153; Kuru, 206; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 184; Tercan, 46; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 72; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 92; Ulukapı, *İcra*, 102; Karlı, *İcra*, 184; Muşul, 322; Uyar, *Şerh*, 605; Ercan, 176.

²⁹⁸ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 154.

Alacaklı takip talebini, borçlunun iznini almadan tek taraflı olarak geri alabilmektedir²⁹⁹. Takip talebinin geri alınmasıyla birlikte takibin bütün sonuçları ortadan kalkmakta ve takip hiç yapılmamış varsayılmaktadır³⁰⁰. Böyle bir durumda 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun³⁰¹ 23'üncü maddesi uyarınca alacaklının, vazgeçtiği miktara ait tahsil harcının yarısını ödeme zorunluluğu doğmaktadır. Takip talebinin geri alınması hakkın özünü etkilememekte, esas hak varlığını devam ettirmektedir³⁰². Bu nedenle alacaklının, söz konusu alacağı için yeniden takip talebinde bulunması veya alacağı için mahkemeye başvurması mümkündür³⁰³.

2. Başvuru Şekli

İİK m. 58'e göre, takip talebi, icra dairesine yazılı, sözlü veya elektronik ortamda yapılabilmektedir. Takip talebinin yazılı olarak yapıldığı hallerde, İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliğinde³⁰⁴ yer alan Örnek No:1 olarak adlandırılan takip talebi doldurularak icra müdürlüğüne ibraz edilmektedir³⁰⁵. Bunun sebebi Yönetmelikte bulunan ve Örnek No:1 olarak adlandırılan matbu evrakın, takip talebinin taşınması gereken tüm geçerlilik şartlarını ihtiva etmesi ve örnek metin olarak takip talebi yapılmasını kolaylaştırmasıdır³⁰⁶. Ancak takip talebi yapmak isteyen alacaklının, Yönetmelikte yer alan Örnek No:1 olarak adlandırılan matbu evrakı doldurma zorunluluğu bulunmaz³⁰⁷. Takip talebi için gerekli olan unsurları barındıran herhangi bir kağıt da icra dairesine

²⁹⁹ Berkin, 193; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 183; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 73; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 91; Muşul, 285; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 98.

³⁰⁰ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 92; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 98.

³⁰¹ 17/07/1964 tarihli ve 11756 sayılı Resmi Gazete.

³⁰² Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 91; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 73; Gören Ülkü, 89.

³⁰³ YG 13. HD. 2011/80 E., 2011/834 K. sayılı ve 25/01/2011 tarihli karara göre; "...Öte yandan mahkemece, "davalı hakkında daha önce başlatılan takipten feragat edilmiş olması" da, davanın reddini gerektiren bir diğer gerekçe olarak gösterilmiş ise de, davacı vekili İcra Müdürlüğünde 7.5.2009 tarihinde, "takibimizden feragat ediyoruz, senet aslının tarafımıza tevdiini talep ederiz." Şeklinde beyanda bulunmuş olup, söz konusu bu beyan, hakkın özünden feragat niteliğinde değildir. Esas haktan feragatin açık bir şekilde yapılması gerekli olduğundan, hakkın özünden değil, sadece takipten feragat edildiği anlaşılmaktadır. Takipten feragate rağmen esas hak, hukuki varlığını korumaya devam ettiğinden, alacaklı, alacağının tahsili için dava veya yeniden icra takibi yoluna başvurabilir..." (https://ea70330bb_fe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-13-hd-e-2011-80-k-2011-834-t-25-01-2011-yargitay-13-hukuk-dairesi-karari/836508/) (Legalbank - E.T. 15/10/2023).

³⁰⁴ 11/04/2005 tarihli ve 25783 sayılı Resmi Gazete.

³⁰⁵ Atalı ve Ermenek, 222; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 254; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 174; Tercan, 43; Gören Ülkü, 22; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 94; Keleş, 75.

³⁰⁶ Kuru ve Aydın, 91; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 174; Tercan, 43; Gören Ülkü, 22.

³⁰⁷ Kuru, 195; Belgesay, 125; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 174; Tercan, 43; Uyar, "Takip Talebi", 112; Ercan, 167.

sunulduğu takdirde takip talebi olarak değerlendirilmektedir³⁰⁸. Dolayısıyla icra müdürü böyle bir takip talebini almaktan imtina edemez³⁰⁹.

Uygulamada sık rastlanmasa da İİK m. 58 uyarınca takip talebinin sözlü olarak yapılabilmesi de mümkündür³¹⁰. Takip talebinin sözlü olarak yapıldığı hallerde, alacaklı icra dairesine gidip, takip talebi için gerekli bilgileri icra müdürüne aktarır³¹¹. İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliğinin 20'nci ve 22/2'nci maddelerine göre, icra müdürü takip talebi için gerekli olan bu bilgileri matbu tutanağa geçirmelidir. İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliğinin 22/2'nci ve İİK'nın 8'inci maddelerine göre, takip talebine ilişkin tanzim edilen tutanak, alacaklı ve icra müdürü veya yardımcısı veya kâtabi tarafından imzalanmaktadır. Alacaklı ve icra müdürü veya ilgili yetkili kişi tarafından imzalanan tutanağın tanzim edildiği tarih, takip talebinin tarihi olarak kabul edilmektedir³¹². Böylelikle takip talebi sözlü olarak yapılmış olmaktadır.

Kanun koyucu, İİK 58'inci maddeye, 02/07/2012 tarihli 6352 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi ile ekleme yapmış, takip talebinin elektronik ortamda da yapılabilmesine olanak tanımıştır. 6352 sayılı Kanun değişikliğinin gerekçesine göre, İİK'nın 58'inci maddesindeki söz konusu değişikliğin sebebi, UYAP kullanan avukatların, bürolarından icra takip talebinde bulunabilmelerini mümkün kılmaktır³¹³. Söz konusu ekleme ile takip talebinin fiziki ortamda icra dairesine sunulmasına ilişkin zorunluluğun ortadan kalktığı ifade edilmelidir³¹⁴.

Avukatlar, UYAP sistemine, kendileri için oluşturulmuş “UYAP Avukat Portal” üzerinden erişebilmektedir³¹⁵. Bu portal üzerinden, icra dairesine gitmek zorunda kalmadan kısa sürede ve güvenli bir şekilde takip talebinde bulunmaları mümkün

³⁰⁸ Belgesay, 125; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 175; Tercan, 43; Uyar, “Takip Talebi”, 112; Ercan, 167.

³⁰⁹ Kuru, 195; Belgesay, 125; Gören Ülkü, 21; Uyar, “Takip Talebi”, 112.

³¹⁰ Uyar, “Takip Talebi”, 113.

³¹¹ Kuru ve Aydın, 91; Onar, 159; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 175; Tercan, 43; Gören Ülkü, 22; Keleş, 75; Ercan, 167.

³¹² Gören Ülkü, 20.

³¹³ Ali Cem Budak, *Karşılaştırmalı İcra ve İflâs Kanunu* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2019), 80.

³¹⁴ Ayşe Karakimseli, “İcra Takiplerinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi(UYAP) Kullanımı,” *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13/1 (2018): 334.

³¹⁵ Karakimseli, 332.

kılınmıştır³¹⁶. Öte yandan vatandaşlar, UYAP sistemine “UYAP Vatandaş Portal” aracılığıyla erişebilmekte olup; vatandaşların UYAP kullanımları, yalnızca kendi taraf oldukları dava ve takipler hususunda bilgi alabilmelerine imkân verecek şekilde sınırlandırılmıştır. Bunun sebebi, “UYAP Vatandaş Portal” sistemine kimlik numarası ve e-devlet şifresi ile e-devlet üzerinden erişilebiliyor olması dolayısıyla güvenliğe ilişkin sakıncaların bulunmasıdır³¹⁷.

Her ne kadar doktrinde³¹⁸ takip talebinin genellikle yazılı olarak yapıldığı belirtilse de uygulamada, takip talebinin ekseriyetle elektronik ortamda UYAP üzerinden yapıldığı görülmektedir. İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliğinin 16’ncı maddesine göre, “*icra ve iflas dairelerinin iş süreçlerindeki her türlü veri, bilgi ve belge akışı ile dokümantasyon işlemleri, bu işlemlere ilişkin her türlü kayıt, dosyalama, saklama ve arşivleme işlemleri UYAP ortamında gerçekleştirilir.*” Belirtilen her türlü işlemi UYAP üzerinden gerçekleştirme zorunluluğu bulunan icra daireleri, UYAP Avukat Portalı üzerinden takip talebinin elektronik ortamda yapılabilmesi sebebiyle, bilhassa avukatlar tarafından yürütülen icra takiplerinde, takip talebinin yazılı şekilde değil, elektronik ortamda UYAP üzerinden yapılması gerektiğini belirtmektedirler. Bu nedenle son yıllarda takip talepleri yazılı olarak değil, genellikle elektronik ortamda UYAP üzerinden yapılmaktadır.

Son olarak alacaklının yaptığı takip talebi, icra dairesi tarafından esas kaydına geçilmekte ve takip talebi için icra dosyası açılarak esas numarası verilmektedir³¹⁹.

3. Takip Talebinin İçeriği

a. Genel Olarak

Takip talebinin, geçerli olabilmesi için birtakım kayıtlar barındırması gerekmektedir³²⁰. Söz konusu kayıtlar takip talebinin içeriğini oluşturmaktadır. Alacağın kimliğini

---

³¹⁶ Karakimseli, 334.

³¹⁷ Karakimseli, 324.

³¹⁸ Kuru ve Aydın, 91; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 174; Gören Ülkü, 22; Ulukapı, *İcra*, 99; Uyar, “Takip Talebi”, 112; Keleş, 75; Ercan, 167.

³¹⁹ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 174.

³²⁰ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 151; Kuru, 196; Uyar, “Takip Talebi”, 114.

belirleyen söz konusu kayıtlar, ödeme emrine yansıtılma suretiyle borçlunun takibin muhteviyatı hakkında bilgilenmesini ve takibi kabul ya da takibe itiraz etmeye yönelik seçim yapabilmesini sağlamaktadır³²¹. Gerekli zorunlu kayıtları içeren takip talebi ile birlikte; alacağın mevcut bulunup bulunmadığını, vadesi gelip gelmediğini, zamanaşımına uğrayıp uğramadığını ve dolayısıyla takip talebinin haklılığını re'sen inceleme yetkisi bulunmayan icra müdürü, icra takip prosedürünü başlatmakla ve borçluya ödeme emri göndermekle yükümlüdür³²².

Alacağın kimliğinin belirlenmesini sağlayan zorunlu kayıtlar icra müdürü tarafından re'sen gözetilmekte olup bu kayıtlar bulunmadığı takdirde icra dairesinin borçluya ödeme emri göndermesi mümkün olmamaktadır³²³. Doktrinde bir görüş, takip talebinde bulunması zorunlu kayıtların kanunda emredici hüküm olarak yer alması ve bu kayıtların yokluğunun emredici hükme aykırılık oluşturması sebebiyle, takip talebinin zorunlu kayıtları ihtiva etmemesi durumunda, ödeme emrinin veya takibin borçlu tarafça şikayet yolu ile iptalini mümkün kabul etmektedir³²⁴. Diğer bir görüş ise takip talebinde bulunması gereken zorunlu kayıtlarda eksiklik veya yanlışlığın, borçlunun elinden savunma hakkını almadığı müddetçe takibin iptaline sebebiyet vermeyeceğini, alacaklıya süre verilerek eksikliğin giderilebileceğini ifade etmektedir³²⁵.

Kanaatimizce takip talebinde bulunması gereken zorunlu kayıtlardaki eksikliğin takibin iptaline sebebiyet vereceğini kabul etmek aşırı şekilci olup, hak kayıplarına sebebiyet vereceğinden, borçlunun savunma hakkı ihlal edilmediği müddetçe, söz konusu eksikliklerin tamamlanması veya maddi hatanın düzeltilmesi mümkün olmalıdır. Dolayısıyla bu noktada ikinci görüşe katılmaktayız. Nitekim Yargıtay da borçlunun

---

³²¹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 151.

³²² Berkin, 197; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 176; Üstündağ, 117; Kuru, 213; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 182; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 91; Gören Ülkü, 10, Ulukapı, *İcra*, 101; Muşul, 295; Karşı, *İcra*, 172; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 76; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 98; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 95; Atalı ve Ermenek, 73; Uyar, "Takip Talebi", 175; Tercan, 46; Keleş, 92; Tikveş, 93; Ercan, 177.

³²³ Berkin, 187; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 151; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 182; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 91; Gören Ülkü, 86; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 65; Ulukapı, *İcra*, 101; Uyar, "Takip Talebi", 174.

³²⁴ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 151; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 182; Karşı, *İcra*, 172; Gören Ülkü, 86; Uyar, "Takip Talebi", 175.

³²⁵ Berkin, 187; Ulukapı, *İcra*, 101; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 71.

çıkartı zarara uğramadığı müddetçe takip talebinde bulunması gereken kayıtların eksikliğinin takibin iptaline sebebiyet vermeyeceğine karar vermiştir³²⁶.

İlamsız tahliye takibi için yapılacak takip talebinin ilamsız icra takibiyle aynı olması sebebiyle ilamsız icra kapsamında İİK'nın 58'inci maddesinde ve İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliği'nin³²⁷ 20'nci maddesinde düzenlenen, takip talebinde gösterilmesi gereken kayıtların, ilamsız tahliye yoluna ait takip talebinde de yer alması gerekmektedir³²⁸. Şu kadar ki ilamsız tahliye yolunda, takip talebine tahliye talebi de eklenmesi gerekir.

b. Takip Talebinin Tarafları

Süresinde ödenmeyen kira borcu sebebiyle başvurulacak ilamsız tahliye yolunun ilk aşaması olan takip talebi, alacaklı sıfatını haiz kiraya veren tarafından, borçlu sıfatını haiz kiracıya karşı yapılmaktadır³²⁹. Bu noktada kiraya veren kişinin, kiralanan taşınmazın mülkiyetini elinde bulundurması gerekmemektedir. Diğer bir deyişle, ilamsız tahliye yoluna başvuru için takip talebi düzenleyen kişinin, taşınmazın maliki olma zorunluluğu bulunmamakta, kira sözleşmesinin tarafı olan kiraya veren olması yeterli olmaktadır³³⁰. Dolayısıyla, kira akdinin tarafı olan kiraya veren, kiralanan taşınmazın maliki olmasa dahi, süresinde ödenmeyen kira alacağı için İİK m. 269 vd. anlamında ilamsız tahliye yoluna başvuru için takip talebi yapabilmektedir. Buna göre

³²⁶ YG 12. HD., 2005/1107 E., 2005/3863 K. sayılı ve 28/02/2005 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2005-1107-k-2005-3863-t-28-02-2005>) (Lexpera - E.T. 23/10/2023).

³²⁷ 25783 sayılı ve 11/04/2005 RG yayım tarihli, yönetmelik (<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=8043&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>) (E.T. 16/08/2023).

³²⁸ Gürdoğan, 147; Ulukapı, *İcra*, 225; Karslı, *İcra*, 740; Atalı ve Ermenek, 222; Keleş, 76.

³²⁹ Kuru ve Aydın, 273; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 379; Gören Ülkü, 84; Ural Çınar, 335; Keleş, 77.

³³⁰ Kuru, 818; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 466; Karslı, *İcra*, 740; Zevkliler ve Gökyayla, 187; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 379; Ural Çınar, 336; Keleş, 77; Uyar, *İİK Şerhi*, 17520; YHGK, 2010/658 E., 2010/665 K. sayılı ve 15/12/2010 tarihli karara göre; “...Kira sözleşmesi iki tarafa borç yükleyen rızai sözleşmelerden olup kişisel hak doğurur. Sözleşmeden doğan bu haklar sözleşmenin taraflarına aittir. Kural olarak, kiralayan olabilmek için kiralananın maliki olmak gerekmemektedir. Öteki deyişle; kiralananın maliki olmayan kişiler de kiralayan sıfatı ile kira sözleşmesi düzenleyebilirler...Şu durumda, mahkemece alacaklı/davacının, kiralayan sıfatıyla ve kira sözleşmesine dayanarak davalı/borçlu hakkında icra takibi yapabileceğinin kabulü ile işin esasının incelenerek bir karar verilmesi gerekirken, dosya kapsamı ve açıklanan ilkelere uygun düşmeyen gerekçelerle davanın reddine karar verilmiş olması ve bu kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2010-6-658-k-2010-665-t-15-12-2010>) (Lexpera - E.T. 16/08/2023).

taşınmazın paydaşlarından birinin tek başına kira sözleşmesi yapması ve kiraya veren sıfatıyla ilamsız tahliye yoluna başvurabilmesi mümkün kabul edilmektedir³³¹.

İİK m. 58/2-1’ye göre; alacaklının ve varsa kanuni temsilcisinin ve vekilinin adı soyadı, alacaklı veya vekili adına ödemenin yapılacağı banka adı ve hesap bilgileri, varsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, yerleşim yeri, alacaklı yabancı memlekette oturuyorsa Türkiye’de göstereceği yerleşim yeri, yerleşim yeri gösteremezse icra dairesinin bulunduğu yere ait bilgilerin takip talebinde yer alması gerekmektedir. Takip talebinde belirtilmesi gereken kayıtların yer aldığı söz konusu maddeye, 02/07/2012 tarihli 6352 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesi ile “*alacaklı veya vekili adına ödemenin yapılacağı banka adı ve hesap bilgileri*” eklenmiştir. 6352 sayılı Kanun değişikliğinin gerekçesine göre, söz konusu değişiklik ile, alacaklının banka adı ve hesap bilgilerini takip talebinde bildirilmesi sağlanarak, icra dairesi tarafından yapılan tahsilatların alacaklıya ödenmesi amaçlanmıştır³³².

İİK m. 58/2-2’ye göre ise; borçlunun ve varsa kanuni temsilcisinin adı soyadı, alacaklı tarafından biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası ve yerleşim yeri bilgilerinin takip talebinde belirtilmesi gerekmektedir.

Alacaklı olan kiraya verenlerin, birden fazla kişi olması yahut borçlu olan kiracıların, birden fazla kişi olması durumunda, aralarında zorunlu takip arkadaşlığı bulunduğundan ilamsız tahliyeye ilişkin takip talebinde her bir kiraya verenin yahut kiracının ayrı ayrı belirtilmesi icap eder³³³. Bu noktada, birden fazla olan alacaklı veya borçlunun, adlarından birinin takip talebine yazılıp geri kalanı için, “ve diğerleri”, “ve arkadaşları”, “ve mirasçıları” benzeri ifadeler kullanılması, tarafların kimliğinin anlaşılmasını engelleyeceğinden, doğru olmadığı ifade edilmektedir³³⁴.

³³¹ YHGK, 2011/842 E., 2012/289 K. sayılı ve 11/04/2012 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2011-6-842-k-2012-289-t-11-4-2012>) (Lexpera - E.T. 08/09/2023).

³³² Budak, 80; Ercan, 167.

³³³ Kuru, 198; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 254; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 176; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 65; Muşul, 291; Gören Ülkü, 84; Dişel, 140; Uyar, “Takip Talebi”, 115; Ercan, 471; Tunaboğlu, 1451.

³³⁴ Kuru, 198; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 176; Gören Ülkü, 45; Dişel, 141; Uyar, “Takip Talebi”, 115.

Diğer yandan, takip talebinde alacaklının kimliğinin yanlış gösterilmesi, borçlunun hukuki yararına aykırı olmadığı müddetçe, takibin geçersizliği anlamına gelmemekte olup, maddi hatanın düzeltilmesinin yeterli olduğu kabul edilmektedir³³⁵. Takip talebinde alacaklının kimliği yanlış gösterilmesine rağmen borçlunun alacaklıyı doğru tespit edebildiği ve süresinde ödeme emrine itiraz ettiği hallerde, sonradan salt bu sebeple takibin geçersiz olduğu ileri sürülemeyecektir³³⁶.

Aynı şekilde takip talebinde, borçlunun kimliğiyle ilgili yapılan maddi hatalar, takibin iptalini gerektirmemekte olup, bu hataların sonradan düzeltilmesi mümkündür³³⁷. Ancak takip talebinde maddi hatanın düzeltilmesi gerekçesiyle, daha önce borçlu olarak gösterilen kişinin değiştirilmesi veya takibe yeni bir borçlu eklenmesi mümkün değildir³³⁸. Takip talebinde kimliği eksik gösterilmesine rağmen, borçlunun kimliğinin anlaşılabilirliği ve ödeme emrinin gerçekte borçlu olan kişiye tebliğ olduğu hallerde, sonradan salt bu sebeple takibin iptali talep edilemeyecektir³³⁹.

Takip talebinde alacaklının ve vekilinin adreslerinin belirtilmesi, borçlunun borcu hakkında, icra dairesine gitmeden doğrudan alacaklı veya vekili ile görüşme yapması veya borcunu gidip onlara ödemesi açısından önem arz etmektedir³⁴⁰. Yargıtay, takip talebinde gösterilmesi gereken unsurlardan olan alacaklı ve vekilinin yerleşim yerinin, takip talebinde belirtilmediği bir olayda, alacaklı ve vekilinin adreslerinin icra dosyasına sunulan vekaletnameden anlaşılması sebebiyle borçlunun hukuki yararına bir aykırılık bulunmadığına hükmetmiştir³⁴¹. Öte yandan takip talebinde alacaklının veya vekilinin

³³⁵ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 176; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 66; Uyar, “Takip Talebi”, 114.

³³⁶ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 156; Gören Ülkü, 43.

³³⁷ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 89; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 176; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 67; Uyar, “Takip Talebi”, 128; Ercan, 168.

³³⁸ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 176; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 67.

³³⁹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 159; Dişel, 159.

³⁴⁰ Uyar, “Takip Talebi”, 116.

³⁴¹ YG 12. HD., 2005/1107 E., 2005/3863 K. sayılı ve 28/02/2005 tarihli karara göre; “....Somut olayda takip, alacaklı adına vekil tarafından yapılmış ve takip talebine eklenen vekaletnamede alacaklının açık adresi de belirtilmiştir. Yukarıda açıklandığı üzere, ilke olarak takip talebinde alacaklı asılın adresinin gösterilmesi gerekir ise de, somut olayın özelliği itibarıyla alacaklının açık adresinin vekaletnamede mevcut olduğu ve bu suretle icra dosyası içeriğinden alacaklı asılın açık adresini öğrenme imkânı bulunan borçlunun çıkarlarının zarara uğramayacağı açıktır...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2005-1107-k-2005-3863-t-28-02-2005>) (Lexpera - E.T. 04/10/2023).

adresi belirtilmemiş olsa bile borçlunun bu adresi bildiği hallerde, salt bu eksiklik sebebiyle takibin iptalinin talep edilemeyeceği ifade edilmektedir³⁴².

c. *Alacak Tutarı (Kira Borcu)*

Takip talebinde alacak miktarının gösterilmesi takibin zorunlu unsurlarından kabul edilmektedir. Alacak tutarını ihtiva etmeyen takip talebine dayanan ödeme emri geçersiz olup bu geçersizlik takibin her aşamasında ileri sürülebilmektedir³⁴³. Alacak tutarının takip talebinde yer almamasının takibi geçersiz kılmasının sebebi, borçluya takip talebinden ödeme emrine yansıyan alacak tutarını ödemekle takibi sona erdirmesine imkân veren savunma hakkını kullanmaktan yoksun bırakılması olarak ifade edilmektedir³⁴⁴.

Takip talebinde belirtilen alacağın tutarı, sonradan arttırılamamakta ancak azaltılabilmektedir³⁴⁵. Buna göre, devam eden aylarda muaccel olan yeni kira alacaklarının, kira bedelinin ödenmemesi nedeniyle daha önce başlatılmış bir ilamsız tahliye takibindeki alacak tutarına eklenerek, alacak tutarının arttırılması mümkün değildir³⁴⁶. Böyle bir durumda alacaklı olan kiraya verenin, sonradan muaccel olan kira alacakları için ayrı bir ilamsız tahliye takibi yapması icap eder.

İİK m. 58/2-3 uyarınca, kiraya veren takip talebinde, takip alacağı olarak, ödenmemiş olan kira alacağının tutarını Türk parası ile göstermekle yükümlü kılınmıştır. Bunun yanı sıra kiraya veren alacaklı, sonradan doğacak ihtilafları önlemek adına, takip talebinde ödenmeyen kira alacağının hangi aylara ait olduğunu açıkça belirtmelidir³⁴⁷.

³⁴² Uyar, “Takip Talebi”, 116.

³⁴³ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 160.

³⁴⁴ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 161.

³⁴⁵ Olgaç, *İcra*, 408; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 177; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 90; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 88; Ulukapı, *İcra*, 99; Karslı, *İcra*, 186; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 97; Uyar, “Takip Talebi”, 140; Keleş, 83.

³⁴⁶ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 177.

³⁴⁷ Kuru, 822; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 466; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 380; Uyar, *İİK Şerhi*, 17529; Gören Ülkü, 84; Ural Çınar, 335; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 241; Keleş, 80; YG 19. HD., 2005/1687 E., 2005/11124 K. sayılı ve 14/11/2005 tarihli kararına göre; “...Davacı, 1.07.1997 ba şlangıç tarihli kira akdine dayalı olarak davalıdan 6 aylık ödenmeyen kira bedelinin tahsili için icra takibi yapmıştır. Ne var ki bu talebin hangi dönem ve hangi aylara ait olduğu takip taleplerinde belli olmadığı gibi, davada bu yönde açıklama yapılmamıştır. Bu durumda mahkemece öncelikle davacının talebinin hangi dönem ve hangi aylara ilişkin olduğu ve her bir ay için ne miktarda kira talep ettiği açıklattırılıp daha sonra talep edilen aylara ilişkin kira bedelinin tesbiti ile

Belirtmediği halde, kiraya veren alacaklının itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin icra mahkemesinde incelendiği aşamada, ödenmeyen kira alacağının hangi aylara ait olduğu, alacaklıya açıklattırılmakta olup, salt bu sebepten ötürü alacaklının itirazın kaldırılması ve tahliye talepleri reddedilmemektedir³⁴⁸.

d. Tahliye Talebi

Kiraya veren alacaklı hem ödenmeyen kira bedelinin ödenmesini hem de kiralanan taşınmazın tahliyesini talep ettiğini takip talebinde belirtmelidir³⁴⁹. Bu noktada kiraya veren alacaklının, bilhassa tahliye istemini, takip talebinde açıkça beyan etmesi önem arz etmektedir³⁵⁰. Zira tahliye talebi içermeyen, yalnız ödenmeyen kira bedelinin tahsilini ihtiva eden takip talepleri, ilamsız icra takibi olarak değerlendirilmektedir³⁵¹. Alacaklı takip talebinde, ödenmeyen kira bedelinin ödenmesi açısından haciz talep etmesine rağmen, kiralanan taşınmazın tahliyesini talep etmediyse, icra dairesi borçluya İİK m. 269'a göre ödeme emri (Örnek No:13) gönderemeyecek, bunun yerine ilamsız

---

davacının varsa kira alacağını hüküm altına almak gerekirken eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiştir..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-19-hd-e-2005-1687-k-2005-11124-t-14-11-2005-kira-alacaginin-tahsili-istemiyle-takip/643589/>) (Legalbank - E.T. 11/10/2023).

³⁴⁸ Kuru, 822; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 380; Uyar, "Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi", 394; YG 12. HD., 2003/27838 E., 2003/477 K. sayılı ve 21/01/2003 tarihli kararına göre; "...Borçlu itirazında kira sözleşmesine karşı çıkmamış borcu olmadığına dair beyanda bulunmuştur.Alacaklı yargılamada takip talepten önce açıklık getirerek hangi aylara ait talepte bulunduğunu belirtmiş buna rağmen borçlu ödeme itirazını kanıtlayamamıştır.Açıklanan durum karşısında İİK.nun 269/6-c maddeleri uyarınca alacaklının itirazının kaldırılması ve tahliye talebinin kabulüne karar vermek gerekirken yazılı şekilde reddine karar verilmesi isabetsizdir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-27838-k-2003-477-t-21-01-2003>) (Lexpera - E.T. 03/01/2024).

³⁴⁹ Gürdoğan, 147; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 466; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 254; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 362.; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 351; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 380; Tercan, 122; Ercan, 467; Duran, "Takip Yolları", 294; Uyar, İİK Şerhi, 17517.

³⁵⁰ Üstündağ, 405; Olgaç, Tahliye, 16; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 351; Karşı, İcra, 740; Atalı ve Ermenek, 222; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 380; Gören Ülkü, 83; Duran, "Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması", 242; Keleş, 85; YG 6. HD., 2011/6213 E., 2011/11705 K. sayılı ve 27/10/2011 tarihli kararına göre; "...Kanunun düzenlemesi uyarınca ilamsız icra kuralı olarak yalnız para (ve teminat) alacakları için mümkündür. Bu kuralın istisnalarından biri olan kiralanan taşınmazların kira bedelinin ödenmemesi sebebiyle ilamsız tahliyede (İ.İ.K. m. 269-269/a, 269/b, 269/c) takip talebi ve içeriği kural olarak genel haciz yoluyla takipteki 58. maddede gösterilen şartlar gibi ise de kira alacağından başka, kiracının tahliyesini de isteyen kiraya verenin takip talebi örneğinin 7 numaralı bölümünün karşısındaki boş yere tahliye istemini yazması yeterlidir. 24.11.2010 tarihinde başlatılan takip talebinde tahliye istemi bulunmaktadır..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2011-6213-k-2011-11705-t-27-10-2011-tahliye-talepli-icra-takibi/104812/>) (Legalbank - E.T. 16/08/2023).

³⁵¹ Karşı, İcra, 740; Kuru, 817.

icra yoluna özgü olan ödeme emrini (Örnek No:7) gönderecektir³⁵². Keza takip talebinde tahliye talebinin bulunmaması, icra mahkemesinin de tahliye kararı vermesini engellemektedir³⁵³. Dolayısıyla hem icra dairesi hem de icra mahkemesi alacaklının takip talebi ile bağlıdır³⁵⁴.

Diğer yandan takip talebinde tahliye talep edildiği belirtilmemesine rağmen icra dairesinin borçluya İİK m. 269'a göre ödeme emri (Örnek No:13) gönderdiği bir durumda, takip kesinleşse dahi böyle bir takibe dayanılarak borçlu olan kiracının taşınmazdan tahliyesi talep edilemeyecektir³⁵⁵. Aksi halde borçlu tarafın şikayet yoluna başvurabilmesi mümkündür³⁵⁶. Buna mukabil takip talebinde tahliye talebi yer almasına rağmen icra dairesinin hataen, borçluya ilamsız icra yoluna özgü olan ödeme emrini (Örnek No:7) gönderdiği hallerde de bu takibe dayanarak borçlu olan kiracının taşınmazdan tahliyesi talep edilemeyecektir³⁵⁷.

Her ne kadar İİK m. 58/2-5 uyarınca, hangi takip yolunun seçildiğinin takip talebinde belirtilmesi gerekmekte ise de, Yargıtay, kiralanan taşınmazın ilamsız tahliyesinin

³⁵² Üstündağ, 405; Kuru, 822; Olgaç, *Tahliye*, 6; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 254; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 467; Atalı ve Ermenek, 222; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 380; Gören Ülkü, 83; Keleş, 85; Uyar, *İİK Şerhi*, 17517.

³⁵³ Olgaç, *Tahliye*, 16; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 351; Gören Ülkü, 83; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 92; Keleş, 75; YG 6. HD., 2007/1702 E., 2007/3462 K. sayılı ve 29/03/2007 tarihli karara göre; “... icra dosyasında mevcut takip talepten tahliye isteminin yer olmadığı görülmüştür. Örnek 13 ihtarlı ödeme emrinde tahliye ihtarinin bulunması alacaklıya tahliye yönünden bir hak vermez. Davacı alacaklının icra mahkemesinden tahliye isteminde bulunabilmesi ve mahkemece tahliye karar verilebilmesi için takip talepten tahliye talebinin bulunması zorunludur. Mahkemece, tahliye isteminin reddi yerine yazılı şekilde kabulüne karar verilmesi doğru değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-1702-k-2007-3462-t-29-3-2007>) (Lexpera - E.T. 20/10/2023); YG 6. HD., 2004/9918 E., 2005/89 K. sayılı ve 24/01/2005 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2004-9918-k-2005-89-t-24-01-2005-yargitay-6-hukuk-dairesi-karari/543654/>) (Legalbank - E.T. 09/09/2023).

³⁵⁴ Üstündağ, 405; Olgaç, *Tahliye*, 6; Keleş, 85.

³⁵⁵ Kuru, 822; Olgaç, *Tahliye*, 6; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 254; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 467; Keleş, 85; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 414; Tunaboğlu, 1451; YHGK, 2017/1842 E., 2021/648 K. sayılı ve 01/06/2021 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2017-1842-k-2021-648-t-1-6-2021>) (Lexpera - E.T. 14/01/2024); YG 6. HD., 2015/5545 E., 2015/6452 K. sayılı ve 25/06/2015 tarihli karara göre; “...Davacı alacaklı tarafından 19.11.2013 tarihinde başlatılan icra takibi ile düzenlenen takip talepten tahliye istemi bulunmamaktadır. Tahliye istemi bulunmadığı halde icra müdürlüğünce borçluya ihtarlı ödeme emri tebliğ olunması alacaklıya tahliye açısından bir hak vermez. Bu nedenle açılan davada davacı-alacaklının tahliye istemi dinlenmez. Bu husus gözetilerek tahliye isteminin reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde tahliye karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2015-5545-k-2015-6452-t-25-06-2015>) (Lexpera - E.T. 17/08/2023).

³⁵⁶ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 254.

³⁵⁷ Uyar, *İİK Şerhi*, 17519.

gerçekleşebilmesi için, takip talebinde tahliye talebinin bulunmasının gerekli ve yeterli olduğunu, takip yolunun haciz olarak belirtilmemiş olmasının tahliye istemini engellemeyeceğini ifade etmektedir³⁵⁸. Doktrinde de takip talebinde hangi takip yolunun seçildiğinin belirtilmemesi, borçlunun kendini savunma hakkına engel olmadığından, takip talebinin geçersiz olmasını gerektirmediğine işaret edilmektedir³⁵⁹.

Doktrinde bir görüş, alacaklının takip talebinde iflas yolu ile takip istediğini belirtmemesinin, haciz yolu ile takip talep ettiği anlamına geldiğini savunmaktadır³⁶⁰. Buna mukabil başka bir görüş, alacaklının hangi takip yolunu seçtiğini takip talebinde belirtmediği hallerde, icra müdürünün kendiliğinden bir takip yolu seçmesinin mümkün olmadığını, haciz ve iflas yollarından hangisini seçtiğini alacaklıya sormadan icra takip işlemlerini başlatamayacağını ifade etmektedir³⁶¹. Kanaatimizce, takip talebinde hangi takip yolunun seçildiği belirtilmediği hallerde, icra müdürünün hukuka uygun bir gerekçesi olmadan kendiliğinden bir çıkarımda bulunması ve alacaklının haciz yolunu seçtiğini varsayması isabetli olmaz. Bu sebeple biz de ikinci görüşe katılmakta olup, takip talebindeki takip yoluna ilişkin eksikliğin alacaklıya tamamlattırılması gerektiği düşüncesindeyiz.

Öte yandan kira borcunun süresinde ödenmemesi sebebiyle ilamsız tahliye takibi için, takip talebinde iflas yolu seçilemeyeceğinden, alacaklı olan kiraya verenin takip talebinde hangi takip yolunu seçtiğini belirtmesi elzem değildir. Zira bu husus belirtilmese bile ilamsız tahliye takibinin muhteviyatından, haciz yolunun talep edildiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla her ne kadar takip talebinde yer alan takip yoluna ilişkin eksikliğin alacaklıya tamamlattırılması gerekse de takibin kendine özgü niteliğinden bu husus anlaşıldığından, ilamsız tahliye takibi için takip talebinde, takip yolunun belirtilip belirtilmemesi önem arz etmez.

³⁵⁸ YG 6. HD., 2011/6213 E., 2011/11705 K. sayılı ve 27/10/2011 tarihli karara göre; “...Yukarıda açıklandığı üzere ilamsız icra yolunun istisnalarından olan bu takip talebinde tahliye isteminin bulunması zorunlu ve yeterli olup, takip yolunun belirtilmemiş olması kiralananın ilamsız icra yoluyla tahliyesinin istenmesine engel olmadığı gibi takibi de geçersiz kılmaz...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2011-6213-k-2011-11705-t-27-10-2011-tahliye-talepli-icra-takibi/104812/>) (Legalbank - E.T. 16/08/2023).

³⁵⁹ Berkin, 187.

³⁶⁰ Berkin, 187.

³⁶¹ Olgaç, *İcra*, 407; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 181; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 71; Tikveş, 87.

e. Kira Sözleşmesinin Takip Talebine Eklenmesi

İİK m. 58/3'e göre, alacağın belgeye dayandığı hallerde, belgenin aslının veya alacaklı yahut mümessili tarafından tasdik edilmiş, borçlu sayısından bir fazla örneğinin takip talebi anında icra dairesine tevdi mecburidir. Bu madde doğrultusunda doktrinde genel görüş, kiraya veren alacaklı ile kiracı borçlu arasında yazılı bir kira sözleşmesinin yapıldığı hallerde, kira sözleşmesinin kiracı sayısından bir fazla örneğinin takip talebi ile birlikte sunulması gerektiğini kabul etmektedir³⁶². Bununla birlikte takip talebi ile birlikte icra dairesine sunulan kira sözleşmesinin, bir örneğinin ödeme emri ile birlikte, borçlu olan kiracıya tebliğ edilmesi gerektiği ifade edilmektedir³⁶³.

Öte yandan doktrinde başka bir görüş tarafından, ilamsız tahliye takibine başvuru yapılabilmesi için yazılı kira sözleşmesinin varlığı zorunlu olmadığından, takip talebiyle birlikte yazılı kira sözleşmesinin sunulmasının da zorunlu olmadığı ve dolayısıyla kira sözleşmesinin bir örneğinin sunulmamasının takip talebini hükümsüz kılmayacağı ifade edilmektedir³⁶⁴. Benzer şekilde, kira sözleşmesinin bir örneği kiracıda bulunduğundan ödeme emriyle birlikte kiracıya tebliğinin gerekmediği savunulmaktadır³⁶⁵.

Yargıtay ise kararlarında, adi kira ve hasılat kiralarda takip şeklini düzenleyen İİK 269 vd. hükümlerinde yer alan “Kıyasen Uygulanacak Maddeler” başlıklı 269/d maddesinde, takibin belgeye dayanması halinde, belgenin takip talebine eklenmesini ihtiva eden İİK'nın 58'inci ve 61'inci maddelerine atıfta bulunulmadığından, alacaklının takip talebi ile birlikte takibin dayanağı olan yazılı kira sözleşmesini sunma ve icra dairesinin bu belgeyi ödeme emri ile birlikte borçluya tebliğ etme zorunluluğu bulunmadığına hükmetmektedir³⁶⁶.

³⁶² Kuru ve Aydın, 273; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 467; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 362; Atalı ve Ermenek, 222; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 380; Tercan, 122; Gören Ülkü, 84; Ural Çınar, 336; Duran, “Takip Yolları”, 294; Keleş, 88.

³⁶³ Karşlı, *İcra*, 741; Kuru, 827; Olgaç, *İcra*, 436.

³⁶⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 255; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 746; Uyar, *Şerh*, 604.

³⁶⁵ Olgaç, *Tahliye*, 7.

³⁶⁶ YG 12. HD., 2017/6431 E., 2018/11568 K. sayılı ve 15/11/2018 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2017-6431-k-2018-11568-t-15-11-2018>) (Lexpera - E.T. 24/10/2023); YG 12. HD., 2012/12913 E., 2012/19755 K. sayılı ve 07/06/2012 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com>)

Söz konusu Yargıtay kararına istinaden doktrinde, İİK'nın 269/d maddesinde, aynı Kanun'un 58'inci maddesine atıfta bulunmaması bu maddenin uygulanmamasını gerektirmediğini, atıf olmasa bile, itiraz müessesesindeki önemi açısından, yazılı olan kira sözleşmesinin takip talebine eklenmesi ve dolayısıyla 58/3 hükmünün kıyasen uygulanması gerektiği ifade edilmektedir³⁶⁷.

Kanaatimizce, kira sözleşmeleri için herhangi bir şekil şartı öngörülmemesi ve tarafların kira sözleşmesini yazılı olduğu kadar sözlü olarak da akdedebildikleri göz önünde bulundurulduğunda, nasıl ki sözlü olarak yapılan kira akdine dayanarak ilamsız tahliye takibine başvurulabiliyorsa, yazılı olarak yapılan kira sözleşmeleri açısından da yazılı kira sözleşmesi takip talebine eklemekten ilamsız tahliye takibine başvurulabilmelidir. Bunun yanı sıra Yargıtay kararında bahsedildiği üzere İİK m. 269/d'de 58'inci ve 61'inci maddelere atıf yapılmayarak kanun koyucunun bu hükümlerin kıyasen uygulanamayacağı yönündeki iradesini açıkça belli ettiği ve kira bedelinin süresinde ödenmemesi sebebiyle başvuru ilamsız tahliye takipleri açısından takibin dayanağı olan yazılı kira sözleşmesinin takip talebine eklenmesini mecburî görmediği kanaatindeyiz. Dolayısıyla kira bedelinin süresinde ödenmemesi sebebiyle başvuru ilamsız tahliye takibinde takip talebine, yazılı kira sözleşmesinin eklenmesini zorunlu kabul etmeyen görüşe katılıyoruz.

İİK m. 58/2-4'te takip talebinde senet, senet yoksa borcun sebebinin belirtilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Buna göre ilamsız tahliye takibine konu borcun sebebinin kira bedeli şeklinde belirtilmesi icap etmektedir³⁶⁸. Bu hususta Yargıtay, borcun sebebinin belirtilmemesinin ödeme emrinin iptalini gerektirdiğine hükmetmektedir³⁶⁹. Borcun

---

[/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2012-12913-k-2012-19755-t-7-6-2012](https://yargitay.12-hukuk-dairesi-e-2012-12913-k-2012-19755-t-7-6-2012)) (Lexpera - E.T. 19/11/2023); YG 12. HD., 2005/745 E., 2005/4510 K. sayılı ve 04/03/2005 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2005-745-k-2005-4510-t-04-03-2005-icra-ta-kip-talebi-ve-icerigi/740663/>) (Legalbank - E.T. 25/10/2023); YG 12. HD., 2005/690 E., 2005/3978 K. sayılı ve 01/03/2005 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2005-690-k-2005-3978-t-01-03-2005-kira-alacagi/163369/>) (Legalbank - E.T. 25/10/2023).

³⁶⁷ Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 244; Keleş, 302.

³⁶⁸ Kuru, 203; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 254; Tercan, 45; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 181; Muşul, 295.

³⁶⁹ YG 12. HD. 2013/32601 E., 2013/39504 K. sayılı ve 10/12/2013 tarihli kararına göre; “...İİK.nun 58. maddesinin ikinci fıkrasının dördüncü bendi gereğince; takip talebinde senet, senet yoksa borcun sebebi gösterilmelidir. Somut olayda, takibin belgeye dayanmadığı, borcun sebebinin ise gösterilmediği anlaşılmaktadır. Söz konusu eksikliğin ödeme emrinin iptalini gerektirmesine rağmen mahkemece takibin iptaline karar verilmesi isabetsizdir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonli>

sebebinin takip talebinde belirtilmesi, borçlunun takip talebine göre hazırlanan ödeme emrine itiraz edip etmeyeceğine karar vermesi bakımından önemli olmakta ve borçlunun savunma hakkını kullanmasını doğrudan etkilemektedir³⁷⁰. Bu sebeple yazılı kira sözleşmesinin bulunduğu durumlarda alacaklının her ne kadar bunu takip talebine ekleme zorunluluğu bulunmasa da borcun sebebinin ödenmeyen kira bedeli olarak belirtmesi, borçlunun savunma hakkını kullanması açısından isabetli olacaktır. Keza kiraya veren ile kiracı arasında sözlü kira ilişkisi bulunduğu durumda da alacaklı olan kiraya verenin, kiracı ile aralarında sözlü kira ilişkisi olduğunu takip talebinde belirtmesi gerekmektedir³⁷¹.

Alacaklı olan kiraya verenin ilamsız tahliyeye ilişkin takip talebinde yazılı kira sözleşmesini sunma mecburiyeti olmasa da kira sözleşmesini sunmak istediği hallerde bunu takip talebine eklemesine bir engel yoktur. Uygulamada takip taleplerinin elektronik ortamda UYAP üzerinden yapıldığı göz önünde bulundurulduğunda, kira sözleşmesinin icra dairesine tevdi de aynı şekilde UYAP üzerinden gerçekleşmektedir. Nitekim İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliğinin 21/3'üncü maddesinde takibin elektronik ortamda açıldığı hallerde, takibe eklenecek belgelerin elektronik ortama aktarılması ve güvenli elektronik imza ile imzalanması gerektiği düzenlenmiştir. Ek olarak kiraya verenin, takip talebinde kira sözleşmesinin tarihini de belirtmesi gerektiği ifade edilmiştir³⁷².

D. Ödeme Emri

1. Genel Olarak

Takip talebini alan icra dairesi, İİK m. 60 gereği, takip talebine uygun bir şekilde³⁷³ ödeme emri düzenleyerek, borçluya göndermekle yükümlüdür³⁷⁴. Uygulamada ödeme

---

ne.com/belge/y-12-hd-e-2013-32601-k-2013-39504-t-10-12-2013/1764816/) (Legalbank - E.T. 15/10/2023).

³⁷⁰ Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 97.

³⁷¹ Karşlı, İcra, 740; Duran, "Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması", 244.

³⁷² Kuru, 823; Gören Ülkü, 85; Keleş, 88.

³⁷³ YG 6. HD., 2011/8443 E., 2011/12748 K. sayılı ve 15/03/2011 tarihli kararına göre; "...ödeme emrinin takip talebine uygun olması zorunludur..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2011-8443-k-2011-12748-t-15-03-2011/1171082/>) (Legalbank - E.T. 18/11/2023).

emri için matbu metinler kullanılmakta olup, İİK Yönetmeliği'nin 19/m maddesinde, ilamsız tahliye takibi kapsamında düzenlenecek ödeme emri için aynı yönetmelikte yer alan Örnek No:13 adlı basılı evrakın kullanılması zorunlu kılınmıştır. İcra müdürü, Örnek No:13 adlı matbu evrakın boş kısımlarını takip talebine göre doldurarak ödeme emrini tanzim etmektedir³⁷⁵. Diğer yandan, ödeme emrinin takip talebine uygun düzenlenmemesi, hakkın yerine getirilmemesi nedeniyle süresiz şikayet sebebi oluşturmakta ve ödeme emrinin iptaline sebebiyet vermektedir³⁷⁶.

Ödeme emrinin gönderilmesinde amaç, borçlunun, aleyhinde başlatılan icra takibini, takip kapsamında alacaklının kendisinden taleplerini ve bu taleplerin dayanağını öğrenmesi ve takibe karşı koyabilmesi; alacaklının ise takibe devam edip alacağına kavuşma hususunda hukuki dayanağa kavuşmasıdır³⁷⁷. Zira ödeme emrine itiraz edilmemesi yahut itiraz edilip itirazın kaldırılması veya iptali halinde, ödeme emri icra kabiliyeti kazanmakta, böylece alacaklının alacağını tahsil imkânı doğmaktadır³⁷⁸. Buna mukabil ödeme emrinin kendisine tebliği ile takibe ve borca dair hususları öğrenen borçlu, takibe karşı koyma ve kendini savunma fırsatı bulmaktadır.

Ödeme emrinin tebliği, borçluya karşı yapılan ilk icra takip işlemi ve devam edecek icra takip işlemlerinin ön şartı olarak kabul edilmektedir³⁷⁹. Ödeme emrinin ön şart olması

³⁷⁴ Berkin, 193; Gürdoğan, 147; Olgaç, *Tahliye*, 6; Üstündağ, 405; Edgü, 94; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 173; Kuru ve Aydın, 374; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 255; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 363; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 467; Ulukapı, *İcra*, 225; Atalı ve Ermenek, 223; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 380; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 95; Muşul, 324; Karşlı, *İcra*, 187; Tercan 122; Gören Ülkü, 133; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 245; Keleş, 89; Tikveş, 93; Ercan, 179; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 414.

³⁷⁵ Kuru ve Aydın, 98; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 188; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 98; Muşul, 326; Gören Ülkü, 137; Keleş, 92; Tikveş, 91.

³⁷⁶ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 93; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 98; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 100; Gören Ülkü, 115; Keleş, 93; YG 12. HD., 2006/15440 E., 2006/18851 K. sayılı ve 10/10/2006 tarihli kararına göre; “...alacaklı tarafından düzenlenen takip talebinde icra gideri, vekalet ücreti ve yasal faiz istendiği halde borçluya tebliğ edilen ödeme emrinde anılan taleplerin bulunmadığı anlaşılmıştır. İİK.nun 60.maddesi uyarınca ödeme emrinin takip talebine uygun olarak düzenlenmesi zorunludur. Bu husus bir hakkın yerine getirilmesi ile ilgili olduğundan İİK.nun 16/2.maddesi uyarınca süresiz şikayete tabidir...” (https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/icti_hat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2006-15440-k-2006-18851-t-10-10-2006-1) (Lexpera - E.T. 20/11/2023).

³⁷⁷ Berkin, 195; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 174; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 93; Ulukapı, *İcra*, 102; Karşlı, *İcra*, 187; Atalı ve Ermenek, 73; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 101; Tercan, 46; Gören Ülkü, 109.

³⁷⁸ Berkin, 195; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 174; Üstündağ, 116; Gören Ülkü, 110.

³⁷⁹ Üstündağ, 116; Kuru ve Aydın, 96; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 93; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 185; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 75; Uyar, *Şerh*, 645; Ulukapı, *İcra*, 102; Karşlı, *İcra*, 187; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 101; Tercan, 46; Ozan Tok, “İcra İşleminin Yapısı ve Hukuki Rejimi,” *Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 9/1 (2021): 60.

sebebiyle, ödeme emri tebliğ edilmeden ve borçluya kendisini savunma imkânı verilmeden, takibin sonraki aşamalarına geçilip herhangi bir icra takip işlemi yapılması mümkün değildir³⁸⁰. Ödeme emrinin hiç gönderilmediği hallerde, borçlunun savunma hakkının veya borcunu ödeyerek aleyhinde başlatılan takibe son verme hakkının ihlal edilmesi sebebiyle takibin esaslı unsurlarında noksanlık meydana gelmekte olup, kanunun ihlali ve kamu düzenine aykırılığın mevcudiyeti, devam eden işlemlerin takibin her aşamasında, şikayet yoluyla veya icra organlarınca re'sen iptalini mümkün kılmaktadır³⁸¹.

Diğer yandan ödeme emrinin hukuki sonuçlarının doğabilmesi için, usûlüne uygun bir şekilde borçluya tebliğ edilmiş olması gerekmektedir³⁸². Ödeme emrinin usûlüne uygun bir şekilde tebliğ edilmediği hallerde, devam eden işlemler tamamen geçersiz olup, hiçbir hüküm sonuç doğurmayacak ve dolayısıyla icra takibine devam edilemeyecektir³⁸³. Söz konusu işlemlerin geçersizliği, borçlu tarafından takibin her aşamasında şikayet yoluyla ileri sürülebilmektedir³⁸⁴. Borçlu tarafından şikayet yoluyla ileri sürülmediği müddetçe, ödeme emrinin tebliğindeki usulsüzlük icra mahkemesi tarafından re'sen dikkate alınamayacaktır³⁸⁵.

Ödeme emrinin tebliği ile ilgili hususlarda hata veya eksiklik olması durumlarında bunun icra takip sürecini ne şekilde etkileyeceğine ilişkin birtakım açıklamalar yapmakta yarar görüyoruz. Borçluya, ilamsız tahliye takibine ilişkin ödeme emri olan Örnek No:13 yerine hataen başka bir ödeme emri (örneğin, ilamsız takibe ilişkin ödeme emri olan Örnek No:7) gönderildiği hallerde, borçlunun şikayet yoluyla ödeme emrinin iptalini talep etmesi mümkün kabul edilmektedir³⁸⁶. Ancak bununla birlikte, borçlu kendisine tebliğ olan ödeme emrini doğru kabul ederek, ödeme emrine süresi içinde

³⁸⁰ Berkin, 195; Üstündağ, 116; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 174; Kuru, 214; Olgaç, *İcra*, 429; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 186; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 75, Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 101; Tercan, 46; Gören Ülkü, 108; Tikveş, 91; Ercan, 180.

³⁸¹ Berkin, 195; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 175; Üstündağ, 116; Kuru, 214; Olgaç, *İcra*, 429; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 186; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 75; Tercan, 46; Gören Ülkü, 109; Tikveş, 93.

³⁸² Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 181; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 93; Keleş, 108.

³⁸³ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 174; Üstündağ, 116; Olgaç, *İcra*, 429; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 93; Gören Ülkü, 108; Keleş, 108.

³⁸⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 93; Ercan, 467.

³⁸⁵ YG 6. HD., 2011/5495 E., 2011/10558 K. sayılı ve 10/10/2011 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2011-5495-k-2011-10558-t-10-10-2011/172620/>) (Legalbank - E.T. 11/03/2024).

³⁸⁶ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 188; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 98.

itiraz ettiği hallerde, icra takibi durmakta ve bu noktada ödeme emrinin hatalı olduğu gerekçesiyle, iptali talep edilememektedir³⁸⁷.

Bunun yanı sıra borçluya gönderilen tebligat zarfından hem ödeme emri hem de icra emrinin çıktığı bir durumda, borçlunun, tümüyle takibin olmasa da, yalnızca usûlsüz gönderilen söz konusu tebligatın iptali için şikayet yoluna başvurması mümkün kabul edilmektedir³⁸⁸. Öte yandan borçluya ikinci kez (hataen) ödeme emri gönderilmesi halinde, borçlunun yeniden itiraz etme hakkının doğduğu belirtilmelidir³⁸⁹.

Yargıtay, bir kararında, icra dairesi tarafından borçluya gönderilen ödeme emrini ihtiva eden tebligat zarfında, tebliğin konusunun “ödem e emri” şeklinde açıkça yazılı olmaması hususunun mahkemece re’sen dikkate alınamayacağına, ancak borçlu tarafından şikayet yolu ile ileri sürülebileceğine hükmetmiştir³⁹⁰.

İlamsız tahliye takibi kapsamında borçlu olan kiracıya gönderilen ödeme emri, ilamsız icra takibi kapsamında gönderilen ödeme emrinden farklıdır³⁹¹. Zira icra dairesi, ilamsız icra talebine ilişkin takip kapsamında, Örnek No:7 olarak adlandırılan ödeme emrini gönderirken, ilamsız tahliye talebine ilişkin takipte Örnek No:13 olarak adlandırılan ödeme emrini göndermektedir. İlamsız tahliye takibinde alacaklının, kiraya ilişkin para alacağı yanında tahliye talebi de bulunduğundan, ödeme süresi, TBK’da yer alan kira

³⁸⁷ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 188.

³⁸⁸ Berkin, 194; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 188.

³⁸⁹ Olgaç, *İcra*, 437; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 95; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 99; Keleş, 109; YG 8. HD., 2013/7093 E., 2013/1440 K. sayılı ve 07/10/2013 tarihli kararına göre; “...Borçluya ikinci kez çıkarılan ödeme emri, ona yeni bir itiraz hakkı tanır (HGK’nun 13.12.2006 tarih ve 2006/12-786/783 sayılı kararı). Her ne kadar, ilk icra emri tebliğinden itibaren yasal süre içinde icra mahkemesine itiraz edilmemiş ise de, benimsenen HGK’nun kararı doğrultusunda ikinci icra emri tebliği borçluya yeni bir itiraz hakkı vereceğinden süresi içinde borçlu takibe karşı itirazlarını ileri sürdüğünden icra mahkemesince borçlu tarafın tüm itiraz ve şikayetlerinin incelenerek sonuca gidilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile davanın reddine karar verilmesi isabetsizdir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetis-online.com/ictihat/yargitay/8-hd-e-2013-7093-k-2013-14440-t-07-10-2013>) (Lexpera - E.T. 21/11/2023).

³⁹⁰ YG 6. HD., 2011/741 E., 2011/4816 K. sayılı ve 14/04/2011 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2011-741-k-2011-4816-t-14-04-2011-kira-borcuna-itiraz-etmemenin-sonuclari/891605/>) (Legalbank - E.T. 26/11/2023).

³⁹¹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 255; Atalı ve Ermenek, 223; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 245.

sözleşmesi türüne göre değişiklik göstermektedir³⁹². Oysa ilamsız icra takibinde ödeme süresi İİK m. 60 gereği, yedi gün olarak belirlenmiş olup, bu süre değişmez.

Diğer yandan, Örnek No:13 olarak isimlendirilen ödeme emri, ilamsız icra takibine ilişkin ödeme emri (Örnek No:7) ve kambyo senetlerine özgü haciz yoluyla takip kapsamında gönderilen ödeme emrinden (Örnek No:10) farklı olarak, borçlunun mal beyanında bulunmasına ilişkin bir ihtar ihtiva etmez³⁹³. Dolayısıyla ilamsız tahliye takibi kapsamında kendisine ödeme emri tebliğ olan borçlunun, icra dairesine mal beyanında bulunma yükümlülüğü bulunmamaktadır.

İİK m. 61/2 gereği, birden fazla borçlunun (kiracının) var olduğu hallerde, ilamsız tahliye takibine ilişkin ödeme emrinin (Örnek No:13), her bir kiracıya ayrı ayrı gönderilmesi gerekmektedir. Buna göre, takip talebini alan icra dairesinin, talepte birden fazla kiracının yer alması halinde, tek bir ödeme emri değil, her bir kiracıya ayrı ayrı ödeme emri hazırlayıp tebliğ etme yükümlülüğü bulunmaktadır.

TBK m. 157/2'ye göre, ödeme emrinin tebliğinin bir icra takip işlemi olması dolayısıyla borcun zamanaşımının yeniden kesileceği ve süresi aynı olan zamanaşımının tekrar işlemeye başlayacağı kabul edilmektedir³⁹⁴. Dolayısıyla icra dairesi tarafından tanzim edilen ödeme emrinin kiracı olan borçluya tebliği ile birlikte, kira borcu için işleyen zamanaşımı süresi, takip talebinde bulunulmasında olduğu gibi, yeniden kesilecek ve süresi aynı olan yeni bir zamanaşımı süresi işlemeye başlayacaktır.

Borçlunun temerrüdünün ne zaman başladığı konusunda doktrinde bir görüş, temerrüt olgusunun alacaklının ihtarıyla gerçekleştiği hallerde, takip talebinin yapılmasıyla, borçlunun temerrüde düştüğünü ifade etmektedir³⁹⁵. Yargıtay ise bir kararında, borçlunun alacaklının ihtarıyla temerrüde düştüğü bir olayda, temerrüt olgusunun takip

---

³⁹² Atalı ve Ermenek, 223.

³⁹³ Kuru, 827; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 255; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 468; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 381; Gören Ülkü, 135; Keleş, 107; Uyar, *İİK Şerhi*, 17536.

³⁹⁴ Kuru ve Aydın, 99; Tok, 63.

³⁹⁵ Atalı ve Ermenek, 72.

tarihi itibariyle gerçekleştiğine hükmetmiş, borçlunun takip talebi ile temerrüde düştüğünü kabul etmiştir³⁹⁶.

Öte yandan, bizim de katıldığımız diğer bir görüşe göre, borçlu daha önce temerrüde düşürülmemişse, takip talebi üzerine gönderilen ödeme emrinin tebliğiyle birlikte temerrüde düşmektedir³⁹⁷. Zira TBK m. 117/1 anlamında, ödeme emri, borçluyu temerrüde düşüren bir ihtar mahiyetindedir³⁹⁸. Takip talebi daha önce yapılmış olsa da, borçlu, aleyhinde başlatılan icra takibini, ödeme emrini tebliğ aldığı anda öğrenmiş olacağından, bu anda temerrüde düştüğünün kabulü isabetlidir. Keza Yargıtay da bir kararında, borçlunun ödeme emrinin tebliği ile temerrüde düştüğünün kabul edilmesi gerekirken, takip talebiyle temerrüde düştüğünün kabulünün doğru olmadığına hükmetmiştir³⁹⁹.

2. Ödeme Emrinin İçeriği

a. Genel Olarak

İİK'nın 269 vd. maddelerinde ve İİK Yönetmeliği'nin 35'inci maddesinde, ödeme emrinde bulunması gereken kayıtlar düzenlenmiştir. Ödeme emri iki kısımdan oluşmaktadır. Bunlar, takip talebinde yer alan kayıtlar ve ihtar kısmıdır⁴⁰⁰.

Kanun koyucunun kiralanan taşınmazın tahliyesi için ödeme emrinde, belli birtakım kayıtlar ve ihtar şartı bulunma zorunluluğu öngörme sebebi, ancak usûle uygun bir ihtar ile borçlu olan kiracının ödemediği kira bedelini ödemeye davet edilmesi halinde, kiralanan taşınmazdan tahliyesini talep etme hakkının doğacağına yönelik kabuldür⁴⁰¹. Dolayısıyla borçlunun taşınmazdan tahliyesine yol açacak ağır bir sonucun meşruiyet

³⁹⁶ YG 19. HD., 2016/10104 E., 2017/5965 K. sayılı ve 18/09/2017 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-19-hd-e-2016-10104-k-2017-5965-t-18-09-2017-2949588/>) (Legalbank - E.T. 23/11/2023).

³⁹⁷ Berkin, 195; Üstündağ, 117; Kuru, 207; Olgaç, *İcra*, 429; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 92; Karşlı, *İcra*, 185; Muşul, 323; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 99; Gören Ülkü, 118; Tikveş, 91.

³⁹⁸ Üstündağ, 117; Kuru, 215; Karşlı, *İcra*, 185; Muşul, 323; Koç, 245.

³⁹⁹ YG 3. HD., 2006/49 E., 2006/1901 K. sayılı ve 09/03/2006 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-3-hd-e-2006-49-k-2006-1901-t-09-03-2006-ilamsiz-takip/202848/>) (Legalbank - E.T. 23/11/2023).

⁴⁰⁰ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 255; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 245.

⁴⁰¹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 749.

kazanabilmesi için usûle uygun bir ihtar ile ödenmeyen kira bedelini ödemeye davet edilmesi gerekmektedir.

b. Takip Talebinde Yer Alan Kayıtlar

İİK Yönetmeliği'nin 35/a maddesinde, takip talebinde bulunan kayıtların ödeme emrinde de yer alması gerektiği düzenlenmiştir. İİK m. 58'de yer alan ve takip talebinde belirtilmesi gereken kayıtlar; alacaklı olan kiraya veren ve borçlu olan kiracının kimlik bilgileri ve adresleri ile kira borcunun Türk parası ile tutarından oluşmaktadır. Söz konusu kayıtların ödeme emrinde doğru olarak belirtilmesi gerekmektedir.

Ödeme emrinin içeriğinde bulunan, takip talebinde yer alan kayıtlarda eksiklik olması halinde, söz konusu eksikliğin sonuçları tespit edilirken bu kaydın esaslı unsur olup olmadığı değerlendirilmelidir. Zira esaslı olmayan bir kaydın ödeme emrinde gösterilmemiş olmasının, ödeme emrini hükümsüz kılmadığı ve ödeme emrinin hukuki sonuç doğurmasını engellemeyeceği ifade edilmektedir⁴⁰².

Ödeme emrinde alacaklıya ilişkin bilgilerin doğru bir şekilde gösterilmesi, borçlunun kendisini savunma hakkını kullanabilmesi açısından önem arz ettiğinden, bu hususun takibin esaslı unsurlarından biri olduğu ifade edilmektedir⁴⁰³. Bu itibarla, alacaklıya ilişkin bilgilerin takip talebinde doğru bir şekilde gösterilmesine rağmen, ödeme emrinde yanlış bir şekilde gösterildiği hallerde, takibin olmasa da ödeme emrinin şikayet yoluyla iptalinin talep edileceği kabul edilmektedir⁴⁰⁴. Aynı esasın, alacaklı vekiline ilişkin bilgilerin gösterilmesi açısından da geçerli olduğu belirtilmektedir⁴⁰⁵.

Borçlunun kimlik bilgilerinin ödeme emrinde, takip talebine uygun bir şekilde, borçlunun takibin kendisine karşı yapıldığı hususunda şüpheye düşmesine engel olacak biçimde, açık olarak belirtilmesi takibin esaslı unsurlarından kabul edilmektedir⁴⁰⁶. Dolayısıyla borçlunun kimlik bilgilerinin doğru gösterilmemesi, şikayet yoluna

⁴⁰² Uyar, *Şerh*, 644; Gören Ülkü, 114.

⁴⁰³ Üstündağ, 118; Uyar, *Şerh*, 644; Gören Ülkü, 115.

⁴⁰⁴ Üstündağ, 118; Uyar, *Şerh*, 644; Gören Ülkü, 115.

⁴⁰⁵ Gören Ülkü, 115.

⁴⁰⁶ Kuru, 215; Uyar, *Şerh*, 644; Gören Ülkü, 116; Dişel, 159.

başvuruyu mümkün kılmaktadır⁴⁰⁷. Öte yandan borçlu vekilinin ödeme emrinde gösterilmemiş olması, takibin esaslı unsurlarından olmayıp, ödeme emrinin geçerliliğini etkilemez⁴⁰⁸.

Bunların yanı sıra takip talebinde yer alan alacak miktarı, borcun sebebi gibi hususların ödeme emrinde de yer alması, borcun ferdileşmesi ve borcunun savunma hakkını kullanabilmesi açısından önem arz etmektedir⁴⁰⁹. Bu hususların ödeme emrinde yer almaması şikayet sebebi olarak kabul edilmektedir⁴¹⁰.

c. İhtar

(1) Ödeme ve Fesih İhtarı

İİK 269/1 ve İİK Yönetmeliği 35/b maddeleri uyarınca, ilamsız tahliye takibinin konusu olan ve ödeme emrinde yazılı olan borcun, ödeme emrinin tebliğ tarihinden itibaren, TBK m. 315/2 uyarınca konut ve çatılı işyeri kiralarda otuz gün, diğer kiralarda ise on gün içinde ödeme emrinde yer alan icra dairesinin banka hesabına ödenmesi gerektiği, aksi halde TBK m. 315 uyarınca kira sözleşmesinin feshedileceği hususlarının ödeme emri ile birlikte ihtar edilmesi gerekmektedir.

Ödeme emrinde ödeme süresinin, TBK hükümleri doğrultusunda, doğru olarak belirtilmesi önem arz etmektedir. Zira ödeme emrinde ödeme süresinin, TBK hükümlerine göre belirtilmediği⁴¹¹ yahut yanlış belirtildiği⁴¹² hallerde, borçlu olan kiracı

⁴⁰⁷ Uyar, *Şerh*, 644; Gören Ülkü, 116.

⁴⁰⁸ Gören Ülkü, 116.

⁴⁰⁹ Gören Ülkü, 117.

⁴¹⁰ Gören Ülkü, 117.

⁴¹¹ YG 6. HD. 2011/6137 E., 2011/11708 K. sayılı ve 27/10/2011 tarihli kararına göre; “...Tahliye istekli olarak 24.11.2010 tarihinde başlatılan icra takibi üzerine icra müdürlüğünce düzenlenen ödeme emri borçluya tebliğ edilmiştir. İcra müdürlüğünce düzenlenen ödeme emrinde otuz günlük ödeme süresi belirtilmemiş boş bırakılmıştır. İ.İ.K. 269 ve B.K.nun 260. maddesi hükmü uyarınca temerrüdün oluşabilmesi için otuz günlük ödeme süresinin gösterilmesi zorunludur. Bu şekilde düzenlenmeyen ödeme emri hukuki sonuç doğurmaz ve davacıya tahliye hakkı vermez...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2011-6137-k-2011-11708-t-27-10-2011/1171077/>) (Legalbank - E.T. 18/11/2023).

⁴¹² YG 6. HD. 2007/12824 E., 2007/1147 K. sayılı ve 12/02/2007 tarihli kararına göre; “...İhtarlı ödeme emrinde, İ.İ.K. 269/1 maddesinin göndermesi ile B.K. 'nun 260. maddesinde öngörülen otuz günlük yasal ödeme süresi yerine yedi günlük süre verilmiştir. Yasal ödeme süresi yazılmadan düzenlenen ödeme emri hukuki sonuç doğurmaz ve davacıya tahliye isteme hakkı vermez...” (https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/_yargitay/6-hd-e-2007-12824-k-2007-1147-t-12-02-2007)

temerrüde düşmediğinden, alacaklı olan kiraya verenin tahliye talep edemeyeceği kabul edilmektedir⁴¹³. Bilhassa ödeme emrinde ödeme süresinin otuz günden az belirtildiği hallerde, ödeme emrinde yer alması gereken otuz günlük yasal ödeme süresi borçluya tanınmadığından, temerrüt olgusu gerçekleşmemektedir. Buna mukabil ödeme emrinde, ödeme süresinin otuz günden fazla belirtildiği hallerde, borçlunun kazanılmış bir hakkı var olduğundan, ödeme emrinde belirtilen ödeme süresi sona ermeden borçlu temerrüde düşmemektedir⁴¹⁴.

Öte yandan ödeme emrinde belirtilen süreler içinde kira borcunu ödemeyen borçlunun taraf olduğu kira sözleşmesinin TBK m. 315 gereği, fesih sebebiyle son bulacağı ifade edilmelidir⁴¹⁵.

(2) İtiraz Süresine İlişkin İhtar

İİK 269/2 ve İİK Yönetmeliği 35/c maddeleri uyarınca, borcun tamamına yahut bir kısmına veya alacaklının takibine itirazın bulunması halinde bu itirazın, İİK m. 62 gereği, ödeme emrinin tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde sebepleri ile birlikte dilekçe ile veya sözlü olarak icra dairesine bildirilmesi gerektiği hususunun ödeme emri ile birlikte borçluya ihtar edilmesi gerekmektedir.

(Lexpera - E.T. 19/11/2023); YG 8. HD. 2017/1836 E., 2017/5402 K. sayılı ve 11/04/2017 tarihli kararına göre; "...Davaya dayanak yapılan icra dosyasında, İcra Müdürlüğü'nce düzenlenen örnek 13 nolu ödeme emrinde 7 günlük ödeme süresi verildiği görülmektedir. Davaya dayanak yapılan icra dosyasında İİK'nun 269/1. maddesi yollaması ile uygulanması gereken Türk Borçlar Kanunu'nun 315. maddesinde yer alan yasal otuz günlük ödeme süresi verilmesi gerekirken, daha az ödeme süreli ödeme emrinin tebliği üzerine davalı borçlunun temerrüde düştüğünden söz edilemez. Bu nedenle tahliye isteminin reddine karar vermek gerekirken, yazılı şekilde tahliye karar verilmesi doğru değildir..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-8-hd-e-2017-1836-k-2017-5402-t-11-04-2017/2904486/>) (Legalbank - E.T. 24/11/2023).

⁴¹³ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 468; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 744; Uyar, *İİK Şerhi*, 17532; Ercan, 468.

⁴¹⁴ YG 6. HD. 2005/8645 E., 2005/10250 K. sayılı ve 14/11/2005 tarihli kararına göre; "...Kira borçlarının ödenmediği iddiasıyla gönderilen ihtarname hükmündeki ödeme emrinde borçlu davalıya otuz günlük ödeme süresi tanınması yeterlidir. Buna karşın davalıya gönderilen ve 23.11.2004 tarihinde tebliğ edilen ödeme emrinde altmış günlük ödeme süresi tanınmıştır. Davalı borçluya otuz gün yerine altmış gün ödeme süresi tanınmış olması uygulanacak yasa maddesini değiştirmez. Ancak, borçluya fazladan süre tanınmış olması, borçlu yönünden kazanılmış hak teşkil edeceğinden borçlunun temerrüdünden söz edilmesi için ödeme emrinin tebliğ tarihi olan 23.11.2004 gününden itibaren altmış günlük sürenin bitiminin beklenmesi gerekir..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2005-8645-k-2005-10250-t-14-11-2005-yargitay-6-hukuk-dairesi-karari/704660/>) (Legalbank - E.T. 03/01/2024).

⁴¹⁵ Keleş, 207.

Ödeme emrinde borcun itiraz süresinin belirtilmediği yahut yanlış belirtildiği hallerde, böyle bir ödeme emrine dayanılarak icra mahkemesinden kiralanan taşınmazın tahliyesi talep edilememektedir⁴¹⁶. Ödeme emrinde, itiraz süresinin belirtilmemesinin, ödeme emrinin iptalini gerektirdiği ifade edilmektedir⁴¹⁷.

Yargıtay, bir kararında⁴¹⁸, ödeme emrinde olması gerekenin tam tersi şekilde, itiraz süresinin otuz gün, ödeme süresinin ise yedi gün olarak belirtildiği bir olayda, her ne kadar kanunda itiraz süresi yedi gün olarak düzenlense de, kanunda öngörülenden fazla bir süre tanınması borçlu lehine olduğundan ödeme emrinin geçerli olduğuna; borçlunun, ödeme emrinde belirtilen otuz gün içinde (yirminci gün), ileri sürdüğü itirazın ilamsız tahliye takibini durdurduğuna; bu durumda takip kesinleşmeden ve itirazın kaldırılması istenmeden, kiralanan taşınmazın tahliyesinin talep edilemeyeceğine hükmetmiştir.

Buna göre ödeme emrinde, itiraz süresinin yasal süre olan yedi günden fazla olarak belirtildiği hallerde, bu itiraz süresi, borçlunun lehine olduğundan geçerlidir⁴¹⁹. Yalnız böyle bir durumda, borçlu değil ancak alacaklı, şikayet yolu ile ödeme emrinin iptalini isteyebilmektedir⁴²⁰. Zira itiraz süresinin, yasal süreden fazla belirlenmesi lehine olan borçlunun, şikayet yoluna başvurmada bir hukuki yararı bulunmamaktadır⁴²¹.

Diğer yandan ödeme emrinde itiraz süresinin, yasal süre olan yedi günden daha az belirtildiği hallerde, borçlunun şikayet yoluyla ödeme emrinin iptalinin talep etme hakkı

⁴¹⁶ YG 6. HD., 2015/4365 E., 2015/5530 K. sayılı ve 04/06/2015 tarihli kararına göre; “...Davacının dayandığı İstanbul 7. İcra Müdürlüğü’nün 2014/20934 E. sayılı takip dosyasından davalı borçluya gönderilen örnek 13 ödeme emrinde 30/7 günlük ödeme ve itiraz sürelerinin metin kısmında yazılmadığı, matbu olarak düzenlenen ödeme emrinde A ve B harfli dipnotta yazılı olduğu görülmüştür. İİK nun 269/1. maddesi yollaması ile uygulanması gereken Türk Borçlar Kanununun 315. maddesinde yer alan yasal otuz günlük ödeme süresinin ödeme emrinde açıkça yazılması zorunlu olup, dipnotta yazılı olması ödeme emrinin yasaya uygun şekilde düzenlendiği anlamına gelmez. Yasal koşulları içermeyen ödeme emri hukuki sonuç doğurmayacağından bu ödeme emrine bağlı olarak tahliye kararı verilemez...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2015-4365-k-2015-5530-t-04-06-2015-kira-alacaginin-tahsili-amaciyla-tahliye-istekli-olarak-/1493492/>) (Legalbank - E.T. 18/11/2023).

⁴¹⁷ Olgaç, Tahliye, 7.

⁴¹⁸ YG 6. HD. 2008/374 E., 2008/1890 K. sayılı ve 21/02/2008 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2008-374-k-2008-1890-t-21-02-2008>) (Lexpera - E.T. 19/11/2023).

⁴¹⁹ Berkin, 412; Üstündağ, 125; Kuru, 216; Olgaç, İcra, 432; Uyar, İİK Şerhi, 17534; Gören Ülkü, 120; Keleş, 285.

⁴²⁰ Kuru, 216.

⁴²¹ Kuru, 216.

bulunur⁴²². Bunun yanı sıra, borçlunun, şikayet yoluna başvurmaksızın, yasal süresi olan yedi gün içinde yaptığı itiraz da geçerli kabul edilecektir⁴²³. Zira kanunla belirlenen yasal sürenin icra müdürü tarafından kısaltılması mümkün değildir⁴²⁴. Bu sebeple ödeme emrinde daha az gösterilmiş olsa bile borçlunun yasal süre olan yedi gün içerisinde, itirazını ileri sürmesine bir engel yoktur.

Bunların yanı sıra ödeme emrinde itiraz ve tahliye sürelerinin gösterilmemesi, borçlu olan kiracının temerrüdü ve tahliyesinin gerçekleşmesine engel teşkil etmekte olup, alacaklı olan kiraya verenin alacak talebini ileri sürmesine engel teşkil etmemektedir⁴²⁵.

(3) Kira Sözleşmesine ve İmzaya İtiraza İlişkin İhtar

İİK 269/2 ve İİK Yönetmeliği 35/d maddeleri uyarınca, kira sözleşmesinin ve sözleşmede yer alan imzanın açık ve kesin bir şekilde itiraz süresi olan yedi gün içinde reddedilmediği takdirde kira sözleşmesinin kabul edilmiş sayılacağı hususunun ödeme emri ile birlikte borçluya ihtar edilmesi gerekmektedir.

Ödeme emrinde, kira sözleşmesine ve imzaya ilişkin söz konusu ihtarın bulunmaması halinde, borçlu kira sözleşmesine ve imzaya açıkça ve kesin bir şekilde itiraz etmese bile, ödeme emrinde böyle bir ihtar yer almadığından, kira sözleşmesini ve imzayı kabul etmiş varsayılmayacaktır⁴²⁶. Diğer bir deyişle, ödeme emri ile ihtar edilmemiş hususlardan borçlu sorumlu tutulamayacaktır⁴²⁷. Buna mukabil, ödeme emrinde “kira sözleşmesinin ve sözleşmede yer alan imzanın açık ve kesin bir şekilde reddedilmediği takdirde kira sözleşmesinin kabul edilmiş sayılacağı” ihtarı bulunan hallerde, itiraz

⁴²² Kuru, 216; Olgaç, *İcra*, 432; Uyar, *Şerh*, 645; Gören Ülkü, 120; Keleş, 96.

⁴²³ Berkin, 412; Kuru, 216; Olgaç, *İcra*, 432; Uyar, *Şerh*, 645; Gören Ülkü, 120; Keleş, 96.

⁴²⁴ Kuru, 216; Gören Ülkü, 120.

⁴²⁵ YG 6. HD., 2014/8696 E., 2014/10216 K. sayılı ve 23/09/2014 tarihli kararına göre; “...Ancak, ödeme emrinde 7 ve 30 günlük süreler gösterilmemiş ise de davalı borçlu borca itiraz etmiş, davacı tarafından da itirazın kaldırılması davası açılmıştır. Ödeme emrinde 30 ve 7 günlük sürelerin gösterilmemesi alacaklının alacak talebinde bulunmasına engel teşkil etmez. Zira bu süreler tahliye ve temerrüt yönünden önem arzeder...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2014-8696-k-2014-10216-t-23-09-2014>) (Lexpera - E.T. 11/03/2024).

⁴²⁶ Berkin, 194; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 177; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 187; Gören Ülkü, 118.

⁴²⁷ Berkin, 194.

süresi olan yedi gün içinde kira sözleşmesine ve imzaya itiraz edilmediği takdirde, taraflar arasındaki kira ilişkisi kesinleşmiş olmaktadır⁴²⁸.

(4) Tahliye ve Haciz İhtarı

İİK 269/a ve İİK Yönetmeliği 35/e maddeleri uyarınca, ödeme emrinde belirtilen süreler içinde borç ödenmez veya itiraz edilmezse, alacaklının ödeme süresinin sona erme tarihinden itibaren altı ay içinde icra mahkemesinden kiralanan taşınmazın tahliyesini ve kesinleşen kira alacağı için İİK m. 78 vd. hükümlerine göre haciz talep edebileceği, hususlarının ödeme emri ile birlikte borçluya ihtar edilmesi gerekmektedir.

Her ne kadar takip talebinde tahliye talebi belirtilmiş olsa da belirtilen süreler içinde borç ödenmez veya itiraz edilmezse, alacaklının icra mahkemesinden tahliye talep edilebileceğine ilişkin, tahliye ihtarı ödeme emrinde yer almıyorsa, kiralanan taşınmazın tahliyesi talep edilemeyecektir⁴²⁹. Aynı şekilde, belirtilen süreler içinde borç ödenmez veya itiraz edilmezse, alacaklının haciz talep edebileceği ihtarı ödeme emrinde yer almıyorsa, alacaklı haciz de talep edemeyecektir.

Öte yandan haciz ihtarı olmamasına rağmen, ödeme emrine dayanarak haciz işlemi yapılmış olması halinde borçlu, yedi gün içerisinde şikayet yoluna başvurarak ödeme emrinin iptalini talep edebilmektedir⁴³⁰. Ancak yedi günlük süre içinde şikayette bulunmayan borçlu takibin devam eden aşamalarında ödeme emrinde, haciz ihtarının bulunmadığını ileri süremeyecektir, zira süre sonunda ödeme emri geçerli hale gelmektedir⁴³¹.

⁴²⁸ YG 8. HD., 2017/1947 E., 2017/6186 K. sayılı ve 25/04/2017 tarihli kararına göre; "...İİK 269/2 maddesinde, "Ödeme emrinin tebliği üzerine borçlu yedi gün içinde itiraz sebeplerini 62.madde hükümleri dâhilinde icra dairesine bildirmeye mecburdur. Borçlu itirazında kira akdini ve varsa buna ait mukavelenamedeki imzasını açık ve kesin olarak reddetmez ise akdi kabul etmiş sayılır" hükmüne yer verilmiştir. Olayımızda; borçlu 28.08.2015 tarihli itiraz dilekçesinde davacı alacaklı ile aralarındaki kira ilişkisine itiraz etmediği gibi dayanak kira sözleşmesindeki imzasını da açıkça inkâr etmemiştir. Davalı borçlu takibe itirazında açıkça ve ayrıca sözleşmeye karşı çıkmadığına göre İİK.'nın 269/2 maddesi gereğince kira ilişkisi kesinleşmiş olup, uyuşmazlıkta yargılamayı gerektirir bir durum bulunmamaktadır..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-8-hd-e-2017-1947-k-2017-6186-t-25-04-2017/2909652/>) (Legalbank - E.T. 18/11/2023).

⁴²⁹ Kuru, 827; Olgaç, Tahliye, 7; Uyar, "Temerrüt Nedeniyle Tahliye", 92; Keleş, 106.

⁴³⁰ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 178; Gören Ülkü, 122.

⁴³¹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 178.

Yalnızca haciz ihtarına ait değil, ödeme emrinin içeriğine ilişkin yukarıda bahsi geçen tüm kayıtlara ait herhangi bir hata veya eksiklik bulunan hallerde, borçlunun yedi gün içerisinde şikayet yoluna başvurarak ödeme emrinin iptalini talep etmesi mümkündür⁴³². Bu noktada, borçlunun yedi günlük süresi içinde şikayet yoluna başvurmaması halinde, ödeme emrinin hata ve eksiklik barındırıyor olsa da, geçerli hale geldiği kabul edilmektedir⁴³³. Zira, süresi içinde şikayet edilmeyen icra işlemi, muteber hale gelmekte olup, kamu düzeninin esaslı bir şekilde ihlal edildiği söylenemez⁴³⁴

Diğer yandan ödeme emrinin, İİK Yönetmeliğinde yer alan Örnek No:13 adlı matbu evraka göre hazırlanması zorunlu olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bilhassa ihtar kısmı ödeme emrinde basılı olarak bulunduğundan, ödeme emrinin ihtiva etmesi gereken yasal kayıtlarda eksiklik veya hata olması, düşük bir ihtimal olarak değerlendirilmektedir⁴³⁵.

Kendisine ödeme emri (Örnek No:13) tebliğ olan kiracı iki şekilde davranabilecek; ya ödeme emrine itirazda bulunacak ya da herhangi bir itiraz ileri sürmeyecektir⁴³⁶.

E. Ödeme Emrine İtiraz Edilmesi ve İtirazın Kaldırılması

1. Ödeme Emrine İtiraz

a. Genel Olarak

Ödeme emrine itiraz, alacaklı olan kiraya verenin kira alacağı olup olmadığı araştırılmadan, başlatılan ilamsız tahliye takibi kapsamında doğrudan gönderilen ödeme

⁴³² Postacioğlu ve Altay, *İcra*, 177; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 96; Üstündağ, 120; Uyar, *İİK Şerhi*, 17532; YG 12. HD., 2014/1821 E., 2014/5578 K. sayılı ve 27/02/2014 tarihli kararına göre; “...Borçlunun ödeme emrinin yasal koşulları taşımadığına yönelik şikayeti ise İİK’nun 16. maddesi gereğince tebliğ tarihinden itibaren 7 günlük süreye tabidir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2014-1821-k-2014-5578-t-27-2-2014>) (Lexpera - E.T. 21/11/2023).

⁴³³ Postacioğlu ve Altay, *İcra*, 177.

⁴³⁴ Postacioğlu ve Altay, *İcra*, 177.

⁴³⁵ Postacioğlu ve Altay, *İcra*, 179.

⁴³⁶ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 255; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 102.

emrine karşılık, borçlu olan kiracıya verilen bir savunma yolu olarak karşımıza çıkmaktadır⁴³⁷.

Borçlu olan kiracının, kendisine tebliğ olan ödeme emrine itirazının bulunduğu hallerde, İİK m. 269/2 uyarınca, ödeme emrini tebliğ aldığı tarihten itibaren yedi gün içinde, İİK m. 62 hükümlerine göre itirazını icra dairesine bildirmesi gerekmektedir. Buna göre ödeme emrine yapılan itirazın geçerli olabilmesi için İİK m. 62’de yer alan şartlara uyması gerekmektedir⁴³⁸. İİK’nın 269/2’nci maddesinin 62’nci maddesine yaptığı atıftan, borçlunun itirazını, ilamsız icra hükümlerine göre ileri sürmesi gerektiği anlaşıldığından, ilamsız tahliye takibi kapsamında ileri sürülen itirazın süre, yer, şekil ve sonuçları açısından, ilamsız icra yoluna ait itiraz müessesesiyle benzerlik taşıdığı ifade edilmelidir⁴³⁹.

b. İtiraz Usûlü

(1) İtiraz Süresi

İİK m. 269/2 uyarınca, borçlu olan kiracı ödeme emrine itirazını, ödeme emrini tebliğ aldığı tarihten itibaren, yedi gün içinde ileri sürmesi gerekmekte olup, borçlunun yedi gün geçtikten sonra ileri sürdüğü itiraz geçersiz olacaktır⁴⁴⁰. Buna göre, ilamsız tahliye takibi, borçlu olan kiracı tarafından ödeme emri tebliğ olmadan önce öğrenilse dahi, İİK m. 269/2’de yer alan açık hüküm gereği, itiraz ve ödeme süreleri, ödeme emrinin kendisine tebliği tarihinden itibaren başlayacaktır⁴⁴¹. İtiraz için öngörülen yedi günlük süre, kesin ve hak düşürücü süre olup, İİK m. 66/1 gereği, itirazın süresi içinde yapıp yapılmadığını icra dairesi re’sen incelemektedir⁴⁴². Bununla birlikte, süresi içinde ödeme emrine itiraz eden borçlu, yedi günlük itiraz süresi dolmadan, başka bir

⁴³⁷ Kuru ve Aydın, 100; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 192; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 101.

⁴³⁸ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 745.

⁴³⁹ Pekantez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 256.

⁴⁴⁰ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 208; Kuru, 837; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 200; Karlı, *İcra*, 190; Tercan, 52; Boran Güneysu, “Yetki İtirazı”, 212; Keleş, 286; Uyar, *Şerh*, 658; Kiraz, 66.

⁴⁴¹ Keleş, 215.

⁴⁴² Berkin, 410; Üstündağ, 129; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 208; Kuru ve Aydın, 107; Onar, 164; Olgaç, *İcra*, 490; Pekantez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 100; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 204; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 80; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 104; Ulukapı, *İcra*, 106; Muşul, 346; Karlı, *İcra*, 190; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 106; Tercan, 53; Talih Uyar, “İcra Hukukunda Süreler,” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 55 (2004): 257; Keleş, 96; Kiraz, 66; Alper Uyumaz, *İcra ve İflâs Hukukunda Gecikmiş İtiraz* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011), 65.

husustaki itirazını ileri sürmek suretiyle itirazını genişletebilmekte yahut itiraz sebebini değiştirebilmektedir⁴⁴³.

Ödeme emrini ihtiva eden tebligatın usûlsüz tebliğ edildiği hallerde, Tebligat Kanunu'nun⁴⁴⁴ 32'nci maddesi gereği, usûlsüz tebliğin öğrenildiği tarihten itibaren tebliğ geçerli kabul edildiğinden, borçlu olan kiracının bu tarihten itibaren yedi gün içinde ödeme emrine itiraz etme hakkı bulunmaktadır⁴⁴⁵.

(2) İtiraz Yeri

Borçlu olan kiracı ödeme emrine itirazını, kendisine ödeme emri gönderen icra mahkemesine başvurarak ileri sürebileceği gibi, İİK m. 62/1 uyarınca, gereken masrafi ödemek suretiyle ilamsız tahliye takibinin başlatıldığı icra dairesine gönderilmek üzere başka bir yer icra dairesine başvurarak da ileri sürebilmektedir. Bu noktada borçlu olan kiracının, yetkili icra dairesine gönderilmek üzere başka yer icra dairesine itirazını sunduğu tarih, itiraz tarihi olarak kabul edilmektedir⁴⁴⁶.

Yargıtay, yedi günlük süre içinde, icra dairesi yerine, icra mahkemesine yapılan itirazların geçersiz olduğuna, borçlunun ödeme emrine hiç itirazda bulunmamış

⁴⁴³ Berkin, 408; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 100; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 80; Keleş, 287; Örneğin, itiraz süresi içinde kira sözleşmesine itiraz eden borçlu, sonradan yedi günlük itiraz süresi dolmadan ayrıca yetki itirazında bulunabilmektedir, Boran Güneysu, "Yetki İtirazı", 213.

⁴⁴⁴ 19/02/1959 tarihli ve 10139 sayılı Resmi Gazete.

⁴⁴⁵ Kuru, 837; Olgaç, *İcra*, 491; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 207; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 104; Karşlı, *İcra*, 478; Uyar, "Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi", 394; Ömer, Ulukapı, "İcra ve İflas Hukukunda Gecikmiş İtiraz." *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Halil CİN'e Selçuk Üniversitesinde 10. Hizmet Yılı Armağanı, Şubat (1995): 317; Keleş, 286; Uyumaz, 58; YG 12. HD., 2007/6868 E., 2007/9736 K. sayılı ve 11/05/2007 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2007-6868-k-2007-9736-t-11-5-2007>) (Lexpera - E.T. 14/03/2024).

⁴⁴⁶ Kuru, 236; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 202; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 80; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 105; Ulukapı, *İcra*, 106; YHGK, 2007/278 E., 2007/249 K. sayılı ve 09/05/2007 tarihli kararına göre; "...Hemen belirtmelidir ki, itiraz kural olarak takibin yapıldığı, ödeme emrine gönderen, icra dairesine yapılır. Fakat, borçlu takibin yapıldığı icra dairesinden başka bir icra dairesine de itirazını bildirebilir. Bu halde, kendisine itiraz için başvuru başka yer icra dairesi gereken giderleri itirazla birlikte borçludan alarak, itiraz dilekçesi veya tutanağını takibin yapıldığı icra dairesine gönderir (2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 62.maddesinin 1.fıkrasının ikinci cümlesi). Bu durumda, itiraz, itirazın başvuru başka yer icra dairesine bildirildiği tarihte yapılmış sayılır..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2007-12-278-k-2007-249-t-09-05-2007>) (Lexpera - E.T. 26/12/2023).

varsayılacağına hükmetmektedir⁴⁴⁷. Buna göre yedi günlük süre içinde borçlunun ödeme emrine itirazını icra dairesine değil de icra mahkemesine sunması halinde, itiraz geçersiz olduğundan, yedi günlük süre sonunda ilamsız tahliye takibi kesinleşecektir⁴⁴⁸.

Doktrinde bir görüş, borçlu olan kiracının ödeme emrine itiraz dilekçesini, icra dairesi yerine icra mahkemesine sunduğu hallerde, icra mahkemesinin itiraz dilekçesini almayarak borçluyu icra dairesine gönderebileceğini; itiraz dilekçesini alması halinde ise icra dairesi ile icra mahkemesinin görev ayrımını bilmeyen borçlunun itirazının geçerli bir itiraz olarak kabulünün menfaatler dengesine uygun düştüğünü savunmaktadır⁴⁴⁹.

Kanaatimizce, borçlu olan kiracının ödeme emrine itirazı için, icra dairesi yerine icra mahkemesine başvurduğu hallerde, mahkemenin yahut dilekçeyi alan adliye ön bürosunun, borçluyu icra dairesine yönlendirebilmesi mümkündür. Ancak borçlu olan kiracı icra dairesi ile icra mahkemesinin görev ayrımını bilmiyor olsa dahi icra dairesi yerine icra mahkemesine yaptığı itirazı muteber kabul etmek, İİK'nın 269/2'nci maddesinin atfıyla 62'nci maddesinde yer alan ve borçlunun itirazını icra dairesine bildirmeye mecbur olduğunu düzenleyen emredici hükme açıkça aykırılık teşkil edeceğinden, doktrindeki görüşün bu kısmına katılmamız mümkün değildir. Dolayısıyla, ödeme emrine itiraz dilekçesini sunduğu icra mahkemesi veya adliye ön bürosu borçlu olan kiracıyı icra dairesine yönlendirmeli, salt menfaat dengesini gözeterek, kanuna aykırı bir şekilde, borçlunun itiraz dilekçesini kabul etmemelidir.

(3) İtirazın Şekli

İİK'nın 269/d maddesinin uygulanması gereken maddeler arasında gösterdiği 62/1'inci maddesine göre, ödeme emrine karşı itirazın, dilekçe ile yazılı olarak yahut sözlü olarak

⁴⁴⁷ YHGK., 2016/952 E., 2016/815 K. sayılı ve 15/06/2016 tarihli kararına göre; “...Takibin şekline göre İİK'nun 62. maddesi uyarınca her türlü itirazın icra dairesine bildirilmesi zorunludur. Borçlunun borca itirazını da 7 gün içinde icra dairesine bildirmesi gerekli olup, icra dairesi yerine icra mahkemesine başvurması hukuki bir sonuç doğurmaz...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2016-952-k-2016-815-t-15-6-2016>) (Lexpera - E.T. 24/12/2023); YG 12. HD., 2015/31737 E., 2016/8647 K. sayılı ve 23/03/2016 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2015-31737-k-2016-8647-t-23-3-2016>) (Lexpera - E.T. 24/12/2023).

⁴⁴⁸ Kuru, 828; Belgesay, 129; Uyar, *Şerh*, 659; Atalı ve Ermenek, 75; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 103.

⁴⁴⁹ Kuru, 235.

ileri sürülebilmesi mümkündür. İİK m. 62/7’de itiraz eden borçluya, itiraz ettiğine dair bedava pulsuz bir belge verileceği belirtilmiştir.

Ödeme emrine itirazın dilekçe ile yapıldığı durumlarda, itiraz tarihi, itiraz dilekçesinde yer alan tarih değil, itiraz dilekçesinin icra tutanağına geçirildiği tarih olarak kabul edilmektedir⁴⁵⁰. Buna göre ödeme emrine itirazın süresinde olup olmadığı değerlendirilirken, itiraz dilekçesinde yazılı tarih değil, itiraz dilekçesinin icra tutanağına geçirildiği tarih dikkate alınacaktır. İtiraz dilekçesinin icra tutanağına geçirildiği tarih, ödeme emrinin tebliğinden itibaren yedi günlük itiraz süresi içinde kalmıyorsa, ileri sürülen itiraz geçersiz kabul edilecektir.

Bunlarla birlikte İİK Yönetmeliğinin 22/2’nci maddesi gereği, borçlunun yahut vekilinin UYAP sistemi üzerinden ödeme emrine itiraz edebileceği ifade edilmektedir⁴⁵¹. Ancak kanaatimizce her ne kadar İİK Yönetmeliğinin 22/2’nci maddesinden UYAP sistemi üzerinden ödeme emrine itiraz dilekçesinin gönderilebileceği anlaşılmakta ise de bu işlemin herhangi bir vatandaş tarafından UYAP Vatandaş Portal üzerinden yapılabilmesi mümkün değildir. Zira vatandaşların, yalnızca yalnızca kendilerinin taraf olduğu dava ve takipler hakkında bilgi alabilmelerini sağlayacak şekilde, UYAP kullanımlarının sınırlandırıldığından bahsetmiştik⁴⁵².

Buna mukabil borçlunun vekilinin, UYAP Avukat Portal üzerinden, sisteme belge yüklemesi mümkün olduğundan, söz konusu ilamsız tahliye dosyasına vekaletnamesini ekleyerek, ödeme emrinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde elektronik ortamda oluşturduğu ödeme emrine itiraz dilekçesini, UYAP sistemi üzerinden ileri sürebilmesi

⁴⁵⁰ Berkin, 410; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 207; Kuru ve Aydın, 106; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 203; Keleş, 290; YHGK, 2017/279 E., 2017/635 K. sayılı ve 05/04/2017 tarihli kararına göre; “...Somut olayda şikâyetçi-borçlu ... aleyhine icra takibi yapılmış ve ödeme emri borçluya 02.12.2013 günü tebliğ edilmiştir. Borçlu olmadığı kanısında bulunan Başkanlığın bu aşamada yapması gereken iş, yasal yedi günlük süre dolmadan, en geç 09.12.2013 günü akşamı mesai saati sonuna kadar itiraz dilekçesini icra dairesine havale ettirmek suretiyle teslim etmek ve dilekçenin dosyaya konulduğu hususunda icra tutanağının düzenlenmesini istemekten ibarettir. Oysa dosyanın incelenmesinde dilekçenin havale ettirildiği tarih, belirtilen sürenin geçmesinden sonraki bir tarih olan 11.12.2013 tarihidir; dilekçenin icra tutanağına 25.02.2014 günü geçirildiği hususunda da çekişme bulunmamaktadır. Anılan her iki tarih de yukarıda gösterilen yasal yedi günlük süreden sonradır. Bu haliyle süresinde yapılmayan itiraz geçersiz olup, icra dairesince takibin kesinleştirilmesinde ve haciz işleminin yapılmasında yasaya aykırı yön bulunmaktadır...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2017-279-k-2017-635-t-5-4-2017>) (Lexpera - E.T. 24/12/2023).

⁴⁵¹ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 203; Atalı ve Ermenek, 75.

⁴⁵² Bkz. II. İkinci Bölüm, C, 2.

mümkündür⁴⁵³. Bu halde İİK Yönetmeliği m. 16/10 uyarınca, itiraz süresi son gün saat 00:00'da sona erecektir.

(4) Kısmî itiraz

Kiracı olan borçlunun, borcun tamamına değil de bir kısmına itiraz etmesi, kısmî itiraz olarak tanımlanmaktadır⁴⁵⁴. İİK'nın 269/d maddesinin uygulanması gereken maddeler arasında gösterdiği 62/4'üncü maddesi uyarınca, borçlu, borcun yalnızca bir kısmına itiraz etmek istiyorsa, itiraz ettiği miktarı itirazında açıkça belirtmek zorundadır. Aksi halde söz konusu maddeye göre, hiç itiraz etmemiş kabul edilecektir. Buna göre kendisine ödeme emri tebliğ olan borçlunun, ödeme emrinde yer alan kira borcunun yalnızca bir kısmına itiraz etmek istediği hallerde, itiraz ettiği kira miktarını itirazında, açıkça ve kesin bir şekilde belirtmesi gerekmekte olup⁴⁵⁵; aksi takdirde yaptırım çok ağır olmakta, borçlu olan kiracının, kira borcuna hiç itiraz etmediği varsayılmaktadır.

Örneğin borçlu olan kiracının, “Bu kadar borcum yoktur.”, “Borcum bu kadar değildir.”, “Kısmî itiraz ediyorum.” yahut “Borcun bir kısmını kabul etmiyorum.” şeklindeki beyanları, borcun itiraz edilen miktarını açık ve kesin şekilde ihtiva etmediğinden, geçerli bir kısmî itiraz olarak değerlendirilemeyecek ve borçlu hiç itiraz etmemiş kabul edilecektir⁴⁵⁶.

⁴⁵³ Karakimseli, 343.

⁴⁵⁴ Kuru ve Aydın, 105; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 201; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 83; Ulukapı, *İcra*, 107; Muşul, 343; Atalı ve Ermenek, 86; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 105; Keleş, 291; Ercan, 188.

⁴⁵⁵ YG 12. HD., 2003/9068 E., 2003/12018 K. sayılı ve 26/05/2003 tarihli kararına göre; “...Borçlu tarafından kanuni süresinde icra dairesine verilen itiraz dilekçesinde, kredi kartı alacağı sebebiyle alacaklının hakkında yaptığı takipten dolayı “128.450.000. TL. borçlu bulunduğunu, kalan kısım için borç miktarını kabul etmediğini” beyan etmiştir. Adı geçen yukarıda özetlenen kısmi itirazı İİK. nun 62/3. maddesine uygun olup, itiraz edilen kısım açıkça belirlendiği için geçerlidir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2003-9068-k-2003-12018-t-26-05-2003-yargitay-12-hukuk-dairesi-karari/533518/>) (Legalbank - E.T. 31/12/2023).

⁴⁵⁶ Berkin, 407; Gürdoğan, 36; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 194; Kuru ve Aydın, 106; Olgaç, *İcra*, 441; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 99; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 201; Uyar, *Şerh*, 659; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 84; Muşul, 343; Atalı ve Ermenek, 86; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 106; Keleş, 292; YG 12. HD., 2013/17000 E., 2013/25257 K. sayılı ve 04/07/2013 tarihli kararına göre; “...İİK. nun 62/4 maddesinde; “Borcun bir kısmına itiraz eden borçlunun o kısmın cihet ve miktarını açıkça göstermesi lazımdır. Aksi takdirde itiraz edilmemiş sayılır.” hükmü yer almakta olup, bu hükme göre borcun bir kısmına itiraz eden borçlunun, hangi kısma itiraz ettiğini ve miktarını açıkça belirtmesi gerekmektedir. Alacaklının genel haciz yolu ile yaptığı takipte borçlu ların; “takip talebindeki miktar kadar borçlarının bulunmadığı” biçiminde yapılan açıklama kısmi itiraz niteliğinde olup, İİK.nun

İİK'nın 269/d maddesinin uygulanması gereken maddeler arasında gösterdiği 66/1'inci maddesinde, borcun bir kısmına itiraz eden borçlunun, kabul ettiği kısım için takibe devam edileceği düzenlenmiştir. Gerçekten de borçlunun, kira borcunun yalnızca bir kısmına itiraz etmesi, doğal olarak diğer kısmını kabul etmiş olacağı anlamına gelmektedir. Dolayısıyla borçlu kısmî itirazında, itiraz ettiği kira miktarını açıkça belirtmişse, kabul etmiş olacağı geri kalan kira borcu miktarı açısından ilamsız tahliye takibi kesinleşmektedir⁴⁵⁷.

(5) Gecikmiş İtiraz

Gecikmiş itiraz, itiraz süresinin kesin ve hak düşürücü olduğuna ilişkin kuralın istisnası olarak kabul edilmektedir⁴⁵⁸. Gecikmiş itirazın hukuki niteliği, takip hukukuna özgü hukuki bir çare olarak ifade edilmektedir⁴⁵⁹. İİK'nın 269/d maddesinin uygulanması gereken maddeler arasında gösterdiği 65/1'inci maddesine göre, borçlu kendi kusuru olmaksızın, bir mazeret sebebiyle ödeme emrine yedi gün içinde itiraz edememişse, gecikmiş itiraz yoluyla sonradan icra mahkemesine itiraz edebilmektedir. Örneğin, ödeme emrinin tebliğ edildiği sırada, borçlu olan kiracının, itiraz edemeyecek kadar; ağır bir hastalığı bulunması, doğal afetle karşılaşması, ağır bir kazaya uğraması, önemli bir ameliyat geçirmiş olması veya uzun bir seyahatte olması⁴⁶⁰ halinde geçerli bir

---

62/4. maddesi gereğince itiraz edilen kısmın cihet ve miktarı açıkça gösterilmediğinden, borca yönelik bu kısmi itiraz geçersizdir...." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2013-17000-k-2013-25257-t-4-7-2013>) (Lexpera - E.T. 26/12/2023); YG 6. HD., 2009/1056 E., 2009/3207 K. sayılı ve 14/04/2009 tarihli kararına göre; "...Davalı borçlular itiraz dilekçelerinde kira miktarının 250 YTL olmadığını savunmuşlar iseler de, aylık kira miktarını açıklamadıklarından kira miktarına itiraz etmemiş sayılırlar..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2009-1056-k-2009-3207-t-14-4-2009>) (Lexpera - E.T. 27/11/2023).

⁴⁵⁷ Kuru, 839; Karslı, *İcra*, 741; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 202; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 83; Ulukapı, *İcra*, 108; Muşul, 343; Karslı, *İcra*, 196; Atalı ve Ermenek, 86; Tercan, 51; Keleş, 291; Ercan, 189.

⁴⁵⁸ Üstündağ, 126; Kuru, 241; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 100; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 204; Uyar, *Şerh*, 658; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 106; Tercan, 53; Ulukapı, "Gecikmiş İtiraz", 301; Boran Güneysu, "Yetki İtirazı", 212; Gökçe Varol, "İcra Mahkemelerinde Yargılama Usulü," *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 6/2 (2020): 439; Ercan, 191; Uyumaz, 7.

⁴⁵⁹ Ulukapı, "Gecikmiş İtiraz", 306; Uyumaz, 40.

⁴⁶⁰ YG 12. HD., 2014/45 E., 2014/3083 K. sayılı ve 10/02/2014 tarihli kararına göre; "...Borçlunun İcra Mahkemesine başvuru dilekçesine ekli pasaport fotokopisinden anlaşıldığı üzere 23.12.2003 tarihinde yurda giriş yaptığı ve yasal 3 günlük süre içerisinde 24.12.2003 tarihinde de İcra Mahkemesinde gecikmiş itiraz isteminde bulunduğu anlaşılmıştır. Bu durumda, yurtdışında ikamet eden müştekinin İİK'nın 65. maddesi koşullarında gecikmiş itiraz nedenlerinin İcra Mahkemesince kabulü..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2004-21691-k-2004-26536-t-23-12-2004-gecikmis-itaraz/163293/>) (Legalbank - E.T. 14/03/2024).

mazeretinin bulunduğu kabul edilmektedir⁴⁶¹. Örnek olarak gösterilen hastalık halinin, borçlu olan kiracının ödeme emrine itiraz etmek için icra dairesine gidemeyecek veya vekil tayin edemeyecek kadar ağır olması gerektiği ifade edilmektedir⁴⁶².

İİK m. 65/2’de, borçlu olan kiracının, mazeretin ortadan kalktığı tarihten itibaren üç gün içinde icra mahkemesine başvurması gerektiği, bu başvuruda hem delilleriyle birlikte süresinde itiraz etmesine engel olan mazeretini hem de itirazı ve sebeplerini ileri sürmekle yükümlü olduğu düzenlenmiştir⁴⁶³. Söz konusu maddede geçen üç günlük süre hak düşürücü süre olup, icra mahkemesi tarafından re’sen dikkate alınmaktadır⁴⁶⁴. Borçlu olan kiracı mazeretini, tanık ve yemin delili dahil olmak üzere, her türlü delille ispat edebilmektedir⁴⁶⁵. Gecikmiş itirazın ileri sürüleceği icra mahkemesinin, ilamsız tahliye takibinin yapıldığı icra dairesinin bağlı olduğu icra mahkemesi olduğu

⁴⁶¹ Berkin, 417; Gürdoğan, 36; Üstündağ, 126; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 214; Kuru ve Aydın, 108; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 100; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 206; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 85; Uyar, *Şerh*, 690; Muşul, 349; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 106; Tercan, 54; Ulukapı, “Gecikmiş İtiraz”, 314; Ercan, 191; Uyumaz, 50.

⁴⁶² Karslı, *İcra*, 475; Uyar, *Şerh*, 690; Ulukapı, “Gecikmiş İtiraz”, 314; YG 12. HD., 2014/45 E., 2014/3083 K. sayılı ve 10/02/2014 tarihli kararına göre; “...Somut olayda, borçlunun gecikmiş itirazına dayanak yaptığı hastane kaydının, İİK. nun 65. maddesi kapsamında, borçlunun iş ve gücüne engel teşkil ettiğini ispatlar nitelikte bir rapor olmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle, mahkemece bu belgeye dayanılarak itirazın süresinde yapıldığının kabulü yerinde değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-daire-si-e-2014-45-k-2014-3083-t-10-2-2014>) (Lexpera - E.T. 28/12/2023).

⁴⁶³ YG 12. HD., 2016/10433 E., 2017/1738 K. sayılı ve 13/02/2017 tarihli kararına göre; “...Somut olayda, borçlunun başvuru dilekçesine “mazeretini gösterir delil” eklediği gibi, İİK’nun 65. maddesi karşısında, borçlu tarafın, gecikmiş itiraz nedenlerine ilişkin mazeretini gösteren delilleri icra dosyasına sunmuş olmasının da, icra mahkemesinin itiraza yönelik değerlendirmesinde göz önüne alınamayacağının kabulü gerekir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2016-10433-k-2017-1738-t-13-2-2017>) (Lexpera - E.T. 28/12/2023); YG 12. HD., 2006/13487 E., 2006/16954 K. sayılı ve 21/09/2006 tarihli kararına göre; “...İİK.nun 65/1.maddesinde; “borçlu kusuru olmaksızın bir mani sebebiyle müddeti içinde itiraz edememiş ise paraya çevirme muamelesi bitinceye kadar itiraz edebilir.” Aynı maddenin 2.fıkrasında ise; “ancak borçlu maninin kalktığı günden itibaren 3 gün içinde, mazeretini gösterir delillerle birlikte itiraz ve sebeplerini ve müstenidatını bildirmeye mecburdur.” yasal düzenlemesini içermektedir. Somut olayda borçlu vekili gecikmiş itiraz dilekçesinde borca itiraz nedenleri olarak hiç bir hususa yer vermemiştir. Bu durum karşısında mahkemece yukarıda açıklanan yasal düzenleme karşısında istemin reddi yerine kabulüne karar verilmesi isabetsizdir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2006-13487-k-2006-16954-t-21-09-2006/1919590/>) (Legalbank - E.T. 31/12/2023).

⁴⁶⁴ Muşul, 349; Onar, 164; Uyumaz, 86; YG 12. HD., 2013/7885 E., 2013/17760 K. sayılı ve 09/05/2013 tarihli kararına göre; “...Somut olayda, borçlunun itiraz etmesine engel olduğunu ileri sürdüğü sağlık sorunlarına ilişkin maninin kalktığı günden itibaren İİK.nun 65.maddesinde belirtilen 3 gün içerisinde mahkemeye başvurmadığı anlaşılmaktadır. O halde mahkemece borçlunun gecikmiş itirazının süre aşımı nedeniyle reddi gerekirken, esasının incelenerek yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-daire-si-e-2013-7885-k-2013-17760-t-9-5-2013>) (Lexpera - E.T. 28/12/2023).

⁴⁶⁵ Kuru ve Aydın, 109; Olgaç, *İcra*, 478; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 209; Uyar, *Şerh*, 691; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 106; Muşul, 351; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 107; Ulukapı, “Gecikmiş İtiraz”, 326; Uyumaz, 99.

belirtilmelidir⁴⁶⁶. Ancak borçlunun üç gün içinde masraflarını ödeyerek, başka bir yer icra mahkemesi aracılığıyla da gecikmiş itirazını ileri sürebilmesi gerektiği kabul edilmektedir⁴⁶⁷.

Gecikmiş itiraz sebebiyle yapılan başvuru neticesinde ilamsız tahliye takibi kendiliğinden durmamakta⁴⁶⁸, İİK m. 65/3 uyarınca, icra mahkemesi, gecikmeye dair mazeretin mahiyetine ve somut olayın özelliğine göre ilamsız tahliye takibinin durup durmayacağına karar vermektedir. İcra mahkemesi, yaptığı inceleme sonucunda, borçlunun itirazını süresinde ileri sürememesinin kendi kusurundan kaynaklanmadığı kanaatine varması halinde mazeretin kabulüne karar vermekte ve bu kararla birlikte İİK m. 65/4 gereği, ilamsız tahliye takibi durmaktadır⁴⁶⁹. İcra mahkemesinin bu kararı mazeretin kabulünden ibaret olup, itirazın esasına ilişkin bir hüküm teşkil etmez⁴⁷⁰.

İİK m. 65/4'e göre bu halde, alacaklı olan kiraya veren, aynı celsede itirazın kaldırılmasına ve kiralanan taşınmazın tahliyesine yönelik talebini sözlü olarak ileri sürebilmektedir. İcra mahkemesi bunun üzerine, tahkikata devam ederek alacaklının talebi hakkında karar verecektir. Söz konusu madde ile alacaklıya, aynı celsede itirazın kaldırılması talebini ileri sürebilme imkânı verilmesi, borçlunun ileri sürdüğü gecikmiş itirazın kaldırılması adına pratik ve kolay bir usûl olarak değerlendirilmektedir⁴⁷¹.

c. İtiraz Türleri

⁴⁶⁶ Kuru, 243; Keleş, 295; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 207; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 106; Karlı, *İcra*, 482; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 106; Ulukapı, “Gecikmiş İtiraz”, 321; Ercan, 191; Uyumaz, 70.

⁴⁶⁷ Ulukapı, “Gecikmiş İtiraz”, 321.

⁴⁶⁸ Kuru ve Aydın, 109; Olgaç, *İcra*, 479; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 100; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 208; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 85; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 106; Muşul, 350; Karlı, *İcra*, 484; Atalı ve Ermenek, 77; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 107; Ulukapı, “Gecikmiş İtiraz”, 325; Uyumaz, 97; Ercan, 192.

⁴⁶⁹ Berkin, 418; Belgesay, 134; Postacioğlu ve Altay, *İcra*, 216; Kuru, 244; Olgaç, *İcra*, 479; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 100; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 208; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 85; Uyar, *Şerh*, 692; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 106; Muşul, 351; Ercan, 192; Uyumaz, 106.

⁴⁷⁰ Uyumaz, 101.

⁴⁷¹ Kuru ve Aydın, 110; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 101; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 209; Uyar, *Şerh*, 692; Karlı, *İcra*, 485; Ulukapı, “Gecikmiş İtiraz”, 328.

Ödeme emrine itiraz iki şekilde karşımıza çıkmaktadır⁴⁷². Kiracı olan borçlunun ileri sürmek istediği itiraz ya kira sözleşmesine ilişkin olmakta ya da kira sözleşmesi dışında diğer bir sebebe dayanmaktadır⁴⁷³.

(1) Kira Sözleşmesine İtiraz

Kira sözleşmesine itirazın bulunduğu hallerde borçlu, alacaklının iddia ettiği kira sözleşmesinin var olmadığını ileri sürmektedir⁴⁷⁴. Bu noktada var olduğu iddia edilen sözlü bir kira sözleşmesiye, borçlunun böyle bir sözleşmenin varlığını inkâr etmesi, kira sözleşmesine itiraz olarak değerlendirilmektedir⁴⁷⁵. Öte yandan dayanak gösterilen yazılı bir kira sözleşmesiye, borçlunun sözleşmede kendisine isnat edilen imzayı inkâr etmesi, kira sözleşmesine itiraz olarak kabul edilmektedir⁴⁷⁶. Bu noktada borçlunun, imzayı inkâr etmek yerine, sözleşmenin varlığını inkâr etmesinin, geçerli bir itiraz olarak kabul edilemeyeceği belirtilmelidir⁴⁷⁷.

İİK m. 269/2’de, borçlunun itirazında, kira sözleşmesini ve varsa bu sözleşmedeki imzasını açık ve kesin olarak reddettiğini belirtmediği halde, kira sözleşmesini kabul etmiş sayılacağı düzenlenmiştir. Buna göre söz konusu maddeden, kira sözleşmesine itiraz etmek isteyen borçlunun, “Alacaklı olduğunu iddia eden kişi ile aramızda herhangi bir kira sözleşmesi yoktur.” veya “Alacaklı olduğunu iddia eden kişinin ileri sürdüğü kira sözleşmesi üzerinde yer alan imza tarafıma ait değildir.” şeklinde, itirazında açık ve kesin bir beyan bulunması gerektiği anlaşılmaktadır⁴⁷⁸. Dolayısıyla borçlunun itirazından, kira sözleşmesine ve varsa sözleşmedeki imzaya itiraz ettiği açıkça anlaşılamıyorsa, bu itirazı, kira sözleşmesine itiraz olarak kabul etmek mümkün

⁴⁷² Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 754; Kuru, 837; Keleş, 295.

⁴⁷³ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 754; Kuru, 837; Üstündağ, 406; Onar, 219; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 256; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 470; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 364; Karşı, *İcra*, 741; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 384; Tercan, 123; Ural Çınar, 341; Uyar, *İİK Şerhi*, 17536.

⁴⁷⁴ Kuru, 837; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 256; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 470; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 384; Ural Çınar, 341; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 251.

⁴⁷⁵ Gürdoğan, 148; Kuru, 837; Üstündağ, 406; Keleş, 297.

⁴⁷⁶ Gürdoğan, 148; Kuru, 837; Üstündağ, 406; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 253.

⁴⁷⁷ Keleş, 297.

⁴⁷⁸ Kuru, 837; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 745; Olgaç, *İcra*, 442; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 470; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 364; Karşı, *İcra*, 741; Tercan, 123; Uyar, *İİK Şerhi*, 17537.

olmayacaktır⁴⁷⁹. Bununla birlikte borçlunun kira sözleşmesini kabul ettiği varsayılacaktır.

Yargıtay da İİK 269/2 hükmünü katı bir şekilde uygulamakta ve önüne gelen dosyalarda, borçlunun itirazında, kira sözleşmesine ve varsa sözleşmedeki imzaya itiraz ettiğine dair açık ve kesin bir beyan yer almıyorsa, borçlunun kira sözleşmesini kabul ettiğine karar vermektedir⁴⁸⁰. Örneğin, borçlunun itirazında, kiralanda kiracı olmadığını ve kira borcu bulunmadığını ileri sürdüğü bir olayda, borçlunun kira sözleşmesindeki imzaya açık ve kesin bir şekilde itiraz etmemesi sebebiyle, sözleşmeyi kabul ettiğine hükmetmiştir⁴⁸¹. Bunun yanı sıra borçlunun itirazında, kira sözleşmesinin sahte olduğunu ileri sürdüğü bir diğer olayda, kira sözleşmesindeki imzanın borçlu tarafından açıkça inkâr edilmemesi sebebiyle, borçlunun kira sözleşmesini kabul ettiği varsayılarak dosyanın esasının incelenmesi gerektiğine karar vermiştir⁴⁸². Keza borçlunun itirazında, boş olarak imzaladığı belgenin iradesi hilafına doldurulduğunu, alacaklı ile arasında kira ilişkisi olmadığını ve borcu bulunmadığını ileri sürdüğü bir olayda da yine borçlunun kira sözleşmesinde yer alan imzayı açık ve kesin bir şekilde inkâr etmemesi sebebiyle, kira sözleşmesini kabul etmiş varsayılarak karar verilmesi gerektiğine hükmetmiştir⁴⁸³.

(2) Kira Sözleşmesi Dışındaki Diğer İtirazlar

⁴⁷⁹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 211; Kuru, 837; Muşul, 345.

⁴⁸⁰ YHGK, 2017/2836 E., 2021/436 K. sayılı ve 06/04/2021 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426e9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-hgk-e-2017-2836-k-2021-436-t-06-04-2021/4165223/>) (Legalbank - E.T. 28/11/2023).

⁴⁸¹ YG 6. HD., 2007/1712 E., 2007/3523 K. sayılı ve 29/03/2007 tarihli kararına göre; “...örnek:1 ödeme emrine karşı borçlu kiralanda kiracı olmadığını ve kira borcu bulunmadığını ileri sürerek itirazda bulunmuştur. Davalı takibe dayanak yapılan kira sözleşmesindeki imzasını açık ve kesin olarak inkâr etmediğinden İİK.nun 269/2. maddesi uyarınca sözleşmeyi kabul etmiş sayılır...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-1712-k-2007-3523-t-29-03-2007>) (Lexpera - E.T. 27/11/2023);

⁴⁸² YG 6. HD., 2007/12679 E., 2007/1350 K. sayılı ve 15/02/2007 tarihli kararına göre; “...Borçlu davalının, kira sözleşmesinin sahte olduğu yolunda itirazda bulunması imzanın inkâr edildiği şeklinde kabul edilemez. İİK.nun 269/2. maddesine göre imzanın borçlu tarafından açıkça inkâr edilmiş olması gerekir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-12679-k-2007-1350-t-15-02-2007>) (Lexpera - E.T. 27/11/2023);

⁴⁸³ YG 6. HD., 2007/12680 E., 2007/1351 K. sayılı ve 15/02/2007 tarihli kararına göre; “...Borçlu itirazında sözleşmedeki imzayı inkâr etmemiş, boş olarak imzaladığı belgenin iradesi hilafına doldurulduğunu, taraflar arasında kiracı kiralayan ilişkisi olmadığını, ayrıca borcunda bulunmadığını bildirmiştir. Borçlu açıkça imzaya karşı çıkmayıp imzasını inkâr etmediğinden...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-12680-k-2007-1351-t-15-02-2007>) (Lexpera - E.T. 27/11/2023).

Kiracının kira sözleşmesini kabul etmesine rağmen; ödeme emrine itirazında, kira borcunu veya yan giderleri ödemediği, kiranın daha az olduğu, kira borcunun muaccel olmadığı, kira borcunun zamanaşımına uğradığı, kira borcunun takas ile son bulduğu, kira borcunun erteleme veya süre verme nedenleriyle istenemeyeceği, kiralanan taşınmazın kendisine teslim edilmediği yahut kiralanan taşınmazı tahliye ettiği vb. şeklinde ileri sürdüğü itirazlar, kira sözleşmesi dışındaki diğer itirazlar olarak kabul edilmektedir⁴⁸⁴. Bunların yanı sıra borçlunun icra dairesinin yetkisine itiraz etmesi de, kira sözleşmesi dışındaki diğer itirazlar arasında değerlendirilmektedir⁴⁸⁵. Kısacası, kira sözleşmesinin varlığı dışındaki tüm itirazlar bu kategoride değerlendirilmektir⁴⁸⁶.

Borçlu olan kiracının, itirazında kira sözleşmesi dışında diğer bir itiraz sebebi bildirmesinin, İİK m. 269/2 gereği, kira sözleşmesini kabul ettiği anlamına geleceği belirtilmelidir⁴⁸⁷. Zira borçlu itirazında, kira sözleşmesine ve sözleşmede yer alan imzaya açık ve kesin bir şekilde itiraz etmediğinden, kira sözleşmesini kabul ettiği varsayılacaktır.

d. İtirazın Hukuki Sonuçları

İİK'nın 269/3'üncü ve İİK 269/d maddesinin atfıyla, 66'ncı maddeleri gereği, borçlu olan kiracının ödeme emrine süresi içinde itiraz ettiği hallerde, söz konusu itiraz, ilamsız tahliye takibini durdurmaktadır. Bu noktada borçlunun ileri sürdüğü itiraz türü, kira sözleşmesine itiraz olabileceği gibi, kira sözleşmesi dışında diğer bir itiraz da olabilmekte olup her iki durumda da ilamsız tahliye takibi durmaktadır⁴⁸⁸. Kira sözleşmesine itiraz veya kira sözleşmesi dışında diğer bir itiraz neticesinde alacaklı olan kiraya verenin, duran ilamsız tahliye takibine devam edebilmesi için, icra

⁴⁸⁴ Üstündağ, 411; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 757; Kuru, 838; Onar, 220; Olgaç, *Tahliye*, 16; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 256; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 471; Karanlı, *İcra*, 741; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 386; Tercan, 124; Muşul, 1371; Ural Çınar, 343; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 75.

⁴⁸⁵ Kuru, 838; Atalı ve Ermenek, 225; Keleş, 303.

⁴⁸⁶ Atalı ve Ermenek, 225.

⁴⁸⁷ Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 365; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 256; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 254.

⁴⁸⁸ Üstündağ, 411; Kuru ve Aydın, 277; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 471; Atalı ve Ermenek, 225; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 386; Muşul, 1371; Keleş, 333.

mahkemesinden itirazın kaldırılmasını ve kiralanan taşınmazın tahliye edilmesini talep etmesi gerekmektedir⁴⁸⁹.

Diğer yandan, borçlu olan kiracının ödeme emrine kısmî itirazının bulunduğu hallerde, İİK'nın 269/3'üncü ve 269/d maddesinin uygulanması gereken maddeler arasında gösterdiği 66'ncı maddeleri gereği, kısmî itirazda belirtilen, itiraz edilen kira borcu miktarı açısından da ilamsız tahliye takibinin durduğu ifade edilmelidir⁴⁹⁰. Bu durumda alacaklı olan kiraya verenin, takibe devam edebilmek için, ilamsız tahliye takibinin durduğu söz konusu kira borcu miktarı için icra mahkemesinden itirazın kaldırılmasını ve tahliye talep etmesi gerekmektedir⁴⁹¹.

Borçlu esasen itirazında sebep göstermek durumunda değildir⁴⁹². Diğer bir deyişle borçlu herhangi bir sebep belirtmeden yalnızca itiraz ettiğini bildirirse dahi bu geçerli bir itiraz olarak kabul edilmekte ve ilamsız tahliye takibi durmaktadır⁴⁹³. Ancak bununla birlikte, borçlu olan kiracı, ödeme emrine itirazında sebep bildirmiş ise itirazın kaldırılması aşamasında, itirazında ileri sürdüğü bu sebeplerle bağlı olmaktadır⁴⁹⁴. Zira İİK'nın 269/d maddesinin uygulanması gereken maddeler arasında gösterdiği 63'üncü maddesi gereği borçlu, itirazın kaldırılması safhasında, ödeme emrine itirazında ileri

⁴⁸⁹ Üstündağ, 411; Kuru, 839; Olgaç, *Tahliye*, 11; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 471; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 352; Atalı ve Ermenek, 225; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 386; Karşı, *İcra*, 743; Ural Çınar, 341; Duran, "Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması", 255; Uyar, "Temerrüt Nedeniyle Tahliye", 91; Keleş, 333; Kiraz, 67; Tunaboşlu, 1452.

⁴⁹⁰ Kuru, 839; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 101; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 202; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 105; Ulukapı, *İcra*, 108; Muşul, 343; Atalı ve Ermenek, 86; Tercan, 51.

⁴⁹¹ Kuru, 839; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 101.

⁴⁹² Berkin, 407; Gürdoğan, 35; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 384; Kuru ve Aydın, 103; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 197; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 83; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 102; Ulukapı, *İcra*, 105; Muşul, 343; Atalı ve Ermenek, 84; Tercan, 51; Keleş, 287; Ercan, 193.

⁴⁹³ Üstündağ, 123; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 193; Kuru ve Aydın, 103; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 197; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 84; Ulukapı, *İcra*, 105; Muşul, 343; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 105; Tercan, 51; Keleş, 287; YHGK., 2008/551 E., 2008/562 K. sayılı ve 24/09/2008 tarihli kararına göre; "...Davacı alacaklı icra talebinde kira bedelini aylık 240 YTL göstermek suretiyle ödeme emri düzenlettirmiş,davalı borçlu ise ödeme emrine itiraz ederken açıkça aylık kira bedelinin miktarına itiraz etmemiş,borcun tamamına yönelik itirazda bulunmuştur.Sonradan aylık kira bedelinin 110 YTL olduğunu bildirmesi İİK'nun 63.md.si karşısında hüküm ifade etmez..." (https://29b13951316a490bc215ebb98f180_002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2008-6-551-k-2008-562-t-24-09-200_8) (Lexpera - E.T. 12/03/2024).

⁴⁹⁴ Berkin, 407; Gürdoğan, 36; Kuru, 837; Olgaç, *Tahliye*, 11; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 470; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 364; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 116; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 351; Ulukapı, *İcra*, 227; Karşı, *İcra*, 741; Atalı ve Ermenek, 85; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 105; Tercan, 51; Uyar, "Temerrüt Nedeniyle Tahliye", 96; Tikveş, 97; Ercan, 193; Kiraz, 294.

sürdüğü itiraz sebeplerini değiştirememekte ve genişletememektedir⁴⁹⁵. Şu kadar ki, kira sözleşmesinden anlaşılan itiraz sebepleri, bundan müstesnadır. Buna göre her ne kadar borçlu, ödeme emrine itirazında ileri sürmemiş olsa da, alacaklı olan kiraya verenin sunduğu kira sözleşmesinin metninden anlaşılan, kira borcunun zamanaşımına uğradığı⁴⁹⁶ veya kira borcunun henüz muaccel olmadığı şeklindeki itiraz sebeplerini itirazın kaldırılması aşamasında ileri sürülebilmektedir⁴⁹⁷. Öte yandan, ödeme emrine itirazda ileri sürülmeyen, örneğin kira sözleşmesine dair imza inkârı, ödeme itirazı yahut takas itirazı kira sözleşmesinin metninden anlaşılamayacağından, itirazın kaldırılması safhasında ileri sürülemeyecektir⁴⁹⁸.

Borçlu olan kiracının senet metninden anlaşılan itiraz sebeplerini ileri sürebilmesi için, ödeme emrine itirazında kira sözleşmesine itiraz etmemesi gerektiği belirtilmelidir⁴⁹⁹. Zira kira sözleşmesine itiraz eden borçlunun sonradan kira sözleşmesinden anlaşılan bir itiraz sebebini ileri sürmesi düşünülemez⁵⁰⁰. Dolayısıyla ancak kira sözleşmesi dışında diğer bir itiraz sebebi ileri süren borçlu, icra mahkemesinde kira sözleşmesinden anlaşılan bir itirazını ileri sürebilecektir. Söz gelimi ödeme emrine itirazında kira borcunu ödediğini ileri süren kiracı, kira sözleşmesini kabul etmiş olacağından,

⁴⁹⁵ YG 6. HD., 2007/1302 E., 2007/1717 K. sayılı ve 22/02/2007 tarihli kararına göre; “...Ödeme emrinin tebliği üzerine davalı yasal sürede yapmış olduğu itirazında aylık kira miktarına karşı koymamış muacceliyetin gerçekleşmediğini, eksik ödeme bulunmadığını bildirmiştir. İcra mahkemesine verdiği cevap dilekçesinde ise kiralanan bir takım tamir ve tadilat yaptığını, yapılan masrafların kiradan düşülmek suretiyle ödemede bulunduğunu ileri sürmüştür. İİK'nun 63.maddesi uyarınca borçlu itirazında bildirdiği itiraz sebeplerini değiştiremez ve genişletemez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-1302-k-2007-1717-t-22-02-2007>) (Lexpera - E.T. 03/01/2024).

⁴⁹⁶ YG 12. HD., 2014/4042 E., 2014/6252 K. sayılı ve 05/03/2014 tarihli kararına göre; “...İİK'nun 63. maddesi gereğince borçlu itirazın kaldırılması duruşmasında alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılan itiraz sebeplerini ileri sürebilir. Zamanaşımı def'i senet metninden anlaşılan itiraz sebepleri arasındadır. Somut olayda borçlunun yargılama sırasında mahkemeye sunduğu cevap dilekçesinde senetlerin zamanaşımına uğradığını ileri sürdüğü görülmüştür. Bu durumda mahkemece borçlunun zamanaşımı itirazı değerlendirilerek oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsiz olup mahkeme kararının bu nedenle bozulması gerekirken...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-daire-si-e-2014-4042-k-2014-6252-t-5-3-2014>) (Lexpera - E.T. 28/12/2023); Zamanaşımı itirazının, ödeme emrine itiraz ile ileri sürülmedikçe icra mahkemesinde ileri sürülemeyeceğine ilişkin karşıt görüş için bkz. Tikveş, 97.

⁴⁹⁷ Berkin, 430; Gürdoğan, 36; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 258; Kuru ve Aydın, 104; Olgaç, *İcra*, 469; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 198; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 84; Uyar, *Şerh*, 684; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 109; Muşul, 345; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 123; Tercan, 61; Varol, 454; Kiraz, 295.

⁴⁹⁸ Gürdoğan, 36; Üstündağ, 406; Kuru ve Aydın, 104; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 198; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 84; Uyar, *Şerh*, 660; Kiraz, 296.

⁴⁹⁹ Keleş, 338.

⁵⁰⁰ Keleş, 338.

kiracının icra mahkemesinde, kira alacağının zamanaşımına uğradığı şeklinde kira sözleşmesinden anlaşılan bir itiraz ileri sürmesi mümkündür⁵⁰¹.

Değnilmesi gereken bir diğer husus, borçlu olan kiracının ödeme emrine itirazından, kayıtsız ve şartsız olmak koşuluyla vazgeçebilmesi, itirazını geri alabilmesinin her zaman mümkün olduğudur⁵⁰². Bu halde itirazın hükmü kalmadığından, ödeme süresinin bitimi sonrasında ilamsız tahliye takibine devam edilebilmektedir⁵⁰³. Öte yandan kayıt şart içeren bir vazgeçmenin, geçerli bir vazgeçme kabul edilmeyeceği ve dikkate alınmayacağı belirtilmelidir⁵⁰⁴. Ödeme emrine itiraz için bahsi geçen, itirazın herhangi bir icra dairesinde ileri sürülebilmesi, yazılı veya sözlü olarak yapılabilmesi gibi özellikler itirazın geri alınması açısından da geçerlidir⁵⁰⁵. Borçlunun ödeme emrine itirazı sonrasında, kira borcunu icra dairesinin banka hesabına ödemesi zımnî vazgeçme olarak nitelendirilmektedir⁵⁰⁶. İtirazın geri alınması, yalnızca o takip bakımından hüküm sonuç doğurmakta olup, maddi hukuk bakımından borcun ikrar edildiği ve genel mahkemede yargılamaya konu edilmeyeceği anlamına gelmemektedir⁵⁰⁷.

2. İtirazın Kaldırılması

a. Genel Olarak

İtirazın kaldırılması yolu, esasında bir dava olmayıp, borçlunun ileri sürdüğü itirazı hükümden düşürmeye ve takibin devamına yarayan takip hukukuna özgü bir yol olarak karşımıza çıkmaktadır⁵⁰⁸. İcra mahkemesinde itirazın kaldırılmasına ilişkin yargılama

⁵⁰¹ Keleş, 338.

⁵⁰² Berkin, 409; Üstündağ, 123; Kuru, 237; Olgaç, *İcra*, 442; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 99; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 204; Uyar, *Şerh*, 661; Muşul, 347; Keleş, 291; Ercan, 190.

⁵⁰³ Berkin, 409; Kuru, 237; Olgaç, *İcra*, 489; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 204; Barçın Özkan Kıldıl, “Genel Haciz Yoluyla Takipte Ödeme Emrine İtirazın Geri Alınması,” *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 29/4 (2021): 3145.

⁵⁰⁴ Kuru, 237; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 204; Keleş, 291.

⁵⁰⁵ Özkan *İ* 3134.

⁵⁰⁶ Kuru, 238; Uyar, *Şerh*, 661; Özkan Kıldıl, 3139; Keleş, 291.

⁵⁰⁷ Özkan Kıldıl, 3142.

⁵⁰⁸ Kuru ve Aydın, 118; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 109; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 231; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 102; Ulukapı, *İcra*, 116; Atalı ve Ermenek, 88; Tercan, 58; Mehmet Kamil Yıldırım ve Ozan Tok, “İtirazın Kaldırılması Yargılamasında Delil Başlangıcının Delil Değeri,” *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22/1 (2016): 245; Ercan, 213; İtirazın kaldırılmasının dava olduğuna ilişkin karşıt görüş için bkz. Karşı, *İcra*, 202.

genel hükümlere göre yapılmadığından sonuçları sadece takip hukuku bakımından doğmaktadır⁵⁰⁹. Bu sebeple itirazın kaldırılması yargılaması sonucunda varılan hüküm, maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmemekte olup, yalnızca ilamsız tahliye takibi bakımından kesin hüküm teşkil etmektedir⁵¹⁰. İcra mahkemesi kararları maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmediğinden, aynı sebeplerle aynı alacağa dayalı olarak genel mahkemede dava açılabilmesi mümkündür⁵¹¹.

İtirazın kaldırılması yolunda, alacaklı olan kiraya veren, borçlu olan kiracının itirazına karşılık, alacağın varlığını ve talep edilebilir olduğunu ispatlamakla yükümlüdür⁵¹². Dolayısıyla itirazın kaldırılmasına ilişkin yargılamada ispat yükü ilk önce alacaklı olan kiraya veren üzerindedir⁵¹³. Alacaklı olan kiraya verenin, ilamsız tahliye takibi kapsamında talep ettiği kira alacağının miktarını, itirazın kaldırılması yolu kapsamında icra mahkemesinde arttırması mümkün değildir⁵¹⁴. Alacaklı arttırmak istediği kısmı, ancak ayrı bir takip kapsamında talep edebilmektedir⁵¹⁵.

Değinilmesi gereken diğer bir husus, ilamsız tahliye takibine itiraz eden borçluya karşı, alacaklı olan kiraya verenin, mutlaka icra mahkemesinden itirazın kaldırılması ve tahliye talep etmek zorunda olmaması, dilerse HMK m. 4/a uyarınca, sulh hukuk mahkemesinden kira borcunun süresinde ödenmemesi sebebiyle kira alacağını ve kiralandan taşınmazın tahliyesini talep edebilmesidir⁵¹⁶. Böyle bir durumda İİK m. 269/b-4 gereği, ilamsız tahliye takibi kapsamında gönderilen ödeme emri, sulh hukuk mahkemesinde açılan söz konusu davada, TBK m. 315’de yer alan ihtar yerine geçmektedir. Bunun sebebi, ilamsız tahliye takibine ilişkin ödeme emrinde yer alan

⁵⁰⁹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 241; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 109; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 108; Yıldırım ve Tok, 246; Ercan, 213; Kiraz, 322.

⁵¹⁰ Berkin, 445; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 241; Kuru ve Aydın, 127; Onar, 171; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 117; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 231; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 108; Muşul, 375; Karşı, *İcra*, 241; Atalı ve Ermenek, 88; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 119; Tercan, 58; Yıldırım ve Tok, 246; Varol, 436; Ercan, 213; Kiraz, 322; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 414.

⁵¹¹ Berkin, 445; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 241; Onar, 168; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 255; Karşı, *İcra*, 241; Tercan, 63; Yıldırım ve Tok, 246; Keleş, 393; Ercan, 223; Kiraz, 322; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 414; YİBHKG., 2017/7 E., 2019/2 K. sayılı ve 22/03/2019 tarihli karar (https://29b13951316a4_90bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/e-2017-7-k-2019-2-t-22-3-2019) (Lexpera - 30/12/2023).

⁵¹² Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 102.

⁵¹³ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 116; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 253; Muşul, 359; Karşı, *İcra*, 237; Atalı ve Ermenek, 91; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 124; Kiraz, 286.

⁵¹⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 102.

⁵¹⁵ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 102.

⁵¹⁶ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 747; Kuru, 840; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 398.

tahliye ihtarının aynı zamanda özel hukuka ilişkin irade beyanı karakteri taşıması olarak açıklanmakta olup, ilamsız tahliye takibi, itiraz neticesinde başarısızlığa uğramış olsa dahi söz konusu ihtarın geçerliliğini koruduğu kabul edilmektedir⁵¹⁷.

Bunun yanı sıra, ilamsız tahliye takibi kapsamında gönderilen ödeme emrinin, İİK m. 269/b-4 gereği, sulh hukuk mahkemesinde açılan alacak ve tahliye davası kapsamında, TBK m. 315 anlamında ihtar yerine sayılabilmesi için, alacaklı olan kiraya verenin söz konusu davayı, ödeme emrinde yer alan ödeme süresi sona erdikten sonra açması gerekmektedir.

Ancak bunlarla birlikte, itirazın kaldırılması yoluna başvuru, uzun olan dava yoluna başvurmaya nazaran daha kısa, daha az külfetli ve daha pratik bir seçenek olduğundan⁵¹⁸ daha sık tercih edilmektedir⁵¹⁹.

b. İtirazın Kaldırılması ve Kiralanan Taşınmazın Tahliyesi Talebi

(1) İtirazın Kaldırılması Talebi

İİK m. 269/3'te bu yönde bir düzenleme olmaması sebebiyle ödeme emrine itiraz neticesinde, alacaklı olan kiraya verenin, itirazın kaldırılması ve tahliye taleplerini birlikte ileri sürme zorunluluğu bulunmamakta; alacaklı, tahliye talep etmeksizin yalnızca itirazın kaldırılmasını talep edebilmektedir⁵²⁰. Böyle bir durumda alacaklının amacı, duran takibe devam ederek borçlu olan kiracının mallarının haczini sağlamak ve kira alacağını bir an evvel tahsil etmektir.

Ödeme emrine itiraz üzerine, alacaklı olan kiraya verenin, icra mahkemesinden itirazın kaldırılmasını talep etmesi için, ödeme süresi vb. herhangi bir sürenin dolmasını

⁵¹⁷ Üstündağ, 408; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 263.

⁵¹⁸ Üstündağ, 137; Kuru ve Aydın, 117; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 110; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 230; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 90; Karşı, İcra, 201; Varol, 462.

⁵¹⁹ Ercan, 213.

⁵²⁰ Kuru, 840; Karşı, İcra, 742; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 260; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 388; Keleş, 340; YG 6. HD., 2015/4615 E., 2015/6703 K. sayılı ve 01/07/2015 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/vargitay/6-hukuk-dairesi-e-2015-4615-k-2015-6703-t-01-07-2015>) (Lexpera - E.T. 12/12/2023).

beklemesi gerekmekte, ödeme emrine itiraz sonrasında hemen itirazın kaldırılması talebi ile icra mahkemesine başvurabilmektedir⁵²¹.

Alacaklı olan kiraya verenin, icra mahkemesine başvurusunda itirazın kaldırılması talebini açıkça belirtmesi uygun olacaktır⁵²². Ancak söz konusu talep açıkça belirtilmese bile, alacaklının bu anlama gelen; itirazın isabetsiz olduğuna yönelik beyanı, ilamsız tahliye takibine devam etmek istediğine ya da kira alacağını tahsil etmek istediğine ilişkin beyanları, itirazın kaldırılması talebi olarak kabul edilmektedir⁵²³.

Alacaklının, icra mahkemesinden yalnızca itirazın kaldırılmasını talep edip kiralanan taşınmazın tahliyesini talep etmediği durumlarda, icra mahkemesinin tahliye kararı vermesi olanaksız olup böyle bir durumda mahkeme, şartlar sağlıyorsa yalnızca itirazın kaldırılmasına karar verebilmektedir⁵²⁴. Böyle bir kararın verilmesi halinde alacaklı da

⁵²¹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 754; Kuru, 840; Olgaç, *Tahliye*, 12; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 388; Keleş, 341; YG 6. HD., 2008/4044 E., 2008/5037 K. sayılı ve 21/04/2008 tarihli kararına göre; “...Ödeme emri 16.8.2007 tarihinde davalıya tebliğ edilmesi üzerine davalı süresinde 21.8.2007 tarihinde ödeme emrine itiraz etmiştir.Ödeme emrine itiraz edildikten sonra alacak davası açmak için ödeme süresini beklemeye gerek yoktur.Ödeme emrine itiraz edildiği tarihten itibaren alacağın tahsili için itirazın kaldırılması davası açılabilir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2008-4044-k-2008-5037-t-21-04-2008>) (Lexpera - 01/12/2023); YG 6. HD., 2007/11662 E., 2007/139 K. sayılı ve 22/01/2007 tarihli kararına göre; “...Ödeme emri davalıya 12.06.2006 tarihinde tebliğ edilmiş, davalı borçlu, yasal süresi içerisinde kira borcu bulunmadığından söz ederek takibe itiraz etmiştir. Mahkemece, dava otuz günlük ödeme süresi dolmadan açıldığından söz edilerek reddedilmiştir. Alacağa ilişkin itirazın kaldırılması davasının açılmasında, otuz günlük sürenin beklenilmesi zorunluluğu bulunmadığından, davanın açılmasında bir usulsüzlük bulunmamaktadır...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-11662-k-2007-139-t-22-01-2007>) (Lexpera - E.T. 01/12/2023);

⁵²² Kuru, 840; Keleş, 346.

⁵²³ Kuru, 840; Kiraz, 244; YG 6. HD., 2007/13299 E., 2007/1535 K. sayılı ve 19/02/2007 tarihli kararına göre; “...Davacı vekili, davalının itirazı nedeniyle takibin durması üzerine, dava dilekçesinde, takibin devamını istemiştir. İtiraz üzerine duran takibin devam edebilmesi, itirazın kaldırılmasına bağlıdır. Takibin devamı istemi, itirazın kaldırılması istemini de içerdiğinden iş bu davanın, açılmasında bir usulsüzlük bulunmamaktadır...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-13299-k-2007-1535-t-19-02-2007>) (Lexpera - E.T. 01/12/2023).

⁵²⁴ Kuru, 840; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 257; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 391; YG 8. HD., 2017/5702 E., 2018/11708 K. sayılı ve 26/04/2018 tarihli kararına göre; “...“Taleple bağlılık” olarak da ifade edilen bu ilke uyarınca, hâkimin tarafların talep sonucu ile bağlı olduğu açık olup, somut olay bakımından, davacı 11.12.2015 tarihinde davalı aleyhine icra takibi başlatarak 16.400,00 TL kira alacağının faiziyle tahsilini talep etmiş, davalı borçlu ödeme emrine süresinde itiraz ederek borcu bulunmadığını bildirmiştir. İtiraz üzerine İcra Hukuk Mahkemesine açılan davada davacı vekili dava dilekçesi ile sadece itirazın kaldırılmasına karar verilmesini talep etmiştir. Ancak mahkemece davacı tarafın itirazın kaldırılması istemi hakkında olumlu-olumsuz karar verilmeksizin ve tahliye istemi olmamasına rağmen talep aşılarak kiralananın tahliyesine karar verilmiştir. Bu durumda mahkemece, davacının dava dilekçesi ile talep ettiği itirazın kaldırılması talebi hakkında olumlu-olumsuz karar verilmemesi ve tahliye talep edilmediği halde kiralananın tahliyesine karar verilmesi doğru değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/8-hukuk-dairesi-e-2017-5702-k-2018-11708-t-26-4-2018>) (Lexpera - E.T. 14/12/2023).

yalnızca borçlu olan kiracının mallarının haczini talep edebilmekte, kiralanan taşınmazın tahliyesini talep edememektedir⁵²⁵.

Süresinde ödenmeyen kira borcu sebebiyle başvuru ilamsız tahliye yolu için, itirazın geçici kaldırılması müessesesi söz konusu olmadığından, başvuru ilamsız tahliye yolu, itirazın kesin kaldırılması olarak karşımıza çıkmaktadır⁵²⁶.

(2) Kiralanan Taşınmazın Tahliyesi Talebi

Ödeme emrine itiraz neticesinde, alacaklı olan kiraya veren, hemen itirazın kaldırılması talebini ileri sürebileceği gibi, otuz günlük ödeme süresinin bitiminden sonra, kiralanan taşınmazın tahliye edilmesi talebi ile birlikte itirazın kaldırılması talebini ileri sürebilmektedir⁵²⁷. Uygulamada ise genellikle, ödeme emrinde yer alan ödeme süresinin sona ermesinden sonra, itirazın kaldırılması ve tahliye taleplerinin aynı dilekçe ile birlikte ileri sürüldüğü ifade edilmektedir⁵²⁸.

Alacaklı olan kiraya veren, itirazın kaldırılmasını talep etmeden, yalnızca kiralanan taşınmazın tahliyesini talep edememektedir⁵²⁹. Buna mukabil, borçlu olan kiracının, ödeme emrine itirazını hak düşürücü süre olan yedi günden sonrasında ileri sürmesi halinde itiraz geçersiz olacağından, alacaklı olan kiraya verenin itirazın kaldırılmasını talep etmesi gerekmekte, doğrudan tahliye talebini ileri sürebilmektedir⁵³⁰.

⁵²⁵ Kuru, 840.

⁵²⁶ Postacioğlu ve Altay, *İcra*, 747; Kuru, 841; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 472; Keleş, 341.

⁵²⁷ Kuru ve Aydın, 278; Olgaç, *Tahliye*, 12; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 388; Keleş, 349.

⁵²⁸ Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 92.

⁵²⁹ YG 6. HD., 2010/10248 E., 2010/13574 K. sayılı ve 09/12/2010 tarihli kararına göre; “...Örnek 13 ödeme emri 21.5.2010 tarihinde davalı borçluya tebliğ edilmiş davalı 28.5.2010 tarihinde icra müdürlüğüne itiraz etmiş ve takip durmuştur. Davacı alacaklının 15.6.2010 tarihinde icra mahkemesinden tahliye isteminde bulunduğu görülmüştür. Bu durumda süresinde yapılan bir itiraz olduğu halde itirazın kaldırılması istenmeden tahliye davası açılmaz. Mahkemece itirazın kaldırılması istenmeden tahliye isteminde bulunulamayacağından davanın reddine karar verilmesi gerekirken...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2010-10248-k-2010-13574-t-09-12-2010-kiralananin-tahliyesi-davasi/763107/>) (Legalbank - E.T. 28/11/2023).

⁵³⁰ Keleş, 280.

Alacaklının icranın devamı ve kiralanan taşınmazın tahliyesine yönelik talebinin, itirazın kaldırılması talebini de ihtiva ettiği kabul edilmektedir⁵³¹. Bu noktada doktrinde bir görüş, alacaklı olan kiraya verenin, icra mahkemesine başvurusunda, itirazın kaldırılması veya bu anlama gelen bir talebini açıkça ileri sürmediği, yalnızca tahliye talebini ileri sürdüğü hallerde dahi, mahkemenin tahliye kararı verebilmesi için öncelikle itirazın kaldırılması hususunda inceleme yapılması gerekeceğinden, esasında tahliye talebinin itirazın kaldırılması talebini de içerdiğinin kabulü gerektiğini ifade etmektedir⁵³².

Kanaatimizce, alacaklının tahliye talebinin, itirazın kaldırılması talebini de ihtiva ettiği şeklinde geniş yorumlanması isabetli değildir. Alacaklı olan kiraya verenin itirazın kaldırılması yönünde açık bir talebi yahut bu anlama gelebilecek itirazın isabetsiz olduğu, ilamsız tahliye takibine devam etmek istediği yahut kira alacağını tahsil etmek istediğine ilişkin bir beyanı olmadığı müddetçe, icra mahkemesinin alacaklının bu yönde bir talebi varmış gibi yorumlama yapması ve itirazın kaldırılması hususunda inceleme yapması düşünülemez. Zira icra mahkemesi tarafların talebiyle bağlı olup, alacaklı tarafın ileri sürmediği itirazın kaldırılması hususunu re'sen inceleyip karara bağlayamayacaktır. Dolayısıyla yalnızca tahliye talebinin bulunduğu bir durumda, icra mahkemesinin, itirazın kaldırılması istenmeden tahliye isteminde bulunulamayacağı gerekçesiyle tahliye talebinin reddine karar vermesi gerekmektedir.

Alacaklının icra mahkemesine başvurusunda, tahliye talebini açıkça belirtmesi doğru olacaktır⁵³³. Ancak tahliye talebi açıkça belirtilmese dahi, bu anlama gelecek bir ifade kullanılması da yeterli kabul edilmektedir⁵³⁴.

---

⁵³¹ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 469; YG 6. HD., 2007/13299 E., 2007/1535 K. sayılı ve 19/02/2007 tarihli kararına göre; “...Davalı, yasal süresinde yaptığı itirazında, kira sözleşmesine karşı çıkmamış, borcu bulunmadığını, ödediğini belirtmiştir. Davacı vekili, davalının itirazı nedeniyle takibin durması üzerine, dava dilekçesinde, takibin devamını istemiştir. İtiraz üzerine duran takibin devam edebilmesi, itirazın kaldırılmasına bağlıdır. Takibin devamı istemi, itirazın kaldırılması istemini de içerdiğinden iş bu davanın, açılmasında bir usulsüzlük bulunmamaktadır...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-13299-k-2007-1535-t-19-02-2007>) (Lexpera - E.T. 03/01/2024)

⁵³² Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 391.

⁵³³ Kuru, 841; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 391.

⁵³⁴ Kuru, 841.

Alacaklı olan kiraya verenin, kiralanan taşınmazın tahliyesini talep edebilmesi için takip talebinde tahliye talebinin, ödeme emrinde ise tahliye ihtarinın bulunması gerektiğini daha önce belirtmiştik⁵³⁵.

Doktrinde bir görüş, ödeme emrine itiraz halinde, alacaklının icra mahkemesinden itirazın kaldırılması ve tahliye talep edebilmesi için otuz günlük ödeme süresinin dolmasını beklemesi gerekmediğini ifade etmektedir⁵³⁶. Zira ödeme emrine itiraz eden borçlunun, ödeme süresi içinde kira borcunu ödemesi düşük bir ihtimaldir⁵³⁷. Bu durumda, ödeme emrine itiraz üzerine alacaklı olan kiraya verenin, ödeme süresinin dolmasını beklemeden itirazın kaldırılması ve tahliye talebi ile icra mahkemesine başvurabilmesi, tahliye talebinin doğrudan reddedilmemesi, ancak icra mahkemesinin şartlar sağlanıyorsa, tahliye kararını ödeme süresi dolduktan sonra vermesi gerektiği savunulmaktadır⁵³⁸.

Kanaatimizce, bu noktada borçluya tanınan otuz günlük ödeme süresi dolmadan borçlu temerrüde düşmeyeceğinden, borçlunun kiralanan taşınmazdan tahliyesi talep edilemez⁵³⁹. Her ne kadar ödeme emrine itiraz etmiş olsa da otuz günlük ödeme süresi içinde borçlunun kira borcunu ödemesi ve temerrüde düşmekten kurtulması hala olasılık dahilindedir. Olasılığın düşük olması, böyle bir durumun yaşanmasının imkânsız olacağı anlamına gelmemektedir. İlamsız tahliye takibinin muhteviyatında, her ne kadar kiralanan taşınmazın tahliyesi talebi mevcut olsa da kira borcunun ödeme süresi içinde ödenmesi, tahliye talebini ileri sürme imkânını ortadan kaldırmaktadır. Bunun yanı sıra alacaklı olan kiraya verenin, ödeme süresinin dolmasını ve borçlu olan kiracının temerrüde düşmesini beklemeden icra mahkemesinden tahliye talep etmesi, kiracının ödeme süresi içinde kira borcunu ödemesi ihtimalinde, icra mahkemesinin gereksiz yere meşgul edilmesine ve boşuna dava masrafı ve vakit harcanmasına sebebiyet verecektir⁵⁴⁰. Dolayısıyla, henüz kira borcunu ödeyip ödemeyeceği ve dolayısıyla temerrüde düşüp düşmeyeceği hususu netleşmeden, borçlu hakkında tahliye talep

⁵³⁵ Bkz. II. İkinci Bölüm, C, 3, d; Bkz. II. İkinci Bölüm, D, 2, b, (4).

⁵³⁶ Kuru, 841.

⁵³⁷ Kuru, 841.

⁵³⁸ Kuru, 842.

⁵³⁹ Aynı yönde görüş için bkz. Üstündağ, 406; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 388; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 262; Keleş, 351.

⁵⁴⁰ Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 262.

edilmesi mümkün olmamalıdır. Böyle bir kabul, takip ekonomisi ilkesiyle bağdaşmaktadır⁵⁴¹.

Diğer yandan doktrindeki görüşün ileri sürdüğü, ödeme süresi içinde alacaklı tarafından tahliye talep edilse dahi, icra mahkemesinin bu süre içinde tahliye kararı verememesi hususu, kanaatimizce alacaklının ödeme süresi içinde icra mahkemesinden tahliye talebinde bulunabilmesini, gereksiz kılmaktadır. Zira zaten bu süre içinde icra mahkemesi tahliyeye ilişkin herhangi bir karar veremeyecektir.

Nitekim, Yargıtay da, ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren, otuz günlük ödeme süresi dolmadan, kiraya veren alacaklının, icra mahkemesine başvurup kiralanan taşınmazın tahliyesini talep edemeyeceğine; otuz günlük ödeme süresi dolmadan açılan itirazın kaldırılması ve tahliye talepli davalarda tahliye talebinin reddine, itirazın kaldırılması talebinin incelenmesine karar verilmesi gerektiğine hükmetmektedir⁵⁴².

Diğer yandan, otuz günlük ödeme süresi içinde ileri sürülen tahliye talebinin icra mahkemesince reddine yönelik karar, yalnızca ödeme süresi sona ermediğinden kiralanan taşınmazın tahliyesinin, henüz talep edilemeyeceği yönünde kesin hüküm teşkil etmekte olup; herhangi bir ödeme olmaması halinde, ödeme süresi dolduktan sonra

⁵⁴¹ Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 262.

⁵⁴² YG 6. HD. 2014/11304 E., 2014/11612 K. sayılı ve 27/10/2014 tarihli kararına göre; “...Davaya dayanak olan icra dosyasında bulunan otuz günlük ödeme süresi gösterilen örnek 13 ödeme emri davalıya 13.03.2014 tarihinde tebliğ edilmiştir. Davalının icra takibine itiraz etmesi üzerine davacı tarafından itirazın kaldırılması ve tahliye istemli dava ise 09.04.2014 tarihinde açılmıştır. İİK'nun 269/1.maddesinin göndermesi ile uygulanması gereken Borçlar Kanunu'nun 260.maddesinde (6098 Sayılı Türk Borçlar Kanun'unun 315) yer alan yasal ödeme süresi olan otuz günlük süre dolmadan icra mahkemesinden tahliye isteminde bulunulamaz. Bu nedenlerle mahkemece tahliye isteminin reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde tahliye kararı verilmesi doğru değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2014-11304-k-2014-11612-t-27-10-2014>) (Lexpera - E.T. 18/11/2023); YG 6. HD., 2009/3445 E., 2009/5074 K. sayılı ve 01/06/2009 tarihli kararına göre; “...İİK'nın 269/1. maddesinin göndermesi ile uygulanması gereken Borçlar Kanunu'nun 260. maddesi gereğince ödeme emrinin tebliğ tarihi olan 10.12.2007 tarihine nazaran ödeme emrinde tanınan yasal otuz günlük ödeme süresi geçmeden 27.12.2007 tarihinde açılan tahliye istemi süresinde olmadığından, davacı vekilinin tahliye isteminin reddine ilişkin karara yönelttiği temyiz itirazları yerinde değildir....Kira alacağına ilişkin uyumsuzluğun bu esaslar çerçevesinde kira sözleşmesinin kira bedeline ilişkin hükümleri dikkate alınarak çözümlenmesi, ödenmeyen kira parasının tespiti ile bu miktar üzerinden itirazın kaldırılmasına karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçe ile istemin reddine karar verilmesi doğru değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-daire-si-e-2009-3445-k-2009-5074-t-1-6-2009>) (Lexpera - E.T. 01/12/2023).

yeniden icra mahkemesinden kiralanan taşınmazın tahliyesinin talep edilmesine engel teşkil etmemektedir⁵⁴³.

(3) İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Talebine İlişkin Süre

Borçlu olan kiracının ödeme emrine itirazı üzerine alacaklı olan kiraya veren, İİK m. 269/3'e göre, itirazın kendisine tebliğinden itibaren altı ay içinde itirazın kaldırılmasını talep etmesi gerekmektedir. Her ne kadar söz konusu maddede, yalnızca itirazın kaldırılması talebinden bahsedilmiş olsa da ödeme süresinin sona ermesi sonrasında, itirazın kaldırılması ve kiralanan taşınmazın tahliyesine ilişkin talepler birlikte ileri sürülmekte ise altı aylık başvuru süresi, her iki talep için de geçerli olmaktadır⁵⁴⁴. Söz konusu maddede geçen altı aylık süre, hak düşürücü süre olarak karşımıza çıkmaktadır⁵⁴⁵. Borçlunun ödeme emrine itirazı hususu alacaklıya usulüne uygun şekilde tebliğ edilmeden, altı aylık hak düşürücü sürenin işlemeye başlamayacağı belirtilmelidir⁵⁴⁶.

Diğer yandan yukarıda bahsedildiği üzere, itirazın kaldırılması ve tahliye talepleri ayrı ayrı ileri sürülebilmekte olup⁵⁴⁷, bu halde İİK m. 269/3 gereği, itirazın kaldırılması talebinin, otuz günlük ödeme süresinin beklenmesine gerek olmaksızın, borçlunun

⁵⁴³ Kuru, 842; Olgaç, *Tahliye*, 12; Uyar, *İİK Şerhi*, 17748; Keleş, 216.

⁵⁴⁴ Kuru, 842; Karşlı, *İcra*, 742; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 469; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 351.

⁵⁴⁵ Kuru, 842; Karşlı, *İcra*, 742; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 110; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 231; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 101; Ulukapı, *İcra*, 117; Muşul, 353; Karşlı, *İcra*, 205; Atalı ve Ermenek, 87; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 119; Tercan, 58; Uyar, "Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi", 389; Keleş, 341.

⁵⁴⁶ Kuru, 237; Karşlı, *İcra*, 198; Keleş, 341; YG 8. HD., 2012/13525 E., 2013/1000 K. sayılı ve 31/01/2013 tarihli kararına göre; "...İİK'nun 68/1. maddesi gereğince alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren altı ay içinde itirazın kaldırılmasını istemezse, bir daha borçlu hakkında aynı alacaklı için ilamsız takip talebinde bulunamaz. Maddede sözü edilen altı aylık süre, hak düşürücü niteliktedir. Alacaklı bu süreyi geçirdikten sonra itirazın kaldırılmasını isterse, İcra Mahkemesi talebi esasa girmeden süre aşımından dolayı reddedecektir. İcra Mahkemesi altı aylık sürenin geçip geçmediğini kendiliğinden gözetmek sorundadır. Çünkü hüküm kamu düzenine ilişkindir. Bu nedenle, borçlunun itirazı alacaklıya tebliğ edilmeden anılan hak düşürücü süre başlamaz..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/8-hukuk-dairesi-e-2012-13525-k-2013-1000-t-31-1-2013>) (Lexpera - E.T. 27/12/2023); YG 12. HD., 2016/7807 E., 2016/25522 K. sayılı ve 19/12/2016 tarihli kararına göre; "...Somut olayda, itirazın, alacaklı vekiline tebliğ edildiğine dair bilgi ve belge bulunmadığı, itiraz, henüz kendisine tebliğ edilmeyen alacaklı yönünden, itirazın kaldırılması için yasada öngörülen 6 aylık süre başlamayacağından, alacaklının 16/12/2014 tarihinde itirazın kaldırılması istemi ile icra mahkemesi'ne yaptığı başvurunun yasal sürede olduğunun kabulü gerekir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2016-7807-k-2016-25522-t-19-12-2016>) (Lexpera - 28/12/2023).

⁵⁴⁷ Bkz. II. İkinci Bölüm, E, 2, b, (1).

ödeme emrine itirazının alacaklıya tebliğinden itibaren altı ay içinde ileri sürülmesi mümkündür. Ancak böyle bir durumda itirazın kaldırılması talebiyle birlikte ileri sürülemeyen tahliye talebinin hangi süre içinde ileri sürüleceğine ilişkin İİK’da açık bir düzenleme bulunmamaktadır⁵⁴⁸.

Kuru’nun da kabul ettiği Yargıtay’ın görüşüne göre, borçlu olan kiracının ödeme emrine itirazı üzerine, ödeme süresinin dolması beklenmeden direkt itirazın kaldırılması talebi ile icra mahkemesine başvuru hallerde, ödeme süresinin dolması ile tahliye talebinin ileri sürülebilir olması durumunda, itirazın kaldırılmasına ilişkin dava devam etmekte ise tahliye talebi yargılama devam ettiği sürece her zaman ileri sürülebilmektedir⁵⁴⁹. Bu durumda icra mahkemesi iki dosyayı birleştirerek karar verecektir⁵⁵⁰. Buna mukabil aynı görüş, itirazın kaldırılmasına ilişkin dava sona ermiş ve itirazın kaldırılmasına hükmedilmiş ise itirazın kaldırılması kararının kesinleşmesinden itibaren altı ay içinde, alacaklı olan kiraya verenin, icra mahkemesinden kiralanan taşınmazın tahliyesini talep etmesinin mümkün olduğunu ifade etmektedir. Bunun sebebi, İİK m. 269/a’da yer alan, borçlunun ödeme emrine itiraz etmemesi yahut ödeme süresi içinde kira borcunu ödememesi dolayısıyla takibin kesinleşmesi sonucu alacaklıya tanınan altı aylık tahliye davası açma süresinin, itirazın kaldırılması kararının kesinleşmesi sonrasında açılacak tahliye davalarında da kıyasen uygulanması gerekeceği şeklinde açıklanmaktadır.

⁵⁴⁸ Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 258; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 92; Keleş, 352.

⁵⁴⁹ Kuru, 840; YG 6. HD., 2015/4615 E., 2015/6703 K. sayılı ve 01/07/2015 tarihli kararına göre; “...Alacaklı kiraya veren, borçlunun itirazı üzerine icra mahkemesinden "tahliye" istemeden, yalnız "itirazın kaldırılmasını" isteyebilir. İcra mahkemesinin itirazın kaldırılmasına ilişkin kararından sonra alacaklı kiraya veren buna dayanarak kararın kesinleşmesinden itibaren icra mahkemesinden borçlu kiracı hakkında tahliye davası açabilir. Bunu engelleyen bir yasa hükmü bulunmamaktadır. Ancak bu gibi hallerde tahliye davasının hangi tarihten başlayarak ne kadar sürede açılması gerektiği hususu önem kazanmaktadır. Şayet itirazın kaldırılması davası devam etmekte ise tahliye davası yargılama devam ettiği sürece her zaman açılabilir. Eğer itirazın kaldırılması kararı kesinleşmiş ise bu takdirde tahliye davası itirazın kaldırılması kararının kesinleşmesinden itibaren altı ay içinde açılmalıdır. Zira İİK.nun 269/a maddesinde "takibin kesinleşmesi halinde tahliye davasının ihtar müddetinin bitim tarihini takip eden altı ay içinde açılması gerektiği" öngörülmüştür. Yasa koyucunun amacının 269/a maddesinde olduğu gibi tahliye davası için süre bakımından bir sınırlama getirmek olduğuna göre bu madde de öngörülen sürenin itirazın kaldırılması kararının kesinleşmesini müteakip açılacak tahliye davalarında da uygulanması gerekir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2015-4615-k-2015-6703-t-01-07-2015>) (Lexpera - E.T. 12/12/2023); YG 6. HD., 2006/2871 E., 2006/5225 K. sayılı ve 11/05/2006 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2006-2871-k-2006-5225-t-11-5-2006>) (Lexpera - E.T. 03/01/2024).

⁵⁵⁰ Keleş, 348.

Buna mukabil doktrinde başka bir görüş, itirazın kaldırılması ve tahliye taleplerinin ayrı ayrı ileri sürüldüğü hallerde, tahliye talebinin, itirazın kaldırılması kararının kesinleşmesinden sonraki altı ay içinde ileri sürülebileceğine ilişkin Yargıtay'ın söz konusu görüşünün, kiralanın taşınmazın daha basit ve kısa yoldan tahliyesini düzenleyen İİK'nın amacına uygun olmadığını ifade etmektedir⁵⁵¹. Zira alacaklı olan kiraya verenin, tahliye davası açmak için itirazın kaldırılmasına ilişkin başvuru sonunda verilen kararın kesinleşmesini beklemesi gerektiğine ilişkin kabul, ilamsız tahliye yolunu tercih etmesindeki, taşınmazın basit ve kısa yoldan tahliye etmeye yönelik maksadına ters düşmektedir⁵⁵². Bunun yanı sıra aynı görüş, ödeme emrine itiraz edilmemesi halinde tahliye talebinin ödeme süresinin bitimini takip eden altı ay içinde açılması gerektiği düzenleyen İİK 269/a maddesi göz önünde bulundurulduğunda, borçlu olan kiracının ödeme emrine itiraz etmesi ve itiraz etmemesi hallerinde tahliye talebinin ileri sürülmesine ilişkin süreler arasında bu denli fark olmasının kanunun sistemine aykırı olduğunu belirtmektedir⁵⁵³. Dolayısıyla itirazın kaldırılması ve tahliye taleplerinin, ikisinin de ödeme emrine itirazın alacaklıya tebliğinden itibaren altı ay içinde ileri sürülmesinin kabulünün uygun olacağını savunmaktadır⁵⁵⁴.

Biz bu ikinci görüşe katılmıyoruz. Şöyle ki, itirazın kaldırılması ve tahliye taleplerinin ayrı ayrı ileri sürüldüğü hallerde, her iki talebin ileri sürülebilme imkânının doğduğu tarihler arasındaki zaman dilimi, çok uzun bir zaman dilimi olmadığından, esasında alacaklının tahliye talebini ileri sürdüğü tarihte çok yüksek bir ihtimalle itirazın kaldırılması talebine ilişkin açılan dosya kapsamındaki incelemeler son bulmamış ve bir hüküm verilmemiş olacaktır. Kiraya verdiği taşınmazını hızlı bir şekilde, basit ve kısa yoldan tahliye etme amacıyla ilamsız tahliye takibine başvuran alacaklının, ödeme emrine itiraz sonrasında hemen itirazın kaldırılması talebini, otuz günlük ödeme süresi sonunda ise hemen tahliye talebini ileri süreceği süreceği göz önünde bulundurulursa, talepler arasında yaklaşık bir aylık süre bulunacağı açıktır. İcra mahkemesinin ise alacaklı olan kiraya verenin daha önce ileri sürdüğü itirazın kaldırılması talebini bir ay içinde incelemesi ve karara bağlaması hayatın olağan akışına göre mümkün değildir. Dolayısıyla alacaklı olan kiraya verenin açtığı itirazın kaldırılmasına ilişkin dava henüz

⁵⁵¹ Duran, "Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması", 260.

⁵⁵² Duran, "Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması", 260.

⁵⁵³ Duran, "Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması", 261.

⁵⁵⁴ Duran, "Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması", 261.

sonuçlanmamış olacağından, icra mahkemesi sonradan ileri sürülen tahliye talebine ilişkin dosyayı birleştirerek karar verecektir.

Keza alacaklı olan kiraya veren tahliye talebini ileri sürmek istediği tarihte, itirazın kaldırılmasına ilişkin talebinin karara bağlanması düşük bir ihtimal olduğundan, alacaklının, tahliye talebini ileri sürmek için, itirazın kaldırılması kararının kesinleşmesinden itibaren altı ay beklemesi de gerekmeyecektir. Bu itibarla ilamsız tahliye yolunu tercih etmedeki, kiralanan taşınmazını daha basit ve kısa yoldan tahliye etmeye yönelik amacına ters düşmeyecektir.

Diğer yandan ikinci görüşün itirazın kaldırılması ve tahliye taleplerinin, ikisinin de ödeme emrine itirazın alacaklıya tebliğinden itibaren altı ay içinde ileri sürülmesine ilişkin kabulü, alacaklının otuz günlük ödeme süresi içinde tahliye talebinde bulunmasına imkân vermekte olup, borçlunun temerrüdü gerçekleşmediğinden böyle bir kabulün isabetsiz olduğuna yukarıda değinmiştik⁵⁵⁵. Açıklanan sebeplerle bahsi geçen ikinci görüşe katılmamız mümkün değildir.

Değnilmesi gereken bir başka husus, İİK m. 269/3'e göre itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin altı aylık hak düşürücü süre içinde ileri sürülmemesi halinde, alacaklı olan kiraya verenin, bundan sonra aynı alacaktan dolayı ilamsız icra yolu ile takip yapmasının mümkün olmayacağıdır. Altı aylık süre içinde itirazın kaldırılması ve tahliye talebiyle icra mahkemesine başvurmayan alacaklının, aynı alacak için yeni bir icra takibi başlatması halinde icra dairesi, söz konusu talebi reddetmelidir⁵⁵⁶. Aksi halde, icra dairesinin yeni başlatılan takip çerçevesinde borçlu olan kiracıya tekrar ödeme emri göndermesi şeklinde yaptığı işlem, süresiz şikayete tabi olacaktır⁵⁵⁷. Öte yandan altı aylık süre içinde itirazın kaldırılması ve tahliye talebiyle icra mahkemesine başvurmayan alacaklının genel mahkemede dava açması ve burdan aldığı ilam ile ilamlı icra yoluna başvurması mümkündür⁵⁵⁸.

⁵⁵⁵ Bkz. II. İkinci Bölüm, E, 2, b, (2).

⁵⁵⁶ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 110; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 231; Karşlı, *İcra*, 206.

⁵⁵⁷ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 110; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 231; Karşlı, *İcra*, 206.

⁵⁵⁸ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 110; Karşlı, *İcra*, 206; Keleş, 220.

Alacaklı olan kiraya veren, her ne kadar, altı aylık süresi içinde itirazın kaldırılması ve tahliye talep etmediğinden bundan sonra aynı alacaktan dolayı ilamsız icra yolu ile takip yapamayacak olsa da, takip talebinde bulunmanın maddi hukuka ilişkin sonuçlarından biri olan borca ilişkin zamanaşımının kesilmesi hususu geçerliliğini koruyacaktır⁵⁵⁹.

(4) İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Talebinin İleri Sürüleceği Yetkili İcra Mahkemesi

Alacaklının itirazın kaldırılması ve taşınmazın tahliyesi talebi için yetkili icra mahkemesi, söz konusu ilamsız tahliye takibinin başlatıldığı icra dairesinin bulunduğu yerdeki icra mahkemesidir⁵⁶⁰. Bu icra mahkemesinin yetkisi, kesin yetkidir⁵⁶¹. İcra mahkemesinin yetkisi kamu düzeninden olduğundan, ilk olarak kendisinin, yetkili olup olmadığını, diğer bir deyişle, ilamsız tahliye takibinin başlatıldığı icra dairesinin bağlı olduğu icra mahkemesine başvuru yapıp yapılmadığını incelemesi gerekmektedir⁵⁶².

İİK'nın 269/d maddesinin uygulanması gereken maddeler arasında gösterdiği 70'inci maddesinin atfı ile 18/2'nci maddesinde, itirazın kaldırılması ve tahliyeye ilişkin talebin dilekçe ile yazılı olarak yahut sözlü olarak ileri sürülebileceği düzenlenmiştir. Alacaklı olan kiraya veren itirazın kaldırılması talebini, yetkili icra mahkemesine gönderilmek üzere, başka bir yer icra mahkemesine de sunabilmektedir⁵⁶³.

Alacaklı olan kiraya verenin birden fazla olması durumunda, tahliye talep etme hakkı bölünebilir bir hak olmadığından, tahliye talebi ile icra mahkemesine tüm alacaklıların birlikte başvurması gerekmektedir⁵⁶⁴. Keza birden fazla borçlu olan kiracının

⁵⁵⁹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 110.

⁵⁶⁰ Berkin, 433; Kuru, 839; Karşı, *İcra*, 741; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 103; Ulukapı, *İcra*, 120; Karşı, *İcra*, 203; Tercan, 61; Uyar, "Temerrüt Nedeniyle Tahliye", 104; Keleş, 356; Ercan, 161; Kiraz, 239; YG 12. HD., 2000/7262 E., 2000/8622 K. sayılı ve 26/05/2000 tarihli kararına göre; "...Tahliye istemli takip Kadıköy 2. İcra Müdürlüğü'nün 1999/5314 esas sayılı dosyasıyla başlatılmış ve aynı yer icra müdürlüğünce müteakip işlemler yapılmıştır. İİK. 1. ve 4. maddeleri gereğince yapılan takip sonucu Kadıköy İcra Tetkik Merci Hakimliğinden itirazın kaldırılması ve tahliye istenilmesi gerekirken Kartal İcra Tetkik Mercinden itirazın kaldırılması ve tahliye istenmesi mümkün olmadığından merciin yetkisizlik nedeniyle istemin reddine karar vermesi gerekirken..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2000-7262-k-2000-8622-t-26-05-2000-yargitay-12-hukuk-dairesi-karari/533962/>) (Legalbank - E.T. 04/01/2024).

⁵⁶¹ Kuru ve Aydın, 124; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 103; Keleş, 202; Kiraz, 239.

⁵⁶² Karşı, *İcra*, 203; Keleş, 203; Kiraz, 240.

⁵⁶³ Kiraz, 240.

⁵⁶⁴ Uyar, "Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi", 392; YG 6. HD., 2006/2479 E., 2006/5661 K. sayılı ve 22/05/2006 tarihli kararına göre; "...Dava ve takip konusu taşınmaz, tapuda davacı K1 ile K2 adlarına 1/2'şer paylı olarak kayıtlıdır. Takip ve davanın dayanağı olan yazılı kira sözleşmesi 1.1.2001 başlangıç

mevcudiyeti halinde tahliye talebi için icra mahkemesine yapılan başvuruda tüm kiracıların gösterilmesi gerekmektedir⁵⁶⁵.

c. İtirazın Kaldırılması ve Kiralanan Taşınmazın Tahliyesi Talebinin İncelenmesi

(1) Duruşma Yapılması Hususu

İİK'nın 269/d maddesinin uygulanması gereken maddeler arasında gösterdiği 70. maddesi gereği, icra mahkemesinin, itirazın kaldırılması ve tahliye talebiyle yapılan başvuruyu, duruşmalı olarak incelemesi gerekmektedir. Yargıtay da ilamsız tahliye takibine ilişkin başvurularda, icra mahkemesinin, duruşma yapılmasına gerek olup olmadığı hususunu değerlendirmeksizin, İİK m. 70'de yer alan açık hüküm gereği, söz konusu başvuruları duruşmalı olarak inceleme zorunluluğu bulunduğu hükmetmektedir⁵⁶⁶.

İİK m. 18 uyarınca, icra mahkemesine arz edilen söz konusu başvurular, basit yargılama usulüne tabidir. Buna göre taraflar dava ve cevap dilekçesi verdikten sonra yargılama aşamasına geçilmektedir. İcra mahkemesi, tarafların ileri sürdüğü iddia ve savunmalara dayanak gösterdikleri belgelerin, İİK m. 68'de sayılan belgelerden olup olmadığına

---

tarhli ve bir yıl süreli olup dükkanın 1/2 payı "Cafe-Bar Restaurant" olarak davalıya kiralannmış ise de tahliye isteme hakkı bölünebilir haklardan olmayıp paydaş tek başına takip yapamaz ve dava açamaz..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2006-2479-k-2006-5661-t-22-05-2006>) (Lexpera - E.T. 04/01/2024).

⁵⁶⁵ Uyar, "Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi", 392.

⁵⁶⁶ YG 6. HD., 2012/3005 E., 2012/6787 K. sayılı ve 07/05/2012 tarihli kararına göre; "...aynı Kanun'un 70. maddesinde icra mahkemesinin itirazın kaldırılması hakkındaki talep üzerine iki tarafı davet ettikten sonra 18. madde hükmüne göre karar vereceği düzenlenmiştir. Öte yandan İİK'nın 269/d maddesinin uygulanması gereken maddeler arasında gösterdiği 70. maddesine göre, 18. maddede düzenlenen, aksine hüküm bulunmayan hallerde icra mahkemesi duruşma yapılmasına gerek olup olmadığını takdir eder hükmü ilamsız tahliye takibinde uygulanmamalıdır. İcra mahkemesinin duruşma yapması zorunludur..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2012-3005-k-2012-6787-t-7-5-2012>) (Lexpera - E.T. 02/12/2023); YG 6. HD., 2011/15069 E., 2012/3269 K. sayılı ve 01/03/2012 tarihli kararına göre; "...İİK'nun 269/d maddesiyle yollamasıyla uygulanması zorunlu olan İİK'nun 63, 68 ve 70. maddeleri ile İİK'nun 18. maddesindeki düzenlemelere göre itirazın kaldırılması ve tahliyeyle ilişkin talebin duruşmalı olarak incelenmesi gerekmektedir. Duruşma günü verilmeden taraflar davet edilip beyan ve delilleri toplanmadan evrak üzerinde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup karar bu nedenle bozulmalıdır..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2011-15069-k-2012-3269-t-1-3-2012>) (Lexpera - E.T. 12/12/2023).

ilişkin, basit ve sınırlı bir inceleme yapmaktadır⁵⁶⁷. Dolayısıyla icra mahkemesinde tanık, yemin, keşif deliline başvurulamamaktadır⁵⁶⁸.

İcra mahkemesinde yapılan duruşmaya, taraflardan biri (alacaklı olan kiraya veren) gelip duruşmaya devam edilmesini talep ederse, HMK m. 150 gereği, icra mahkemesi diğer tarafın (borçlu olan kiracı) yokluğunda karar vermektedir. İcra mahkemesinin duruşmalı olarak incelediği itirazın kaldırılması ve kiralanan taşınmazın tahliyesine ilişkin başvuruda, borçlu duruşmaya icabet etmese bile, mahkemenin borçlunun icra dosyasına ve icra mahkemesine sunduğu itiraz, ödeme belgesi vb. tüm evrakları dikkate alması gerekmektedir⁵⁶⁹.

Diğer yandan icra mahkemesinde yapılan duruşmaya iki taraf da gelmez yahut taraflardan biri (borçlu olan kiracı) gelip, duruşmaya devam etmeyeceğini belirtirse, HMK m. 150 gereği, dosya işlemiden kaldırılacaktır.

(2) Ön İnceleme Aşaması

İcra mahkemesinin itirazın kaldırılması ve tahliye kararı vermeden evvel, re'sen incelemekle yükümlü olduğu birtakım şekli (usule ilişkin) şartlar bulunmaktadır⁵⁷⁰. İcra mahkemesi için incelemesi icap eden söz konusu şartların öngörülme sebebi, sonu kiralanan taşınmazın tahliyesine varacak bir kararın, rastgele verilmesini önlemek olarak açıklanmaktadır⁵⁷¹. Keza Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, bir kararında, tahliye

⁵⁶⁷ Kiraz, 301.

⁵⁶⁸ Olgaç, *Tahliye*, 11; Keleş, 224; Kiraz, 301.

⁵⁶⁹ Kuru, 843.

⁵⁷⁰ Üstündağ, 409; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 749; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 253; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 108; Ulukapı, *İcra*, 120; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 272; YHGK, 1981/12-753 E., 1984/103 K. sayılı ve 15/02/1984 tarihli kararına göre; “...İİK. 269/d maddesinin yollama yaptığı İİK. nun 70. maddesi gereği mutlaka duruşma açmak zorunda olan merci, takip talepten boşaltma isteğini havi olup olmadığını, ödeme emrinin takip talepten uygun düzenlenip düzenlenmediğini, gerekli kayıt ve süreleri ihtiva edip etmediğini, otuz günlük ihtar süresinin sona erdiği tarihe kadar kira parasının ödenip ödenmediğini ve nihayet boşaltma ihtarının haklı olup olmadığı keyfiyetini re'sen incelemekle yükümlüdür...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-hgk-e-1981-12-753-k-1984-103-t-15-02-1984-yargitay-hukuk-genel-kuru-karari/494108/>) (Legalbank - E.T. 20/12/2023).

⁵⁷¹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 751.

gibi telafisi güç bir müeyyidenin yerinde kullanılmasının ve uygulanmasının zorunlu olduğunu vurgulamıştır⁵⁷².

İcra mahkemesi ilk önce, alacaklının ilamsız tahliye talebine ilişkin takip talebinin kanuna uygun olup olmadığını, diğer bir deyişle takip talebinde, tahliye talebi bulunup bulunmadığını incelemektedir⁵⁷³. Takip talebinde, tahliye talebi yer almıyorsa, icra mahkemesinin, alacaklının tahliye talebini reddedeceğinden bahsetmiştik⁵⁷⁴.

Takip talebi kanuna uygunsa, icra mahkemesi ikinci olarak, ödeme emrinin muhteviyatının kanuna uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği ve usulüne uygun tebliğ edilip edilmediği hususlarını re'sen incelemektedir⁵⁷⁵. Bu noktada bilhassa, ödeme emrinde itiraz ve ödeme sürelerinin doğru olarak belirtilmiş olup olmadığı, tahliye ihtarinın yer alıp almadığı gibi hususlar araştırılmaktadır⁵⁷⁶. Bunların yanı sıra, icra mahkemesinin bu aşamada, kiracının kira borcunu, ödeme emrinde yer alan ödeme süresi içinde ödeyip ödemediğini de tespit etmesi gerektiği ifade edilmektedir⁵⁷⁷. Ödeme emrinin kanuna uygun olmaması veya usulüne uygun tebliğ edilmemiş olması halinde, icra mahkemesinin, alacaklının tahliye talebini reddedecektir.

Takip talebi ile ödeme emri kanuna uygunsa ve ödeme emri usulüne uygun şekilde tebliğ edilmiş ise icra mahkemesi üçüncü olarak, itirazın kaldırılması ve tahliye

⁵⁷² YHGK, 1981/12-753 E., 1984/103 K. sayılı ve 15/02/1984 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-hgk-e-1981-12-753-k-1984-103-t-15-02-1984-yargitay-hukuk-genel-kurulu-karari/494108/>) (Legalbank - E.T. 20/12/2023).

⁵⁷³ Kuru, 843; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 383; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 393; Keleş, 225; YG 6. HD., 2015/11018 E., 2016/4218 K. sayılı ve 30/05/2016 tarihli kararına göre; “...Takip talebinde “meskenin boşaltılması ve birikmiş borcun tahsili” istendiğine göre takip taleplerinde tahliye talebinin bulunduğu kabulü gerekir. Ödeme emri de takip talebine uygun olarak hazırlanıp tebliğ edildiğinden işin esası incelenerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile red kararı verilmesi doğru olmadığından kararın bozulması gerekmiştir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2015-11018-k-2016-4218-t-30-5-2016>) (Lexpera - E.T. 01/01/2024).

⁵⁷⁴ Bkz. II. İkinci Bölüm, C, 3, d.

⁵⁷⁵ Üstündağ, 409; Kuru, 843; Olgaç, Tahliye, 10; Postacıoğlu ve Altay, İcra, 749; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 258; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 352; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 383; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 250; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 393; Keleş, 278.

⁵⁷⁶ Kuru, 843; Postacıoğlu ve Altay, İcra, 749; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 393.

⁵⁷⁷ Üstündağ, 410; Olgaç, Tahliye, 10; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 352; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 272; Keleş, 374.

taleplerinin yasal süre içinde ileri sürülüp sürülmediğini re'sen incelemektedir⁵⁷⁸. İtirazın kaldırılması talebinin, İİK m. 269/3 uyarınca, borçlunun ödeme emrine itirazının alacaklıya tebliğinden itibaren altı aylık hak düşürücü süre içinde ileri sürülmediği bir durumda, icra mahkemesi, söz konusu talebi zamanaşımı sebebiyle usûlden reddedecektir⁵⁷⁹.

Takip talebi ve ödeme emri kanuna uygun olup, usulüne uygun şekilde tebliğ edilen ödeme emrinde yer alan ödeme süresi içinde kira borcu ödenmediyse ve bunlarla birlikte itirazın kaldırılması talebi altı aylık yasal süre içinde ileri sürüldüyse, icra mahkemesi esasa ilişkin incelemeye başlayacaktır⁵⁸⁰. İtirazın kaldırılması ve tahliye prosedürü ve bunun incelenmesi, borçlunun ödeme emrine karşı ileri sürdüğü itiraz türüne göre farklılık göstermektedir⁵⁸¹. Borçlu olan kiracı, kira sözleşmesine itiraz etmişse, İİK m. 269/b'de yer alan; kira sözleşmesi dışında diğer bir hususa itiraz etmişse, İİK m. 269/c'de yer alan, prosedür uygulama alanı bulmaktadır⁵⁸².

(3) Kira Sözleşmesine İtirazın İncelenmesi

(a) Sözlü Kira Sözleşmesinin Mevcudiyeti Hali

Takip talebinde sözlü bir kira sözleşmesine dayanan alacaklının, İİK m. 269/b gereği, itirazın kaldırılması ve kiralanan taşınmazın tahliyesi talebi için icra mahkemesine

⁵⁷⁸ Kuru, 843; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 470; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 103; Ulukapı, *İcra*, 117; Muşul, 361; Karşlı, *İcra*, 205; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 119; Tercan, 58; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 393; Keleş, 226; Kiraz, 259.

⁵⁷⁹ Kuru, 842; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 470; Karşlı, *İcra*, 205; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 119; Tercan, 58; Ural Çınar, 340; Kiraz, 259; YG 12. HD., 2012/8649 E., 2012/27151 K. sayılı ve 20/09/2012 tarihli kararına göre; “...ödeme emri tebliği üzerine yasal sürede icra dairesine verdiği dilekçe ile borca itiraz ettiği, itiraz dilekçesinin ise alacaklı vekiline 16.03.2010 tarihinde tebliğ edilmesine karşın, alacaklı vekilinin İİK'nın 68/1. maddesinde düzenlenen altı aylık hak düşürücü süreden sonra 25.04.2011 tarihinde icra mahkemesine itirazın kaldırılması istemi ile başvurduğu anlaşılmıştır. O halde, mahkemece, itirazın kaldırılması isteminin süre aşımı nedeniyle reddi gerekirken, esasının incelenerek yazılı gerekçe ile kabulü yönünde hü-küm tesisi isabetsizdir...” (https://29b13951316a490bc215ebb98f18_0002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2012-8649-k-2012-27151-t-20-9-2012) (Lexpera - E.T. 27/12/2023).

⁵⁸⁰ Kuru, 843; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 253; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 394.

⁵⁸¹ Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 384; Kuru, 843.

⁵⁸² Üstündağ, 407; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 384; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 352; Uyar, *İİK Şerhi*, 17538.

başvurması mümkün değildir⁵⁸³. Aksi halde icra mahkemesi, itirazın kaldırılması ve kiralanan taşınmazın tahliyesi talebinin reddine karar verecektir⁵⁸⁴.

Alacaklı olan kiraya verenin, takip talebinde, kiracı ile aralarında sözlü kira sözleşmesi olduğunu belirtmesine rağmen, itirazın kaldırılması aşamasında, icra mahkemesinde, yazılı bir kira sözleşmesini dayanak göstermesi mümkün kabul edilmemektedir⁵⁸⁵.

Diğer yandan, alacaklı olan kiraya verenin, borçlu olan kiracı ile aralarında mevcut olan sözlü kira sözleşmesini yazılı bir belgeyle kanıtlaması halinde, itirazın kaldırılması ve kiralanan taşınmazın tahliyesi talebi için icra mahkemesine başvurabileceği ve şartları varsa icra mahkemesinin itirazın kaldırılmasına ve tahliye karar verebileceği ifade edilmektedir⁵⁸⁶. Örneğin, borçlunun sulh hukuk mahkemesinde alacaklı ile aralarındaki sözlü kira ilişkisini kabul ederek tevdi yeri tayin edilmesini talep ettiği bir durumda, sulh hukuk mahkemesinin tevdi yeri kararı, kira ilişkisini kanıtlayan yazılı belge olarak karşımıza çıkacaktır⁵⁸⁷.

Alacaklı olan kiraya veren ile borçlu olan kiracı arasında sözlü bir kira sözleşmesi olması halinde alacaklının, HMK m. 4/a hükmüne göre, sulh hukuk mahkemesinde kira alacağının ödenmesi ve tahliye talepleri ile dava açabilmesi mümkündür⁵⁸⁸. Böyle bir

⁵⁸³ Üstündağ, 407; Kuru, 843; Olgaç, *Tahliye*, 11; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 470; Karşı, *İcra*, 742; Muşul, 1370; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 385; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 263; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 387; Keleş, 361.

⁵⁸⁴ YG 6. HD., 2012/8166 E., 2012/10402 K. sayılı ve 10/07/2012 tarihli kararına göre; “...İİK'nun 269/b maddesi gereğince borçlu itirazında kira akdini ya da varsa kira sözleşmesi altındaki imzayı inkâr ettiği takdirde alacaklı noterlikçe re'sen tanzim veya imzası onanmış bir sözleşmeye dayanıyor ise İcra Mahkemesinden itirazın kaldırılmasını isteyebilir. Takibin dayanağı sözleşme sözlü olup borçlu C. Ç. tarafından itiraz edilmiş olması karşısında davacı alacaklı icra mahkemesinden itirazın kaldırılmasını isteyemez...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2012-8166-k-2012-10402-t-10-07-2012/1170094/>) (Legalbank - E.T. 02/12/2023); YG 6. HD., 2007/12544 E., 2007/1246 K. sayılı ve 13/02/2007 tarihli kararına göre; “...Borçlu itirazında takibe dayanak yapılan sözlü kira akdini inkâr ettiğine göre alacaklı ancak İİK'nun 269/b maddesi uyarınca noterlikçe resen tanzim veya imzası tasdik edilmiş bir sözleşmeye dayanarak icra mahkemesinden itirazın kaldırılmasını isteyebilir. Alacaklı böyle bir belge ibraz edemediğine göre bu durumda uyumsuzluk dar yetkili icra mahkemesinde çözümlenemez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-12544-k-2007-1246-t-13-02-2007/>) (Lexpera - E.T. 02/12/2023).

⁵⁸⁵ Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 387; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 264; YG 12. HD., 1996/10107 E., 1996/11025 K. sayılı ve 25/09/1996 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-1996-10107-k-1996-11025-t-25-09-1996-itarazin-kaldirilmesi/288629/>) (Legalbank - E.T. 30/11/2023).

⁵⁸⁶ Kuru, 844.

⁵⁸⁷ Keleş, 363.

⁵⁸⁸ Üstündağ, 408; Kuru, 844; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 256; Ulukapı, *İcra*, 227; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 470; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 364; Karşı, *İcra*, 742;

durumda İİK m. 269/b-4 gereği, ilamsız tahliye takibi kapsamında gönderilen ödeme emri, sulh hukuk mahkemesinde açılan söz konusu davada, TBK m. 315’de yer alan ihtar yerine geçmektedir. Alacaklı olan kiraya veren, genel hükümlere göre açtığı söz konusu dava sonunda aldığı ilam ile ilamlı icra yoluna başvurabilmekte ve kiralanan taşınmazın tahliyesini talep edebilmektedir⁵⁸⁹.

(b) *Adi Yazılı Kira Sözleşmesinin Mevcudiyeti Hali*

Adi yazılı (noterlikçe düzenlenmemiş veya imzası onaylanmamış) bir kira sözleşmesine dayanan alacaklının, ödeme emrine itiraz ile bu belgedeki imzayı inkâr eden borçlu karşısında, İİK m. 269/b gereği, itirazın kaldırılması ve kiralanan taşınmazın tahliyesi talebi ile icra mahkemesine başvurması mümkün değildir⁵⁹⁰. Aksi halde icra mahkemesinin, adi yazılı kira sözleşmesindeki imzanın borçluya ait olup olmadığını incelemeksizin, itirazın kaldırılması ve kiralanan taşınmazın tahliyesi talebinin reddine karar vermesi gerekecektir⁵⁹¹. Zira ilamsız tahliye yolu kapsamında itirazın kaldırılması ve tahliye talebine dayanak yapılan adi yazılı kira sözleşmesinin sunulduğu icra mahkemesinde, itirazın geçici kaldırılması müessesesi ve dolayısıyla imza incelemesi uygulama alanı bulmamaktadır⁵⁹². Kanun koyucunun amacının, genel hükümlere göre yargılama yapmayan icra mahkemesinin, adi yazılı kira sözleşmesindeki imzayı

Muşul, 1370; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 385; Tercan, 123; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 263; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 387; Keleş, 364; Ercan, 473.

⁵⁸⁹ Karşlı, *İcra*, 742.

⁵⁹⁰ Üstündağ, 408; Kuru, 844; Olgaç, *Tahliye*, 11; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 470; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 352; Karşlı, *İcra*, 742; Muşul, 1370; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 385; Ural Çınar, 342; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 264; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 398; Keleş, 364.

⁵⁹¹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 754; Kuru, 844; Onar, 219; Atalı ve Ermenek, 224; Keleş, 365; YG 12. HD., 2005/720 E., 2005/3995 K. sayılı ve 01/03/2005 tarihli kararına göre; “... Borçlu, alacaklı vekilinin sunduğu adiyen düzenlenen kira sözleşmesi altındaki imzaya inkâr etmiştir. Bu durumda İİK’nun 269/B-l. maddesi gereğince alacaklı, noterlikçe resen tanzim veya imzası tasdik edilmiş bir sözleşmeye dayanmadığı için, itirazın kaldırılması istemi borçlunun itiraz dilekçesindeki beyanı esas alınarak sonuçlandırılmalıdır. Mahkemece adiyen düzenlenen sözleşme altındaki imzanın incelenmesi sureti ile sonuca gidilmesi yukarıda yapılan yasa hükmüne aykırıdır...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2005-720-k-2005-3995-t-01-03-2005-temyiz-edilemeyen-kararlar/721418/>) (Legalbank - E.T. 04/01/2024); YG 12. HD., 2003/22492 E., 2003/26602 K. sayılı ve 29/12/2003 tarihli kararına göre; “...Borçlu icraya yapmış olduğu itirazında icra takibine dayanak yapılan adi kira sözleşmesini ve bu sözleşmede imzayı kabul etmemiştir. Bu durumda İİK’nun 269/b maddesi gereğince alacaklı itirazın kaldırılmasını merciiden istemeyeceğinden ve işin halli yargılamayı gerektirdiğinden alacaklı isteminin reddine karar vermek gerekirken yazılı gerekçeyle işin esası incelenerek kısmen kabulüne karar verilmesi isabetsizdir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2003-22492-k-2003-26602-t-29-12-2003-adi-kira-sozlesmesi/163034/>) (Legalbank - E.T. 04/01/2024).

⁵⁹² Üstündağ, 408; Olgaç, *Tahliye*, 11; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 470.

inceleyerek, ağır sonuçları olan tahliye kararı vermesinin önüne geçmek olduğu açıklanmaktadır⁵⁹³.

Kiraya veren alacaklıların çoğunun elinde adi yazılı kira sözleşmesi bulunmakta olup, ödeme emrine itiraz ile bu belgedeki imzayı inkâr eden borçlu karşısında, itirazın kaldırılması ve kiralanan taşınmazın tahliyesi talebi ile icra mahkemesine başvurmaları mümkün olmadığından, ilamsız tahliye yoluna ilişkin hükümlerin uygulama alanının daraldığı ifade edilmelidir⁵⁹⁴.

Öte yandan alacaklı olan kiraya verenin, borçlu tarafından inkâr edilen adi yazılı kira sözleşmesini yazılı başka bir belgeyle kanıtlaması halinde, itirazın kaldırılması ve kiralanan taşınmazın tahliyesi talebi için icra mahkemesine başvurabileceği ve şartları sağlıyorsa icra mahkemesinin itirazın kaldırılması ve tahliye kararı verebileceği ifade edilmektedir⁵⁹⁵. Örneğin, elinde kira bedelinin tespitine ilişkin ilam bulunan alacaklının, borçlu ile arasındaki kira ilişkisini yazılı belgeyle kanıtladığı kabul edilecektir⁵⁹⁶.

Ödeme emrine itirazında adi yazılı kira sözleşmesindeki imzayı inkâr eden borçlunun, bu imzayı icra mahkemesinde açıkça ikrar etmesi halinde icra mahkemesinin itirazın kaldırılmasına ve tahliyeye karar verebilmesi mümkün kabul edilmektedir⁵⁹⁷. Kanaatimizce böyle bir olasılık düşük olmakla birlikte vukuu bulması halinde, İİK m. 269/2'ye yer alan borçlunun kira sözleşmesindeki imzasını kesin ve açık şekilde reddetmemesini bu akdi kabul ettiğine yoran düzenleme göz önünde bulundurulduğunda, borçlu olan kiracının kira sözleşmesindeki imzasını açıkça ikrarının, evleviyetle kira sözleşmesini kabul ettiği şeklinde değerlendirilmesi gerekmekte ve alacaklı olan kiraya verenin dayanağı adi kira sözleşmesi de olsa borçlu tarafından ileri sürülen kira sözleşmesine itirazın, icra mahkemesinde imzayı ikrar ile birlikte ortadan kalkması dolayısıyla icra mahkemesinin itirazın kaldırılmasına ve kiralanan taşınmazın tahliyesine karar verebilmesi mümkün gözükmemektedir.

---

⁵⁹³ Keleş, 98.

⁵⁹⁴ Keleş, 368.

⁵⁹⁵ Kuru, 844; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 266.

⁵⁹⁶ Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 267.

⁵⁹⁷ Kuru, 845; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 400.

İmzası borçlu tarafından inkâr edilen adi yazılı bir kira sözleşmesinin mevcudiyeti halinde icra mahkemesine başvuramayan alacaklının, HMK m. 4/a hükmüne göre, sulh hukuk mahkemesinde kira alacağının ödenmesi ve tahliye talepli dava açabilmesi mümkündür⁵⁹⁸. Böyle bir durumda İİK m. 269/b-4 gereği, ilamsız tahliye takibi kapsamında gönderilen ödeme emri, sulh hukuk mahkemesinde açılan söz konusu davada, TBK m. 315’de yer alan ihtar yerine geçtiği belirtilmelidir. Alacaklı olan kiraya verenin, kiralanan taşınmazın tahliyesi için, HMK m. 4/a’da yer alan genel hükümlere göre açtığı söz konusu dava sonunda aldığı ilam ile ilamlı icra yoluna başvurması icap etmektedir⁵⁹⁹.

İİK m. 269/b-5’te, borçlunun kira sözleşmesindeki imzayı inkâr etmesi sebebiyle, alacaklının genel hükümlere göre sulh hukuk mahkemesinde açtığı tahliye davasının lehine sonuçlanması durumunda, kira sözleşmesindeki imzasını haksız yere inkâr eden borçlunun para cezasına mahkum edileceği hüküm altına alınmıştır. Hemen belirtmek gerekir ki, sulh hukuk mahkemesinde açılan söz konusu tahliye davasında, borçlu olan kiracının ödeme emrine itirazında ileri sürdüğü itiraz sebepleri ile bağlı olmaması dolayısıyla farklı itiraz sebepleri ileri sürmesi ve haklılığını kanıtlayarak para cezasına mahkum edilmekten kurtulması mümkündür⁶⁰⁰.

(c) Noterlikçe Düzenlenmiş veya İmzası Onaylanmış Kira Sözleşmesinin Mevcudiyeti Hali

İİK’nın 269/b-1 maddesi, borçlunun kira sözleşmesine ve kira sözleşmesinde kendisine isnat edilen imzaya yönelik itirazı bulunması durumunda, alacaklının ancak noterlikçe re’sen düzenleme veya imzasını onaylama şeklinde yapılmış bir kira sözleşmesine dayanması halinde, icra mahkemesinden itirazın kaldırılmasını ve kiralanan taşınmazın tahliyesini talep edebileceğini düzenlemiştir. Buna göre, kiraya veren alacaklının elinde bulunan kira sözleşmesi bu şekilde tanzim edilmemişse, alacaklı icra mahkemesine başvuramayacaktır. Alacaklı tarafından sunulan noterlikçe re’sen düzenleme veya

⁵⁹⁸ Üstündağ, 408; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 755; Kuru, 845; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 256; Ulukapı, *İcra*, 227; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 470; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 364; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 352; Karşlı, *İcra*, 742; Muşul, 1370; Atalı ve Ermenek, 224; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 385; Tercan, 123; Ural Çınar, 342; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 399; Keleş, 371; Ercan, 473.

⁵⁹⁹ Karşlı, *İcra*, 742.

⁶⁰⁰ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 755.

imzasını onaylama şeklinde yapılmış kira sözleşmesinde yer alan imza hakkında, icra mahkemesinin herhangi bir inceleme yapamayacağı belirtilmelidir⁶⁰¹.

Doktrinde bir görüş, alacaklı olan kiraya verenin, elinde yalnızca İİK m. 269/b’de yer alan belgelerin bulunması şartıyla, itirazın kaldırılması ve tahliye talebi ile icra mahkemesine başvurabileceğini kabul eden yasal düzenlemenin isabetli olmadığını savunmaktadır⁶⁰². Bu iddiaya ise, taraflar arasında adi yazılı kira sözleşmesi yapılmasına rağmen, sözleşmenin tapuya şerh edildiği veya kiracının noterde düzenleme veya onaylama şeklinde yapılmış tahliye taahhütnamesi verdiği yahut kira bedelini düzenli olarak banka aracılığıyla ödediği haller örnek gösterilmiş, taraflar arasındaki kira ilişkisinin, tapu şerhi veya noter senedi yahut banka kayıtlarıyla kanıtlanması sebebiyle alacaklının itirazın kaldırılması ve tahliye talebiyle icra mahkemesine başvurabilmesi gerektiği ifade edilmiştir⁶⁰³.

Biz doktrindeki söz konusu görüşe katılmıyoruz. İİK m. 269/b’de düzenlenen usûl, alacaklının elinde noterlikçe re’sen düzenleme veya imzasını onaylama şeklinde yapılmış bir kira sözleşmesi bulunması hali için öngörülmüş, dava olarak nitelendirilmeyen ve uzun olan dava yoluna başvurmadan daha kısa ve pratik olan takip hukukuna özgü bir yol olarak karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu maddede yalnızca noterlikçe düzenlenen veya imzası onaylanan kira sözleşmesinin varlığı halinde icra mahkemesine başvurunun kabul edilmesinin sebebi, böyle bir sözleşmenin aksinin ispatının çok güç olması itibarıyla taraflar arasındaki kira ilişkisinin sabit olduğu hususunda tartışmaya yer bırakmaması ve böylece yargılamanın kısa sürede ve pratik olarak neticelenmesini sağlamasıdır. Bu noktada İİK m. 269/b’de yer alan türdeki sözleşme dışında, tapu şerhi, noter senedi yahut banka kayıtları da icra mahkemesine başvuruya esas kabul edilmiş olsaydı, mahkemenin yalnızca söz konusu belgelerden yola çıkarak, genel hükümlere göre yargılama yapmadan taraflar arasındaki kira ilişkisinin var olup olmadığını kesin bir şekilde tespit edebilmesi mümkün olmayacaktı. Dolayısıyla yalnızca elinde noterlikçe re’sen düzenleme veya imzasını onaylama şeklinde yapılmış bir kira sözleşmesi bulunan alacaklının İİK m. 269/b gereği, icra

⁶⁰¹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 746; Kuru, 845; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 396.

⁶⁰² Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 269.

⁶⁰³ Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 270.

mahkemesinden itirazın kaldırılmasını ve tahliye talep edebilmesinin isabetli olduğu kanaatindeyiz.

Bunun yanı sıra elinde tapu şerhi, noter senedi veya banka kaydı bulunan alacaklının, tahliye talebini hiçbir şekilde ileri süremeyeceği söylenememekte olup, HMK m. 4/a hükmüne göre, sulh hukuk mahkemesinde kira alacağının ödenmesi ve tahliye talepli dava açabilmesinin mümkün olduğunu belirtmiştik⁶⁰⁴. Alacaklının tahliye talebini sulh hukuk mahkemesinde ileri sürme imkânı olmasına rağmen -noterlikçe re'sen düzenleme veya imzasını onaylama şeklinde yapılmış bir kira sözleşmesine nazaran- ispat kabiliyeti düşük olan söz konusu belgelere dayanarak, genel hükümlere göre yargılama yapmayan icra mahkemesine başvuru yapmasını mümkün kabul etmek, kanaatimizce olanaksızdır.

Alacaklı olan kiraya verenin, icra mahkemesinde, noterlikçe re'sen düzenleme veya imzasını onaylama şeklinde yapılmış bir kira sözleşmesi ile kira ilişkisini ispatladığı halde, İİK m. 269/b-2 uyarınca, borçlu olan kiracının da kira sözleşmesine ve şartlarına ilişkin itirazlarını eşit kuvvet ve mahiyetteki belgelerle ispatlaması gerekmektedir. Buna göre, kiracı olan borçlu, kira sözleşmesinin bulunmadığı ve sözleşmedeki imzanın kendisine ait olmadığı veya kira sözleşmesinin şartlarının sonradan değiştiği vb. itirazlarını, ancak noterlikçe re'sen düzenleme veya imzasını onaylama şeklinde yapılmış belgelerle ispat edebilmektedir⁶⁰⁵.

Bu noktada doktrinde, her ne kadar İİK 269/b-2 maddesinde yer almasa da, borçlu olan kiracının, alacaklı tarafından ikrar edilmiş adi yazılı senet ile itirazını ispatlayabilmesinin mümkün olması gerektiği ifade edilmektedir⁶⁰⁶. Ancak alacaklının böyle bir senette yer alan imzayı icra mahkemesinde inkâr etmesi halinde, icra mahkemesi imza incelemesi yapamayacaktır⁶⁰⁷. Kanatimizce, böyle bir kabulün pratik bir yararı yoktur. Zira, borçlunun itirazını ispatlayan ve daha öncesinde alacaklı tarafından ikrar edilmiş adi yazılı bir belge olsa dahi, bu belge icra mahkemesine sunulduğunda, alacaklının böyle bir belgeyi inkâr etmemesi düşünülemez. Bu sebeple,

⁶⁰⁴ Bkz. II. İkinci Bölüm, D, 2, a.

⁶⁰⁵ Kuru, 845; Uyar, “Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi”, 395.

⁶⁰⁶ Kuru, 845; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 471; Atalı ve Ermenek, 224.

⁶⁰⁷ Kuru, 845; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 471; Atalı ve Ermenek, 225.

borçlu için, İİK 269/b-2'nci maddede bahsi geçmeyen ve pratik bir yararı olmayan bir ispat şeklinin mümkün kabul edilemeyeceği düşüncesindeyiz.

İİK m. 269/b-3 uyarınca, kira sözleşmesine itiraz eden borçlu, bu itiraz sebebiyle bağlı olmakta olup; icra mahkemesinde kira sözleşmesine itirazının doğru olmadığı anlaşıldıktan sonra, kira borcunu ödediği, kira borcunun takas ile son bulduğu vb. diğer bir itirazda bulunması mümkün kabul edilmemektedir. Buna göre, icra mahkemesinin incelemesi neticesinde, alacaklı ile borçlu arasından bir kira sözleşmesi bulunduğu ve dolayısıyla borçlu olan kiracının kira sözleşmesine itirazında haklı olmadığı tespit edilmesi halinde, borçlunun sonradan ileri sürdüğü kira sözleşmesine itiraz dışında olan ödeme, takas vb. diğer itiraz sebepleri incelenmeksizin, kira borcunu ödeme süresi içinde ödemeyen kiracı hakkında, itirazın kaldırılmasına ve kiralanan taşınmazın tahliyesine karar verilecektir⁶⁰⁸.

Bunun yanı sıra İİK 269/b-3 hükmünün, borçlunun kira sözleşmesine itiraz ile birlikte, terditli olarak, borcu ödediği, borcun takas ile son bulduğu vb. diğer itirazlarını ileri süremeyeceği şeklinde de anlaşılabilirliği ifade edilmektedir⁶⁰⁹. Diğer bir deyişle, kira sözleşmesine açık ve kesin bir şekilde itiraz eden borçlu, aynı itiraz ile, bu itirazı kabul görmediği takdirde; ödeme, takas veya diğer bir itirazının incelenmesini talep ettiğini ileri sürememektedir. Böyle bir durumda kanaatimizce, her ne kadar borçlunun, borcu ödediği, borcun takas ile son bulduğu vb. diğer itirazları, kira sözleşmesine itiraz ile birlikte ileri sürülse de esasında kira sözleşmesine itirazının doğru olmadığı anlaşıldıktan sonra incelenmesi talep edildiğinden, bahsi geçen kira sözleşmesi dışındaki diğer itirazlar sonradan ileri sürülmüş gibi kabul edilmeli ve icra mahkemesi, borçlu olan kiracının terditli talebinde yer alan ikincil yani sonradan gelen itirazlarını dikkate almaksızın, yalnızca kira sözleşmesine itirazını inceleme konusu yapmalıdır.

Hemen belirtmek gerekir ki, alacaklı olan kiraya verenin, elinde noterlikçe re'sen düzenleme veya imzasını onaylama şeklinde yapılmış kira sözleşmesi bulunsa dahi

⁶⁰⁸ Kuru, 846; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 471; Karanlı, *İcra*, 742; Muşul, 1370; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 386.

⁶⁰⁹ Kuru, 838; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 470; Karanlı, *İcra*, 741; Atalı ve Ermenek, 224; Keleş, 334.

itirazın kaldırılması ve tahliye talebi için icra mahkemesine başvurmayıp, HMK m. 4/a uyarınca, doğrudan sulh hukuk mahkemesinde tahliye davası açması mümkündür⁶¹⁰.

(4) Kira Sözleşmesi Dışındaki Diğer İtirazların İncelenmesi

(a) Genel Olarak

Süresinde ödenmeyen kira borcu nedeniyle, kiralanan taşınmazın ilamsız tahliyesi yolunu düzenleyen İİK m. 269 vd. hükümleri arasında en çok uygulama alanı bulanın, bu konudaki içtihatların da fazla olması sebebiyle, kira sözleşmesi dışındaki diğer itirazlara ilişkin prosedürün yer aldığı, İİK m. 269/c hükmü olduğu ifade edilmektedir⁶¹¹.

Borçlunun ödeme emrine itirazının, kira sözleşmesi dışında diğer bir sebebe dayandığı hallerde, kira sözleşmesini ve sözleşmede yer alan imzayı açık ve kesin bir şekilde reddetmemesi dolayısıyla İİK m. 269/2 gereği borçlu, kira sözleşmesini kabul etmiş sayıldığından, bundan sonra icra mahkemesinde kira sözleşmesinin inkârı anlamına gelecek bir itirazda bulunamamaktadır⁶¹². Zira borçlu, ödeme emrine itirazında ileri sürdüğü itiraz sebepleri ile bağlı olup, İİK m. 63 uyarınca, itirazın kaldırılması aşamasında, bu sebepleri değiştirememekte ve genişletememektedir.

Borçlunun kira sözleşmesi dışında diğer bir itiraz sebebi ileri sürmek ile sözleşmede yer alan imzayı açık ve kesin bir şekilde reddetmeyerek kira sözleşmesini kabul etmiş olduğundan, icra mahkemesi bu noktada kira sözleşmesinin var olup olmadığını inceleme konusu yapamamakta, yalnızca borçlunun kira sözleşmesi dışındaki itirazlarını

⁶¹⁰ Kuru ve Aydın, 279.

⁶¹¹ Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 99.

⁶¹² Kuru, 852; Uyar, *İİK Şerhi*, 17891; YHGK, 2008/121 E., 2008/123 K. sayılı ve 13/02/2008 tarihli kararına göre; “...Davalı borçlu ödeme emrinin tebliği üzerine yapmış olduğu itirazında kira ilişkisine ve kira miktarına karşı çıkmayıp borcu olmadığı savunmasında bulunduğu göre İİK’nun 68.maddesindeki belgelerden birisi ile savunmasını kanıtlamak zorundadır. Oysa davalı; İİK’nun 68.maddesinde belirtilen nitelikte bir belge ibraz etmemiş ve savunmasını kanıtlayamamıştır. Ayrıca davalı yargılama aşamasında kapıcı olması nedeniyle kiracılığından söz edilemeyeceği ve kira sözleşmesinin bilmeden imzalandığı savunmasında bulunmuş ise de, İİK’nun 63.maddesi gereğince borçlu, 62.maddesinin 4.fikresindeki istisnalar dışında itiraz değiştiremez ve genişletemez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetis-online.com/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2008-6-121-k-2008-123-t-13-02-2008>) (Lexpera - E.T. 06/12/2023).

incelemektedir⁶¹³. Bu noktada alacaklı olan kiraya veren, ilamsız tahliye talebinde adi yazılı kira sözleşmesine yahut sözlü bir kira sözleşmesine dayanmış bile olsa, kira sözleşmesi dışında diğer bir itiraz sebebi ileri süren borçlu aralarındaki kira sözleşmesini kabul etmiş olacağından, icra mahkemesi kira sözleşmesini inceleyemeyecek, yalnızca, borçlunun kira sözleşmesi dışındaki diğer itirazını inceleyecektir⁶¹⁴.

Borçlu olan kiracı, kira sözleşmesini kabul etmekle birlikte, kira sözleşmesi dışında diğer bir itirazını ileri sürmesi halinde, İİK m. 269/c uyarınca, itiraz sebepleri ve talebini, noterlikçe re'sen düzenleme veya imzasını onaylama şeklinde yapılmış veya alacaklı tarafından ikrar olunmuş bir belge yahut resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri bir makbuz veya vesika ile ispat etmekle yükümlü tutulmuştur. Buna göre, borçlu olan kiracı, itiraz sebeplerini ancak İİK'nın 68/1'inci maddesinde yer alan belgelerle ispatlayabilmektedir⁶¹⁵. Buna

⁶¹³ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 256; Kuru, 846; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 471; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 365; Muşul, 1371; Atalı ve Ermenek, 225; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 386; Ercan, 473; YG 6. HD., 2007/9388 E., 2007/11158 K. sayılı ve 25/10/2007 tarihli kararına göre; “...Davacı alacaklının 07.07.2007 tarihinde sözlü kira ilişkisine dayanarak başlatmış olduğu icra takibine, davalı borçlu süresi içinde yaptığı itirazında kira ilişkisine karşı çıkmamış, aylık kiranın 180 YTL olduğunu kabul etmiş ve kabul edilen kira alacağının 220 YTL'sini elden ödediğini, bakiye 1760 YTL borcu bulunduğunu bildirmiştir. Davalı borçlu, kira ilişkisine karşı çıkmadığına, yalnızca kira miktarına itiraz ettiğine, bu bağlamda aylık kiranın 180 YTL olduğunu ve buna göre kira borcu bulunduğunu kabul ettiğine göre mahkemece işin esası incelenip sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile davanın reddine karar verilmesi doğru değildir...” (https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d_97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2007-9388-k-2007-11158-t-25-10-2007-kira-bedeline-iliskin-takibe-iti-razin-kaldirilmesi/362285/) (Legalbank - E.T. 03/12/2023).

⁶¹⁴ YG 6. HD., 2005/9909 E., 2006/211 K. sayılı ve 24/01/2006 tarihli kararına göre; “...Davacı alacaklı, davalı kiracı hakkında haciz ve tahliye istekli olarak başlattığı icra takibi ile takip taleplerinde açıklanan aylar kirasının tahsilini istemiştir. Mahkemece, takibe dayanak kira sözleşmesinin noterden onaylı olmadığı, İ.İ.K.'nın 68. maddesinde belirtilen belgelerden olmadığından söz edilerek istemin reddine karar verilmiş, karar davacı alacaklı vekili tarafından temyiz edilmiştir. Örnek 51 ödeme emri borçlu davalı temsilcisine 04.04.2005 tarihinde tebliğ edilmiş, takibe dayanak yapılan taraflar arasında düzenlenen 01.03.2003 başlangıç tarihli üç yıl süreli adi yazılı kira sözleşmesine itiraz edilmemiş, borca itiraz edilmiştir. Bu durumda taraflar arasında düzenlenen kira sözleşmesinin varlığı İ.İ.K.269/3. maddesi uyarınca kesinleşmiştir. Mahkemece borca itiraza ilişkin olarak inceleme yapıp, İ.İ.K. 68. maddesine göre yasal ödeme bulunup bulunmadığı, araştırılarak sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmediğinden kararın bozulması gerekmektedir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2005-9909-k-2006-211-t-24-01-2006-haciz-ve-tahliye-talepli-icra-takibine-yapilan-itarazin-i/914936/>) (Legalbank - E.T. 04/01/2024).

⁶¹⁵ Postacioğlu ve Altay, İcra, 756; Üstündağ, 146; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 256; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 471; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 365; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 352; Atalı ve Ermenek, 225; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 386; Tercan, 124; Muşul, 373; Karşı, İcra, 233; Ural Çınar, 343; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 254; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 93; Keleş, 97; Ercan, 473; YG 6. HD., 2010/11307 E., 2010/561 K. sayılı ve 26/01/2010 tarihli kararına göre; “...İcra takibine konu edilen kira bedellerini ödediğini savunan davalı borçlunun bu savunmasını İcra ve İflas Kanunu'nun 269/c maddesinde sayılan belgelerle kanıtlaması

mukabil borçlu olan kiracı, itiraz sebeplerini, tanık yahut yemin delilleri ile ispatlayamamaktadır⁶¹⁶.

Örneğin, borçlunun ödeme emrine itirazında kira akdini kabul etmesine rağmen kira miktarının alacaklının belirttiğinden daha az olduğunu ve bu miktarı ödediğini ileri sürmesi halinde, bu iddiasını İİK 269/c maddesinde geçen belgelerle ispat etmesi gerektiği açıktır. Ancak alacaklının sözlü veya adi yazılı bir kira akdine dayandığı bir durumda, borçlunun itirazını İİK m. 269/c’de yer alan belgelerle ispatlamasına mukabil alacaklının da, kira bedelinin borçlunun belirttiğinden daha fazla olduğu yönündeki iddiasını İİK 269/c maddesinde yer alan belgelerle ispat etmesi gerekmekte olup, aksi halde icra mahkemesinin alacaklının itirazını kaldırılması ve tahliye talebini reddetmesi mümkün olacaktır⁶¹⁷.

İİK m. 269/c-2’ye göre, borçlu olan kiracı tarafından itiraz sebebini ispat etme amacıyla sunulan belge veya makbuzda yer alan imzanın, alacaklı olan kiraya veren tarafından inkâr edilmesi halinde İİK m. 68 hükmü kıyasen uygulama alanı bulmaktadır. Bu halde, İİK m. 68/5’e uyarınca icra mahkemesi, İİK 68/a maddesinde yer alan usûle göre imzayı incelemekte yahut bilirkişiye incelettirmektedir⁶¹⁸. İİK m. 68/5’te, söz konusu inceleme

---

gerekir. İtiraz üzerine açılan işbu davada davalı borçlu adi yazılı şekilde bir alacak-borç çizelgesi sunmuştur. Buna göre 20.5.2008 tarihinde 900 TL, 23.7.2008 tarihinde 600 TL, 16.9.2008 tarihinde 600 TL ve 18.11.2008 tarihinde 750 TL ödenmiş gözükmeye karşın ödemelere ilişkin bir imzası bulunmadığından çizelge anılan madde gereği imzası alacaklı tarafından ikrar olunmuş bir belge olarak kabul edilemez. Bu durumda mahkemece takip konusu yapılan alacaklar yönünden itirazın kaldırılmasına karar verilmesi gerekirken...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2010-11307-k-2010-561-t-26-01-2010>) (Lexpera - E.T. 03/12/2023).

⁶¹⁶ Kuru, 847; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 115; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 231; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 108; Muşul, 360; Karşlı, İcra, 237; Atalı ve Ermenek, 91; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 124; YG 12. HD., 2002/18896 E., 2002/20523 K. sayılı ve 10/10/2002 tarihli kararına göre; “...Borçlu tarafından icra dairesine sunulan 12.12.2001 tarihli itiraz dilekçesinde aylık kira parasına karşı çıkmadığı için İ.İ.K.’nın 269/2.maddesi gereğince talep edilen aylık kira parası kesinleşmiştir. Bu durumda borçlunun İ.İ.K.’nın 269/c. Maddesinde öngörülen nitelikte bir belge ile itirazını kanıtlaması zorunludur. Mercinin tanık dinlemek suretiyle sonuca gitmesi anılan hüküme aykırıdır....” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hd-e-2002-18896-k-2002-20523-t-10-10-2002>) (Lexpera - E.T. 03/01/2024).

⁶¹⁷ Kuru, 847.

⁶¹⁸ Berkin, 432; Postacıoğlu ve Altay, İcra, 756; Üstündağ, 148; Kuru ve Aydın, 280; Muşul, 1371; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 117; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 110; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 117; Muşul, 373; Karşlı, İcra, 234; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 124; Keleş, 276; YG 6. HD., 2007/738 E., 2007/2465 K. sayılı ve 08/03/2007 tarihli kararına göre; “...Davalı kiracı tarafından sunulan 25.11.2005 tarihli ödeme belgesine davacı kiralayan karşı çıkmış ve sahte olduğunu ileri sürmüş olmasına göre İİK 269/c maddesi 2.fıkra gereğince davalının dayandığı belge üzerinde bilirkişi incelemesi de yaptırılarak oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ile karar verilmesi doğru değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-738-k-2007-2465-t-08-03-2007>) (Lexpera - E.T. 03/12/2023); YG 6. HD.,

sonucunda, borçlu tarafından sunulan belge veya makbuzda yer alan imzanın alacaklıya ait olduğu anlaşılırsa, icra mahkemesinin, alacaklının itirazın kaldırılması ve tahliye talebini reddedeceği ve alacaklıyı, borçlunun sunduğu söz konusu belgede yer alan miktarın yüzde onu oranında tazminata mahkum edeceği düzenlenmiştir. Söz konusu maddenin devamında, itirazın kaldırılması ve tahliye talepleri reddedilen alacaklının, sulh hukuk mahkemesinde alacak ve tahliye davası açması halinde, para cezasının infazının dava sonuna erteleneceği ve bu davada alacaklı alacağını ve borçlu tarafından sunulan belgede yer alan imzanın kendisine ait olmadığını ispat ederse, para cezasının kalkacağı hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan İİK 68/a maddesinde yer alan usûle göre yapılan imza incelemesi sonucunda, borçlu tarafından sunulan belge veya makbuzda yer alan imzanın alacaklıya ait olmadığının anlaşılması halinde, icra mahkemesi, itirazın kaldırılmasına ve tahliyeye karar verecektir⁶¹⁹.

Kira sözleşmesi dışında yer alan diğer itirazlar arasında en sık rastlananları ele almakta yarar görüyoruz.

(b) Ödeme İtirazı

Borçlu olan kiracının, ilamsız tahliye takibini başlatan takip talebinden ve kendisine ödeme emri tebliğ olmadan önce, kira borcunu zaten alacaklı olan kiraya verene ödediğine ilişkin itiraz, ödeme itirazı olarak değerlendirilmektedir⁶²⁰. Bu halde borçlu olan kiracı, kira borcunu ödediğini ancak, İİK m. 269/c gereği, noterlikçe re'sen düzenleme veya imzasını onaylama şeklinde yapılmış veya alacaklı tarafından ikrar

---

2006/12289 E., 2006/2242 K. sayılı ve 07/03/2006 tarihli kararına göre; “...ödeme emrinin tebliği üzerine davalı borçlu kira sözleşmesinin teslimat bölümüne davacının imzası alınmak suretiyle her ay kira bedellerini ödediğini savunarak ödeme belgesi sunmuştur. Davacı imzaların kendisine ait olmadığını beyanla ödeme belgesine karşı çıkmıştır. Bu durumda mahkemece yapılacak iş davalının dayandığı ödeme belgelerindeki imzaların davacıya ait olup olmadığı yönünde imza incelemesi yaptırılması varılacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken,...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2006-12289-k-2006-2242-t-07-03-2006>) (Lexpera - E.T. 03/01/2024).

⁶¹⁹ Berkin, 433; Onar, 221; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 117; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 110; Karılı, İcra, 235; Kiraz, 231.

⁶²⁰ Kuru, 848; Keleş, 307.

olunmuş bir belge yahut resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri bir makbuz veya vesika ile kanıtlayabilmektedir.

TBK m. 104/1’de, kira bedeli gibi dönemsel bir edim için kiraya veren tarafından kiracıya herhangi bir çekince belirtilmeksizin makbuz verilmesi ile önceki dönemlere ait edimlerin ifa edilmiş kabul edileceği düzenlenmiştir. Buna göre, borçlu olan kiracı, ilamsız tahliye takibine konu olan kira borcunu ödediği itirazını, bahsi geçen belgelerle ispatlayamamasına rağmen, ilamsız tahliye takibine konu olan kira borcundan sonra muaccel olan kira borcunu ödediğine ilişkin, alacaklı olan kiraya veren tarafından verilmiş bir belge yahut bir makbuz sunması halinde, makbuzda alacaklı tarafından bir çekince belirtilmediyse, bu belge borçlunun ilamsız tahliye takibine konu olan kira borcunu ödediğine ispat teşkil edecektir⁶²¹. Bunun sebebi, ilamsız tahliye takibine konu olmuş önceki döneme ait bir borç ödenmeden sonraki döneme ait bir borcun ödenmesinin ve bunun hakkında makbuz verilmesinin hayatın olağan akışına aykırı olması olarak ifade edilmektedir⁶²².

Öte yandan, alacaklı tarafından ihtirazî kayıt konulmadan verilen makbuz yerine, borçlu olan kiracının, ilamsız tahliye takibine konu aylardan sonra ödediği kira bedellerine ilişkin banka makbuzu sunması, TBK m. 104/1 anlamında önceki dönemlere ait ilamsız tahliye takibine konu olan kira borcunun ödendiğine karine teşkil edemeyecektir⁶²³.

⁶²¹ Berkin, 429; Kuru, 848; Olgaç, *Tahliye*, 22; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 84; Keleş, 265; YG 12. HD., 1972/11545 E., 1973/11293 K. sayılı ve 14/12/1973 tarihli kararına göre; “...*Borçlu itirazında; takip konusu, 1972 yılı Ekim ve Kasım kiralarnı zamanında ödediğini iddia ederek Kasım kirasının alındığını gösterir ve bir ihtirazı kayıt taşımayan 16.11.1972 tarihli makbuzu ibraz etmiştir. Borçlar Yasasının 88. maddesinde açıklandığı gibi; faizden veya kira parası ile belirli zamanlarda ödenmesi gereken sair borçlardan, ihtirazi bir kayıt dermeyeran temeksizin, bir taksit için makbuz veren alacaklı, ondan önceki taksitleri de tahsil etmiş sayılır. Bu kanuni karinenin hilafını ispat külfeti alacaklıya düşer...*” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-1972-11545-k-1973-11293-t-14-12-1973-yargitay-12-hukuk-dairesi-karari/443073/>) (Legalbank - E.T. 30/12/2023).

⁶²² Keleş, 267; YHGK, 1990/12-146 E., 1990/248 K. sayılı ve 11/04/1990 tarihli kararına göre; “...*Kira borçları ilke olarak düzenli aralarla ödenen borçlardan olup, önceki devreye taalluk eden borç ödenmeden sonraki devrenin ödenmeyeceği ve alacaklı yönünden de önceki devreye ilişkin borç ödenmeden sonraki döneme ilişkin makbuz verilemeyeceği hayatın olağan akışına uygun düşen bir davranıştır...*” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-hgk-e-1990-12-146-k-1990-248-t-11-04-1990-yargitay-hukuk-genel-kurulu-karari/627663/>) (Legalbank - E.T. 09/01/2024).

⁶²³ YHGK, 1990/12-146 E., 1990/248 K. sayılı ve 11/04/1990 tarihli kararına göre; “...*Banka, alacaklı olmadığı gibi alacaklının temsilcisi de değildir. Bu itibarla tevdi yerine veya bir banka hesabına yapılan kira parası ödemelerinde alınan belge tediyeinin vuku bulunduğunu gösterir bir delil sayılırsada, bu belge*

Borçlu olan kiracının, kira borcu için kiraya verene bono verdiği hallerde, bu durum bono üzerinde veya kira sözleşmesinde yazılıysa yahut kiraya veren tarafından kabul ediliyorsa, kiracı, kira borcunu ödeme itirazını, söz konusu bonoyu ödediğini ispatlamak suretiyle de kanıtlayabilmektedir⁶²⁴. Buna mukabil, alacaklı olan kiraya verenin, kiracının kira borcu için kendisine bono verdiğini inkâr etmesi veya bu hususun bono üzerinde veya kira sözleşmesinde yer almaması halinde, borçlu kira borcu için bono verdiğine ve bonoyu ödediğine ilişkin ödeme itirazını ancak İİK m. 269/c’de yer alan belgelerle kanıtlayabilecektir⁶²⁵. Bu noktada borçlu olan kiracının kira borcu için, alacaklı olan kiraya verene bono vermiş olmasının kira bedelini ödemiş olduğu anlamına gelmediği, kiracının söz konusu bonoyu ödediğini ispat etmesi gerektiği belirtilmelidir⁶²⁶. Bononun alacaklı olan kiraya veren elinde olması, kira borcunun ödenmediğine işaret kabul edilmiştir⁶²⁷.

Kira sözleşmesinde kira borcunun, bankanın belli bir şubesi aracılığıyla ödeneceği kararlaştırılmış ise yahut ödemenin bu şekilde olduğuna ilişkin kiracı ile kiraya veren arasında bir teamül oluşmuş ise, kiracının, kira borcunu ödediğine ilişkin itirazını, banka makbuzu ile de ispatlayabilmesi mümkün kabul edilmektedir⁶²⁸.

---

alacaklının iradesi yerine geçerek BK.nun 88. maddesi açısından borçlu yararına hukuki sonuçlar doğuramaz. Alacaklının tevdi yerinden veya bankadan parayı alırken ihtirazi kayıt dermeyeran etmemiş bulunmaması halinde dahi sonuç değişmez...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-hgk-e-1990-12-146-k-1990-248-t-11-04-1990-yargitay-hukuk-genel-kurulu-karari/627663/>) (Legalbank - E.T. 09/01/2024); YG 12. HD., 1985/8133 E., 1986/2200 K. sayılı ve 27/02/1986 tarihli kararına göre; “...Daha sonraki aylara ait kira paralarının ödendiğini belirten banka makbuzlarının, BK. nun 88. maddesinin kabul ettiği biçimde evvelki ay kiralarnı ödendiğine dair birer belge saymak mümkün değildir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-1985-8133-k-1986-2200-t-27-02-1986-yargitay-12-hukuk-dairesi/469427/>)

(Legalbank - E.T. 03/01/2024).

⁶²⁴ Kuru, 848; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 93; Keleş, 272.

⁶²⁵ Kuru, 848.

⁶²⁶ Keleş, 272; YG 6. HD., 2008/4363 E., 2008/6172 K. sayılı ve 12/05/2008 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2008-4363-k-2008-6172-t-12-5-2008>) (Lexpera - E.T. 04/12/2023).

⁶²⁷ YG 12. HD., 1999/9633 E., 1999/12307 K. sayılı ve 15/10/1999 tarihli kararına göre; “...Kira bedeline karşılık olarak kiracı tarafından alacaklı lehine bono düzenlenmiş olması, kendiliğinden ödeme (eda) olarak kabul edilmez. Ayrıca taraflar arasında açık bir anlaşma da mevcut olmadığından BK.nun 114. maddesi hükmüne göre borcun yenilendiğinden de söz edilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bono, kiracının borçlu olduğu miktarı kanıtlayan bir belge olup alacaklı elinde bulunduğuna göre borcun ödenmediği açıktır...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-1999-9633-k-1999-12307-t-15-10-1999>) (Lexpera - E.T. 03/01/2024).

⁶²⁸ Kuru, 849; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 472; YG 12. HD., 1996/9916 E., 1996/11439 K. sayılı ve 01/10/1996 tarihli kararına göre; “...Borçlular kira paralarını kiralayanın babası Y... K... nun banka hesabına evveldenberi ödediklerini iddia ederek buna ilişkin banka hesap özeti ve dekontlarını ibraz etmişlerdir. Dosyada mevcut banka hesap özetinden kiracıların Y... K... nun hesabına 994 ve 995

Borçlu olan kiracı, ilamsız tahliye takibine ilişkin ödeme emrinin kendisine tebliğinden önce, alacaklının temerrüdü sebebiyle kira borcunu, TBK m. 107/1 uyarınca, mahkeme tarafından tevdi edilen yere ödemiş olduğu hallerde, bu durumu tevdi yerinden aldığı makbuz ile ispatlayabilmekte, böyle bir durumda icra mahkemesi tahliye kararı verememektedir⁶²⁹.

Borçlu olan kiracının kira borcunu, alacaklı olan kiraya verenin yetkili temsilcine ödemiş olduğu hallerde, hem ödediği kişinin alacaklının yetkili temsilcisi olduğunu hem de alacaklının yetkili temsilcisine kira borcunu ödediğini İİK m. 269/c'de sayılan belgelerle ispatlayabilmektedir⁶³⁰.

Borçlu olan kiracının, kira borcunu, alacaklı olan kiraya verenin talimatıyla kendisinin bir yakınına ödemiş olduğu hallerde, borçlunun, hem alacaklının bu yöndeki talimatını hem de kira borcunu alacaklının yakınına ödemiş olduğunu İİK m. 269/c'de yer alan belgelerle ispatlaması gerekmektedir⁶³¹. Ancak bununla birlikte, kira borcunun kiraya verenin bir yakınına ödenmesi konusunda, kiracı ile kiraya veren arasında bir teamül

---

yıllarında kira paralarını ödedikleri anlaşılmaktadır. Takip konusu aylardan önce aynı hesaba yapılan ödemelerin kiralayan tarafından kabul edildiği ve aksinin iddia edilmediği anlaşıldığına göre, taraflar arasında mutlak ödeme yerinin sözü edilen Y... K... ya ait banka hesabı olduğunun kabulü gerekir. Mercice bu hesaba yapılan ödemelerin değerlendirilerek eksik ödeme olup olmadığı tesbit edilerek, sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde alacaklı isteminin kabulüne karar verilmesi isabetsizdir..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-1996-9916-k-1996-11439-t-01-10-1996-kira-alacagi/288635/>) (Legalbank - E.T. 04/12/2023).

⁶²⁹ Kuru, 850; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 472; Keleş, 167; YG 12. HD., 2002/10482 E., 2002/11694 K. sayılı ve 03/06/2002 tarihli kararına göre; "...Borçlu vekilinin Sair temyiz itirazları yerinde değil ise de; alacaklı 2001 yılı nisan ayı da dahil olmak üzere 6.7.2001 tarihinde kira alacağı için genel haciz yoluyla takip yapmıştır. Ne var ki 25.4.2001 tarihinde tevdi mahalli kararı gereğince Nisan ayı kirası 140.000.000 TL. tevdi mahalline alacaklı adına yatırılmıştır. Tevdi mahalli kararı hukuki varlığını koruduğu müddetçe başka bir anlatımla iptal edilmediği sürece bu ödeme İİK'nun 269/c maddesinin öngördüğü koşullarda geçerli bir ödeme sayılacağına mercice anılan bedel yönünden itirazın kaldırılması isteminin reddine karar vermesi gerekirken aksine düşüncelerle yazılı şekilde tüm alacak için itirazın kaldırılmasına karar verilmesi isabetsizdir..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2002-10482-k-2002-11694-t-03-06-2002-tevdi-mahalli-karari/162662/>) (Legalbank - E.T. 02/01/2024).

⁶³⁰ Kuru, 851.

⁶³¹ Kuru, 851; Keleş, 276; YG 6. HD., 2006/1832 E., 2006/4045 K. sayılı ve 17/04/2006 tarihli kararına göre; "...Borçlu, itirazlarında ve davaya cevaplarında, takip konusu kiralaları alacaklının kızı K2 ve damadı K1'a ödediğini bu konuda belge bulunduğunu bildirerek tarihsiz "K1" imzalı bir belge ibraz etmiş ise de davacı bu belgenin takip konusu kiralalar ile ilgili olmadığını bildirerek karşı çıkmıştır. Takip ve davanın dayanağı olan 10.7.2004 başlangıç tarihli ve bir yıl süreli kira sözleşmesinde kira bedellerinin kiralayanın kızı ile damadına ödeneceğine dair bir kayıt yoktur. Takip konusu kira alacağını, davalının kızı ile damadına ödediğini ileri süren kiracı, kiralayanın bu konudaki talimatını belgelendirmediği kira borcundan kurtulamaz. Borçlu davalı itirazlarını İİK'nun 269/c maddesindeki belgelerle kanıtlayamadığından davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçelerle görev yönünden red kararı verilmesi doğru değildir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2006-1832-k-2006-4045-t-17-4-2006>) (Lexpera - E.T. 02/01/2024).

oluştugu hallerde, borçlu olan kiracı, kiraya verenin bu yöndeki talimatını ispatlamaksızın yalnızca kira borcunu kiraya verenin yakınına ödediğini İİK m. 269/c’de sayılan belgelerle kanıtlayabilmektedir⁶³².

(c) Takas İtirazı

TBK m. 139’da, iki kişinin karşılıklı olarak bir miktar para veya özdeş diğer edimleri birbirine borçlu olmaları halinde, her iki borç da muaccel ise tarafların, alacağıyla borcunu takas edebilmelerine imkân verilmiştir. Borçlu olan kiracının, kiraya verenin talep ettiği kira borcu karşısında, kendisinin de kiraya verenden alacaklı olduğuna ve böylelikle kira borcunun son bulduğuna ilişkin ileri sürdüğü itiraz, takas itirazı olarak kabul edilmektedir⁶³³. Takas itirazını ileri süren borçlu bunu İİK m. 269/c’de yer alan belgelerle ispatlayabilmelidir.

Örneğin, borçlu olan kiracı, kiraladığı taşınmazda yaptığı onarımlar sonucu ortaya çıkan masrafları, kira borcu ile takas etmek isteyebilir⁶³⁴. Bu durumda, kiracının kiralanan taşınmazda yaptığı onarım masrafları ile kira borcunu takas ettiğini ileri sürebilmesi için, kiralanan taşınmazda yaptığı onarımın, alacaklının muvafakati çerçevesinde olduğunu İİK m. 269/c’de sayılan belgelerle kanıtlaması gerektiği belirtilmelidir⁶³⁵. Söz konusu muvafakatin, hem onarımla ilgili masrafların yapılması hem de miktarı için verilmesi gerektiği belirtilmelidir⁶³⁶.

(d) Kira Sözleşmesinin Sona Erdiği İtirazı

Borçlu olan kiracının, alacaklı olan kiraya veren ile aralarında olan kira sözleşmesinin son bulması sebebiyle, kira borcunu ödemesinin kendisinden istenemeyeceği yönündeki itirazı, bu kapsamda değerlendirilmektedir⁶³⁷. Böyle bir durumda borçlu olan kiracı, kiraya veren ile aralarında bir zamanlar kira sözleşmesi bulunduğunu kabul etmesine rağmen, bunun son bulduğunu ve kira borcunun artık kendisinden talep edilemeyeceğini

---

⁶³² Kuru, 851.

⁶³³ Kuru, 851; Keleş, 309.

⁶³⁴ Keleş, 309.

⁶³⁵ Kuru, 851; Keleş, 311.

⁶³⁶ Keleş, 311.

⁶³⁷ Kuru, 851; Keleş, 331.

ileri sürmesi, kira sözleşmesi dışında diğer bir itiraz sebebi olarak kabul edilmektedir⁶³⁸. Dolayısıyla borçlu olan kiracı, kiraya veren ile aralarında var olan kira sözleşmesinin sona erdiğine yönelik itirazını, İİK m. 269/c’de yer alan belgelerle ispatlayabilmektedir⁶³⁹.

Taraflara tek taraflı fesih hakkı tanıyan hükümler kira sözleşmelerinde mevcut olabileceğinden, borçlu olan kiracının kira sözleşmesine dayanarak tek taraflı fesih dolayısıyla kira sözleşmesinin sona erdiği itirazını ispatlayabilmesi mümkündür⁶⁴⁰. Öte yandan borçlu olan kiracıya kira sözleşmesinde tek taraflı fesih hakkı tanınmayan hallerde, kiracının, taşınmazı tahliye ederek anahtarı tevdi yerine teslim etmesi ile sorumluluğunun son bulmadığı, anahtar tesliminin alacaklı olan kiraya veren tarafından kabul edildiği anda fesih konusunda anlaşmış olmaları dolayısıyla bu anda kira sözleşmesinin son bulduğu ifade edilmelidir⁶⁴¹. Bunun dışında alacaklının rızasıyla kira sözleşmesinin feshedildiğine ilişkin itirazın, İİK m. 269/c’de yer alan belgelerle kanıtlanabileceği kabul edilmektedir⁶⁴².

d. İcra Mahkemesinin Verebileceği Kararlar

(1) İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Kararı

Borçlu olan kiracının kira sözleşmesine itirazı sonucu, alacaklı olan kiraya verenin kira sözleşmesini İİK m. 269/b-1’de yer alan bir belgeyle ispatlaması üzerine, borçlunun İİK m. 269/b-2 gereği, kira sözleşmesine ve şartlarına ait itirazını aynı kuvvet ve

⁶³⁸ Kuru, 851; Keleş, 331.

⁶³⁹ Kuru, 851; Keleş, 392.

⁶⁴⁰ Keleş, 391.

⁶⁴¹ Keleş, 395.

⁶⁴² YHGK., 2005/192 E., 2005/224 K. sayılı ve 06/04/2005 tarihli kararına göre; “...Borçlunun karşı çıkmadığı kira sözleşmesinde akdin feshedilme biçimi özel şartlar bölümünde açıkça düzenlenmiş olup; borçlu/kiracının, akdin karşılıklı anlaşma ile feshedildiği olgusunu yukarıda içeriği ayrıntısıyla açıklanan İcra ve İflas Kanunu’nun 269/c maddesi anlamında bir belge ile kanıtlaması gerekmektedir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2005-6-192-k-2005-224-t-6-4-2005>) (Lexpera - E.T. 08/03/2024); YG 12. HD., 2003/1999 E., 2003/4190 K. sayılı ve 04/03/2003 tarihli kararına göre; “...Borçlu, alacaklının rızası ile akdin feshedildiğini İİK’nun 269/c maddesi gereğince yazılı bir belge ile kanıtlayabilir. Bu konuda tanık dinlenemez. Bir başka deyişle akdin tek taraflı feshi olanaklı değildir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2003-1999-k-2003-4190-t-04-03-2003-tahliye-talebi/162838/>) (Legalbank - E.T. 10/01/2024).

mahiyetteki bir belgeyle ispatlayamaması halinde, icra mahkemesi borçlunun itirazının kaldırılmasına ve kiralanan taşınmazın tahliyesine karar verecektir⁶⁴³.

Borçlu olan kiracının kira sözleşmesi dışında başka bir itiraz ileri sürmesi durumunda, alacaklının itirazın kaldırılması ve tahliye talebi ile açtığı davada, borçlunun itiraz sebeplerini İİK m. 269/c'de yer alan belgelerden biri ile ispatlayamaması halinde, icra mahkemesi borçlunun itirazının kaldırılmasına ve kiralanan taşınmazın tahliyesine karar verecektir⁶⁴⁴.

Kira sözleşmesine yahut bunun dışında bir itiraz sonucu açılan itirazın kaldırılması ve tahliye davasında, itiraz sebeplerini İİK m. 269/b-1 veya İİK m. 269/c-1'de sayılan belgelerden biri ile ispatlayamayan borçlu hakkında, her ne kadar kendisine tebliğ olan

⁶⁴³ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 755; Kuru, 852; Atalı ve Ermenek, 225; Tercan, 124; Keleş, 401; Kiraz, 229.

⁶⁴⁴ Berkin, 430; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 240; Kuru, 853; Onar, 220; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 117; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 471; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 352; Ulukapı, *İcra*, 228; Muşul, 1371; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 110; Atalı ve Ermenek, 225; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 386; Tercan, 124; Uyar, "Temerrüt Nedeniyle Tahliye", 96; Keleş, 402; Ercan, 469; YHGK, 2017/1852 E., 2019/982 K. sayılı ve 01/10/2019 tarihli kararına göre; "...Borçlular, kiralanan taşınmazın harabe bir bina olup otel ve pansiyon olarak kullanılmak üzere kiralandığını, ancak taşınmaza "tadilat, onarım ve inşaat izni" verilmediğinden taşınmazın kullanılamadığını, bu sebeple kira sözleşmesinin feshedildiğini, feshedilmiş kira sözleşmesi nedeniyle icra takibi başlatılamayacağını belirterek borca ve takibe itiraz etmişlerdir. Bu durumda borçluların ödeme emrine itirazları kira akdi dışındaki itirazlardan olup, kiranın sair bir sebeple istenemeyeceğini İİK'nın 269/c maddesinde belirtilen belgelerle ispatlamaları zorunludur. Borçluların taşınmaza tadilat, onarım ve inşaat izni verilmemesi nedeniyle kiralananı kullanılamadıklarından dolayı kira sözleşmesini haklı sebeple feshettikleri iddiaları ise yargılamayı gerektirdiğinden kira bedelinin sair bir sebeple istenemeyeceği iddiası İİK'nın 269/c maddesi kapsamında ispatlanamamıştır. Yerel mahkemece itirazın kaldırılmasına ve tahliyeye karar verilmesi gerekirken talebin reddine karar verilmesi doğru değildir..." (https://29b13951316a490bc215ebb_98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2017-1852-k-2019-982-t-1-10-2019) (Lexpera - E.T. 12/12/2023); YG 8. HD., 2019/1955 E., 2019/4029 K. sayılı ve 11/04/2019 tarihli kararına göre; "...Bu durumda borca itiraz eden davalının 2015 yılı Kasım ayı kira bedelini ödediğini veya sair bir sebeple istenemeyeceğini İİK'nın 269/c maddesindeki belgelerle ispat etmesi gerekir. Davalı borçlu İİK'nın 269/c maddesinde belirtilen makbuz ve belgelerden biri ile itiraz ettiği 2015 yılı Kasım ayı kira bedelini ödemediğini kanıtlayamadığına göre, mahkemece 2015 yılı Kasım ayı kira alacağı yönünden davanın kabulü ile tahliyeye karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçe ile davanın tümünden reddine karar verilmesi doğru değildir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/8-hukuk-dairesi-e-2019-1955-k-2019-4029-t-11-4-2019>) (Lexpera - E.T. 12/12/2023); YG 6. HD., 2012/11544 E., 2012/13460 K. sayılı ve 17/10/2012 tarihli kararına göre; "...Somut olayda; davalı borçlu süresinde verdiği itiraz dilekçesinde < takibe dayanak kira sözleşmesinin geçerli olmadığını ileri sürmüş, teminat amacıyla verildiğini savunmuştur. Takipte dayanan sözleşmedeki imzasına bir itirazı yoktur. İİK'in m.269/2 gereğince borçlu kiracı kira sözleşmesini ve imzasını açıkça ve kesin olarak reddetmediğinden sözleşmeyi kabul etmiş sayılır. Akdi reddetmeyen davalı borçlunun söz konusu savunmasını İİK'in 269/c maddesinde belirtilen belgelerle kanıtlaması gerekir. Davalı borçlu savunmasını İİK 269/c maddesinde belirtilen belgelerle kanıtlayamamış durumda olup mahkemece esasa ilişkin bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde uyuşmazlığın çözümünün yargılamayı gerektirdiğinden bahisle davanın reddine karar verilmesi hatalı olmuştur..." (https://ea7_0330bbfe919e2312426c9be35e66_1274d7d97.vetisonline.com/belge/y-06-hd-e-2012-11544-k-2012-13460-t-17-10-2012/1183988/) (Legalbank - E.T. 12/12/2023).

ödeme emrinde yer alan yasal ödeme süresi içinde icra dosyasına kira borcunu ödemiş olsa da ödeme süresi içinde kira borcunun icra dairesince alacaklıya ödenmesi hususunda muvafakat vermediği halde, icra mahkemesinin itirazın kaldırılması ve tahliye kararı vereceği söylenmelidir⁶⁴⁵.

Alacaklı tarafından itirazın kaldırılması ve tahliye talepli dava açılan hallerde, icra mahkemesinin itirazın kaldırılması konusunda herhangi bir karar vermeden yalnızca tahliye talebi hakkında hüküm vermesinin doğru olmadığı kabul edilmektedir⁶⁴⁶.

İİK'nın 269/d maddesinin uygulanması gereken maddeler arasında gösterdiği 68/7'nci maddesinde, alacaklının itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin esasa ilişkin sebeplerle kabul edilmesi halinde, alacaklının talebi üzerine, borçlunun haksız olarak itiraz ettiği kira alacağının yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere tazminata hükmedileceği düzenlenmiştir. Bu noktada icra mahkemesinin kendiliğinden değil, alacaklı olan kiraya verenin icra mahkemesine ileri sürdüğü talebi üzerine, borçlu aleyhine tazminat kararı verdiği vurgulanmalıdır⁶⁴⁷. Hakimin, tarafın talebi üzerine karar vermesinin taleple bağlılık ilkesiyle bağdaştığı ifade edilmektedir⁶⁴⁸.

Yargıtay, alacaklı olan kiraya verenin tazminat talebini, mutlaka itirazın kaldırılması ve tahliye talebiyle birlikte icra mahkemesine başvuru esnasında ileri sürmesi gerekmediğine, İİK m. 68/7'de herhangi bir süre şartı mevcut olmaması sebebiyle yargılamanın her aşamasında söz konusu talebini ileri sürebileceğine

⁶⁴⁵ Kuru, 853; Keleş, 403.

⁶⁴⁶ YG 6. HD., 2007/12545 E., 2007/1247 K. sayılı ve 13/02/2007 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-12545-k-2007-1247-t-13-02-2007>) (Lexpera - E.T. 06/12/2023).

⁶⁴⁷ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 116; Ulukapı, *İcra*, 121; Muşul, 376; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 124; Keleş, 407; Uyar, "Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi", 396; Tikveş, 104; Ayşe Kılınç, "İcra Tazminatına Hükmedilebilmesinde Talep Koşulu ve Taleple Bağlılık İlkesi Bakımından Değerlendirilmesi," *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 21/1 (2019): 218; YG 8. HD., 2017/4778 E., 2018/8482 K. sayılı ve 07/03/2018 tarihli kararına göre; "...6100 sayılı HMK'nun 'Taleple Bağlılık İlkesi' başlıklı 26. maddesinin birinci fıkrasında; 'Hâkim, tarafların talep sonuçlarıyla bağlıdır; ondan fazlasına veya başka bir şeye karar veremez. Duruma göre, talep sonucundan daha azına karar verebilir' hükmü düzenlenmiştir. Buna göre davacı alacaklılar vekilinin talebi olmadan itirazın kaldırılması yönünden olumlu olumsuz hüküm kurulamayacağı gibi davalı borçlunun geçerli bir itirazı da söz konusu değildir. Mahkemece yukarıda izah edilen hususlar dikkate alınmadan dava dilekçesindeki talep aşılarak itirazın kaldırılmasına ve davalı yararına icra inkâr tazminatına karar verilmesi doğru değildir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/8-hukuk-dairesi-e-2017-4778-k-2018-8482-t-7-3-2018>) (Lexpera - E.T. 07/01/2024).

⁶⁴⁸ Kılınç, 225.

hükmetmektedir⁶⁴⁹. Doktrinde bir görüş de Yargıtay'ın kararına katılmakta, bu tür bir icra tazminatı, ayrı bir davayla talep edilemeyeceğinden, tazminat talebinin dava dilekçesi ile sınırlandırılmaması, yargılamanın her aşamasında ileri sürülmesine imkân verilmesinin isabetli olduğunu ifade etmektedir⁶⁵⁰.

Buna mukabil doktrinde başka bir görüş, alacaklı olan kiraya verenin, tazminat talebini, cevaba cevap dilekçesini verdiği ve dolayısıyla iddia ve savunmanın değiştirilmesi ve genişletilmesi yasağının başladığı ana kadar ileri sürebilmesi gerektiğini kabul etmektedir⁶⁵¹. Kanaatimizce İİK m. 68/7'de alacaklının, tazminat talebini ileri sürmesi için açıkça bir süre sınırlaması yapılmamış olması, istediği zaman tazminat talebini ileri sürebileceği anlamına gelmemektedir. Keza tazminat talebinin, ayrı bir davayla ileri sürülemediği olması da yargılamanın her aşamasında ileri sürebileceğine dayanak oluşturmamaktadır. Bu noktada HMK m. 319'da yer alan iddianın genişletilmesi yasağı doğrultusunda, alacaklının dava dilekçesini sunduğu ve dava açtığı ana kadar tazminat talebini ileri sürebilmesinin kabulü isabetli olacaktır. İİK m. 18 gereği, icra mahkemesine sunulan hususlarda basit yargılama usulü uygulandığından, keza HMK m. 317/3 gereği taraflar, cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçesi veremeyeceklerinden, alacaklı olan kiraya verenin, tazminat talebini, cevaba cevap dilekçesini verdiği ana kadar ileri sürebileceğini kabul eden doktrindeki ikinci görüşe katılmamız mümkün değildir.

Yargıtay, alacaklının itirazın kaldırılması davasında haklı çıkması halinde, borçlunun kötü niyetli olup olmadığı dikkate alınmaksızın, icra mahkemesinin alacaklının talebi doğrultusunda, icra inkâr tazminatına karar vermesi gerektiğine hükmetmektedir⁶⁵². Söz

⁶⁴⁹ YG 8. HD., 2017/458 E., 2017/797 K. sayılı ve 30/01/2017 tarihli kararına göre; “...Davacı vekili, icra takibine itiraz eden davalı borçlunun itirazının kaldırılmasını dava dilekçesinde talep ederken, davalının vermiş olduğu davaya cevap dilekçesine karşı beyanlarını içerir 05.12.2014 günlü dilekçesinde, haksız itiraz sebebiyle %20 nisbetinde icra inkâr tazminatının da davalıdan tahsiline karar verilmesini istemiştir. **Davacı alacaklı tarafından icra inkâr tazminatının yargılamanın her aşamasında talep edilebileceği** Mahkemece, itirazın 223.925,22 TL üzerinden kaldırılmasına karar verilmesi nedeniyle bu miktar üzerinden icra inkâr tazminatının davalıdan tahsiline karar verilmesi gerekirken, talebi olmadığından bahisle reddine karar verilmesi doğru değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/8-hukuk-dairesi-e-2017-458-k-2017-797-t-30-1-2017>) (Lexpera - E.T. 28/12/2023).

⁶⁵⁰ Keleş, 408.

⁶⁵¹ Kılınç, 218.

⁶⁵² YG 8. HD., 2017/5156 E., 2018/11115 K. sayılı ve 10/04/2018 tarihli kararına göre; “...Somut olayda; davacı vekili dava dilekçesinde, kira alacağının tahsili amacıyla icra takibi başlatıldığını, takibe haksız yere itiraz edildiğini belirterek itirazın kaldırılması ile takibin devamına ve asıl alacağın %20'sinden az

konusu tazminat, aleyhindeki icra takibine itiraz ederek hakkın kolay ve hızlı şekilde yerine getirilmesine engel olan borçluya karşı konulmuş bir yaptırım olarak değerlendirilmektedir⁶⁵³.

İİK m. 67/5 uyarınca, tazminatın tespitinde ise takip talebinde belirtilen kira borcu miktarı esas alınmaktadır. Öte yandan borçlunun kısmi itirazının bulunduğu hallerde, alacaklının itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin esasa ilişkin sebeplerle kabul edilmesi durumunda, icra mahkemesi, ancak borçlunun haksız olarak itiraz ettiği kısmi miktarın, yüzde yirmisinden az olmamak üzere tazminata hükmedebilmektedir⁶⁵⁴.

İtirazın kaldırılması ve tahliye davasının, kira borcunun ödenmesi ve taşınmazın tahliye edilmesi veya itirazın geri alınması sebebiyle konusuz kalması halinde de borçlu olan kiracı hakkında yüzde yirmiden aşağı olmamak üzere tazminata hükmedilebileceği kabul edilmektedir⁶⁵⁵. Ancak doktrinde bir görüş, ilamsız tahliye takibine esas olan kira

---

olmamak üzere icra inkâr tazminatına karar verilmesini istemiştir. Alacaklının itirazın kaldırılması davasında haklı çıkması durumunda borçlunun kötü niyetli olmasına bakılmaksızın icra inkâr tazminatına karar verilir. Mahkemece borçlunun itirazında haksız olduğu kabul edildiğine göre kira parasının likit olması nedeniyle kira alacağı üzerinden davacı yararına icra inkâr tazminatına hükmedilmesi gerekirken, yasal şartları oluşmadığı gerekçesiyle bu yöndeki istemin reddine karar verilmesi doğru değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/8-hukuk-dairesi-e-2017-5156-k-2018-11115-t-10-4-2018>) (Lexpera - E.T. 12/12/2023); YG 6. HD., 2006/1159 E., 2006/3474 K. sayılı ve 0404/2006 tarihli kararına göre; “...Mahkemece davalı borçlunun kötü niyetli olmadığından bahisle icra tazminatı talebinin reddine karar verilmiş ise de, İ.İ.K. 68. maddesi gereğince kötü niyet unsuru aranmayacağından, davacı alacaklı lehine inkâr tazminatına hükmedilmesi gerekirken, tazminat talebinin reddine karar verilmesi doğru görülmemiştir. Karar bu nedenle bozulmalıdır...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2006-1159-k-2006-3474-t-04-04-2006>) (Lexpera - E.T. 03/01/2024).

⁶⁵³ YG 8. HD., 2018/9388 E., 2018/12781 K. sayılı ve 16/05/2018 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/8-hukuk-dairesi-e-2018-9388-k-2018-12781-t-16-5-2018>) (Lexpera - E.T. 15/12/2023).

⁶⁵⁴ YG 8. HD., 2018/9388 E., 2018/12781 K. sayılı ve 16/05/2018 tarihli kararına göre; “...Somut olayda: davacı vekili, 24.12.2014 tarihinde başlattığı icra takibi ile 2014 yılı Haziran ayından Aralık ayına kadarki kira alacağının tahsilini istemiş ise de, davalı borçlu itiraz dilekçesi ile 2014 yılı Haziran, Temmuz ve Ağustos ayları kira alacağı ile damga vergisine itiraz etmiş, davacı alacaklı dava dilekçesi ile Ağustos ayı kira bedeli 2.050,00 TL ve damga vergisi 810,00 TL olmak üzere toplamda 2.860,00 TL üzerinden itirazın kaldırılmasına ve davalıların itiraz etmiş olduğu 2.860 TL üzerinden %20'den az olmamak üzere icra-inkâr tazminatı ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir. Bu durumda borçlunun itirazı ile dava konusu edilen asıl alacak olan 2014 yılı Ağustos ayı kira miktarı üzerinden davacı yararına icra tazminatına karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde 11.675,00 TL üzerinden icra inkâr tazminatına hükmedilmesi doğru değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/8-hukuk-dairesi-e-2018-9388-k-2018-12781-t-16-5-2018>) (Lexpera - E.T. 15/12/2023).

⁶⁵⁵ Özkan Kızıl, 3144; Keleş, 408; YG 6. HD., 2009/8681 E., 2009/11859 K. sayılı ve 29/12/2009 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2009-8681-k-2009-11859-t-29-12-2009-odeme-emrine-itirazin-kesin-olarak-kaldirilmasi/693104/>) (Legalbank - E.T. 06/12/2023); YG 12. HD., 2003/18373 E., 2003/21979 K. sayılı ve 07/11/2003 tarihli kararına göre; “...Takibe itiraz edilmesinden sonra, gerek borçlunun itirazdan vazgeçmesi ve gerekse alacaklının itirazı

borcunun ödenmesi halinde, icra mahkemesi, konusuz kalan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığı yönünde bir karar verecek olup, bu karar esasa ilişkin bir sebeple verilmediğinden, icra mahkemesinin tazminata hükmedemeceğini ifade etmektedir⁶⁵⁶.

Kira borcunun ödenmesi ve taşınmazın tahliye edilmesi veya itirazın geri alınması hallerinde, itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin esası hakkında inceleme yapılarak karar verilme gereği ortadan kalktığından ve her iki taraf açısından da davanın esası hakkında bir karar elde etmede hukuki bir yarar kalmamış olduğundan, icra mahkemesi, davanın konusuz kalması sebebiyle karar verilmesine yer olmadığına hükmedecektir. Dolayısıyla kanımızca, böyle bir durumda İİK m. 68/7'nin lafzına göre, ortada esasa ilişkin sebeplerle verilmiş bir itirazın kaldırılması kararı bulunmadığı için borçlu aleyhine tazminata hükmedilmesi kanuna aykırılık teşkil edecektir. Bu itibarla söz konusu hallerde icra mahkemesince verilen kararın, esasa ilişkin olmaması sebebiyle tazminata hükmedilemeyeceğine ilişkin doktrindeki görüşe katılmaktayız.

İcra mahkemesinin itirazın kaldırılması ve tahliye kararı ile birlikte borçlu olan kiracının ileri sürdüğü itiraz hükümden düşürüldüğünden, kiracı ödeme emrine hiç itiraz etmemiş gibi bir durum ortaya çıkmaktadır⁶⁵⁷. İtirazın kaldırılması ve tahliye kararı ile birlikte ilamsız tahliye takibi kesinleşmekte olup, alacaklı olan kiraya veren, söz konusu kararı icra dairesine sunarak hem duran ilamsız tahliye takibinin devamını ve İİK m. 78 uyarınca, borçlu olan kiracının malvarlığı için haciz talep edebilmekte hem de kiralanan taşınmazın tahliyesini talep edebilmektedir⁶⁵⁸.

Kabul etmesi yahut takip şekline göre icra dairesine başvurup takipten feragat etmesi halleri tazminat isteminin reddini gerektirmez. Aksinin kabulü halinde itiraz üzerine haklı olmadığını anlayan tarafın talebinden vazgeçmesi sureti ile aleyhine tazminata hükmedilmesini engellemesi gibi kabulü mümkün olmayan bir durum ortaya çıkar...” (https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2003-18373-k-2003-21979-t-07-11-2003) (Lexpera - E.T. 06/01/2024).

⁶⁵⁶ Karslı, *İcra*, 243.

⁶⁵⁷ Kuru ve Aydın, 126; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 256; Gören Ülkü, 111.

⁶⁵⁸ Berkin, 436; Üstündağ, 150; Kuru ve Aydın, 127; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 256; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 118; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 110; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 118; Karslı, *İcra*, 240; Atalı ve Ermenek, 92; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 125; Tercan, 62; Ural Çınar, 344.

İtirazın kaldırılması yargılaması neticesinde varılan hükmün, maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmediğinden bahsetmiştik⁶⁵⁹. Buna göre icra mahkemesinin itirazın kaldırılması ve tahliye kararı, maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmeyecektir⁶⁶⁰. Dolayısıyla İİK'nın 269/d maddesinin uygulanması gereken maddeler arasında gösterdiği 72'nci maddesi uyarınca, borçlunun icra takibinden önce yahut takip sırasında menfi tespit davası açabilmesi mümkündür. Borçlu tarafından menfi tespit davası açılan hallerde İİK m. 68/7 gereği, borçlu aleyhine hükmolunan tazminatın tahsili, söz konusu davanın sonuna ertelenmekte olup, dava borçlu lehine sonuçlanırsa, icra mahkemesinin hükmettiği tazminat ortadan kalkacaktır.

(2) İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Talebinin Reddi Kararı

Borçlu olan kiracının kira sözleşmesine itirazı üzerine, alacaklı olan kiraya verenin, borçlu ile aralarında kira sözleşmesi bulunduğunu İİK'nın 269/b-1 maddesinde sayılan belgelerle ispat edememesi halinde veya İİK m. 269/b-2 gereği, borçlu olan kiracının kira sözleşmesine itirazını eşit kuvvet ve mahiyetteki belgelerle ispat etmesi halinde, icra mahkemesi, itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin reddine karar verecektir⁶⁶¹.

Borçlu olan kiracının kira sözleşmesi dışında bir itirazını ileri sürdüğü halde, bu itirazını İİK m. 269/c-1'de yer alan belgelerle ispatlaması neticesinde, icra mahkemesi yine, itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin reddine karar verecektir⁶⁶².

İİK'nın 269/d maddesinin uygulanması gereken maddeler arasında gösterdiği 68/7'nci maddesinde, alacaklının itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin esasa ilişkin sebeplerle reddedilmesi halinde, borçlunun talebi üzerine, alacaklı aleyhine itiraza uğrayan kira alacağının yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere tazminata hükmedileceği düzenlenmiştir. Buna göre, itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin esasa ilişkin değil usûle ilişkin sebeplerle reddedilmesi halinde alacaklı tazminata mahkum

⁶⁵⁹ Bkz. II. İkinci Bölüm, E, 2, a.

⁶⁶⁰ Kuru, 855; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 110; Karşı, *İcra*, 241; Uyar, "Temerrüt Nedeniyle Tahliye", 106.

⁶⁶¹ Kuru, 855; Keleş, 411.

⁶⁶² Berkin, 437; Kuru, 855; Atalı ve Ermenek, 225; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 386; Tercan, 124; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 250; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 110; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 118; Ulukapı, *İcra*, 120; Muşul, 373; Karşı, *İcra*, 234; Keleş, 413.

edilemeyecektir⁶⁶³. Alacaklı olan kiraya verenin tazminata mahkum edilmesi için kötünietli olması gerekmemektedir⁶⁶⁴. İİK m. 67/5 gereği, tazminatın tespitinde, takip talebinde belirtilen kira borcu miktarının esas alındığı belirtilmelidir.

Alacaklı olan kiraya veren açısından olduğu gibi borçlu olan kiracı açısından da tazminat talebini ne zamana kadar ileri sürebileceği hususunda tartışmalar vardır. Bu noktada Yargıtay'ın görüşü, borçlu olan kiracı açısından da değişmemekte olup, yargılamanın her aşamasında söz konusu tazminat talebini ileri sürebileceğini kabul etmektedir⁶⁶⁵.

Buna mukabil doktrinde, borçlu olan kiracının, alacaklının itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin esasa ilişkin sebeplerle reddedilmesi halinde İİK m. 68/7 gereği alacaklıdan yüzde yirmiden aşağı olmamak üzere tazminat talep ettiğini, en geç icra mahkemesindeki ilk duruşmada ileri sürmesi gerektiği, bu aşamadan sonraki taleplerin savunmanın genişletilmesi yasağına tabi olduğu ifade edilmektedir⁶⁶⁶. Bunun yanı sıra bir diğer görüş, borçlu tarafından, ikinci cevap dilekçesinin verildiği, diğer bir deyişle iddia ve savunmanın değiştirilme ve genişletilme yasağının başladığı ana kadar tazminat talebinin ileri sürülmesi gerektiğini savunmaktadır⁶⁶⁷.

Bu noktada kanaatimizin, HMK m. 319'da yer alan iddia ve savunmanın genişletilmesi yasağı doğrultusunda, dilekçelerin ileri sürülmesi aşaması sona erene dek tazminat

⁶⁶³ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 118; Muşul, 374; Karşı, *İcra*, 240; Atalı ve Ermenek, 92; Keleş, 408; Ercan, 223; Kiraz, 328; YG 12. HD., 2011/903 E., 2011/3139 K. sayılı ve 10/03/2011 tarihli kararına göre; "...Ancak zamanaşımı itirazı esasa ilişkin nedenlerden bulunmadığı halde İİK'nun 169a/6.maddesi gereğince adı geçen borçlunun tazminat ile sorumlu tutulması doğru olmadığından kararın bu yönden bozulması gerekmiştir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2011-903-k-2011-3139-t-10-03-2011>) (Lexpera - E.T. 27/12/2023).

⁶⁶⁴ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 255; Kiraz, 327; YG 6. HD., 2007/3173 E., 2007/4507 K. sayılı ve 17/04/2007 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-3173-k-2007-4507-t-17-04-2007>) (Lexpera - E.T. 04/01/2024).

⁶⁶⁵ YG 12. HD., 2003/7102 E., 2003/9933 K. sayılı ve 02/05/2003 tarihli kararına göre; "...borçlu vekili tarafından mercii hakimliğine sunulan 29.11.2001 tarihli cevap dilekçesinde, inkâr tazminatı isteminde bulunulmamış, sadece hakkında açılan davanın reddinden sonra alacaklının para cezası ile sorumlu tutulması talep edilmiştir. **Borçlu vekilinin, yargılamanın diğer aşamalarında da tazminat talebi yoktur.** Bu durumda, İİK'nun 68/son maddesine aykırı olarak alacaklının tazminatla sorumlu tutulması isabetsiz ve hükmün bu nedenle bozulması gerekmele..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hd-e-2003-7102-k-2003-9933-t-02-05-2003>) (Lexpera - E.T. 28/12/2023).

⁶⁶⁶ Kuru, 843; Karşı, *İcra*, 241.

⁶⁶⁷ Kılınç, 218.

talebinin ileri sürülebilmesinin mümkün olduğu yönünde olduğundan bahsetmiştik. HMK m. 319'da, cevap dilekçesi ile savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi yasağının başlayacağı hüküm altına alındığından, davalı olan borçlunun tazminat talebini, en geç icra mahkemesindeki ilk duruşmada değil, cevap dilekçesi ile ileri sürebileceğinin kabulünün kanuna uygun düştüğü kanaatindeyiz.

İcra mahkemesinin itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin reddi kararının kesinleşmesiyle birlikte ilamsız tahliye takibi son bulmakta olup, aynı kira alacağı için yeniden ilamsız tahliye takibi yapılamamaktadır⁶⁶⁸.

İtirazın kaldırılması yargılaması neticesinde varılan hükmün, maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmediğine ilişkin kurala istinaden, icra mahkemesinin itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin reddi kararının da kesin hüküm teşkil etmediği belirtilmelidir⁶⁶⁹. Bu nedenle böyle bir karar neticesinde, alacaklı olan kiraya verenin sulh hukuk mahkemesinde, alacak ve tahliye davası açabilmesi mümkündür⁶⁷⁰. Bu durumda, İİK m. 68/7 gereği, alacaklı aleyhine hükmolunan tazminatın tahsili, söz konusu davanın sonuna ertelenmekte olup, dava alacaklı lehine sonuçlanırsa, icra mahkemesinin hükmettiği tazminat ortadan kalkacaktır. sulh hukuk mahkemesinde açtığı alacak ve tahliye davasını kazanan alacaklı olan kiraya verenin, ilamlı icra yoluna başvurması gerektiği, zira icra mahkemesinin itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin reddi kararı ile birlikte ilamsız tahliye takibinin son bulduğu belirtilmelidir⁶⁷¹.

e. İcra Mahkemesi Kararlarına Karşı Kanun Yoluna Başvuru

(1) İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Kararına Karşı Kanun Yolu

⁶⁶⁸ Kuru ve Aydın, 126; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 117; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 255; Muşul, 375; Karşlı, *İcra*, 242; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 125; Tercan, 62.

⁶⁶⁹ Kuru, 856; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 118; Muşul, 375; Karşlı, *İcra*, 242; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 106; Keleş, 415; Kiraz, 330.

⁶⁷⁰ Berkin, 437; Üstündağ, 150; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 241; Kuru, 856; Atalı ve Ermenek, 225; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 117; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 255; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 111; Muşul, 375; Karşlı, *İcra*, 242; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 125; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 106; Keleş, 284.

⁶⁷¹ Berkin, 437; Kuru ve Aydın, 126; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 255; Karşlı, *İcra*, 242; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 125; Keleş, 284.

İcra mahkemesinin yargılama sonucunda, itirazın kaldırılması ve tahliye yönünde verdiği karar üzerine, ilamsız tahliye takibine konu olan kira borcunun ihtilaf altındaki miktarının, istinaf sınırı olan yedi bin Türk lirasının üzerinde olması halinde İİK m. 363/1'e göre, borçlu olan kiracının, kararın tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf kanun yoluna başvurusu mümkündür. Bununla birlikte istinaf mahkemesince verilen nihai karar için, İİK'nın 364/1'inci maddesi gereği, ilamsız tahliye takibine konu olan kira borcunun ihtilaf altındaki miktarının, temyiz sınırı olan elli sekiz bin sekiz yüz Türk liranın üzerinde olması halinde, temyiz kanun yoluna başvuru mümkün kılınmıştır. Her ne kadar temyiz kanun yoluna başvuru süresi açıkça İİK'da düzenlenmemiş olsa da İİK m. 364/2'de temyiz yoluna başvurunun HMK hükümlerine göre yapılacağı belirtildiğinden, temyiz yoluna başvuru süresi HMK m. 361 gereği iki hafta olarak kabul edilmektedir.

Söz konusu istinaf ve temyiz başvurularının, İİK'nın 363/4'üncü ve 364/3'üncü maddeleri gereği, satış haricinde, itirazın kaldırılması ve tahliye kararının icrasını durdurmadığı ifade edilmelidir. Bu durumda alacaklı olan kiraya veren, icra mahkemesinin verdiği itirazın kaldırılması ve tahliye kararı ile birlikte ilamsız tahliye takibi kesinleşmiş olduğundan, söz konusu karar kesinleşmese bile, icra dairesinden İİK m. 78 vd. hükümlerine göre borçlu olan kiracının malvarlığının haczini talep edebilmektedir⁶⁷². Şu kadar ki, borçlunun istinaf / temyiz kanun yoluna başvurduğu hallerde, icra mahkemesinin söz konusu kararı kesinleşmeden İİK m. 363/4 ve 364/3 gereği haczedilen malların satışı gerçekleşmemektedir⁶⁷³.

İİK m. 269/c-3'te, icra mahkemesinin itirazın kaldırılması ve tahliye kararı neticesinde, tahliye talebinin icra edilebilmesi için de söz konusu kararın kesinleşmesinin gerekmediği belirtilmiştir⁶⁷⁴. Ancak bahsi geçen maddenin devamında, icra

⁶⁷² Berkin, 436; Gürdoğan, 46; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 272; Kuru, 854; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 257; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 256; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 365; Ulukapı, *İcra*, 228; Karşı, *İcra*, 743; Muşul, 1372; Tercan, 124; Atalı ve Ermenek, 225; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 387; Ural Çınar, 344; Duran, "Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması", 272; Keleş, 540; Ercan, 476; Kiraz, 320.

⁶⁷³ Berkin, 436; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 272; Kuru, 854; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 257; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 256; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 365; Ulukapı, *İcra*, 228; Atalı ve Ermenek, 226; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 387; Keleş, 409; Kiraz, 320.

⁶⁷⁴ YG 12. HD., 2007/21027 E., 2007/23321 K. sayılı ve 11/12/2007 tarihli kararına göre; "...Öte yandan, İİK'nun 363/son maddesinde icra mahkemesi kararlarına karşı temyiz yoluna başvurma satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz yasal düzenlemesine yer verilmiştir. Bu hükme göre icra mahkemesinin temerrüt nedeniyle tahliyeyle ilişkin kararı kesinleşmeden infaz edilebileceğine,... karar verildi."

mahkemesinin tahliye kararının, borçluya tebliği yahut tefhiminden itibaren on gün geçmedikçe kiralanan taşınmazın tahliye edilemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre, icra mahkemesinin kararı kesinleşmeksizin, on günlük süre sonunda, kiracının kiralanan taşınmazdan cebri icra yoluyla (zorla) tahliyesi sağlanabilmektedir⁶⁷⁵. Bu noktada borçlu olan kiracının, kiralanan taşınmazdan tahliyesi için, kendisine başka herhangi bir tahliye veya icra emri tebliğ edilmesine ve yeni bir süre verilmesine gerek bulunmamaktadır⁶⁷⁶. Zira itirazın kaldırılması ve tahliye kararı, tahliye ihtarlı ödeme emrine doğrudan icra kabiliyeti kazandıran bir karar olarak karşımıza çıkmaktadır⁶⁷⁷. İcra mahkemesinden tahliye kararı alan alacaklı olan kiraya verenin, kiralanan taşınmazın tahliyesinin icrasını, karar tarihinden itibaren on gün geçtikten sonra, makul bir süre içinde talep etmesi gerektiği kabul edilmektedir⁶⁷⁸.

Diğer yandan istinaf kanun yoluna başvuran borçlunun, İİK'nın 269/c-3'üncü maddesi gereği, tahliye kararı hakkında, İİK'nın 36'ncı maddesinde düzenlenen icranın geri bırakılması müessesesinden faydalanabilmesine imkân tanınmıştır. Buna göre borçlunun, teminat yatırarak icra dairesinden süre alması ve takibin yapıldığı yerdeki icra mahkemesinden⁶⁷⁹ tahliye kararına ilişkin icranın geri bırakılmasını talep etmesi

---

(<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2007-21027-k-2007-23321-t-11-12-2007>) (Lexpera - E.T. 07/12/2023).

⁶⁷⁵ Üstündağ, 412; Kuru, 854; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 472; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 365; Muşul, 1373; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 387; Tercan, 124; Ural Çınar, 344; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 273; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 106.

⁶⁷⁶ YİBHKG., 1957/10 E., 1957/25 K. sayılı ve 04/12/1957 tarihli kararına göre; “...borçluya gönderilen ihtarlı ödeme emrinde 7 günlük itiraz müddeti verilmiş olduğu gibi kira bedelinin tediyesi için de 30 günlük mehil verilmektedir. Borçlu bu mehile riayet etmezse gayrimenkulden çıkarılacağını daha evvelden öğrenmiş bulunmaktadır. Bu sebeple kendisine tekrar bir mehil verilmesi muameleyi uzatmaktan ve alacaklıyı zarara sokmaktan başka bir şey ifade etmez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/ictihatleri-birlestirme-hgk-e-1957-10-k-1957-25-t-04-12-1957>) (Lexpera - E.T. 13/12/2023).

⁶⁷⁷ Postacıoğlu ve Altay, İcra, 762.

⁶⁷⁸ YG 12. HD., 2006/3071 E., 2006/6597 K. sayılı ve 30/03/2006 tarihli kararına göre; “...İcra Müdürlüğüne borçluya tahliye emrinin tebliğ edilmesi üzerine borçlunun, alacaklının almış olduğu bu tahliye kararını zamanında takibe koymadığından ve aradan geçen süre zarfında yeniden kiracılık ilişkisi kurulduğundan bahisle takibin iptalini istemiştir. Mahkemece istemin reddine karar verilmiş ise de, alacaklının tahliye kararını aldığı 27.08.2002 tarihinden takibin yenilendiği 21.10.2004 tarihleri arasında bekleyecek bu hakkını makul veya münasip bir sürede kullanmayarak akdın yenilenmesine sebebiyet vermiş bulunduğundan borçlunun şikayetinin kabulü yerine reddine karar verilmesi doğru görülmüştür...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2006-3071-k-2006-6597-t-30-3-2006>) (Legalbank - E.T. 04/01/2024).

⁶⁷⁹ İcranın geri bırakılmasının talep edileceği merci, “bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay” iken 24/11/2021 tarihli ve 7343 sayılı Kanunun 5. maddesi ile “takibin yapıldığı yer icra mahkemesi” olarak değiştirilmiştir.

gerekmektedir⁶⁸⁰. Bu noktada borçlunun icra dairesine vereceği teminat, üç aylık kira bedeli olarak belirtilmektedir⁶⁸¹. İcra mahkemesinin icranın geri bırakılması kararı vermesi üzerine, tahliye kararının icrası istinaf incelemesi sonuna bırakılmaktadır⁶⁸². İİK m. 269/c-3'te değinilmemesi sebebiyle, icra mahkemesinin yalnızca itirazın kaldırılmasına ilişkin verdiği kararlar için, icranın geri bırakılması müessesesine başvurulamayacağı belirtilmelidir⁶⁸³.

İcra mahkemesinin tahliye kararına karşı, borçlu olan kiracının, icranın geri bırakılması yoluna başvurmaması yahut başvurusunun reddedilmesi halinde, alacaklı olan kiraya verenin talebi üzerine, kiralanan taşınmazdan cebri icra yoluyla tahliyesi gerçekleştirilmektedir⁶⁸⁴. Ancak bununla birlikte İİK'nın. 366/4'üncü maddesinin atfıyla 40'ıncı maddesi uyarınca, kiralanan taşınmazdan tahliye edildikten sonra, borçlunun istinaf yahut temyiz başvurusunun sonuçlanarak icra mahkemesinin tahliye kararının bozulması ve icra mahkemesinin bozmaya uyarak tahliye talebini reddetmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, icra eski haline iade olmaktadır. Bu halde icra dairesi, kiralanan taşınmazı tekrar kiracıya teslim etmektedir⁶⁸⁵. Öte yandan İİK m. 40/3 gereği, üçüncü kişilerin iyiniyetli olarak kazandığı haklar korunmakta olup kiraya veren bu arada taşınmazı iyiniyetli üçüncü bir kişiye kiralamışsa, üçüncü kişinin hakları korunmakta, taşınmaz artık borçlu olan kiracıya teslim edilememektedir⁶⁸⁶.

⁶⁸⁰ Kuru, 854; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 764; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 472; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 365; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 353; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 387.

⁶⁸¹ Üstündağ, 412; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 763; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 257; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 472; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 365; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 353; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 387; Ural Çınar, 344; Keleş, 542; YİBHGK., 1957/10 E., 1957/25 K. sayılı ve 04/12/1957 tarihli kararına göre; "...Bununla beraber borçlu kararı temyiz edip de üç aylık kira karşılığını vezneye yatırdığı takdirde "Yalnız 6570 numaralı Kira Kanununa tabi olan gayrimenkullere mahsus olmak üzere" icra ve iflas Kanununun 36 inci maddesi kıyas suretiyle ve içtihaden tatbik edilerek takip durdurulmaktadır..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/ictihatleri-birlestirme-hgk-e-1957-10-k-1957-25-t-04-12-1957>) (Lexpera - E.T. 30/11/2023).

⁶⁸² Keleş, 553.

⁶⁸³ YG 12. HD., 2004/26266 E., 2005/2670 K. sayılı ve 14/02/2005 tarihli kararına göre; "...İİK. nun 269/c-son maddesinin son cümlesinde borçlunun (tahliye kararı) hakkında İİK. nun 36. maddesinden faydalanabileceği belirtilmiş ve sadece itirazın kaldırılmasına karar verilen hallerde hükmü temyiz eden adı geçene icranın geri bırakılması için Yargıtay'dan karar alınmak üzere süre verileceği öngörülmüştür. O halde şikayetin kabulüne karar verilmesi gerekirken reddi isabetsizdir..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2004-26266-k-2005-2670-t-14-02-2005-yargitay-12-hukuk-dairesi-karari/532995/>) (Legalbank - E.T. 04/01/2024).

⁶⁸⁴ Kuru, 854; Keleş, 545.

⁶⁸⁵ Kuru, 854; Keleş, 547.

⁶⁸⁶ Kuru, 854; Uyar, "Temerrüt Nedeniyle Tahliye", 106; YG 12. HD., 2007/19332 E., 2007/22061 K. sayılı ve 26/11/2007 tarihli kararına göre; "...İcra iade edilirken üçüncü kişilerin iyiniyetle kazandıkları

(2) İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Talebinin Reddi Kararına Karşı Kanun Yolu

İcra mahkemesinin yargılama sonucunda, itirazın kaldırılması ve tahliye talebinin reddedildiği yönünde verdiği karar üzerine, ilamsız tahliye takibine konu olan kira borcunun ihtilaf altındaki miktarının, istinaf sınırı olan yedi bin Türk lirasının üzerinde olması halinde İİK m. 363/1'e göre, alacaklı olan kiraya verenin, kararın tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf kanun yoluna başvurması mümkündür. İİK'nın 364/1'inci maddesinde, Bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar veya değeri elli sekiz bin sekiz yüz Türk lirasını geçen söz konusu nihai kararlara karşı temyiz kanun yoluna başvuru imkânı tanınmıştır. İİK m. 364/2'nin HMK hükümlerine yaptığı atıf dolayısıyla, temyiz yoluna başvuru süresi HMK m. 361 gereği iki hafta olarak kabul edilmektedir.

F. Ödeme Emrine İtiraz Edilmemesi

1. Ortaya Çıkış Türleri

Ödeme emrine süresi içinde itiraz edilmemesi, İcra hukukunda kira alacağının varlığına karine teşkil etmektedir⁶⁸⁷. Ödeme emrine itiraz edilmemesi üç şekilde vukuu bulabilmektedir⁶⁸⁸. Bunlar; borçlu olan kiracının hiçbir davranışta bulunmaması, borçlu olan kiracının itiraz süresi içinde kira borcunu kabul ettiğini bildirmesi ve borçlu olan kiracının ödeme süresi içinde kira borcunu ödemesi olarak karşımıza çıkmaktadır⁶⁸⁹.

a. Hiçbir Davranışta Bulunmama

---

haklara zarar verilemez.(İİK.mad.40/3.) Burada iyiniyetten maksat, alacaklının haksızlığının üçüncü kişilerce bilinmemesidir. Boşaltma ilamı üzerine kiracı taşınmazı boşalttıktan sonra hüküm bozulur ve fakat arada mal sahibi taşınmazı üçüncü bir kişiye kiralamış bulunursa, üçüncü kişinin iyiniyetli olup olmadığı hakkında eski ve yeni kiracılar arasında çıkacak uyuşmazlık genel mahkemede çözümleneceğinden, icra müdürü, icranın iadesini sağlamak için üçüncü kişiyi taşınmazdan tahliye edip, eski kiracıya (borçluya) teslim edemez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yagitay/12-hukuk-dairesi-e-2007-19332-k-2007-22061-t-26-11-2007-1>) (Lexpera - E.T. 07/12/2023).

⁶⁸⁷ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 95; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 102; Gören Ülkü, 112.

⁶⁸⁸ Ulukapı, İcra, 108.

⁶⁸⁹ Gürdoğan, 35; Ulukapı, İcra, 109.

Süresinde ödenmeyen kira borcu sebebiyle başlatılan ilamsız tahliye takibine ilişkin ödeme emrinin borçlu olan kiracıya tebliği sonrasında borçlunun hiçbir davranışta bulunmaması, diğer bir deyişle tebliğden itibaren yedi gün içinde ödeme emrine itiraz etmemesi halinde, söz konusu takibin kira alacağına ilişkin bölümü kesinleşmektedir⁶⁹⁰. Buna göre, itiraz süresi olan yedi gün içinde itiraz etmeyen borçlu hakkında ilamsız tahliye takibi kesinleşmekte olup, bu süre sonunda ileri sürülen itirazlar geçerli olmayacaktır⁶⁹¹.

Ödeme emrine ilişkin tebligatın usûlsüz tebliğ edildiği hallerde, Tebligat Kanunu m. 32 gereği, usûlsüz tebliğin öğrenildiği tarihten itibaren tebliğ geçerli kabul edildiğinden borçlu olan kiracının bu tarihten itibaren yedi gün içinde ödeme emrine itiraz etme hakkının bulunduğu bahsetmiştik⁶⁹². Bu noktada Yargıtay, borçlu olan kiracının ödeme emrinin tebliğindeki usûlsüzlüğü öğrendiği tarihten itibaren yedi günlük itiraz süresi içinde hem icra dairesine ödeme emrine itirazını ileri sürmesi hem de şikayet yoluna başvurarak icra mahkemesinden tebligatın usûlsüz olduğunun tespiti ile tebliğ tarihinin öğrenme tarihi olarak düzeltilmesini talep etmesi gerektiğine hükmetmektedir⁶⁹³. Böyle bir durumda borçlu olan kiracının, yedi günlük süre içinde,

⁶⁹⁰ Gürdoğan, 35; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 208; Kuru, 827; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 257; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 468; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 364; Muşul, 1367; Karslı, *İcra*, 744; Atalı ve Ermenek, 75; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 382; Tercan, 123; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 101; Ulukapı, *İcra*, 108; Gören Ülkü, 113; Ural Çınar, 338; Keleş, 109; Uyar, *İİK Şerhi*, 17695; Ercan, 468.

⁶⁹¹ Berkin, 410; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 208; Kuru, 827; Karslı, *İcra*, 190; Tercan, 52; Boran Güneysu, “Yetki İtirazı”, 212; Uyar, “Süreler”, 256; YG 12. HD., 2005/7034 E., 2005/10222 K. sayılı ve 10/05/2005 tarihli kararına göre; “...Somut olayda 51 örnek ödeme emri borçluya 23.08.2003 tarihinde tebliğ edilmiş olup 8.09.2003 tarihinde icra dairesine yapılan itiraz süresinde değildir. Bu nedenle borçlu hakkındaki takip kesinleşmiştir. Alacaklının icra mahkemesinden temerrüt nedeniyle tahliye istemekle yetinmesi gerekirken füzuli olarak itirazın kaldırılmasını da 30.01.2004 tarihinde talep etmesi ve bu talebinin reddedilmesi, süresinde olmayan borçlu itirazına bir geçerlilik kazandırmaz. İcra dairesinin süresinde itiraz varmış gibi takibi durdurması İİK. nun 16/2. maddesinde öngörülen bir hakkın yerine getirilmemesi niteliğinde olup süresiz olarak şikayet edilebilir. Bu nedenle alacaklı vekili kesinleşen takibe devam edilmesini ve borçlunun mallarına haciz konmasını zamanaşımı süresi içinde talep edebilir...” (https://ea70330bb_fe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2005-7034-k-2005-10222-t-10-05-2005-yargitay-12-hukuk-dairesi-karari/533049/) (Legalbank - E.T. 16/12/2023).

⁶⁹² Bkz. II. İkinci Bölüm, E, 1, b, (1).

⁶⁹³ YG 6. HD., 2009/13832 E., 2009/1021 K. sayılı ve 09/02/2009 tarihli kararına göre; “...Ödeme emri usule uygun tebliğ edilmemiş ise de; mahalli mahkemece bu icra dosyasına dayalı olarak verilen 8.11.2007 gün ve 2007/1078-1182 sayılı tahliyeye ilişkin karar davalı tarafından 26.12.2007 tarihinde temyiz edilmiş ve davalı borçlu vekili temyiz dilekçesinde hükmün tebliğinden 22.12.2007 tarihinde haberdar olduklarını beyan etmiştir. Davalı borçlunun ödeme emrinin tebliğindeki usulsüzlüğü bu tarihte öğrendiğinin kabulü gerekir. Ne var ki bu tarih itibarıyla tebligatın usulsüzlüğünü icra mahkemesinde şikayet yoluyla ileri sürüp, tebliğ tarihini düzeltmediği gibi, süresinde de itirazda bulunmadığından 30.6.2007 tarihinde yapılan tebligat kesinleşmiştir. Y.H.G.K.30.3.2005 gün ve 2005/6-190-220 sayılı kararı da bu doğrultudadır. Kesinleşen takip üzerine yasal sürede ödemedede bulunmadığından borçlunun

tebligatın usûlsüzlüğüne ilişkin icra mahkemesine söz konusu başvuruyu yapmasına rağmen icra dairesine ödeme emrine itirazını ileri sürmemesi halinde, ilamsız tahliye takibinin kesinleşeceği kabul edilmektedir⁶⁹⁴. Borçlu olan kiracının, ödeme emrine ilişkin tebligatın usûlsüzlüğünü, tahliye talebine ilişkin yargılamanın devam ettiği icra mahkemesi dosyası kapsamında incelenmesini talep edemeyeceği, bu talebi için ayrıca şikayet yoluyla icra mahkemesine başvurması gerektiği belirtilmelidir⁶⁹⁵.

b. Borcu Kabul Etme

Borçlu olan kiracının yedi günlük itiraz süresi içinde, itirazı olmadığını yani borcu kabul ettiğini icra dairesine beyan ettiği hallerde de teknik olarak ödeme emrine itiraz edilmeme durumu var olmakta ve bu durumun hüküm sonuçları doğmaktadır. Borçlu olan kiracının, itiraz süresi içinde icra dairesine borcu kabul ettiğini beyan ettiği hallerde, takip kesinleşmekte ve bundan sonra itiraz süresi dolmamış olsa bile herhangi bir itiraz ileri süremeyeceği kabul edilmektedir⁶⁹⁶.

Bu noktada doktrinde bir görüş, borçlu olan kiracının itiraz süresi içinde borcu kabul etmesine rağmen, ödeme süresi içinde ödeyemeyeceğini beyan etmesi halinde, ödeme süresi beklenmeden haciz ve tahliyenin talep edilebileceğini ifade etmektedir⁶⁹⁷. Kanaatimizce, borçlu olan kiracı her ne kadar itiraz süresi içinde borcu kabul ederek ödeme süresi içinde ödeyemeyeceğini beyan etse de, sonradan ödeme süresi içinde haciz ve tahliye tehdidinden kurtulmak için kira borcunu ödemesi ihtimal dahilindedir. Dolayısıyla henüz ödeme süresi sona ermeden ve borçlunun temerrüdü sabit olmadan, salt bir beyana dayanarak, borçlu hakkında haciz ve tahliye talep edilebileceği yönündeki kabulü isabetli bulmuyoruz.

c. Kira Borcunun Ödenmesi

---

temerrüdü de gerçekleşmiştir. Mahkemece tahliye karar verilmesi gerekirken, istemin reddine karar verilmesi doğru değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2009-13832-k-e-2009-1021-t-09-02-2009>) (Lexpera - E.T. 18/12/2023).

⁶⁹⁴ Kuru, 828; Ulukapı, “Gecikmiş İtiraz”, 317.

⁶⁹⁵ Keleş, 233.

⁶⁹⁶ Kuru, 239; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 100; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 205; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 106; Tercan, 53; Ercan, 190.

⁶⁹⁷ Uyar, *İİK Şerhi*, 17698.

(1) Kira Borcunun Ödeme Süresi İçinde Ödenmesi

Borçlu olan kiracının, ilamsız tahliye takibi kapsamında kendisine gönderilen ödeme emrinde yer alan yedi günlük itiraz süresi içinde ödeme emrine itiraz etmeyip, otuz günlük ödeme süresi içerisinde kira borcunu ödemesi mümkün olup, borçlu bu halde temerrüde düşmekten kurtulacaktır⁶⁹⁸. İlamsız tahliye takibinde itiraz süresi ile ödeme süresi birbirinden farklı olduğundan, borçlu olan kiracının yedi günlük itiraz süresi içinde ödeme emrine itiraz etmemesi halinde, kira borcunu ödemesi için yirmi üç günlük süresi daha olacaktır⁶⁹⁹. Bu durumda yedi günlük itiraz süresi son bulduğunda ilamsız tahliye takibi kesinleşmekte ise de otuz günlük ödeme süresi dolmadan ve borçlunun temerrüdü sabit olmadan takibin sonraki aşamalarına geçilerek haciz ve tahliye talep edilmesi mümkün değildir⁷⁰⁰.

Borçlu olan kiracı, kira borcunu, alacaklı olan kiraya verenin banka hesabına yatırabileceği gibi, icra dairesinin banka hesabına da gönderebilmektedir⁷⁰¹. Bu noktada borçlunun, icra dairesinin banka hesabına yaptığı ödemenin kayıtsız şartsız olması gerektiği kabul edilmektedir⁷⁰². Bunun yanı sıra borçlu olan kiracının, hakkında ilamsız tahliye takibi başlatılmadan ve kendisine ödeme emri gönderilmeden önce kira parası için tevdi yeri tayin ettirmiş olduğu hallerde, ödeme emrinde yer alan kira borcunu, söz

⁶⁹⁸ Kuru, 828; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 382; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 75.

⁶⁹⁹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 257.

⁷⁰⁰ Kuru, 828; Olgaç, Tahliye, 8; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 257; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 468; Tercan, 123; Ural Çınar, 339; Keleş, 109; Uyar, *İİK Şerhi*, 17697; Ercan, 469; Öte yandan borçlu süresi içinde ödeme emrine itiraz etmiş olsa bile, ödeme süresi içinde kira borcunu ödemesi halinde, ilamsız tahliye takibi son bulacağından, bu halde de haciz ve tahliye talep edilemeyeceğine ilişkin görüş için bkz. Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 263.

⁷⁰¹ Kuru, 828; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 85; Keleş, 109; YG 6. HD., 2004/1613 E., 2004/1730 K. sayılı ve 15/03/2004 tarihli kararına göre; “...Alacaklı vekili, borçlu hakkında Haziran 2003 ayı kirasını 105.763.000.TL eksik ödemesi, aylık 180.000.000.TL’den de Ağustos-Eylül 2003 ayları kirasını ödemediğinden bahisle icra takibi yapmıştır. Borçluya örnek 51 ihtarlı ödeme emri 15.9.2003 tarihinde tebliğ olunmuştur. Temyiz dilekçesine ekli banka dekontundan, borçlunun icra takibi yapılan Ankara 15.İcra Müdürlüğü’nün mevduat hesabına icra dosyası esas numarası belirtilerek, ödeme emri ile verilen yasal otuz günlük süresi içinde 15.10.2003 tarihinde asıl kira borcu 500.000.000.TL’yi ödediği anlaşılmaktadır. Ancak bu ödeme icra dosyasında 16.10.2003 tarihi ile kaydedilmiştir. Borçlu icra takibi ile istenilen kira parasını verilen süre içinde ödemiş bulunduğundan talebin reddine karar verilmesi yönünden kararın bozulması gerekmiştir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2004-1613-k-2004-1730-t-15-03-2004-odeme-emri/205746/>) (Legalbank - E.T 17/12/2023).

⁷⁰² Keleş, 261; YG 12. HD., 2001/9231 E., 2001/10749 K. sayılı ve 15/06/2001 tarihli karara göre; “...Somut olayda, talep edilen kira parası süresinde icra veznesine yatırılmış ise de, borçlu vekili icra müdürlüğüne verdiği beyan ile paranın alacaklılara ödenmesini engellediğinden, 30 günlük süre içerisinde yatırılan paranın alacaklının eline geçmemesi sebebi ile borçlunun temerrüdü oluşmuştur...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hd-e-2001-9231-k-2001-10749-t-15-06-2001>) (Lexpera - E.T. 10/08/2023).

konusu tevdi yerine ödemekle borcundan kurtulacağı kabul edilmektedir⁷⁰³. Buna mukabil kendisine ödeme emri tebliğ olduktan sonra kira borcunu icra dairesine ödemesi mümkün olduğundan, tevdi yeri tayin ettirerek kira borcunu buraya yatırması, borçluyu temerrüde düşmekten kurtarmayacağı ifade edilmektedir⁷⁰⁴. Bu noktada Yargıtay, ödeme emri tebliğ edilmiş de olsa, otuz günlük süre içinde tevdi yeri tayin ettirerek kira borcunu buraya ödeyen borçlunun temerrütten kurtulacağına hükmetmektedir⁷⁰⁵.

Kanaatimizce her ne kadar borçlu olan kiracının kira borcunu, kendisine tebliğ edilen ödeme emrinde yer alan icra dairesinin hesabına ödemekle temerrüde düşmekten kurtulabilmesi mümkün ise de herhangi bir yasal engel olmadığından otuz günlük ödeme süresi içinde tevdi yeri tayin ettirerek, bu yere ödeme yapması, kendisini temerrüde düşmekten kurtarmalıdır. Ancak bununla birlikte uygulamada tevdi yeri tayini davasının bir ay içinde sonuçlanması düşük bir olasılık olduğundan borçlu olan kiracının, otuz günlük ödeme süresi içinde tevdi yeri tayin ettirerek, belirlenen yere ödeme yapmasının pratikte mümkün olamayabileceği belirtilmelidir.

Borçlunun kendisine ödeme emri tebliğ olduktan sonra süresi içerisinde icra dosyasına ödediği para, öncelikle kira parasından düşülecek olup temerrütten kurtulacağından, bu halde alacaklı tahliye talep edemeyecektir⁷⁰⁶. Bu noktada, borçlunun ödediği paranın öncelikle kira parasına sayılmasının; borçlunun kısmen yaptığı ödemenin, ancak faiz ve giderleri ödemede gecikmediği hallerde, ana borçtan düşme hakkının bulunduğunu düzenleyen TBK'nın 100'üncü maddesine istisna teşkil ettiği belirtilmelidir⁷⁰⁷.

Diğer yandan ödeme emrinin tebliğinden sonra ödeme süresi içinde yalnızca kira borcunu ödeyen kiracı, ödeme emrinde yer alan ancak kira borcu dışında kalan; icra

⁷⁰³ Kuru, 829; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 469.

⁷⁰⁴ Kuru, 829.

⁷⁰⁵ YHGK, 1994/12-594 E., 1994/710 K. sayılı ve 16/11/1994 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-hgk-e-1994-12-594-k-1994-710-t-16-11-1994-kiracini-n-kira-parasini-odememesi/432063/>) (Legalbank - E.T. 08/1/2024); Keleş, 169.

⁷⁰⁶ Keleş, 128; YG 6. HD., 2013/10000 E., 2013/12677 K. sayılı ve 19/09/2013 tarihli kararına göre; "...Bu durumda kabul edilen alacak miktarı otuz günlük yasal sürede ödendiğinden borçlunun temerrüdünden bahsedilemez. Asıl kira alacağı dışında kalan faiz ve eklentilerin zamanında ödenmemesi temerrüde esas teşkil etmediğinden mahkemece davanın reddine..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2013-10000-k-2013-12677-t-19-9-2013>) (Lexpera - E.T. 08/08/2023).

⁷⁰⁷ Keleş, 127; Uyar, "Temerrüt Nedeniyle Tahliye", 75.

giderleri, vekalet ücreti, faiz vb. eklentileri, ödeme süresi içerisinde ödemese dahi, salt bu sebeple tahliye talep edilemeyeceği kabul edilmektedir⁷⁰⁸. Bunun sebebi, ödeme emrinde icra giderleri, vekalet ücreti, faiz vb. eklentilerin yer almaması dolayısıyla, bu giderleri tespit etme rizikosunun tahliye tehdidi altındaki kiracıya yüklenmesinin hakkaniyete uygun olmaması olarak açıklanmaktadır⁷⁰⁹. Bunun yanı sıra doktrinde bir görüş, asıl kira borcu dışında yer alan icra giderleri, vekalet ücreti, faiz vb. eklentilerin süresinde ödenmemesinin tahliyeye esas oluşturmama sebebini, söz konusu eklentilerin yan borç sayılmaması olarak belirtmiştir⁷¹⁰. Zira TBK m. 341 gereği, ısıtma, aydınlatma ve su gibi kullanım sonucu ortaya çıkan giderler yan borç olarak kabul edilmekte olup, bunun dışında kalan icra gideri, vekalet ücreti, faiz vb. şeklindeki ilamsız tahliye takibinin eklentileri yan borç olmadığından, kiralanan taşınmazın tahliyesini gerektirmemektedir.

Dolayısıyla ödeme emrinde yer alan ve yasal süre içerisinde ödenmese dahi tahliyeye esas oluşturmayan icra giderleri, vekalet ücreti, faiz vb. ödenmeyen eklentiler açısından,

⁷⁰⁸ Becker, 292; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 751; Kuru, 829; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 469; Tandoğan, 212; Aydoğdu ve Kahveci, 479; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 75; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 382; Ural Çınar, 338; Keleş, 194; YG 6. HD., 2006/657 E., 2006/2538 K. sayılı ve 14/03/2006 tarihli kararına göre; “...*Davalı borçlu yargılama aşamasında Ağustos ayı kirasını 7.10.2004 takip konusu Ekim 2004 kirasını 1.2.2005, Kasım 2004 kirasını 10.2.2005, Aralık 2004 kirası 23.2.2005 tarihinde yatırdığına ilişkin makbuz ibraz etmiştir. Davacı alacaklı bu ödemelere karşı çıkmamıştır. Ödeme emri davalı borçluya 24.1.2005 tarihinde tebliğ edilmiş olup, borçlu tarafından yapılan ödemelerin otuz günlük yasal sürede olduğu belirlenmiştir. Mahkemece ödeme belgeleri yanlış değerlendirilerek ödemeye ilişkin belgelerin takipten sonraki ayları kapsadığı gerekçesiyle faize ilişkin ödemede yapılmadığından bahisle temerrüt olduğu kabul edilerek tahliyeye karar verilmesi doğru değildir. Yapılan ödemeler az önce açıklandığı üzere otuz günlük yasal sürede olduğu gibi faiz istemi de kira alacağının ferisi olup, temerrüde esas olamayacağından bu sebeple davalının temerrüte düştüğünden bahsedilemez. Mahkemece kira alacağına ilişkin olarak itirazın kaldırılması, takibin devamı ve tahliye isteminin reddine karar vermek gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmadığından kararın bozulması gerekmiştir...*” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2006-657-k-2006-2538-t-14-03-2006-itirazin-kaldirilmesi-ve-kiralananin-tahliyesi-istemi/1501342/>) (Legalbank - E.T. 17/12/2023); YG 6. HD., 2004/4153 E., 2004/4811 K. sayılı ve 14/06/2004 tarihli kararına göre; “...*Alacaklı, 6.3.2002 günlü icra takibi ile ödenmediğini iddia ettiği Ocak, Şubat 2002 ayları kira bedelinin tahsili amacıyla, borçluya 30 gün ödeme süreli ve tahliye istemli ödeme emri tebliğ ettirmiştir. Ödeme emrinin borçluya 11.3.2002 tarihinde tebliğinden sonra, yasal 30 günlük sürede karşı konulmayan Ocak 2002 ve şubat 2002 ayları kira bedeli toplamı 1.231.039.000 TL. icra dosyasına ödenmiştir. Asıl kira alacağı dışında kalan faiz ve eklentilerin ödenmemesi temerrüde esas teşkil etmeyeceğinden, alacaklının tahliye isteminin reddine karar verilmesi gerekir. Mahkemece bozma ilamının değerlendirilmesinde hataya düşülerek yazılı şekilde kiralananın tahliyesine karar verilmesi hatalı olmuştur...*” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2004-4153-k-2004-4811-t-14-06-2004-yargitay-6-hukuk-dairesi-karari/544063/>) (Legalbank - E.T. 18/11/2023).

⁷⁰⁹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 751.

⁷¹⁰ Aydoğdu ve Kahveci, 479; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 75.

alacaklı tarafından haciz talep edilmesi ve söz konusu icra takibine devam edilmesi mümkündür⁷¹¹.

Borçlu olan kiracının, kendisine tebliğ olan ödeme emrinde yer alan ödeme süresi içinde kira borcunu ödemesi halinde, ilamsız tahliye takibi son bulmakta olup, bu halde artık alacaklı söz konusu takibe dayanarak icra mahkemesinden İİK m. 269/a anlamında tahliye talebinde bulunamamaktadır⁷¹².

(2) Kira Borcunun Ödeme Süresi Sona Erdikten Sonra Ödenmesi

Otuz günlük ödeme süresi sona erdikten sonra, borçlu olan kiracı, borcunu ödese dahi, kendisine tanınan yasal süre içerisinde ödeme yapmaması kendisini temerrüde düşürmüş olduğundan, icra mahkemesi kiralanan taşınmazın tahliyesine karar verebilmektedir⁷¹³. Gerçekten de temerrüt ihtarnamesi hükmünde olan ödeme emri ile verilen yasal ödeme süresinin sona ermesiyle birlikte borçlu temerrüde düşmüş olup, yasal süre geçtikten sonra yapılan ödeme, temerrüt olgusunu ortadan kaldırmadığından, tahliye talep edilebilmektedir⁷¹⁴.

Diğer yandan ödeme süresi sona erdikten sonra borçlu olan kiracının, icra dairesinin banka hesabı dışında, alacaklı olan kiraya verenin banka hesabına yahut önceden tayin ettirmiş olduğu tevdi yerine ödeme yaptığı bir durumda, alacaklı olan kiraya veren kötünietli olarak bunu icra dosyasına bildirmeden borçlunun malvarlığı için haciz talep edebilir⁷¹⁵. Böyle bir durumda, kiralanan taşınmazın ilamsız tahliyesi hususunda

⁷¹¹ Kuru, 830; Keleş, 128; Uyar, “Temerrüt Nedeniyle Tahliye”, 85.

⁷¹² Kuru, 829; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 468; Atalı ve Ermenek, 223; Tercan, 123; Ulukapı, *İcra*, 109; Muşul, 333; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 102; Uyar, *İİK Şerhi*, 17696.

⁷¹³ Becker, 295; Üstündağ, 406; Kuru, 834; Onar, 219; Olgaç, *Tahliye*, 14; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 469; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 383; Uyar, *İİK Şerhi*, 17696; YG 6. HD., 2015/7773 E., 2015/9157 K. sayılı ve 27/10/2015 tarihli kararına göre; “...2014 yılı Şubat Mart, Nisan, Mayıs ve Haziran ayları kira bedeli olan 15.000 TL'nin tahsili istemiyle düzenlenen ödeme emri davalıya 31.07.2014 tarihinde borçluya Tebligat Kanunu'nun 21. maddesine göre tebliğ edilmiştir. İcra dosyasına Ödeme 15.09.2014 tarihinde yapıldığına göre temerrüt olgusu da gerçekleşmiştir. Bu nedenle istemin kabulü ile tahliyeye karar vermek gerekirken...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2015-7773-k-2015-9157-t-27-10-2015>) (Lexpera - E.T. 11/03/2024).

⁷¹⁴ YG 6. HD. 2013/10207 E., 2013/12485 K. sayılı ve 17/09/2013 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2013-10207-k-2013-12485-t-17-09-2013>) (Lexpera - E.T. 18/11/2023).

⁷¹⁵ Kuru, 830; Uyar, *İİK Şerhi*, 18288; Keleş, 259.

uygulanması gereken maddeleri ihtiva eden İİK'nın 269/d maddesinde sayılmaması sebebiyle, borçlu olan kiracının İİK m. 71 gereği, takibin iptalini talep edip edemeyeceği düşündürücüdür.

Doktrinde, böyle bir durumda, İİK m. 269/d'de kiralanan taşınmazın ilamsız tahliyesine uygulanacak hükümler arasında, takibin iptal ve talikini düzenleyen 71'inci maddenin sayılmamasının bilinçli bir tercih olmadığı ve taraflar arasındaki menfaat dengesinin korunması adına söz konusu kanun maddesinin uygulanması gerektiği ifade edilmektedir⁷¹⁶.

Söz konusu görüş, süresinde ödenmeyen kira borcu nedeniyle başvuru ilamsız tahliye yolunda talep edilen kira alacağının, ilamsız icra yolu kapsamında talep edilen para alacağıyla nitelik bakımından aynı olması sebebiyle, ikisi için uygulanan prosedür aynı olduğundan, ilamsız icra yolu kapsamında uygulama alanı bulan takibin iptali ve talikine ilişkin İİK m. 71 hükmünün, ilamsız tahliye yolunda da uygulanması gerektiğini, aksinin kabulünün ise ilamsız icra takibindeki borçlu ile ilamsız tahliye takibindeki borçlu olan kiracı açısından eşitlik ilkesine aykırı olacağını savunmaktadır⁷¹⁷.

Bunun yanı sıra alacaklı olan kiraya veren için icra hukukuna özgü olan itirazın kaldırılması yoluna başvuru imkânı tanınırken, borçlu olan kiracıya, yine icra hukukuna özgü olan takibin iptali ve taliki yoluna başvurma hakkı tanınmaması, silahların eşitliği ilkesine ve taraflar arasındaki menfaat dengesinin tesisine aykırılık teşkil ettiğinden, kanun koyucunun diğer takip yolları için tanıdığı, takibin iptali ve taliki yoluna başvuru imkânını, kiralanan taşınmazın ilamsız tahliyesi yolu için tanımamasının ve menfaat dengesini gözetmemesinin düşünülemeyeceği ifade edilmektedir⁷¹⁸.

İlamsız tahliye takibinde alacaklı olan kiraya verenin, biri kira alacağı diğeri tahliye talebi olmak üzere iki talebi bulunmakta olup, ödeme emrinde yer alan ödeme süresi sona erdikten sonra kira borcunu ödemiş olsa da tahliye talebi devam etmekte olduğundan, borçlunun İİK m. 71 gereği takibin tümünden iptalini talep edememesi

⁷¹⁶ Kuru, 830; Uyar, *İİK Şerhi*, 18288; Boran Güneysu, “İptal ve Talikin Uygulanması”, 909; Keleş, 259.

⁷¹⁷ Boran Güneysu, “İptal ve Talikin Uygulanması”, 905.

⁷¹⁸ Boran Güneysu, “İptal ve Talikin Uygulanması”, 906.

gerektiği kanaatindeyiz. Zira her ne kadar borçlu olan kiracının ödeme süresi sonrasında kira borcunu ödemesiyle birlikte, alacaklının kira alacağı talebi sona erse de borçlu kendisine tanınan ödeme süresi içinde ödeme yapmaması sebebiyle temerrüde düşmüş olduğundan, alacaklının kiralanan taşınmazın tahliyesine ilişkin talebi varlığını sürdürmektedir. Dolayısıyla, borçlu olan kiracının, ödeme süresi sona erip takip kesinleştikten sonra yaptığı ödeme sebebiyle İİK m. 71 gereği takibin iptalini talep edebileceğinin kabulü, hala varlığını sürdüren tahliye talebinin son bulacağı anlamına gelmekte olup, bu durum hukuka aykırılık teşkil edecektir.

Kanaatimizce, kira borcunun takip kesinleştikten sonra ödenmesi halinde, tahliye talebi ve prosedürünün devam ettiği ilamsız tahliye dosyasının İİK m. 71 gereği iptalinin talep edilememesi gerektiğine ilişkin değil, kira borcunun takip kesinleştikten sonra ödenmesi dolayısıyla, tahliyeye ilişkin talep varlığını sürdürse dahi İİK m. 71 gereği takibin iptal edilebileceğine ilişkin kabul, esasında taraflar arasındaki menfaat dengesine aykırılık teşkil etmektedir. Zira bu durumda, alacaklı olan kiraya verenin tahliyeye ilişkin menfaati ihlal edilmiş olacaktır. Ayrıca, takibin kesinleşmesi sonrasında borçlu olan kiracı tarafından kira borcunun ödenmesi halinde, menfi tespit davası açma hakkı varlığını sürdürmekte olup, İİK m. 71'e göre takibin iptalini talep edememesi herhangi bir hak kaybına da sebep olmamaktadır.

Diğer yandan doktrinde ödeme süresi sona erdikten sonra borçlu tarafından icra dairesi dışında yapılan ödemeler neticesinde, ilamsız tahliye takibinin, borç kısmı yönünden iptal edilebileceği ifade edilmektedir⁷¹⁹. Yukarıda yaptığımız açıklamalar doğrultusunda, icra dairesi dışında yapılan ödemeler sonucunda, ilamsız tahliye takibinin tahliye kısmı yönünden değil ancak borç kısmı yönünden iptalinin mümkün olabileceği düşüncesindeyiz.

2. Haciz ve Tahliye Talebi

a. Haciz Talebi

---

⁷¹⁹ Keleş, 556.

Borçlu olan kiracı, kendisine tebliğ olan ödeme emrinde yer alan itiraz süresi içinde itiraz etmemesi ve ödeme süresi içinde kira borcunu ödememesi halinde, alacaklı olan kiraya verenin, hem İİK m. 78 gereği icra dairesinden borçlu olan kiracının mallarının haczini hem de İİK m. 269/a gereği icra mahkemesinden kiralanan taşınmazın tahliyesini talep edebilmesi mümkündür⁷²⁰. Burada haciz prosedürüne paralel olarak tahliye prosedürü de işlemeye başlayacaktır. Bu noktada alacaklı olan kiraya verenin haciz talep etmesinin, tahliye talep etmesine engel olmadığı belirtilmelidir⁷²¹.

Ödeme emrine itiraz süresi içinde itiraz etmeyip, ödeme süresi içinde de kira borcunu ödemeyen borçlu hakkında, alacaklı olan kiraya verenin haciz talep etmesi halinde, borçlu olan kiracının malvarlığının haczi, haczedilen malların satışı ve satış sonrasında elde edilen paranın kira borcu için alacaklıya ödenmesi aşamaları için kanunda ayrı bir düzenleme olmadığından, genel haciz yoluyla takibe ilişkin İİK'nın 78 ila 144'üncü maddeleri burada da uygulama alanı bulmaktadır⁷²².

Hemen belirtmek gerekir ki, borçlu olan kiracının ödeme emrinde yer alan ödeme süresi sona erdikten sonra kira borcunu ödemesi halinde, her ne kadar temerrüde düşmüş olması sebebiyle icra mahkemesinden tahliye talep edilmesi mümkün ise de ödeme süresinin dolmasından sonra da olsa kira borcu ödenmiş olduğundan artık haciz talep edilemeyecektir⁷²³.

b. Tahliye Talebi

İİK 269/a maddesi ile borçlu olan kiracının ödeme emrine itiraz etmemesi ve ödeme süresi içinde kira borcunu ödememesi halinde, alacaklı olan kiraya verenin, ödeme süresinin bitimini takip eden altı ay içinde icra mahkemesinden kiralanan taşınmazın tahliyesini talep edebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu itibarla, kiracının ödeme emrine itiraz etmemesi ve ödeme süresi içinde kira borcunu ödememesi durumunda,

⁷²⁰ Kuru, 830; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 257; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 364; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 351; Muşul, 1367; Atalı ve Ermenek, 223; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 382; Tercan, 123; Keleş, 220; Bozok, 493; Uyar, *İİK Şerhi*, 17698.

⁷²¹ Kuru, 830; Uyar, *İİK Şerhi*, 17698.

⁷²² Kuru, 830; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 257; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 468; Muşul, 1367; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 382; Ural Çınar, 339; Keleş, 194; Ercan, 469.

⁷²³ Kuru, 830; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 383; Keleş, 109; Uyar, *İİK Şerhi*, 17696.

alacaklı olan kiraya verenin ödeme süresinin bitimini takip eden altı aylık süre sonunda tahliye talebiyle icra mahkemesine başvurması ve tahliye kararı alması mümkün kabul edilmemektedir⁷²⁴. Bu noktada borçlu olan kiracı ödeme emrine itiraz etmediğinden, alacaklı olan kiraya verenin, icra mahkemesinden yalnızca tahliye talebinde bulunabileceği, itirazın kaldırılmasını talep edemeyeceği belirtilmelidir⁷²⁵.

Öte yandan, borçlu olan kiracının ödeme emrine itiraz etmemesi ve ödeme süresi içinde kira borcunu ödememesi halinde, alacaklı olan kiraya verenin, tahliye talep edebilmesi için mutlaka ödeme süresinin bitimini takip eden altı ay içinde icra mahkemesine başvurma zorunluluğu bulunmamakta olup, altı aylık süre ile bağlı olmaksızın sulh hukuk mahkemesine başvurması da mümkündür⁷²⁶. Böyle bir durumda Yargıtay da alacaklı olan kiraya verenin seçimlik hakkının bulunduğu ve dolayısıyla icra mahkemesi yerine, herhangi bir süre ile bağlı olmaksızın sulh hukuk mahkemesinde temerrüt sebebiyle tahliye davası açmasının mümkün olduğuna karar vermektedir⁷²⁷.

⁷²⁴ YG 6. HD., 2010/13581 E., 2011/2795 K. sayılı ve 09/03/2011 tarihli kararına göre; “...Örnek 13 ihtarlı ödeme emri davalı borçluya 1.9.2009 tarihinde tebliğ edilmiş davacı icra mahkemesinden 28.4.2010 tarihinde tahliye isteminde bulunmuştur. İ.İ.K.nun 269/a maddesi gereğince davalı borçluya ödeme emri tebliğinden itibaren otuz günlük ödeme süresi geçtikten sonra altı ay içinde tahliye davasının açılması gerekir. Davacı alacaklı bu süreyi geçirdikten sonra icra mahkemesinden tahliye isteminde bulunduğundan mahkemece tahliye isteminin reddi yerine tahliye kararı verilmesi doğru olmadığından kararın bozulması gerekmiştir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2010-13581-k-2011-2795-t-09-03-2011-kira-borcuna-itaraz-etmemenin-sonuclari/836667/>) (Legalbank - E.T. 19/12/2023); YG 6. HD., 2004/1613 E., 2004/1730 K. sayılı ve 15/03/2004 tarihli kararına göre; “...Davacı vekili, davalı hakkında 19.07.2007 tarihinde tahliye istemli icra takibi başlatmış, ödeme emri davalıya 10.08.2007 tarihinde tebliğ edilmiş, davalı takibe itiraz etmemiştir. İcra İflas Kanunu'nun 269/a maddesinde, "Borçlu itiraz etmez, ihtar müddeti içinde kira borcunu da ödemezse, ihtar müddetinin bitim tarihini takip eden altı ay içinde alacaklının talebi üzerine İcra Mahkemesince tahliyeye karar verilir." hükmünü içermektedir. Davacı alacaklı vekilinin, yasal ödeme süresinin dolduğu 10.09.2007 tarihinden sonra 6 ay içerisinde İcra Mahkemesinden kiralananın tahliyesini istemesi gerekir. Yasal süreden sonra 20.06.2008 tarihinde açılan bu dava, süresinde değildir. İcra Mahkemesince yasanın bu hükmü re'sen gözetilerek tahliye isteminin reddine karar verilmesi gerekirken, bu husus gözetilmeksizin yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmediğinden, kararın bozulması gerekmiştir....” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2009-1043-k-2009-3191-t-13-04-2009-kira-bedelinin-odenmemesi-nedeniyle-kiralananin-tahliyes/928135/>) (Legalbank - E.T. 17/12/2023).

⁷²⁵ Keleş, 214; Uyar, İİK Şerhi, 17696.

⁷²⁶ Kuru, 831.

⁷²⁷ YG 6. HD., 2005/11421 E., 2006/223 K. sayılı ve 24/01/2006 tarihli kararına göre; “...Taraflar arasındaki kira sözleşmesi 1.7.2003 başlangıç tarihli ve bir yıl sürelidir. Davacı bu sözleşmeye dayanarak davalı hakkında yaptığı haciz ve tahliye istekli icra takibinde 2003 Aralık ayından itibaren Haziran 2005'e kadar olan aylar kiralının tahsilini istemiş, Örnek 51 ödeme emri davalıya 10.7.2004 tarihinde tebliğ edilmiş, itiraz edilmediğinden takip kesinleşmiş, yasal otuz günlük ödeme süresi içerisinde borcun ödenmediği anlaşılmıştır. Bu durumda davacı İ.İ.K.nun 269/a maddesine göre ihtar müddetinin bitim tarihini takip eden altı ay içerisinde İcra Mahkemesinden tahliyeye karar verilmesini isteyebileceği gibi Sulh Hukuk Mahkemesinde tahliye davası da açabilir. Zira İ.İ.K.nun 269/b-4 maddesinde alacaklının umumi hükümler dairesinde dava açmaya mecbur kalması halinde ihtarlı ödeme

Ancak borçlu olan kiracının ödeme emrine itiraz etmemesi ve ödeme süresi içinde kira borcunu ödememesi halinde, alacaklı olan kiraya verenin, icra mahkemesi yerine sulh hukuk mahkemesinde temerrüt sebebiyle açtığı tahliye davası sonucunda aldığı tahliye kararına dayanarak, aynı ilamsız tahliye takibine ilişkin dosyadan kiralanan taşınmazın tahliyesini talep edememekte, sulh hukuk mahkemesinden aldığı tahliye ilamı için başka bir ilamlı icra takibi başlatması ve İİK m. 26'da yer alan prosedürün uygulanması gerekmektedir⁷²⁸. Bu noktada Yargıtay, aynı kira alacağı için başlatılan ikinci takibin, mükerrer olduğundan bahisle iptalinin talep edilemeyeceğine, ilk başlatılan ilamsız tahliye takibi kapsamında tahliye talep edebilmek için tahliye kararının ancak icra mahkemesinden alınabileceğine, bu yola başvurmayıp sulh hukuk mahkemesinden tahliye kararı alınması halinde ise ayrı bir takiple tahliye istenebileceğine hükmetmiştir⁷²⁹.

Borçlu olan kiracının ödeme emrine itiraz etmemesi ve ödeme süresi içinde kira borcunu ödememesi halinde alacaklı olan kiraya verenin, İİK m. 269/a gereği kiralanan taşınmazın tahliyesini talep edeceği yetkili icra mahkemesinin, ödeme emrine itiraz durumunda ileri sürülen itirazın kaldırılması ve tahliye talebinde olduğu gibi, ilamsız

---

emrinin B.K.nun 260. maddesinde yazılı ihtar yerine geçeceği ifade edilmiştir. Bu seçimlik hakkının kullanılması davacıya aittir. **Temerrüt sebebiyle tahliye davası açmak için yasa da belli bir süre öngörülmemiştir.** İcra takibinin ihtarname yerine kullanılmasında yasal engel yoktur. Bu durumda davanın açılmasında bir usulsüzlük bulunmadığından açılan davaya bakılarak sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde davanın süre sebebiyle reddine karar verilmesi doğru olmadığından hükmün bozulması gerekmiştir..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2005-11421-k-2006-223-t-24-01-2006-temerrut-nedeniyle-tahliye/205826/>) (Legalbank - E.T. 17/12/2023).

⁷²⁸ Kuru, 832.

⁷²⁹ YG 12. HD., 2006/15021 E., 2006/16723 K. sayılı ve 19/09/2006 tarihli kararına göre; "...Alacaklı Sulh Hukuk Mahkemesine başvurarak borçlunun oluşan temerrüt nedeniyle tahliyesini talep etmiş ve anılan mahkemece istem doğrultusunda tahliye karar verilmiştir. Alacaklı bu ilama istinaden borçlu hakkında yeniden Tire İcra Müdürlüğü'nün 2006/667 Esas sayılı dosyasında takibe geçmiş bulunmaktadır. Borçlunun bu takibin mükerrer olduğundan bahisle icra mahkemesine başvuruda bulunduğu ve mahkemece alınan bu ilamın 2005/1848 takip sayılı dosyada işleme konulması gerekirken ayrı bir takip konusu yapılması doğru olmadığı görüşüyle takibin iptal edildiği anlaşılmaktadır. 2005/1848 takip sayılı dosyada takibin kesinleşmesi üzerine alacaklının İİK. nun 269/a m. uyarınca icra mahkemesine başvurup tahliye kararı alması gerekirken bu yolu tercih etmeyip sulh hukuk mahkemesine dava açarak aldığı tahliye kararına dayanarak işbu takibi başlatmıştır. 2005/1848 sayılı dosyada icra takibinin sürdürülebilmesi için İİK.nun 269/a m. uyarınca icra mahkemesinden karar alması zorunludur. Sulh Hukuk Mahkemesinden almış olduğu tahliye kararına dayanarak bu dosyada takibi sürdürmesi yasal olarak mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenlerle mahkemece şikayetin reddi yerine kabulüne karar verilmesi isabetsizdir..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2006-15021-k-2006-16723-t-19-09-2006-temerrut-nedeniyle-tahliye/224566/>) (Legalbank - E.T. 17/12/2023).

tahliye takibinin yapıldığı icra dairesinin bağlı bulunduğu icra mahkemesi olduğu belirtilmelidir⁷³⁰.

Çalışmamızın “Ödeme Emrine İtiraz” bölümünde bulunan tahliye talebine ilişkin kısımda yer alan bilgilerin niteliğine uygun düştüğü ölçüde, bu bölüm için de geçerli olduğunu belirtmeliyiz⁷³¹.

3. Tahliye Talebinin İncelenmesi

a. Genel Olarak

Borçlu olan kiracı tarafından ödeme emrine itiraz edilmediğinden icra mahkemesinin tahliye talebini incelemesi, şekli hususlara ilişkin ve sınırlı bir şekilde olmaktadır⁷³².

Borçlu olan kiracı, ödeme emrine itiraz etmediği durumda doğal olarak kira sözleşmesindeki imzayı da açık ve kesin şekilde reddetmemiş olacağından, İİK m. 269/2 gereği kira sözleşmesini kabul ettiği varsayılacak, kiracılık sıfatı saptanmış olacaktır⁷³³. Bu durumda borçlu olan kiracı mahkeme aşamasında kira sözleşmesine itiraz etse dahi, icra mahkemesinin kira sözleşmesi ve sözleşmede bulunan imza hakkında inceleme yapması mümkün değildir⁷³⁴. Keza ödeme emrine itiraz edilmemesi halinde icra mahkemesinin, ödeme, takas vb. def’ileri re’sen dikkate alamayacağı ifade edilmektedir⁷³⁵.

Benzer şekilde alacaklı olan kiraya verenin ilamsız tahliye takibinde sözlü kira akdine dayandığı bir durumda da ödeme emrine itiraz etmeyen kiracının, İİK m. 269/2 gereği

⁷³⁰ Kuru, 832; Keleş, 202.

⁷³¹ Bkz. II. İkinci Bölüm, E, 2, b, (2).

⁷³² Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 257; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 383; Ural Çınar, 340; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 250.

⁷³³ Kuru, 832; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 748; Olgaç, *Tahliye*, 14; Karşı, *İcra*, 744; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 383; Ural Çınar, 340; Keleş, 279; Uyar, *İİK Şerhi*, 17695; YG 6. HD., 2007/13131 E., 2007/1682 K. sayılı ve 22/02/2007 tarihli kararına göre; “...Davalı borçlu ödeme emrine itiraz etmediğinden kiracılık sıfatının ve takip konusu kira miktarının kesinleştiğinin kabulü zorunludur...” (https://29b13951316a490bc215ebb_98f180002769de725.verisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-13131-k-2007-1682-t-22-02-2007) (Lexpera - E.T. 06/03/2024).

⁷³⁴ Kuru, 832; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 469; Karşı, *İcra*, 744; Atalı ve Ermenek, 223; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 383; Ural Çınar, 340; Keleş, 238; Uyar, *İİK Şerhi*, 17699.

⁷³⁵ Karşı, *İcra*, 744.

sözlü kira akdini kabul ettiği varsayılacağından, kiracı icra mahkemesinde sözlü kira akdini inkâr etse dahi, aralarındaki kira akdi inceleme konusu yapılmayacaktır⁷³⁶. Öte yandan borçlunun ödeme emrine itiraz etmemesi sadece takip hukuku bakımından, kira sözleşmesini kabul etmiş olduğu sonucunu doğurduğundan, borçlunun alacaklıyla aralarında kira sözleşmesi bulunmadığını genel mahkemede ileri sürebilmesinin mümkün olduğu belirtilmelidir⁷³⁷.

Ödeme emrine süresi içinde itiraz etmeyen borçlu, kira sözleşmesi yanında ödeme emrinde yazılı kira borcunun miktarını da kabul etmiş olacağından, sonradan icra mahkemesinde kira borcu miktarına itiraz etse dahi, bu husus mahkemece inceleme konusu yapılmayacaktır⁷³⁸.

İcra mahkemesi, alacaklı olan kiraya verenin tahliye talebi ile yaptığı başvuru çerçevesinde, ilamsız tahliye takibi kapsamında yer alan takip talebi ve ödeme emrinin kanuna uygun olup olmadığı, ödeme emrinin usûlüne uygun bir şekilde tebliğ edilip edilmediği yönündeki incelemeleri, ödeme emrine itiraz neticesinde başvurulmuş itirazın kaldırılması ve tahliye davası kapsamında yapılan ön inceleme ve duruşma aşamaları bakımından aynı olup bu hususlara ilişkin yukarıda yaptığımız açıklamalar burada da geçerlidir⁷³⁹.

Bunlarla birlikte, icra mahkemesinin İİK m. 269/a gereği, borçlu olan kiracının ödeme emrinde yer alan yedi günlük itiraz süresi içinde itiraz edip etmediği ve ödeme süresi içinde kira borcunu ödeyip ödemediği hususlarını incelemesi gerektiği belirtilmelidir⁷⁴⁰.

⁷³⁶ Kuru, 832; Olgaç, *Tahliye*, 14; Keleş, 238.

⁷³⁷ Keleş, 239.

⁷³⁸ Kuru, 832; Karşı, *İcra*, 744; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 383; Keleş, 279; YG 6. HD., 2012/17740 E., 2012/17399 K. sayılı ve 26/12/2012 tarihli kararına göre; “...Borçlunun kira ilişkisine ve kira miktarına açıkça karşı çıkmaması karşısında ...nın 269/2. maddesi gereğince kira ilişkisinin ve kira miktarının kesinleştiğinin kabulü gerekir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2012-17740-k-2012-17399-t-26-12-2012>) (Lexpera - E.T. 20/12/2023).

⁷³⁹ Bkz. II. İkinci Bölüm, E, 2, c, (1); Bkz. II. İkinci Bölüm, E, 2, c, (2).

⁷⁴⁰ Kuru, 833; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 750; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 258; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 469; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 364; Atalı ve Ermenek, 223; Aşık, Saçar, Tok, Oruç, 383; Uyar, *İİK Şerhi*, 17698; Tercan, 123; Ural Çınar, 339; Duran, “Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması”, 250; Keleş, 240.

b. Süresi İçinde İleri Sürülmeyen Ödeme İtirazının İcra Mahkemesinde İleri Sürülme ve İncelenme Hususu

Yargıtay, ödeme emrine süresi içinde itiraz etmeyen ve ödeme süresi içinde kira borcunu ödemeyen borçlunun, icra mahkemesinde, ilamsız tahliye takibinden ve ödeme emrinin kendisine tebliğinden önce kira borcunu ödediğini ileri sürebilmesinin mümkün olduğunu; ilamsız tahliye takibinin kesinleşmesinin, icra mahkemesinin kira borcunun takipten önce ödenip ödenmediğini araştırmasına engel olmayacağını kabul etmektedir⁷⁴¹. Kiralanan taşınmazın tahliye edilebilmesi için İİK 269/a hükmü gereği, icra mahkemesinin tahliye kararının bulunmasının gerektiği ancak icra mahkemesinin yalnızca işlemleri onaylayan ve otuz günlük ödeme süresi içinde kira borcunun ödenip ödenmediğini tespit eden bir konumda olmasının kanuna uygun düşmediği ifade edilmiştir.

Doktrinde bir görüş de, Yargıtay'ın kararlarına uygun olarak, İİK m. 269/a'da düzenlenen sisteme karşın, icra mahkemesinin, kiracıya tahliye ihtarını ihtiva eden ödeme emri gönderilmesinin haklılığını araştırmasının, görev ve yetkisi kapsamında

⁷⁴¹ YHGK, 1981/12-753 E., 1984/103 K. sayılı ve 15/02/1984 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-hgk-e-1981-12-753-k-1984-103-t-15-02-1984-yargitay-hukuk-genel-kurulu-karari/494108/>) (Legalbank - E.T. 20/12/2023); YG 12. HD., 1981/2013 E., 1981/3098 K. sayılı ve 26/03/1981 tarihli kararına göre; "...Bu hüküm gereğince, borcun ödenmiş ya da alacaklının, BK'nin 90. maddesine göre temerrüde düşürülmüş olması halinde, kiracıya ihtar gönderilemez ve böyle bir ihtarla borçlu, temerrüde düşürülemez. Alacağın takip hukuku yönünden kesinleşmiş olması, tahliye kararı verecek olan tetkik merciinin, ihtarın geçersizliği iddiasını incelemesini önleyemez. Borçlu, borcunu ödemiş olduğunu ileri sürerek, makbuzlarda ibraz ettiğine göre, gerekli inceleme yapılarak ödemelerin takip konusu olan borç için yapılmış olup olmadığının tespiti ile sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, bu yönden bir inceleme yapılmaksızın tahliyeye karar verilmesi isabetsiz, borçlunun temyiz itirazları yerinde olduğundan,..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-1981-2013-k-1981-3098-t-26-03-1981-kiraciya-cekilen-ihtar-in-gecersizligi/131666/>) (Legalbank - E.T. 21/12/2023); YG 12. HD., 2002/1376 E., 2002/2629 K. sayılı ve 07/02/2002 tarihli kararına göre; "...Borçlu vekili tarafından icra dairesine verilen 20.12.2000 tarihli dilekçe ile borca itiraz edilmiş ve yargılama sırasında borçlu bulunulmadığını kanıtlama yönünden 22.8.2000 tarihli teslim ve fesih belgesinin de dosyaya sunulduğu anlaşılmıştır. Sözü edilen belgenin dosyaya ibraz edilmesi itiraz nedenlerinin genişletilmesi olarak kabul edilemez. **Hukuk Genel Kurulunun 15.2.1984 tarih ve 753-103 sayılı kararında da vurgulandığı üzere borçlu takibe hiç itiraz etmese ve takip kesinleşmiş olsa dahi tahliye davası sırasında borcu olmadığı yönündeki iddiasının ve dayanağı belgelerin incelenmesi mümkündür...**" (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hd-e-2002-1376-k-2002-2629-t-07-02-2002>) (Lexpera - E.T. 03/01/2024).

olduğunu iddia etmektedir⁷⁴². Bu görüş, İİK m. 70 gereği, alacaklı olan kiraya verenin tahliye talebini duruşmalı bir şekilde inceleme zorunluluğu bulunan ve takip talebi ve ödeme emrinin kanuna uygun olarak düzenlenip düzenlenmediğini ve ödeme emrinin usûlüne uygun bir şekilde tebliğ edilip edilmediğini halihazırda incelemekle yükümlü olan icra mahkemesinin, bu incelemeyi yaparken, tahliye ihtarının haklı olup olmadığını ve dolayısıyla kira borcunun ödeme emrinin tebliğinden önce ödenip ödenmediğini de incelemesinin isabetli olacağını ifade etmektedir⁷⁴³. Zira geçerli bir ödeme emrinin varlığından bahsedebilmek için bunun öncesinde muaccel olmuş bir kira borcunun bulunması ve icra mahkemesinin tahliye kararı verebilmek için, borçlu olan kiracının temerrüdünü re'sen araştırılması gerekmektedir⁷⁴⁴.

Diğer yandan bu görüş, kiraya verenin, ilamsız tahliye takibine başvurmaksızın, tahliye talebini icra mahkemesi yerine sulh hukuk mahkemesinde ileri sürmüş olması ihtimalinde, dava açılmadan evvel borçlu olan kiracıya gönderilen ihtar veya dava dilekçesine kiracının yanıt verip vermediği dikkate alınmaksızın, sulh hukuk mahkemesinin ihtarın haklılığını inceleme yetkisi, kiracının ise itardan evvel yaptığı ödemeleri ileri sürme fırsatı bulunmasına rağmen, icra mahkemesinde bu incelemenin, borçlunun yedi günlük itiraz süresi içinde bu yöndeki itirazını ileri sürme şartıyla sınırlandırılmasını, aşırı şekilcilik olarak değerlendirmektedir⁷⁴⁵. Ayrıca ödeme emrine itiraz edilmemesi halinde, ödeme emrinin tebliğinden önceki dönemde yapılan kira borcu ödemelerinin icra mahkemesinde ileri sürülemeyeceğine ilişkin kanun maddesi olmadığı iddia edilmektedir⁷⁴⁶.

Buna mukabil doktrinde diğer bir görüş, ödeme emrine süresi içinde itiraz etmeyen borçlunun, icra mahkemesinde açılan tahliye davasında, kira borcunu ilamsız tahliye takibinden veya ödeme emrinin kendisine tebliğinden önce ödediği yönünde bir itiraz ileri süremeyeceğini ve bu itirazın mahkeme tarafından incelenemeyeceğini savunmaktadır⁷⁴⁷. Bunun sebebi, ödeme emrine itiraz etmemesinin, kira borcunu

⁷⁴² Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 752; Uyar, *İİK Şerhi*, 17700; Ural Çınar, 340; Keleş, 247.

⁷⁴³ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 752; Ural Çınar, 340.

⁷⁴⁴ Keleş, 247.

⁷⁴⁵ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 752; Ural Çınar, 340.

⁷⁴⁶ Keleş, 247.

⁷⁴⁷ Kuru, 835; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 469.

ödemediği hususunu da kesinleştirdiği olarak açıklanmaktadır⁷⁴⁸. Bunun yanı sıra, icra mahkemesinin inceleme yetkisinin, İİK m. 269/a gereği açıkça, kira borcunun ödeme süresi içinde ödenip ödenmediği ile sınırlandırıldığı ve bu halde mahkemenin takipten önce ödeme olup olmadığını inceleyemeyeceği belirtilmiştir⁷⁴⁹. İcra mahkemesinin, ilamsız tahliye takibinden önce kiracı olan borçlunun kira borcunu ödeyip ödemediği hususunu, ancak borçlu olan kiracının yedi günlük süresi içinde, ödeme itirazı ileri sürmesi halinde İİK m. 269/c çerçevesinde inceleyebileceği açıklanmıştır⁷⁵⁰. Yargıtay'ın icra mahkemesinin ödeme emrine itiraz olsa da olmasa da takipten veya ödeme emrinin tebliğinden önce ödeme olup olmadığı hususunu inceleyebileceği yönündeki kabulünün ise, ödeme emrine itiraz edilmesi hali için düzenlenen İİK m. 269/c prosedürü ile itiraz edilmemesi hali için düzenlenen İİK m. 269/a prosedürü arasındaki ayrımı ortadan kaldırması dolayısıyla kanuna aykırılık teşkil ettiği haklı olarak ifade edilmiştir⁷⁵¹.

Kanaatimizce, borçlu olan kiracı, ödeme emrine itiraz süresi içinde itiraz etse de etmese de icra mahkemesinde, ilamsız tahliye takibinden ve ödeme emrinin tebliğinden önce kira borcunun ödenip ödenmediği yönündeki incelemenin mümkün olduğuna ilişkin Yargıtay'ın kabulü ve buna uygun olan doktrin görüşleri, İİK ile bağdaşmaması sebebiyle isabetsizdir. Zira ödeme emrine itiraz süresi içinde ileri sürmesi gerekli olan ama bu süre içinde ileri sürülmeyen bir hususun, sonradan icra mahkemesinde ileri sürülmesi ve incelenmesi, ödeme emrinin tebliğ üzerine itiraz sebeplerini yedi gün içinde icra dairesine bildirilmesinin mecburî olduğunu düzenleyen, İİK m. 269/2'de yer alan açık hükme aykırılık teşkil etmektedir. Yedi günlük itiraz süresinin hak düşürücü süre olduğu, bu süre sona erdikten sonra ileri sürülen itirazların geçersiz olup dinlenmeyeceği, borçlunun ödeme emrine itirazında ileri sürdüğü hususlar ile bağlı olup İİK m. 63 gereği, bunları sonradan değiştirip genişletemeyeceği kabul edilmektedir. Dolayısıyla itiraz süresi içinde ileri sürülmesi dahi, icra mahkemesinin ödeme emrinin tebliğinden önce kira borcunun ödenip ödenmediği yönünde inceleme yapabileceğinin kabulü, İİK'nın açık hükmüyle bağdaşmaz.

⁷⁴⁸ Kuru, 835; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 469.

⁷⁴⁹ Kuru, 835.

⁷⁵⁰ Kuru, 835.

⁷⁵¹ Kuru, 835.

Bunun yanı sıra İİK m. 269/2’de yer alan açık hüküm, doktrinde yer alan ödeme emrinin tebliğinden önceki dönemde yapılan kira borcu ödemelerinin icra mahkemesinde ileri sürülemeyeceğine ilişkin bir kanun hükmü bulunmadığına yönelik iddiayı da bertaraf etmektedir. Zira bu husustaki İİK m. 269/2 hükmü, borçlunun ödeme itirazını ileri sürmek için yedi gün içinde icra dairesine başvurma mecburiyeti bulunduğunu açıkça ortaya koymakta, ancak bu süre içinde ileri sürülen itirazların incelenebileceğine, bu süre sonunda ileri sürülen itirazların dinlenmeyeceğine işaret etmektedir. Dolayısıyla esasında, ödeme emrine itiraz ile ileri sürülmeyen hususun sonradan icra mahkemesinde ileri sürülemeyeceğine ilişkin değil, ileri sürülebileceğine ilişkin bir kanun hükmünün bulunmadığı açıktır.

Diğer yandan, Yargıtay’ın kararında yer alan, icra mahkemesinin yalnızca işlemleri onaylayan ve ödeme süresi içinde kira borcunun ödenip ödenmediğini tespit eden bir konumda olmasının kanuna uygun düşmediği yönündeki gerekçenin de isabetli olmadığı kanaatindeyiz. Öncelikle, icra mahkemesinin bahsi geçen konumunun hangi kanuna uygun düşmemiş olduğu anlaşılabilmiş değildir. Devamla, icra mahkemesi kanun ile kendisine verilen yetki ve sınırlar dahilinde inceleme yapıp karar vermekle yükümlü olup, bu incelemenin her zaman kapsamlı derin bir inceleme olması gerekmemekte, somut olayın özelliğine göre ilgili kanunda bahsi geçen noktaların incelenip aydınlatılması ve karara bağlanması yeterli kabul edilmektedir. Bu sebeple icra mahkemesinin İİK m. 269/a’da bahsi geçen, “borçlu olan kiracının ödeme emrinde yer alan yedi günlük itiraz süresi içinde itiraz edip etmediği ve ödeme süresi içinde kira borcunu ödeyip ödemediği” yönünde yaptığı incelemeler, söz konusu kanun maddesine göre tahliye davası için yeterli kabul edilmektedir. Dolayısıyla, icra mahkemesinin, İİK m. 269/a doğrultusunda “borçlu olan kiracının ödeme emrinde yer alan yedi günlük itiraz süresi içinde itiraz edip etmediği ve ödeme süresi içinde kira borcunu ödeyip ödemediği” yönündeki incelemeleri değil; yalnızca kanunda geçen hususları tespit ve işlemleri onaylama makamında olmamak için, İİK m. 269/a’da veya başka bir kanun maddesinde bahsi geçmeyen ve inceleme yetkisi verilmeyen bir husus olan, kiracının süresi içinde değil sonradan ileri sürdüğü ödeme itirazı hakkında inceleme yapması, esasen kanuna aykırılık teşkil edecektir.

İİK'nın 269/d maddesinde uygulanması gereken maddeler arasında gösterilen 72'nci maddesi gereği, borçlunun ödeme emrinin tebliğinden önce yaptığı ödemeleri, genel mahkemede açtığı menfi tespit davası kapsamında ileri sürmesinin mümkün olduğu, herhangi bir hak kaybına uğramadığı belirtilmelidir.

Öte yandan Yargıtay bir kararında, borçlu olan kiracının ödeme emrine itirazında, borcunun bulunmadığı yönündeki beyanını, ödeme itirazı olarak kabul etmiş ve icra mahkemesinde itirazın kaldırılması ve tahliye başvurusunun incelenmesi aşamasında, borçlunun kira borcunu ödemediğine ilişkin evrak sunabileceğine, bu durumun İİK m. 63'te yer alan itiraz sebeplerinin genişletilmesi ve değiştirilmesi yasağı kapsamında olmadığına hükmetmiştir⁷⁵². Kanaatimizce borçlu olan kiracının ödeme emrine itiraz dilekçesinde borcunun bulunmadığını belirtmesi, kira borcunu ödemediği anlamına geldiğinden, Yargıtay'ın bu itirazı ödeme itirazı olarak değerlendirerek mahkeme aşamasında ödemeye ilişkin evrakların sunulabileceğine yönelik kabulünün isabetli olduğunu söylemek mümkündür.

4. İcra Mahkemesinin Kararı

İİK m. 269/a uyarınca, icra mahkemesi, borçlu olan kiracının ödeme emrinde yer alan yedi günlük itiraz süresi içinde itiraz etmediğini ve otuz günlük ödeme süresi içinde kira borcunu ödemediğini tespit ettiği halde, alacaklı olan kiraya veren tahliye talebini ödeme süresinin bitimini takip eden altı ay içinde ileri sürmüş ise kiralanan taşınmazın tahliyesine karar vermektedir.

Kiracı olan borçlunun, ödeme süresi içinde kira borcunu icra dairesinin banka hesabına ödemediği hallerde bu husus, ilamsız tahliyeye ilişkin icra dosyasından tespit edilebilmektedir⁷⁵³. Ancak kiracı olan borçlunun kira borcunu, alacaklı olan kiraya verenin banka hesabına yahut önceden tayin ettirdiği tevdi yerine ödemediği hallerde, söz

⁷⁵² YG 6. HD., 2006/2108 E., 2006/4354 K. sayılı ve 24/04/2006 tarihli kararına göre; "...Her ne kadar İİK 63. maddesi göre davalı borçlu itirazıyla bağlı olup itiraz sebeplerini genişletemez ve değiştiremez ise de davalı borçlunun ödeme emrine karşı yaptığı itirazında takip konusu borcunun bulunmadığına ilişkin itiraz etmiş olmasına ve ibraz ettiği belgede ödeme belgesine yönelik olup yargılamanın her aşamasında ibrazının mümkün bulunmasına göre olayda İİK 63. maddesinin uygulama olanağı yoktur..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2006-2108-k-2006-4354-t-24-04-2006>) (Lexpera - E.T. 04/01/2024).

⁷⁵³ Kuru, 834; Keleş, 260.

konusu ödemeye rağmen alacaklı olan kiraya veren tarafından icra mahkemesinde tahliye davası açılması durumunda, borçlunun, kira borcunu ödeme süresi içinde ödediğini, İİK'nın 269/d maddesinin uygulanması gereken maddeler arasında gösterdiği 68/1'inci maddesinde yer alan belgelerden biri ile ispatlayabilmesi mümkündür⁷⁵⁴. Buna göre borçlu olan kiracı, kira borcunu ödeme süresi içinde ödediğini; imzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş bir senet, borç ikrarı içeren ve imzası noterlikçe tasdik edilmiş bir senet yahut resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usûlüne uygun verdikleri makbuz (banka makbuzu veya tevdi yerinden alınmış makbuz vb.) ile ispatlayabilecektir⁷⁵⁵. Bu noktada kiracı olan borçlunun, kira borcunu süresi içinde ödediğini, tanık ve yemin delili ile kanıtlamayacağı belirtilmelidir⁷⁵⁶.

Öte yandan borçlu olan kiracının kira borcunu ödeme süresi içinde ödediğini ispatlamak için bir adi yazılı belge ileri sürmesine karşılık, alacaklı olan kiraya verenin bu belgede yer alan imzayı reddetmesi halinde, icra mahkemesinin İİK m. 68/5'e göre adi yazılı belgede yer alan imzayı incelemesi gerekmektedir⁷⁵⁷. Yapılan inceleme sonucunda adi yazılı belgede yer alan imzanın alacaklı olan kiraya verene ait olduğunun tespit edilmesi durumunda, icra mahkemesi tahliye talebinin reddine karar verecektir. Buna mukabil yapılan inceleme sonucunda, ileri sürülen adi yazılı belgedeki imzanın alacaklıya ait olmadığı anlaşılırsa, alacaklı olan kiraya verenin tahliye talebinin kabulüne karar verecektir⁷⁵⁸.

Borçlu olan kiracının kısmî itirazda bulunduğu hallerde, kısmî itirazına göre kabul etmiş olacağı kira borcu kısmını, ödeme emrinde belirtilen ödeme süresi içerisinde ödemesi gerekmektedir. Söz konusu kira miktarını ödeme süresi içinde ödemesi durumunda, temerrüde düşmekten kurtulmuş olduğundan, borçlunun İİK m. 269/a anlamında icra mahkemesinden tahliyesi istenemeyecektir⁷⁵⁹.

Öte yandan borçlu olan kiracının kısmî itirazının bulunduğu bir durumda, kısmî itirazına göre kabul etmiş olacağı kira miktarını ödeme emrinde belirtilen ödeme süresi

---

⁷⁵⁴ Kuru, 834.

⁷⁵⁵ Kuru, 834; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 753.

⁷⁵⁶ Kuru, 835.

⁷⁵⁷ Kuru, 834; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 754.

⁷⁵⁸ Kuru, 835.

⁷⁵⁹ Kuru, 833; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 257; Keleş, 279.

içerisinde ödememesi halinde İİK m. 269/a anlamında icra mahkemesinden tahliyesinin istenmesi ve şartlar sağlıyorsa tahliye kararının verilmesi mümkündür⁷⁶⁰. Zira bu halde borçlu, kısmî itirazı ile birlikte kabul etmiş olduğu kira borcunun kesinleşen kısmını süresi içinde ödemeyerek temerrüde düşmüş bulunmaktadır. Keza borçlu, kısmî itirazında kabul etmiş olacağı kira miktarını, ödeme süresinin son bulmasından sonra ödemiş olsa dahi temerrüde düşmüş olacağından, icra mahkemesi kiralanan taşınmazın tahliyesine karar verebilecektir⁷⁶¹.

Sonuç olarak, ödeme emrine yasal süre içinde itiraz etmeyen ve ödeme süresi içinde kira borcunu ödemediğini İİK m. 269/c'de yer alan belgelerden biriyle ispat edemeyen kiracı hakkında, icra mahkemesi tahliye kararı vermektedir⁷⁶². Buna mukabil borçlu olan kiracının, kira borcunu ödeme süresi içinde ödemediğini İİK m. 269/c'de yer alan belgelerden biriyle ispat etmesi halinde, icra mahkemesi tahliye talebinin reddine karar vermektedir⁷⁶³.

5. İcra Mahkemesinin Kararına Karşı Kanun Yolu

⁷⁶⁰ Kuru, 834; Keleş, 214; YG 6. HD., 2014/4218 E., 2014/7480 K. sayılı ve 05/06/2014 tarihli kararına göre; "...Davacı alacaklı tarafından 42.000,00 TL kira alacağının tahsili ve kiralananın tahliyesi amacıyla başlattığı icra takibine, davalı borçlu takibe konu borcun 24.000,00 TL lik kısmını kabul ettiğini, kalan kısma itiraz ettiğini belirterek kısmi itirazda bulunmuş, davacı dava dilekçesinde davalının kabul ettiği kısmı 30 günlük yasal süresinde ödemediğini bu nedenle temerrüt şartlarının oluştuğunu bildirerek kiralananın tahliyesini talep etmiştir. Davalı borçlu tarafından takibe konu borca kısmi itirazda bulunulmuş olup, davalı itiraz etmediği kira borçlarını 30 gün içerisinde ödemek durumundadır. Aksi takdirde davacı alacaklı itiraz edilmeyerek kesinleşen kısım yönünden temerrüt şartları gerçekleştiğinden davalı borçlunun İİK'nun 269/a maddesi gereğince kiralananın tahliyesini talep edebilir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2014-4218-k-2014-7480-t-05-06-2014>) (Lexpera - E.T. 26/12/2023); YG 6. HD., 2006/2574 E., 2006/4834 K. sayılı ve 04/05/2006 tarihli kararına göre; "...Davacı alacaklı 12.7.2005 tarihinde başlatmış olduğu tahliye istekli takibinde 2005 Haziran ve Temmuz ayları kira parası 420 YTL'nin tahsilini istemiştir. Davalı borçlu 9.8.2005 tarihli itiraz dilekçesinde Temmuz ayı kirası nedeniyle borcu bulunduğunu ve ödeyeceğini bildirmiştir. Davalının bu beyanı itiraz niteliğinde olmayıp kira bedelinin kabulü anlamını taşır. Nitekim davacı icra mahkemesinde açmış olduğu davada davalı borçlunun kabul ettiği bu miktarın süresinde ödenmediğinden bahisle tahliye isteminde bulunmuştur. Davalı borçlu kabul ettiği Temmuz ayı kira borcunu yasal süresinde ödemediğinden ve bu nedenle temerrüt olgusu da gerçekleştiğinden kiralananın tahliyesine karar vermek gerekirken..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2006-2574-k-2006-4834-t-04-05-2006>) (Lexpera - E.T. 03/01/2024).

⁷⁶¹ Kuru, 839; Karşı, İcra, 741; YHGK, 2005/732 E., 2005/740 K. sayılı ve 21/12/2005 tarihli kararında; "...davalının takip dosyasındaki 05.04.2004 tarihli itiraz dilekçesinde kira ilişkisini açıkça kabul ve fakat borç miktarına itiraz ederek, kısmi ödeme taahhüdünde bulunduğu halde, ödemeyi yasal süre geçtikten sonra 06.05.2004 günü yapmış olması karşısında temerrüdün gerçekleştiğinin kabulünde zorunluluk bulunmasına..." hükmedilmiştir (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2005-732-k-2005-740-t-21-12-2005>) (Lexpera - E.T. 20/12/2023).

⁷⁶² Keleş, 282.

⁷⁶³ Keleş, 282.

İcra mahkemesinin yargılama sonucunda verdiği tahliye kararı yahut tahliye talebinin reddi kararı üzerine, ilamsız tahliye takibine konu olan kira borcunun ihtilaf altındaki miktarının, istinaf sınırı olan yedi bin Türk lirasının üzerinde olması halinde İİK m. 363/1'e göre, alacaklı olan kiraya verenin, kararın tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf kanun yoluna başvurusu mümkündür. İİK'nın 364/1'inci maddesinde, Bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar veya değeri elli sekiz bin sekiz yüz Türk lirasını geçen söz konusu nihai kararlara karşı temyiz kanun yoluna başvuru imkânı tanınmıştır. İİK m. 364/2'nin HMK hükümlerine yaptığı atıf dolayısıyla, temyiz yoluna başvuru süresi HMK m. 361 gereği iki hafta olarak kabul edilmektedir.

Çalışmamızın “İtirazın Kaldırılması ve Tahliye Kararına Karşı Kanun Yolu” bölümünde yer alan; tahliye kararının icrası için kesinleşmesinin beklenmesi gerekmeyeceği ancak kiracının kiralanan taşınmazdan tahliyesi için tahliye kararının kendisine tebliğinden itibaren on gün geçmesi gerektiği, on gün sonunda başka bir tahliye yahut icra emrine gerek kalmaksızın borçlunun kiralanan taşınmazdan cebri icra yoluyla çıkartılabileceği, borçlu olan kiracının tahliye kararını istinaf etmesi halinde teminat yatırarak icranın geri bırakılması yoluna başvuruyla ilgili açıklamalarımız bu kısım için de geçerlidir⁷⁶⁴.

Ayrıca bununla birlikte çalışmamızın, “İtirazın Kaldırılması” bölümünde yer alan, icra mahkemesinin tahliye kararının kesin hüküm teşkil etmediği ve dolayısıyla icra mahkemesinin kararından önce veya sonra borçlu olan kiracının menfi tespit davası açmasının mümkün olduğu ile ilgili açıklamalar bu kısım için de geçerlidir⁷⁶⁵.

⁷⁶⁴ Bkz. II. İkinci Bölüm, E, 2, e, (1).

⁷⁶⁵ Bkz. II. İkinci Bölüm, E, 2, a.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. SONA EREN KİRA SÜRESİ AÇISINDAN İLAMSIZ TAHLİYE

İİK m. 272-275)

A. Genel Olarak

Kira bedelinin süresinde ödenmemesi sebebiyle ilamsız tahliye yolundan farklı olarak, kira süresinin son bulması nedeniyle kiralanan taşınmazın İİK m. 272 - 275 hükümlerine göre ilamsız tahliyesi için, İİK m. 272 gereği kira sözleşmesinin yazılı olması gerekmektedir⁷⁶⁶. Bu noktada kira sözleşmesinin yazılı olmasının, İİK m. 272 - 275 hükümlerine göre ilamsız tahliye yoluna başvuru için ön şart olduğuna işaret edilmiştir⁷⁶⁷. Buna göre sözlü kira sözleşmeleri için kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye yoluna başvurulamamaktadır⁷⁶⁸.

Bir olayda kiralanan taşınmazın ilamsız tahliyesini gerektiren, kira borcunun süresinde ödenmemesi ve kira süresinin sona ermesi şeklindeki her iki sebebin de aynı anda var olması mümkün olup, bu halde kiraya verenin ilamsız tahliye yoluna başvururken, bu sebeplerden birini seçmesi gerektiği ifade edilmektedir⁷⁶⁹. Diğer yandan doktrinde bir görüş, her ne kadar İİK’da bu hususa değinilmese de her iki sebebin terditli olarak ileri sürülebilmesi gerektiğini savunmaktadır⁷⁷⁰. Benzer şekilde her iki sebebin de aynı anda var olduğu bir durumda, ilamsız tahliye yoluna başvurulurken her iki sebebe de dayanılabileceği belirtilmektedir⁷⁷¹. Kanaatimizce, İİK’da her iki sebebin terditli olarak ileri sürülebilmesine veya her iki sebebin aynı anda ileri sürülebilmesine açıkça olanak

⁷⁶⁶ Gürdoğan, 150; Kuru ve Aydın, 282; Onar, 221; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 258; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 473; Ulukapı, *İcra*, 223; Muşul, 1374; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 354; Karşlı, *İcra*, 744; Tercan, 124; Keleş, 421; Dişel, 122; Ercan, 482.

⁷⁶⁷ Muşul, 1373.

⁷⁶⁸ Kuru ve Aydın, 282; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 258; Ulukapı, *İcra*, 229; Tercan, 124; Keleş, 421; Dişel, 159; Ercan, 482.

⁷⁶⁹ Üstündağ, 416; Olgaç, *Tahliye*, 15.

⁷⁷⁰ Üstündağ, 416.

⁷⁷¹ Uyar, *İİK Şerhi*, 17531.

tanınmadığından, somut olayda her iki ilamsız tahliye sebebi de mevcutsa, kiraya verenin bunlardan birini seçerek icra dairesine başvurması isabetli olacaktır. Keza her iki sebebin terditli olarak ileri sürülebilmesi için, bunun ne şekilde gerçekleşeceği hususunda kanun koyucunun ayrıntılı bir düzenleme yapması gerekmektedir.

İİK m. 272 - 275 hükümlerine göre başvuru ilamsız tahliye yolu belirli süreli kira sözleşmeleri için geçerlidir⁷⁷². Belirsiz süreli kira sözleşmeleri yahut belirli süreli olup sonradan TBK m. 327/2 gereği belirsiz süreliye dönmüş kira sözleşmeleri⁷⁷³ için İİK m. 272 - 275 hükümlerinde yer alan kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye yoluna başvurulamamaktadır⁷⁷⁴.

TBK m. 347/2’de, belirsiz süreli kira sözleşmelerinde, kiracının her zaman, kiraya veren ise kira sözleşmesinin başlangıcından itibaren on yıl geçtikten sonra, genel hükümlere göre fesih bildiriyle sözleşmeyi sona erdirebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu durumda doktrinde, belirsiz süreli kira sözleşmelerinde kiraya veren, kira sözleşmesinin başlangıcından itibaren on yıl geçtikten sonra, fesih bildiri yaparak kira sözleşmesini sona erdirebildiğinden, kiraya verenin bu süre sonunda kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye takibine başvurabilmesinin mümkün olduğu ifade edilmektedir⁷⁷⁵. Kanaatimizce de TBK m. 347/2 dikkate alındığında, belirsiz süreli kira sözleşmesi, süresi on yıl olan belirli süreli bir kira sözleşmesi olarak kabul edilebileceğinden, bu süre sonunda kira sözleşmesini sona erdirmeye imkânına sahip olan kiraya veren, kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye takibine başvurabilmelidir.

İİK m. 272 - 275 hükümlerine göre başvuru ilamsız tahliye yolu, hem konusu hem de aşamaları bakımından ilamsız icra yolu ve diğer takip yollarından farklılık arz

⁷⁷² Kuru ve Aydın, 282; Uyar, *İİK Şerhi*, 18341; Keleş, 420.

⁷⁷³ YG 6. HD., 2007/13356 E., 2007/780 K. sayılı ve 05/02/2007 tarihli kararına göre; “*Borçlar Kanunun 263. maddesine göre sözleşme 31.12.2003 tarihinden itibaren süresiz hale gelmiştir. Takip İİK nun 272. maddesine dayalıdır. Sözü edilen madde hükmünden de anlaşıldığı üzere süresiz kira sözleşmelerinde İİK 272. maddesi uygulanamaz. Bu nedenle tahliye isteğinin reddine karar verilmesi gerektiği bu defaki incelemeden anlaşılmakla...*” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-13356-k-2007-780-t-05-02-2007>) (Lexpera - E.T. 26/01/2024).

⁷⁷⁴ Kuru ve Aydın, 282; Uyar, *İİK Şerhi*, 18341; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 473; Keleş, 421.

⁷⁷⁵ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 258.

etmektedir⁷⁷⁶. Zira diğer takip yollarında borçluya, ödeme emri gönderilirken, İİK m. 272 - 275 hükümlerine göre başvuru ilamsız tahliye yolunda tahliye emri gönderilmektedir⁷⁷⁷. Bunun yanı sıra İİK m. 272 - 275 hükümleri kapsamındaki ilamsız tahliye yolunda, takip kesinleştikten sonra haciz aşaması yer almamakta, yalnızca tahliye aşaması bulunmaktadır⁷⁷⁸. Yalnızca kiralanmış taşınmazın tahliyesi talebini ihtiva eden, kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvuru ilamsız tahliye takibinin, para ve teminat alacağı için başvurulabilen ilamsız icraya gerçek anlamda istisna teşkil ettiği hususuna değinmiştik⁷⁷⁹.

İİK m. 272 - 275 hükümlerine göre kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvuru ilamsız tahliye takibi kapsamında uygulanan prosedür, kiralanmış taşınmazın TBK 339 vd. maddelerinde düzenlenen konut ve çatılı işyeri olup olmamasına göre farklılık göstermektedir⁷⁸⁰. Bu sebeple kira sözleşmesinin sona ermesi sebebiyle başvuru ilamsız tahliye takibini ikiye ayırarak incelemekte yarar görüyoruz.

B. Konut ve Çatılı İşyeri Olmayan Taşınmazların Tahliyesi

1. Genel Olarak

Konut ve çatılı işyeri olmayan taşınmazlar, boş arsa, tarla, bahçe, bağ olarak karşımıza çıkmakta olup, bu taşınmazlar için kira süresinin sona ermesi sebebiyle İİK m. 272 - 275 hükümleri kapsamında ilamsız tahliye yoluna başvurulabilmektedir⁷⁸¹. Bu noktada taşınmazın niteliği, diğer bir deyişle konut ve çatılı işyeri olup olmadığı, kira sözleşmesinin yapıldığı ana göre belirlenmektedir⁷⁸². Buna göre konut ve çatılı işyeri olmayan taşınmazın sonradan konut ve çatılı işyeri olan bir taşınmaz haline gelmesi, örneğin boş bir arsanın üzerine sonradan konut inşa edilmesi halinde, taşınmazın kira

⁷⁷⁶ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 259.

⁷⁷⁷ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 259; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 473; Keleş, 522.

⁷⁷⁸ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 259; Bozok, 493.

⁷⁷⁹ Bkz. I. Birinci Bölüm, C.

⁷⁸⁰ Yıldırım ve Deren Yıldırım, 354.

⁷⁸¹ Kuru ve Aydın, 282; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 473; YG 12. HD., 2000/17128 E., 2000/18702 K. sayılı ve 30/11/2000 tarihli kararına göre; "...kiralanmış yerin kira sözleşmesinin içeriğinden arazi niteliğinde gayri musakkaf olduğu anlaşıldığından BK:nun 262.maddesi ve İİK:nun 272.maddesi uyarınca kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren tahliye istenilmesinde usulsüzlük bulunmamasına,..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hd-e-2000-17128-k-2000-18702-t-30-11-2000>) (Lexpera - E.T. 08/03/2024).

⁷⁸² Kuru, 861.

sözleşmesinde yer alan konut ve çatılı işyeri olmayan taşınmaz kirası olma özelliğini kaybetmediği ifade edilmektedir⁷⁸³.

2. Takip Talebi

Kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye takibi, takip talebiyle başlamaktadır⁷⁸⁴. Kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye takibi kapsamında alacaklı olan kiraya veren tarafından icra dairesine yöneltilen takip talebi, ilamsız icra yoluna ait takip talebi ile benzer özellikleri taşıdığından, İİK m. 58’de yer alan unsurları ihtiva etmektedir⁷⁸⁵.

İİK m. 272’ye göre, kira sözleşmesinde belirtilen kira süresinin sona ermesinden itibaren bir ay içinde, alacaklı olan kiraya verenin icra dairesine başvurarak ilamsız tahliye talebinde bulunması gerekmektedir. Söz konusu bir aylık süre hak düşürücü süre olup, hem icra dairesinin hem de icra mahkemesinin bu süreyi re’sen dikkate alması icap etmektedir⁷⁸⁶.

Kiraya veren, İİK m. 272’de yer alan bir aylık başvuru süresi içinde icra dairesine başvurarak ilamsız tahliye talebinde bulunmazsa, TBK m. 327/2 uyarınca, kira sözleşmesi belirsiz süreli kira sözleşmesine dönüşeceğinden, bir aylık başvuru süresi dolduktan sonra, İİK m. 272 - 275 hükümlerine göre kiralanan taşınmazın tahliyesini talep edemeyecektir⁷⁸⁷.

Kira sözleşmesine taraf, birden fazla kiracının yahut kiraya verenin bulunduğu hallerde, zorunlu takip arkadaşlığı vukuu bulunduğundan, her birinin takip talebinde gösterilmesi

⁷⁸³ Kuru, 861; YG 6. HD., 2007/1713 E., 2007/3240 K. sayılı ve 22/03/2007 tarihli kararına göre; “...Sözleşmede kiralanan yer arsa olarak belirtilmiştir. Daha sonra arsa üzerine restaurant yapılması kiralananın niteliğini değiştirmez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-1713-k-2007-3240-t-22-03-2007>) (Lexpera - E.T. 31/01/2024); Aksi yöndeki görüş için bkz. Uyar, *İİK Şerhi*, 18337.

⁷⁸⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 259; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 473; Ulukapı, *İcra*, 230.

⁷⁸⁵ Kuru ve Aydın, 283; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 259; Keleş, 430.

⁷⁸⁶ Kuru, 862; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 259; Uyar, *İİK Şerhi*, 18341; Ulukapı, *İcra*, 230; Keleş, 429; Tikveş, 289.

⁷⁸⁷ Muşul, 1374; Olgaç, *Tahliye*, 67.

gerekmektedir⁷⁸⁸. Ayrıca İİK m. 272’de, kiraya veren alacaklının, takip talebi ile birlikte, kiracıyla aralarındaki yazılı kira sözleşmesini ibraz etmesi gerektiği açıkça hüküm altına alınmıştır.

Kiraya verenin kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurduğu ilamsız tahliye takibine ilişkin takip talebinde, kiralanan taşınmazın tahliyesini talep ettiğini açıkça ifade etmelidir⁷⁸⁹. Buna göre kiraya veren takip talebi için doldurduğu, İİK Yönetmeliğinin sonunda yer alan Örnek No:1 adlı matbu evrakta, takibin konusunun ve seçilen takip yolunun yazıldığı 7 ve 9 numaralı kısımların karşısına, tahliye talebini açıkça belirtmesi gerekmektedir⁷⁹⁰. Kiraya verenin takip talebinde tahliye talebini açıkça belirtmediği hallerde, icra dairesinin kiracıya tahliye emri göndermesi mümkün olmamaktadır⁷⁹¹. Keza böyle bir tahliye emri gönderilmiş olsa bile icra mahkemesi tahliye kararı verememektedir⁷⁹².

3. Tahliye Emri

İİK m. 272/2 gereği, alacaklı olan kiraya verenin takip talebi üzerine icra dairesi, kiracıya tahliye emri göndermektedir. Bu noktada icra dairesinin tahliye emri göndermeden evvel, yazılı bir kira sözleşmesinin sunulup sunulmadığını, takip talebinde tahliye talebinin bulunup bulunmadığını ve başvurunun kira süresinin sona ermesinden itibaren bir ay içinde yapıp yapılmadığını re’sen incelemesi gerektiği ifade edilmektedir⁷⁹³. İİK Yönetmeliği’nin 19/n maddesinde, yazılı sözleşme ile kiralanan taşınmazın kira süresinin sona ermesi durumunda düzenlenecek tahliye emri için aynı yönetmelikte yer alan Örnek No:14 adlı basılı evrakın kullanılması zorunlu kılınmıştır.

Kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvuru ilamsız tahliye takibinde, kiracıya ödeme emri değil, tahliye emri gönderilmesinin sebebi, kiraya verenin herhangi bir para talebi olmaması, yalnızca tahliye talebi bulunmasıdır⁷⁹⁴. Diğer yandan birden fazla

⁷⁸⁸ Kuru, 862; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 259; Keleş, 430; Uyar, *İİK Şerhi*, 18342.

⁷⁸⁹ Kuru ve Aydın, 283; Keleş, 430; Uyar, *İİK Şerhi*, 18342.

⁷⁹⁰ Kuru, 862; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 259; Keleş, 430.

⁷⁹¹ Kuru, 862; Keleş, 430; Uyar, *İİK Şerhi*, 18342.

⁷⁹² Kuru, 862; Keleş, 430; Uyar, *İİK Şerhi*, 18342.

⁷⁹³ Kuru, 863; Uyar, *İİK Şerhi*, 18348; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 260; Ulukapı, *İcra*, 231; Keleş, 433.

⁷⁹⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 260; Ulukapı, *İcra*, 231.

kiracının bulunduğu hallerde aralarında zorunlu takip arkadaşlığı bulunduğundan, her bir kiracıya ayrı ayrı tahliye emri gönderilmesinin gerektiği belirtilmelidir⁷⁹⁵.

Tahliye emrinde yazılması gereken kayıtlar, İİK'nın 272/3'üncü ve İİK Yönetmeliğinin 36'ncı maddelerinde düzenlenmiştir. Buna göre tahliye emrine; kiralayanın ve kiracının varsa temsilcilerinin adları soyadları ve yerleşim yerindeki adreslerinin, tahliyesi istenen taşınmazın türü ve adresinin, kira sözleşmesinin tarihine, kiracının kiranın yenilendiğine veya uzatıldığına ilişkin bir itirazı varsa yedi gün içinde bildirmesi gerektiğine ilişkin ihtarın, yedi gün içinde itirazda bulunmaz veya taşınmazı tahliye etmezse, tahliye emrinin tebliği tarihinden itibaren on beş gün içinde tahliye ve teslimi, aksi halde taşınmazdan zorla çıkarılacağına ilişkin ihtarın yazılması gerekmektedir.

4. Tahliye Emrine İtiraz Edilmesi ve İtirazın Kaldırılması

a. Tahliye Emrine İtiraz

İİK m. 274'de, kiracının kendisine tebliğ olan tahliye emrine yedi gün içinde itiraz edebileceği düzenlenmiştir. Aynı maddede itirazın icra dairesine, yazılı veya sözlü olarak ileri sürülebilmesinin mümkün olduğu ifade edilmiştir.

Kiracıya karşı başvuru ilamsız tahliye takibinin sebebi, kira süresinin sona ermesi olduğu için, kiracının ileri sürebileceği itiraz sebepleri, İİK'nın 272/3'üncü ve 275/2'nci maddeleri gereği, kira sözleşmesinin ve sözleşmedeki imzanın inkârı, kira sözleşmesinin yenilendiği yahut kira sözleşmesinin süresinin uzatıldığı şeklinde karşımıza çıkmaktadır⁷⁹⁶. Bu aşamada kiracının, kiraya verenin sözleşme süresi sona ermeden ilamsız tahliye takibi başlattığına yönelik itirazını ileri sürmesi de mümkündür⁷⁹⁷.

Kiracının itirazında belirttiği sebeplerle bağlı olduğuna, itiraz hakkında alacaklıya verilecek nüshaya ve gecikmiş itiraza ilişkin İİK'nın 63, 64 ve 65'inci maddelerinin,

⁷⁹⁵ Uyar, *İİK Şerhi*, 18348.

⁷⁹⁶ Üstündağ, 413; Kuru ve Aydın, 283; Olgaç, *Tahliye*, 84; Uyar, *İİK Şerhi*, 18460; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 474; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 260; Muşul, 1377; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 354.

⁷⁹⁷ Keleş, 436.

kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye takibinde de uygulama alanı bulduğu İİK m. 274/3'te hüküm altına alınmıştır.

İİK'nın 274/3'üncü maddesinin atfıyla 63'üncü maddesinde, kiracının itirazın kaldırılması aşamasında, senet metninden anlaşılanlar dışında tahliye emrine itirazında ileri sürdüğü itiraz sebeplerini değiştirip genişletemeyeceği düzenlenmiştir. Buna göre kiracı, itirazın kaldırılması aşamasında, tahliye emrine itirazında ileri sürmediği, örneğin, kiraya verenin kira sözleşmesinin süresinin dolmasından önce İİK m. 272 - 275 hükümlerine göre ilamsız tahliye yoluna başvurduğu şeklindeki, senet metninden anlaşılan itiraz sebebini ileri sürebilecektir⁷⁹⁸. Buna mukabil kiracının, kira sözleşmesinin süresinin uzatıldığına ilişkin, kira sözleşmesinin metninden anlaşılmayan bir itiraz sebebini ilk defa itirazın kaldırılması aşamasında ileri sürmesi mümkün değildir⁷⁹⁹.

Tahliye emrine itirazında, ilamsız tahliye takibine dayanak yapılan adi yazılı kira sözleşmesine ve sözleşmedeki imzaya ayrıca ve açıkça itiraz etmediği hallerde, kiracının kira sözleşmesini ve imzayı kabul etmiş olduğu varsayılacaktır⁸⁰⁰. İİK'nın 274/3'üncü maddesinin atfıyla 63'üncü maddesi uyarınca, itirazında ileri sürdüğü sebeplerle bağlı olduğundan, kiracının itirazın kaldırılması aşamasında itirazını değiştirip genişletmesi mümkün değildir.

İİK m. 63 gereği, kiracı itiraz sebebiyle bağlı olduğundan, doktrinde, tahliye emri ile kiracının kira sözleşmesine ve sözleşmede yer alan imzaya ayrıca ve açıkça itiraz etmemesi halinde, kira sözleşmesini kabul etmiş varsayılacağı hususunun da ihtar edilmesi gerektiği, savunulmaktadır⁸⁰¹. Kanaatimizce de kiracının, ileri sürdüğü itirazı sonradan değiştirip genişletemeyeceği ve dolayısıyla bu itiraz sebebiyle bağlı olduğu göz önünde bulundurulduğunda, doğması muhtemel hak kaybının önüne geçmek adına, kira sözleşmesine ve sözleşmede yer alan imzaya ayrıca ve açıkça itiraz etmemesi halinde, kira sözleşmesini kabul etmiş varsayılacağı hususunun tahliye emrinin ihtar kısmına eklenmesi isabetli olacaktır.

⁷⁹⁸ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 767; Kuru, 867; Keleş, 447.

⁷⁹⁹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 767.

⁸⁰⁰ Kuru ve Aydın, 284; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 474; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 260; Ulukapı, *İcra*, 231.

⁸⁰¹ Kuru, 863; Keleş, 433.

İİK m. 274/2'ye göre, kiracının tahliye emrine itirazıyla birlikte ilamsız tahliye takibi durmaktadır. Duran ilamsız tahliye takibine devam edebilmek için kiraya veren İİK m. 275 uyarınca, itirazın kaldırılması yoluna başvurabilmektedir⁸⁰². Ancak kiracının tahliye emrine itiraz ettiği hallerde, kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna başvuru zorunluluğunun bulunmadığı, sulh hukuk mahkemesinde tahliye davası da açabileceği belirtilmelidir⁸⁰³.

b. Tahliye Emrine İtirazın Kaldırılması

(1) İtirazın Kaldırılması Talebinin İleri Sürülmesi

İİK 275/2'nci maddesinden, kiraya verenin, noterlikçe re'sen düzenlenmiş veya imzası ve tarihi onaylanmış bir kira sözleşmesine dayanması halinde, itirazın kaldırılması yoluna başvurabileceği anlaşılmaktadır.

Aynı şekilde İİK 275/2'nci maddesinden, kiracının kendisine tebliğ olan tahliye emrine itirazında, adi yazılı kira sözleşmesindeki imzayı ve tarihi kabul ettiği yahut imzayı ve tarihi inkâr etmeyerek kabul etmiş varsayıldığı hallerde, kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna başvurusunun mümkün olduğu anlaşılmaktadır⁸⁰⁴. Böyle bir durumda, İİK'nın. 274/3'üncü maddesinin atfıyla 63'üncü maddesi gereği, itiraz sebebiyle bağlı olan kiracının icra mahkemesinde, adi yazılı kira sözleşmesindeki imzaya ve tarihe itiraz edemeyeceği ifade edilmelidir⁸⁰⁵.

Öte yandan kiraya verenin adi yazılı kira sözleşmesine dayandığı hallerde, kiracı kendisine tebliğ olan tahliye emrine itirazında, adi yazılı kira sözleşmesindeki imzaya ayrıca ve açıkça itiraz etmiş ise, kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna başvurusu mümkün değildir⁸⁰⁶. Aksi takdirde, icra mahkemesi, adi yazılı kira sözleşmesindeki

⁸⁰² Gürdoğan, 151; Olgaç, *Tahliye*, 84; Üstündağ, 414; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 767; Kuru, 865; Uyar, *İİK Şerhi*, 18459; Sağlam, 42.

⁸⁰³ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 767; Kuru, 865; Uyar, *İİK Şerhi*, 18473; Sağlam, 42.

⁸⁰⁴ Kuru ve Aydın, 284; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 261; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 475; Muşul, 1377; Keleş, 444..

⁸⁰⁵ Kuru ve Aydın, 284; Keleş, 439.

⁸⁰⁶ Kuru ve Aydın, 284; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 474; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 354; Keleş, 439.

imzayı inceleme yetkisi bulunmadığından⁸⁰⁷, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verecektir⁸⁰⁸. İtirazın kaldırılması talebinin reddi kararı kesin hüküm teşkil etmediğinden, İİK m. 275/4 gereği, kiraya verenin HMK m. 4'e göre sulh hukuk mahkemesinde tahliye davası açabilmesi mümkündür⁸⁰⁹. Söz konusu dava sonunda kiracının, kira sözleşmesindeki imzaya haksız yere itiraz ettiği anlaşılırsa, İİK m. 275/5 gereği para cezasına mahkum edileceği belirtilmelidir.

(2) İtirazın Kaldırılması Talebinin İleri Sürülebileceği Süre

Kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurulacak ilamsız tahliye takibinde, tahliye emrine itiraz üzerine kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna ne süre içinde başvuracağı İİK'da açıkça düzenlenmemiştir⁸¹⁰. Bu noktada doktrinde bir görüş, süresinde ödenmeyen kira borcu sebebiyle başvurulacak ilamsız tahliye yolu için düzenleme yapılmasına rağmen, kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurulacak ilamsız tahliye takibi açısından düzenleme yapılmamış olmasının, söz konusu ilamsız tahliye takibinde itirazın kaldırılması yoluna başvururken kiraya verenin herhangi bir süreyle sınırlandırılmayacağı şeklinde anlaşılabileceğini ifade etmektedir⁸¹¹.

Yargıtay ise her ne kadar İİK'da kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye takibi kapsamında itirazın kaldırılması yoluna başvuru süresi hakkında herhangi bir düzenleme yapılmamış olsa da İcra İflas hukukunda hakkın kullanımının belli sürelerle sınırlandırıldığı, kendisine karşı hak kullanılacak kişinin de hukuken korunması gerektiği, kanunun bir tarafı devamlı diğerinin tehdidi altında bırakmayı benimsemiş

⁸⁰⁷ YİBHKG., 1957/11 E., 1957/26 K. sayılı ve 04/12/1957 tarihli kararına göre; “..İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinde **icra hakimliğine verilen, imza tatbiki salahiyeti münhasıran para borcuna taalluk edip bunun haricinde kalan ve akti tazammun eden taahhütname ve mukavelename gibi vesikalardaki imzaların tatbikine mercii salahiyeti yoktur.** Mezkur maddedeki salahiyet mevziine münhasırdır, icra hakiminin mahdud olan bu salahiyetini diğer hususlara kıyas suretiyle teşmile kanunun metin ve ruhu müsait değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/ictihatlari-birlestirme-hgk-e-1957-11-k-1957-26-t-04-12-1957>) (Lexpera - E.T. 01/02/2024); İlamsız tahliye takibinin etkinliği ve hızlı bir şekilde netice vermesi açısından, icra mahkemesinin, hem kiracının hem de kiraya verenin ileri sürdüğü adi yazılı senetlerde yer alan imzayı inceleme yetkisi olması gerektiğine yönelik görüş için bkz. Keleş, 443.

⁸⁰⁸ Kuru ve Aydın, 284; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 474; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 261; Muşul, 1377; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 354; Ulukapı, *İcra*, 232.

⁸⁰⁹ Kuru ve Aydın, 286; Olguç, *Tahliye*, 88; Uyar, *İİK Şerhi*, 18486; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 474; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 261; Muşul, 1377; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 354; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 366; Ulukapı, *İcra*, 232; Keleş, 439.

⁸¹⁰ Kuru, 865; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 261; Keleş, 437.

⁸¹¹ Kuru, 865; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 261.

olamayacağı gerekçelerine ve TMK m. 2’de yer alan hakkın kötüye kullanılmaması ilkesine dayanarak, itirazın kaldırılması yoluna başvuru şeklinde tezahür eden hakkın makul bir süre içinde kullanılması gerektiğini kabul etmektedir⁸¹².

Bu noktada, kanun koyucunun kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurulanan ilamsız tahliye takibinde, tahliye emrine itiraz üzerine kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna başvuru süresi hakkında İİK’da bir düzenleme yapılmamış olmasını, kiraya verenin istediği zaman itirazın kaldırılması yoluna başvurabileceği, herhangi bir süre sınırlaması olmadığı şeklinde yorumlamak, kiracıyı devamlı kiraya verenin tehdidi altında bırakmak anlamına geleceğinden ve bu durum hakkın kötüye kullanılmaması ilkesiyle bağdaşmadığından, itirazın kaldırılması yoluna başvuru hakkının makul sürede kullanılması gerektiğine ilişkin Yargıtay’ın söz konusu görüşünün ve gerekçelerinin isabetli olduğunu söylemek mümkündür. Ancak bununla birlikte hakkın kullanılması gereken makul sürenin de ortaya konması gerektiği düşüncesindeyiz. Bu itibarla, süresinde ödenmeyen kira borcu sebebiyle başvurulanan ilamsız tahliye takibi açısından itirazın kaldırılması yolunu düzenleyen İİK m. 269/3’teki altı aylık başvuru süresinin, kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurulanan ilamsız tahliye takibi açısından da uygulanabileceği kanaatindeyiz⁸¹³.

Ancak yine de kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurulanan ilamsız tahliye takibinde, tahliye emrine itiraz üzerine kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna ne süre içinde başvuracağı hususunun kanun koyucu tarafından kanun hükmü ile netleştirilmesi gerektiği belirtilmelidir⁸¹⁴.

(3) İtirazın Kaldırılması Talebinin İncelenmesi ve İcra Mahkemesinin Kararı

⁸¹² YHGK, 1991/12-7 E., 1991/101 K. sayılı ve 27/02/1991 tarihli kararına göre; “...Davacı kiralayan, davalı kiracının itirazı üzerine 19 ay bekledikten sonra 7.8.1989 gününde temyize konu davayı açmıştır. Olayın özellikleri gözetildiğinde doğumundan itibaren 19 ay sonra açılan davada hakkın makul görülebilecek bir süre içerisinde kullanıldığının kabulü ve bu davranışı iyiniyet kuralları ile bağdaştırmanın mümkün olmayacağı aşikardır...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-hgk-e-1991-12-7-k-1991-101-t-27-02-1991-itirazin-kaldirilmasi/149572/>) (Legalbank - E.T. 01/02/2024).

⁸¹³ Aynı yönde bkz. Üstündağ, 416; Keleş, 438.

⁸¹⁴ Uyar, İİK Şerhi, 18473.

İcra mahkemesinin, itirazın kaldırılması talebini dosya üzerinden değil, duruşmalı olarak incelenmesi gerekmektedir⁸¹⁵. Öncelikle icra mahkemesi, yazılı bir kira sözleşmesi bulunup bulunmadığı, sunulan yazılı kira sözleşmesinin noterlikçe re'sen düzenlenmiş veya imzası ve tarihi onaylanmış yahut kiracı tarafından ikrar edilmiş bir nitelikte olup olmadığı ve kira süresinin sona ermesinden itibaren bir ay içinde ilamsız tahliye takibinin başlatılıp başlatılmadığı hususlarını incelemektedir⁸¹⁶.

Kiraya verenin kira süresi sona ermeden önce ilamsız tahliye talebinde bulunduğu, kira sözleşmesi sona erdikten sonra bir ay içinde ilamsız tahliye talebinde bulunmadığı, birden çok kiracının takip talebinde belirtilmediği yahut birden çok kiraya verenin birlikte ilamsız icra yoluna başvurmamış hallerde, icra mahkemesinin, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verdiği ifade edilmelidir⁸¹⁷.

İtirazın kaldırılması aşamasında ilk ispat yükü, kiraya veren üzerindedir⁸¹⁸. Kiraya veren, kiracı ile arasındaki kira ilişkisini icra mahkemesinde, noterlikçe re'sen düzenlenmiş veya imzası ve tarihi onaylanmış yahut kiracı tarafından ikrar edilmiş bir kira sözleşmesi ile ispat ettiği hallerde, İİK m. 275/2 gereği, kiracının kira sözleşmesinin yenilendiğine yahut süresinin uzatıldığına ilişkin itirazını eşit kuvvet ve mahiyetteki belgelerle ispat etmesi gerekmektedir. Buna göre, kiracı itiraz sebebini, noterlikçe re'sen düzenlenmiş veya imzası ve tarihi onaylanmış bir belgeyle yahut imzası ve tarihi kiraya veren tarafından icra mahkemesi yahut başka bir mahkemede ikrar edilmiş bir belgeyle ispatlayabilmektedir⁸¹⁹. Kiracının itiraz sebebini söz konusu belgelerden biriyle ispat etmesi halinde, icra mahkemesi İİK m. 275/3 gereği, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verecektir.

Kiraya verenin, kiracı ile aralarında kira sözleşmesi bulunduğunu ve kira süresinin sona erdiğini, noterlikçe re'sen düzenlenmiş veya imzası ve tarihi onaylanmış kira sözleşmesi yahut kiracı tarafından ikrar edilmiş adi yazılı bir kira sözleşmesi ile ispatlayamaması

---

⁸¹⁵ Kuru, 865.

⁸¹⁶ Uyar, *İİK Şerhi*, 18477.

⁸¹⁷ Keleş, 449; Uyar, *İİK Şerhi*, 18341.

⁸¹⁸ Karşlı, *İcra*, 745; Muşul, 1378.

⁸¹⁹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 768; Kuru ve Aydın, 284; Onar, 223; Olgaç, *Tahliye*, 85; Muşul, 1378; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 354; Keleş, 445.

halinde İİK m. 275/2 gereği, icra mahkemesi itirazın kaldırılması talebinin reddine karar vermektedir⁸²⁰.

Kiracının itiraz sebebini, noterlikçe re'sen düzenlenmiş veya imzası ve tarihi onaylanmış bir belgeyle yahut imzası ve tarihi kiraya veren tarafından icra mahkemesinde ikrar edilmiş adi yazılı bir belgeyle ispatlayamaması halinde, icra mahkemesi İİK m. 275/2 uyarınca, itirazın kaldırılmasına hükmedecektir. Bu noktada icra mahkemesi yalnızca itirazın kaldırılmasına karar vermekte olup ayrıca tahliye kararı vermesi gerekmemektedir⁸²¹. Zira kiralanan taşınmazın tahliyesi, itirazın kaldırılması kararının doğal bir sonucu olarak icra dairesi tarafından yerine getirilmektedir. Bunlarla birlikte İİK'nın 274/3'üncü maddesi, 68'inci maddesine atıf yapmadığı için, itirazın kaldırılması talebinin esasa ilişkin sebeplerle kabul edilmesi halinde kiracı aleyhine tazminata hükmedilmesinin mümkün olmadığı belirtilmelidir⁸²².

Öte yandan, kiracının kira sözleşmesinin yenilendiğine yahut süresinin uzatıldığına ilişkin itirazını ispatlamak amacıyla adi yazılı bir belge sunması halinde, alacaklı söz konusu belgedeki imzayı inkâr ederse, icra mahkemesi imza incelemesi yapmaksızın itirazın kaldırılmasına karar verecektir⁸²³. İtirazın kaldırılması kararı kesin hüküm teşkil etmediğinden, böyle bir durumda kiracının İİK m. 275/4 gereği, genel hükümlere göre kiraya verenin tahliye hakkının olmadığına tespitine dair menfi tespit davası açması mümkündür⁸²⁴. Söz konusu dava kapsamındaki yargılama sonucunda, adi yazılı belgede yer alan imzanın kiraya verene ait olduğu anlaşıldığı takdirde, kiraya veren aleyhine para cezasına hükmedileceği İİK m. 275/5 ile hüküm altına alınmıştır.

⁸²⁰ Üstündağ, 414; Kuru ve Aydın, 285; Olgaç, *Tahliye*, 84; Keleş, 448.

⁸²¹ Kuru ve Aydın, 285; Selin Sert Sütçü, "Kiracıdan Kaynaklanan Sebeplerle Kiralananın Tahliyesi: Yazılı Tahliye Taahhüdü (Sorunlar - Çözüm Önerileri)," *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13/2 (2023): 1512.

⁸²² YG 12. HD., 2007/19792 E., 2007/23045 K. sayılı ve 06/12/2007 tarihli kararına göre; "...İİK'nun 272 ve devam maddelerinde borçlu aleyhine tazminata hükmolunacağına bir yasal düzenleme bulunmadığından borçlunun tazminatla sorumlu tutulması isabetsiz olup, açıklanan nedenlerle kararın bozulması gerekir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2007-19792-k-2007-23045-t-6-12-2007>) (Lexpera - E.T. 09/03/2024).

⁸²³ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 768; Kuru ve Aydın, 285; Olgaç, *Tahliye*, 85; Uyar, *İİK Şerhi*, 18476; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 261; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 475; Keleş, 446.

⁸²⁴ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 768; Kuru ve Aydın, 285; Olgaç, *Tahliye*, 85; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 261; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 475; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 366; Keleş, 447.

(4) İcra Mahkemesinin Kararına Karşı Kanun Yoluna Başvuru

İcra mahkemesinin yargılama sonucunda verdiği itirazın kaldırılması ve itirazın kaldırılması talebinin reddi kararları için, yıllık kira miktarının istinaf sınırı olan yedi bin Türk lirasının üzerinde olması halinde İİK m. 363/1'e göre, kararın tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf kanun yoluna başvurulabilmesi mümkündür⁸²⁵. Bununla birlikte istinaf mahkemesince verilen nihai karar için, İİK'nın 364/1'inci maddesi gereği, yıllık kira miktarının, temyiz sınırı olan elli sekiz bin sekiz yüz Türk liranın üzerinde olması halinde, temyiz kanun yoluna başvuru mümkün kılınmıştır⁸²⁶.

İstinaf kanun yoluna başvuru, itirazın kaldırılması kararı neticesinde gerçekleşen kiralanan taşınmazın tahliyesini durdurmamaktadır⁸²⁷. Buna göre, icra mahkemesinin itirazın kaldırılması kararı üzerine, kiraya verenin talebiyle İİK m. 273/1 gereği, kiracı taşınmazdan zorla çıkarılmakta ve taşınmaz kiraya verene teslim edilmektedir. İİK m. 273/2'de, kiralanan taşınmazda kiraya verene ait olmayan eşyaların bulunması halinde, ilama dayanan taşınmaz tahliyesi ve teslimine ilişkin İİK'nın 26'ncı maddesinin kıyasen uygulanacağı düzenlenmiştir.

Doktrinde bir görüş, kira süresinin sona ermesine dayalı ilamsız tahliye takibi kapsamında icra mahkemesince verilen tahliye kararına karşı istinaf yoluna başvuran kiracının, kiralanan taşınmazın tahliyesini durdurmak için, genel mahkemelerin verdiği tahliye kararlarına karşı olduğu gibi, İİK m. 36'da yer alan icranın geri bırakılması yoluna başvurabileceğini, diğer bir deyişle teminat yatırarak icra dairesinden süre alıp, takibin yapıldığı yerdeki icra mahkemesinden tahliyeye ilişkin icranın geri bırakılmasını talep edebileceğini kabul etmektedir⁸²⁸. Kanaatimizce, İİK'da açıkça bu yönde bir düzenleme bulunmadığından kiracının kiralanan taşınmazın tahliyesini durdurmak için İİK m. 36 uyarınca icranın geri bırakılması yoluna başvurması mümkün olmamalıdır.

⁸²⁵ Kuru ve Aydın, 286.

⁸²⁶ Üstündağ, 414; Kuru ve Aydın, 286; Olgaç, *Tahliye*, 88; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 355.

⁸²⁷ Kuru, 868.

⁸²⁸ Kuru, 868; Olgaç, *Tahliye*, 89; Uyar, *İİK Şerhi*, 18486; Keleş, 545.

5. Tahliye Emrine İtiraz Edilmemesi

Kiracı, tahliye emrinin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde tahliye emrine itiraz etmezse, söz konusu ilamsız tahliye takibi kesinleşmekte ve icra kabiliyeti kazanmaktadır⁸²⁹. Bununla birlikte kiracının yedi günlük itiraz süresi sona erdikten sonra itirazını ileri sürdüğü durumda, itirazı geçersiz olacağından, ilamsız tahliye takibi kesinleşmiş olmaktadır⁸³⁰. Keza yedi günlük itiraz süresi içinde, icra dairesi yerine icra mahkemesine yapılan itirazlar da geçersiz olduğundan, bu halde de ilamsız tahliye takibi kesinleşmektedir⁸³¹.

Tahliye emrine itiraz etmemesi sebebiyle yahut diğer sebeplerle hakkındaki ilamsız tahliye takibi kesinleşen kiracının, İİK m. 272/2 gereği, tahliye emrinin kendisine tebliğinden itibaren on beş gün içinde kiralanan taşınmazı tahliye etmesi gerekmektedir. Kiracının yedi gün içinde tahliye emrine itiraz etmemesi ve on beş gün içinde taşınmazı tahliye etmemesi halinde, kiraya verenin talebiyle İİK m. 273/1 gereği, kiracının taşınmazdan zorla tahliyesi gerçekleştirilmekte ve taşınmaz kiraya verene teslim edilmektedir. Buna göre cebri icra yoluyla tahliyenin gerçekleştirilebilmesi için tahliye emrine itirazın olmaması, tahliye emrinde yer alan on beş günlük sürenin dolması ve kiraya verenin bu yönde bir talebi bulunması gerektiği belirtilmelidir.

İcra memurunun gerçekleştirdiği tahliye ve teslim işlemi kısaca şu şekildedir. İcra memuru öncelikle ilamsız tahliye takibine konu olan taşınmazın adresine gitmekte ve teknik elemanlar aracılığıyla taşınmazı belirlemektedir⁸³². Sonrasında taşınmazda bulunan borçluyu ve eşyalarını taşınmazdan çıkararak, taşınmazı kiraya verene teslim etmektedir⁸³³. İcra memuru söz konusu tahliye teslim işlemleri sırasında sözlü olarak yapılan talep, itiraz ve beyanları bir tahliye ve teslim tutanağına yazmakta ve tutanağın

⁸²⁹ Üstündağ, 413; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 765; Kuru ve Aydın, 283; Uyar, *İİK Şerhi*, 18454; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 261; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 474; Karlı, *İcra*, 745; Muşul, 1378; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 354; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 366; Ulukapı, *İcra*, 233; Sağlam, 42; Ercan, 483.

⁸³⁰ Kuru, 863; Keleş, 521.

⁸³¹ Kuru, 863; Uyar, *İİK Şerhi*, 18459; Keleş, 521; Tikveş, 292.

⁸³² Keleş, 526.

⁸³³ Keleş, 526.

altına beyan sahiplerinin, kiracının, kiraya verenin ve varsa taraf vekillerinin imzasını almaktadır⁸³⁴.

Kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurulmuş ilamsız tahliye takibinde, kira bedelinin süresinde ödenmemesi sebebiyle başvurulmuş ilamsız tahliye takibinden farklı olarak, tahliye emrine itiraz edilmemesi ve on beş günlük süre içinde taşınmazın tahliye edilmemesi halinde, ayrıca icra mahkemesinden tahliye kararı alınmasına gerek olmaksızın, kiralanan taşınmazın icra dairesi tarafından zorla tahliye ile kiraya verene teslim edildiği görülmektedir⁸³⁵. Bu halde icra mahkemesinin tahliyeyle ilişkin herhangi bir kararı olmadığından İİK m. 36 gereği tahliye kararının icrasının geri bırakılması da söz konusu olmayacaktır⁸³⁶.

Öte yandan bahsi geçen şartlar sağlanmasına rağmen icra dairesinin, kiraya verenin tahliye talebini reddettiği yahut kiraya verenin tahliye talebini reddetmemekle birlikte kiralanan taşınmazı tahliye etmediği hallerde, kiraya verenin İİK m. 16/2 uyarınca süresiz şikayet yoluyla icra mahkemesine başvurabileceği, böyle bir durumda icra mahkemesinin İİK m. 17/2 gereği, kiralanan taşınmazın tahliyesine ve kiraya verene teslimine hükmedebileceği ifade edilmelidir⁸³⁷.

Doktrinde, tahliye emrine itiraz edilmemesi halinde, tahliye emrinin doğrudan icra kabiliyeti kazanmaması gerektiğini; icra mahkemesinin, tahliyesi talep edilen taşınmaz ile kira sözleşmesinde gösterilen taşınmazın aynı yer olup olmadığı, kiraya verenin tahliye talebini kira süresinin son bulmasından itibaren bir ay içinde ileri sürüp sürmediği, takip talebinde tahliye isteminin bulunup bulunmadığı, tahliye emrinin yasal şartları taşıyıp taşımadığı, tüm kiraya verenlerin tüm kiracılara karşı ilamsız tahliye

⁸³⁴ Keleş, 526.

⁸³⁵ Kuru, 864; Olgaç, *Tahliye*, 83; Uyar, *İİK Şerhi*, 18454; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 262; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 474; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 366; Keleş, 523; YG 12. HD., 2005/10603 E., 2005/14357 K. sayılı ve 01/07/2005 karar tarihli kararına göre; “...Borçlu tarafından İİK’ nun 274. maddesinde öngörülen 7 günlük yasal süre içerisinde icra dairesine başvurularak takibe itiraz edilmediği görülmektedir. Bu durumda, İİK’ nun 273/1. maddesi gereğince borçlunun zorla tahliye edilerek taşınmazın kiralayana teslim edilmesi zorunludur. Borçlu tarafından takibe itiraz edilmediği için İİK’ nun 275. maddesinde yazılı olan (itirazın kaldırılması) ile ilgili prosedürün uygulanması ve alacaklının tahliyeyi sağlamak için dava açması gerekli değildir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2005-10603-k-2005-14357-t-01-07-2005-takibe-itiraz-edilmemesi/163495/>) (Legalbank - E.T. 31/01/2024).

⁸³⁶ Keleş, 544.

⁸³⁷ Kuru, 864; Keleş, 552.

takibine başvurup başvurmadığı gibi hususlar hakkında inceleme yaparak verdiği tahliye kararı üzerine, kiralanan taşınmazın tahliyesinin gerçekleştirilmesi gerektiği ifade edilmektedir⁸³⁸. Bununla birlikte, kiracının tahliye emrine itiraz etmesi halinde, itirazın kaldırılması yolunda icra mahkemesinin bahsi geçen hususları incelemesine rağmen, tahliye emrine itiraz etmemesi halinde söz konusu hususların icra mahkemesi tarafından incelenememesinin eşitlik ilkesine aykırı olduğu belirtilmektedir⁸³⁹.

Bu durumda doktrinde bir görüş, İİK 269 vd. hükümlerinde düzenlenen sistemin, burada da uygulanmasının mümkün olduğunu savunmaktadır⁸⁴⁰. Buna mukabil diğer bir görüş, İİK m. 273'te tahliye takibine itiraz edilmemesi halinde, kiracıya verilen sürenin sonunda taşınmazın zorla tahliye edileceği yönündeki düzenlemenin açık olduğu, böyle bir durumda icra mahkemesinden tahliye kararı alınabileceğini savunmanın açıkça kanuna aykırılık oluşturduğunu ve dolayısıyla İİK 269 vd. hükümlerinde düzenlenen sistemin, kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye yolunda uygulanamayacağını ifade etmektedir⁸⁴¹. İİK 269 vd. hükümlerinde düzenlenen sistemin, burada da uygulanabilmesi için, kanun koyucunun kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye takibine ilişkin hükümlerde değişiklik yapması gerektiğini savunmaktadır⁸⁴².

İİK m. 273'te tahliye emrine itirazın olmadığı hallerde, tahliye emriyle kendisine tanınan sürenin sona ermesinden sonra, kiralanan taşınmazın zorla tahliye edilerek kiraya verene teslim edileceği açıkça düzenlenmiştir. Söz konusu hükümde tahliye emrine itiraz edilmemesi halinde, tahliye için icra mahkemesinden bir karar alınması gerektiğine değinilmediğinden, kanunun açık hükmünün hilafına olarak, tahliye emrinin icra edilebilmesi için icra mahkemesinden tahliye kararı alınmasına ilişkin kabulün isabetli olmayacağı kanaatindeyiz.

Ancak bununla birlikte, kiracının tahliye emrine itiraz etmesi hali ile tahliye emrine itiraz etmemesi hali arasında var olan eşitlik ilkesine aykırılığın ortadan kaldırılması adına, kanun koyucunun, kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye takibine

⁸³⁸ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 766; Keleş, 524.

⁸³⁹ Keleş, 524.

⁸⁴⁰ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 766.

⁸⁴¹ Keleş, 525.

⁸⁴² Keleş, 525.

ilişkin hükümlerde değişiklik yapması ve İİK 269 vd. hükümlerinde düzenlenen sistemin, burada da uygulanabilmesine imkân tanınması gerektiği düşüncesindeyiz. Bu doğrultuda kiracının tahliye emrine itiraz etmediği hallerde de kiralanan taşınmazın tahliye edilebilmesi için öncelikle icra mahkemesinin; tahliyesi talep edilen taşınmaz ile kira sözleşmesinde gösterilen taşınmazın aynı yer olup olmadığı, kiraya verenin tahliye talebini kira süresinin son bulmasından itibaren bir ay içinde ileri sürüp sürmediği, takip talebinde tahliye isteminin bulunup bulunmadığı, tahliye emrinin yasal şartları taşıyıp taşımadığı, tüm kiraya verenlerin tüm kiracılara karşı ilamsız tahliye takibine başvurup başvurmadığı gibi hususlar hakkında inceleme yapması isabetli olacaktır.

C. Konut ve Çatılı İşyeri Olan Taşınmazların Tahliyesi

1. Genel Olarak

Konut ve çatılı işyeri kiralari TBK'nın 339 vd. hükümlerinde düzenleme alanı bulmaktadır. Konut ve çatılı işyeri kiralalarında kira sözleşmesinin sona ermesini düzenleyen TBK m. 347'de belirli süreli kira sözleşmelerinde, kiraya verenin sözleşme süresinin sona ermesi gerekçesiyle -on yıllık kira süresi dolmadan- kira sözleşmesini sona erdiremeyeceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre, kira süresinin dolmasıyla kira sözleşmesini sona erdiremeyen kiraya verenin, İİK m. 272-275 hükümlerine göre ilamsız tahliye yoluna başvurabilmesi ve kiracıyı taşınmazından çıkarabilmesi mümkün değildir⁸⁴³. Dolayısıyla elinde yalnızca süresi dolmuş yazılı bir kira sözleşmesi bulunduran kiraya veren, İİK m. 272-275 hükümlerine göre ilamsız tahliye yoluna başvuramayacaktır⁸⁴⁴.

Konut ve çatılı işyerleri açısından İİK m. 272 - 275 hükümlerine göre ilamsız tahliye yoluna başvurabilmesi için alacaklı olan kiraya verenin elinde, kira süresi sona ermiş yazılı bir kira sözleşmesi bulunmasının yanı sıra, TBK m. 352 gereği, kiralanan taşınmazın tahliye edileceğine ilişkin geçerli ve yazılı bir tahliye taahhünamesinin de

⁸⁴³ Üstündağ, 415; Kuru ve Aydın, 286; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 476; Karlı, İcra, 744; Tercan, 125; Keleş, 454; YG 6. HD., 2006/1537 E., 2006/3664 K. sayılı ve 10/04/2006 tarihli kararına göre; "...yazılı tahliye taahhüdü dışında, süre bitimi nedeniyle tahliye davası açılmaz. Bu nedenle süre bitimi nedeniyle yapılan icra takibi üzerine davalının yapmış olduğu itiraz yerindedir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2006-1537-k-2006-3664-t-10-04-2006>) (Lexpera - E.T. 05/02/2024).

⁸⁴⁴ Kuru ve Aydın, 286; Keleş, 456.

bulunması gerekmektedir⁸⁴⁵. Bu noktada konut ve çatılı işyerleri açısından, alacaklı olan kiraya verenin elinde yazılı bir kira sözleşmesi olmasa dahi geçerli ve yazılı bir tahliye taahhütnamesinin bulunması, İİK m. 272 - 275 hükümlerine göre ilamsız tahliye yoluna başvurabilmesi için yeterli kabul edilmektedir⁸⁴⁶. Zira yazılı tahliye taahhütnamesinin, kira sözleşmesinin yazılı olması gerektiğine dair eksikliği tamamladığı ifade edilmektedir⁸⁴⁷.

Kiracı tarafından verilen bir tahliye taahhütnamesi bulunmaması halinde, kiraya veren ilamsız tahliye yoluna başvuramamakta, kira bedeli düzenli ödendiği müddetçe, TBK m. 347/1 hükmünde göre, on yıllık süre dolmadan önce kira sözleşmesini sonlandıramamakta ve dolayısıyla kiralanan taşınmazı tahliye edememektedir⁸⁴⁸.

2. Tahliye Taahhütnamesi

a. Genel Olarak

TBK m. 352/1 gereği, kiracının, kiralanan taşınmazın kendisine tesliminden sonra, kiralananı belli bir tarihte boşaltma hususunda yazılı ve geçerli bir tahliye taahhüdü vermesi halinde, kiracı taahhüt ettiği tarihte taşınmazı boşaltmamışsa, kiraya verenin, kiracının kiralanan taşınmazı boşaltmayı taahhüt ettiği tarihten itibaren bir ay içinde, İİK m. 272-275 hükümlerine göre ilamsız tahliye takibine başvurarak kira sözleşmesini sona erdirmesi mümkün kılınmıştır. Buna göre yazılı tahliye taahhütnamesi ile kiraya verenin, başka hiçbir sebebe gerek duymaksızın kira sözleşmesini sona erdirebilmesi ve taşınmazın tahliyesini talep edebilmesi mümkündür⁸⁴⁹.

Ülkemizde artan enflasyon karşısında düşük kalan kira artışları karşısında kiraya veren, tahliye taahhütnamesiyle, kiracıyı taşınmazdan çıkaracağı yönünde korkutarak istediği kira artışını kabul ettirmeyi yahut kiracıyı taşınmazdan çıkartarak yeni kiracı ile dilediği

⁸⁴⁵ Üstündağ, 414; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 258; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 473; Ulukapı, *İcra*, 229; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 365; Karşı, *İcra*, 744; Keleş, 456; Ercan, 482.

⁸⁴⁶ Kuru, 860; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 260; Ulukapı, *İcra*, 230; Karşı, *İcra*, 744; Keleş, 469; Dişel, 122; İlamsız tahliye talebine, tahliye taahhütnamesi dışında kira sözleşmesinin de eklenmesi gerektiğine ilişkin görüş için bkz. Yıldırım ve Deren Yıldırım, 355.

⁸⁴⁷ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 258.

⁸⁴⁸ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 478; Sağlam, 31.

⁸⁴⁹ Sağlam, 31.

kira bedelinden yeniden kira sözleşmesi yapmayı amaçlamaktadır⁸⁵⁰. Bu sebeple uygulamada, kiraya verenler, sıklıkla kiracıdan tahliye taahhütnamesi alma yoluna tevessül etmekte olup, tahliye taahhütnamesine dayanan ilamsız tahliye takiplerine çok sık rastlanmaktadır⁸⁵¹.

b. Tahliye Taahhütnamesinin Geçerlilik Unsurları

(1) Kiracı Tarafından Verilmesi

Tahliye taahhütnamesinin, kira sözleşmesine taraf olan kiracı tarafından verilmesi gerekmekte olup, üçüncü kişilerce verilen taahhütlere dayanılarak İİK m. 272-275 hükümlerine göre ilamsız tahliye takibine başvurulabilmesinin mümkün olmadığı belirtilmelidir⁸⁵². Bu noktada doktrinde bir görüş, kiracı vekilinin tahliye taahhütnamesi verebilmesi için vekaletnamesinde bu yönde açık bir yetkisi bulunması gerektiğini ileri sürmektedir⁸⁵³. Buna mukabil bizim de katıldığımız diğer bir görüş, özel yetki gerektiren işlemler TBK m. 504'te sınırlı sayıda sayılmakta olup, tahliye taahhütnamesi verilmesi bunlar arasında yer almadığından, vekaletnamede özel olarak yetki verilmemiş olsa dahi kiracı adına kira sözleşmesi yapabilen kiracı vekilinin tahliye taahhütnamesi de verebileceğini kabul etmektedir⁸⁵⁴.

Birden fazla kiracının mevcut olduğu kira sözleşmelerinde, kiraya verenin, İİK m. 272-275 hükümlerine göre ilamsız tahliye takibine başvurabilmesi için bütün kiracıların yazılı ve geçerli tahliye taahhütnamesi vermiş olması gerekmektedir⁸⁵⁵. Zira kiracılar arasında zorunlu takip arkadaşlığı bulunduğundan, aralarından birkaç tanesinin verdiği

⁸⁵⁰ Sağlam, 30; Mehmet Akçaal, "Yargıtay Uygulaması Işığında Yazılı Tahliye Taahhüdü ve Çözüm Önerileri," *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12/2 (2022): 976; Yalman, 9.

⁸⁵¹ Uyar, *İİK Şerhi*, 18342; Sağlam, 30; Akçaal, 952; Sert Sütçü, 1495.

⁸⁵² YG 12. HD., 2001/914 E., 2001/3734 K. sayılı ve 27/02/2001 tarihli kararına göre; "...Hal böyle olunca kiracının kiracısı olan A... Ticaret Tur. Yat. ve Paz. A.Ş.'nin verdiği tahliye taahhüdü nedeniyle ilk kiracı ve taahhütte bulunanın kiralayanı konumunda olan müşterinin tahliyesini gerektirmez..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-daire-si-e-2001-914-k-2001-3734-t-27-02-2001>) (Lexpera - E.T. 05/02/2024); Tandoğan, 198; Eren, 423; Aydoğdu ve Kahveci, 691; Yavuz, Acar, Özen, 770; Akçaal, 956; Sert Sütçü, 1497; Yalman, 18; Keleş, 470; İncoğlu, 424; Şenyüz, 372; Karahasan, 1004; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 697.

⁸⁵³ Kuru, 872; Eren, 423; İncoğlu, 425.

⁸⁵⁴ Aydoğdu ve Kahveci, 691; Sert Sütçü, 1498; Akçaal, 959; Yalman, 19; Keleş, 471; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 699.

⁸⁵⁵ Kuru, 873; Tandoğan, 198; Aydoğdu ve Kahveci, 691; Aral ve Ayrancı, 334; Sağlam, 34; Akçaal, 959; Sert Sütçü, 1498; Yalman, 18; Keleş, 470; İncoğlu, 426; Karahasan, 1005; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 697.

tahliye taahhütnamesiyle ilamsız tahliye yoluna başvurulamayacaktır⁸⁵⁶. Bu durumda, tek bir tahliye taahhütnamesi tüm kiracılar tarafından imzalanabileceği gibi, her kiracı ayrı ayrı tahliye taahhütnamesi de verebilmektedir⁸⁵⁷.

Öte yandan doktrinde bir görüş, birden çok kiracının varlığı halinde, hepsinin tahliye taahhütnamesi vermemesinin taahhütnameyi geçersiz kılmaması gerektiğini, bu halde kiraya verenin, tahliye taahhütnamesi veren kiracı hakkında ilamsız tahliye takibine başvurup onu tahliye ederken, tahliye taahhütnamesi vermeyen kiracıyla kira ilişkisini sürdürebilmesi gerektiğini, böylelikle taraf iradelerinin gözetileceğini ifade etmektedir⁸⁵⁸.

Bu noktada kiralanan taşınmazı tahliyenin, kiracılar açısından bölünemez nitelikte ve birlikte ifa edilmesi gereken bir edim olduğundan bahsetmiştik⁸⁵⁹. Kiralanan taşınmazdan yalnızca tahliye taahhütnamesi veren kiracının tahliyesi, kira süresinin dolması sebebiyle ilamsız tahliye yoluna başvuruadaki, kiralananın tahliyesi ve kiraya verene teslimi şeklindeki amaca aykırılık teşkil etmektedir. Zira bu kabule göre kiralanan taşınmaz kiraya verene teslim edilmemektedir. Dolayısıyla, bölünemez nitelikteki kiralanan taşınmazı tahliye etme borcunu birlikte ifa etme zorunluluğu bulunan ve mecburî takip arkadaşı olan kiracılardan, yalnızca tahliye taahhütnamesi verenin taşınmazdan tahliye edilmesine ilişkin kabul isabetsizdir. Diğer yandan, böyle bir tahliyenin ne şekilde icra edileceği düşünüldüğünde, kira sözleşmesine taraf olan kiracılardan yalnız tahliye taahhütnamesi verenin kiralanan taşınmazdan tahliye etmeye giden icra memurunun, taşınmazda bulunan eşyalardan hangilerinin tahliye taahhütnamesi veren kiracıya ait olduğunu bilmesi ve doğru olarak tespit etmesi mümkün olmayacağından, böyle bir tahliyenin pratikte de mümkün olamayacağı açıktır.

Bu kısımda değinmemiz gereken bir diğer husus, kiralanan taşınmazın aile konutu olması durumudur. TMK m. 194/1'e göre; eşlerden biri, diğer eşin açık rızası

⁸⁵⁶ Kuru, 873; Yalman, 18; Keleş, 470; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 697; YHGK, 1999/6-965 E., 1999/975 K. sayılı ve 17/11/1999 tarihli kararına göre; "...Kiracılar arasında da mecburi dava arkadaşlığı bulunduğundan taahhüdün de kiracılar tarafından birlikte verilmesi gerekir..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-hgk-e-1999-6-965-k-1999-975-t-17-11-1999-yargitay-hukuk-genel-kurulu-karari/612353/>) (Legalbank - E.T. 15/02/2024).

⁸⁵⁷ Sert Sütçü, 1498; Keleş, 470.

⁸⁵⁸ Dişel, 123.

⁸⁵⁹ Bkz. I. Birinci Bölüm, D, 5, a.

bulunmadıkça, aile konutu ile ilgili kira sözleşmesini feshedememekte, aile konutunu devredememekte veya aile konutu üzerindeki hakları sınırlayamamaktadır. Aynı şekilde, TBK m. 349/1’de de, aile konutu olarak kullanılmak üzere kiralanan taşınmazlarda kiracının, eşinin açık rızası olmadıkça kira sözleşmesini feshedemeyeceği açıkça düzenlenmiştir. Kiracı olan eşin, aile konutu olarak kiraladığı taşınmaz için tahliye taahhütnamesi vermesi de kira sözleşmesinin feshine yol açacak bir hal olduğundan, kira sözleşmesinin feshi kapsamında kabul edilmektedir⁸⁶⁰. Bu itibarla, kiracı olan eşin, kiraya verene, kira sözleşmesinin feshine sebebiyet verecek bir tahliye taahhütnamesi verebilmesi için, diğer eşin açık rızasının bulunması gerekmektedir⁸⁶¹. Dolayısıyla, kiralanan taşınmazın aile konutu olarak kullanılması halinde tahliye taahhütnamesini, her iki eşin birlikte vermesi gerektiği ifade edilmelidir. Kiralanan aile konutu niteliğindeki taşınmazın, yalnızca kiracı olan eş tarafından verilen tahliye taahhütnamesine dayanılarak, ilamsız tahliye yoluyla tahliyesi mümkün olmayacaktır.

(2) Yazılı Olması

TBK 352/1 hükmünün lafzından, kiracının vereceği tahliye taahhütnamesinin yazılı olması gerektiği açıkça anlaşılmaktadır. Tahliye taahhütnamesinin geçerliliği için kanunda bunun dışında bir şekil şartı öngörülmemiştir⁸⁶². Bununla birlikte taraflar arasında sözlü kira akdi bulunuyor dahi olsa, kiracının sonradan yazılı bir tahliye taahhütnamesi vermesinin mümkün olduğu ve bu taahhütnamenin geçerli olacağı belirtilmelidir⁸⁶³.

Tahliye taahhütnamesi kiracının tek taraflı irade beyanıyla yapılabilen bir işlem olduğu için, ayrıca bir sözleşme şeklinde yapılması gerekmemektedir⁸⁶⁴. Buna göre tahliye taahhütnamesinin, kira sözleşmesinin yenilenmesine veya kira süresinin uzatılmasına ilişkin yeni bir kira sözleşmesinin maddesiyle, adi yazılı belge veya mektupla, ihtarnameyle yahut noterde tek taraflı bir beyan ile yapılması mümkündür⁸⁶⁵.

⁸⁶⁰ Akçaal, 957.

⁸⁶¹ Akçaal, 957.

⁸⁶² Kuru, 872; Uyar, *İİK Şerhi*, 18343; Sağlam, 34; Akçaal, 955.

⁸⁶³ Kuru ve Aydın, 287; Yalman, 20; Keleş, 469.

⁸⁶⁴ Kuru, 872; Uyar, *İİK Şerhi*, 18343; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 476; Sağlam, 34; Keleş, 468.

⁸⁶⁵ Kuru, 872; Uyar, *İİK Şerhi*, 18343; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 476; Şenyüz, 372; Karahasan, 1006; YG 6. HD., 2005/7886 E., 2005/9632 K. sayılı ve 20/10/2005 karar tarihli kararına

Uygulamada genellikle tahliye taahhütnamesinin noterde yapıldığı ifade edilmektedir⁸⁶⁶.

(3) Kira Sözleşmesinin Akdi ve Kiralanan Taşınmazın Tesliminden Sonra Verilmesi

Kiracının verdiği yazılı tahliye taahhütnamesinin, geçerli kabul edilebilmesi için kira sözleşmesinin yapıldığı ve taşınmazın teslim edildiği tarihten sonraki bir zamanda verilmesi gerekmektedir⁸⁶⁷. Böyle bir şartın kabul edilmesinin sebebi, kiracının kira sözleşmesi akdedildikten ve taşınmaz kendisine teslim edildikten sonra, tahliye taahhütnamesi verme konusunda herhangi bir baskı altında bulunmayacak ve serbest iradesiyle tahliye taahhütnamesi verecek olmasıdır⁸⁶⁸. Bu itibarla kira sözleşmesi

---

göre; "...Taraflar arasındaki 15.12.2003 başlangıç tarihli yedi ay süreli kira sözleşmesinin 7. maddesinde "Daha önceden beri içerisinde oturmakta olduğumuz bu işyerini 15.07.2004 tarihinde kayıtsız şartsız tahliye edeceğimizi kabul ve beyan ederiz" ifadesi ile davalının yazılı taahhütte bulunduğu, davacı tarafından yasal sürede bu taahhüde dayalı İcra takibi yapıldığı uyuşmazlık konusu değildir. Gerek taahhüt niteliğindeki kira sözleşmesinin 7. maddesindeki ifade biçiminden gerekse sözleşmenin 4. maddesindeki "...15.12. 1995'de kiralanan bu dükkanın ..." ifadesinden davalının 15.12.1995 tarihinden beri kiracı olduğu ve yenilenen sözleşme ile verilen taahhüdün geçerli bulunduğu anlaşılmaktadır..." (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2005-7886-k-2005-9632-t-20-10-2005-yargitay-6-hukuk-dairesi-karari/543868/>) (Legalbank - E.T. 05/02/2024); YG 6. HD., 2007/2248 E., 2007/4254 K. sayılı ve 12/04/2007 karar tarihli kararına göre; "...Taraflar arasında yenilenen 1.5.2005 başlangıç tarihli ve bir yıl süreli kira sözleşmesi konusunda uyuşmazlık bulunmamaktadır. Kira sözleşmesinin özel şartlar 3. maddede "kira kontratının sonunda kiracı daireyi boşaltmayı taahhüt eder" hükmüne yer verilmiştir. Yenilenen sözleşme ile verilen tahliye taahhüdü geçerli olup tarafları bağlar. Sözleşme bir yıl süreli olduğuna göre kira süresi 30 Nisan 2006 tarihinde sona ermektedir. Taraflarca "kontratın sonunda" ifadesi ile de bu tarih amaçlanmaktadır. Davacı kiralayanın sözleşme sonunda ve bir ay içinde takip yapmasında bir usulsüzlük bulunmamaktadır..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-2248-k-2007-4254-t-12-04-2007>) (Lexpera - E.T. 05/02/2024).

⁸⁶⁶ Keleş, 468; Kayar, 301.

⁸⁶⁷ Kuru ve Aydın, 287; Eren, 423; Aral ve Ayrancı, 334; Yavuz, Acar, Özen, 770; Uyar, *İİK Şerhi*, 18343; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 476; Aydoğdu ve Kahveci, 692; Sağlam, 39; Akçaal, 966; Yalman, 20; Keleş, 468; İnceoğlu, 429; Kayar, 301; Şenyüz, 373; Karahasan, 1010; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 697.

⁸⁶⁸ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 769; Kuru ve Aydın, 287; Eren, 423; Aral ve Ayrancı, 334; Yavuz, Acar, Özen, 773; Yalman, 20; Aydoğdu ve Kahveci, 692; Keleş, 465; Şenyüz, 373; Karahasan, 1010; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 697; YG 6. HD., 2010/2015 E., 2010/6263 K. sayılı ve 26/05/2010 tarihli kararına göre; "Davaya ve icra takibine dayanak yapılan imzası davalılar tarafından inkâr edilmeyen tahliye taahhütnamesinde "bir süreden beri kiracısı olduğumuz..." ibaresi yazılıdır. Taahhütnamenin içeriğinden ve kira sözleşmesinden taahhüdün kira ilişkisi devam ederken verildiği açıkça anlaşılmaktadır. Ayrıca tahliye taahhüdünün adi olarak düzenlenmesinde bir usulsüzlük yoktur. Bu durumda mahkemece, kiralananda oturulurken serbest irade ile verilen ve imzası inkâr edilmeyen taahhütnamenin geçerli olduğunun kabulü ile..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2010-2015-k-2010-6263-t-26-5-2010>) (Lexpera - E.T. 05/02/2024); YG 8. HD., 2017/4711 E., 2018/2893 K. sayılı ve 28/02/2013 tarihli kararına göre; "...Kira sözleşmesi ile aynı tarihte ya da daha önceki tarihte alınan tahliye taahhüdü dava tarihinde yürürlükte bulunan 6098 Sayılı T.B.K'nun 26. maddesi gereğince kiracının serbest irade mahsulü olmadığından batıldır. 04.10.1944 gün ve 15/20-28 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı da bu yöndedir.

yapıldıktan sonraki bir tarihte, kiralanan taşınmazın anahtarı kendisine teslim edilmiş ve taşınmaz kendisinin fiili hakimiyet alanına girmiş olan kiracı tarafından verilen yazılı tahliye taahhüdünün geçerli olduğu ifade edilmelidir⁸⁶⁹.

Kiracının kira sözleşmesi akdedildikten sonra verdiği tahliye taahhütnamesi sonrasında, verdiği ikinci ve onu takip eden tahliye taahhütnameleri geçerli kabul edilmekte olup, bu halde son yapılan tahliye taahhütnamesi öncekini/öncekileri geçersiz kılacaktır⁸⁷⁰. Kira sözleşmesinin akdedildiği tarihte yapılmadığından, ikinci ve onu takip eden tahliye taahhütnamelerinin de kiracı tarafından, baskı altında bulunmadan serbest iradeyle verildiği kabul edilmektedir⁸⁷¹.

Öte yandan tahliye taahhütnamesinin kira sözleşmesinin akdedildiği tarihte verilmesi halinde, kiracının söz konusu taahhütnameyi baskı altında vermiş olması muhtemel olduğundan ve bu taahhütname TBK'nın 347. maddesinde öngörülen, kiracının, belirli süreli kira sözleşmesi kurulurken sahip olduğu, kira sözleşmesinin sona ereceği tarihten onbeş gün önce bildirimde bulunmadığı müddetçe kira sözleşmesinin kendiliğinden yenileneceğine ilişkin hakkına; kiraya verenin ise sözleşme süresinin bitimine dayanarak hiçbir şekilde kira sözleşmesini sona erdiremeyeceğini düzenleyen açık hükme, aykırılık teşkil edeceğinden, böyle bir tahliye taahhütnamesinin kamu düzenine aykırı olması sebebiyle geçersiz olduğu kabul edilmektedir⁸⁷².

Yine 3.10.1980 gün 2/3 sayılı, 4.10.1985 gün ve 2/7 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararları gereğince kira ilişkisi devam ederken (kiralanda otururken) verilen tahliye taahhütleri geçerlidir. Geçerli sözleşmeden doğan bu hakkın kullanılmasında iyi niyet asıldır..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/8- hukuk-dairesi-e-2017-4711-k-2018-2893-t-28-2-2018>) (Lexpera - E.T. 11/02/2024).

⁸⁶⁹ Yavuz, Acar, Özen, 773; Akçaal, 967; Yalman, 20; İnceoğlu, 430.

⁸⁷⁰ YG 8. HD., 2017/4868 E., 2018/9176 K. sayılı ve 12/03/2018 tarihli kararına göre; "...Taraflar arasında 01.01.2002 tarihli beş yıl süreli, 01.01.2007 tarihli bir yıl süreli, 01.01.2009 tarihli bir yıl süreli ve son olarak 01.01.2011 başlangıç tarihli ve beş yıl süreli kira sözleşmeleri bulunmaktadır. Davalı tarafından sözleşmelere ilişkin imza inkârında bulunulmamıştır. Tahliye taahhüdünün ilk sözleşme ile verilmediği, taahhüdün yenilenen sözleşmenin 9. maddesinde yer aldığı görülmüştür. Tahliye Taahhüdünün sözleşmenin özel kısımlar bölümüne yazılmış olması taahhüdü geçersiz kılmaz. Davalının 01.01.2002 tarihinden itibaren kiracı olduğu konusunda uyuşmazlık bulunmamaktadır. Bu durumda taahhüt yasal unsurları taşımakta olup..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/8-hukuk-dairesi-e-2017-4868-k-2018-9176-t-12-3-2018>) (Lexpera - E.T. 09/02/2024).

⁸⁷¹ Kuru, 872; Uyar, İİK Şerhi, 18344; Tandoğan, 196; Sağlam, 44; Keleş, 467; Karahasan, 1010; Erdoğan, Tahliye Davaları, 698.

⁸⁷² YİBGK., 1944/15-20 E., 1944/28 K. sayılı ve 04/10/1944 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-ibgk-e-1944-15-20-k-1944-28-t-04-10-1944-milli-k>

(4) Taahhüt Edilen Tahliye Tarihinin Belirli Olması

TBK 352/1 hükmüne göre, tahliye taahhütnamesinde, kiracının kiralanan taşınmazı boşaltmayı taahhüt ettiği tarihin belirli olması ve bu tarihin tahliye taahhütnamesinde açıkça yazılı olması gerekmektedir. Kiracının kiralanan taşınmazı boşaltmayı taahhüt ettiği tarihi, gün ay yıl olarak, açıkça, şüpheyi yer vermeyecek şekilde belirtmesi gerektiği kabul edilmektedir⁸⁷³. Tahliye taahhütnamesinde yer alan tahliye tarihi, taraflar arasındaki kira sözleşmesinin sona ereceği tarih olarak belirlenebileceği gibi bu tarihten önceki veya sonraki bir tarih olarak da belirlenebilmektedir⁸⁷⁴. Herhangi bir tahliye tarihi ihtiva etmeyen bir tahliye taahhütnamesine dayanılarak, ilamsız tahliye takibine başvurulabilmesinin mümkün olmadığı belirtilmelidir⁸⁷⁵.

Taşınmazın boşaltılacağı tarihin belirli ve açık olmasına rağmen, tahliye taahhütnamesinin düzenlenme tarihinin mevcut olmamasının, taahhütnameyi geçersiz hale getirmediği kabul edilmektedir⁸⁷⁶. Ancak bununla birlikte, düzenleme tarihinin mevcudiyeti, tahliye taahhütnamesinin, kira sözleşmesinin yapılmasından ve kiralanan

---

[urunma-isi-kira/1406117/](#)) (Legalbank - E.T. 02/02/2024); Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 476; Postacioğlu ve Altay, *İcra*, 769; Sağlam, 43.

⁸⁷³ Aydoğdu ve Kahveci, 692; Sağlam, 39; Akçaal, 961; Sert Sütçü, 1500; YG 12. HD., 2020/1175 E., 2020/2309 K. sayılı ve 09/03/2020 tarihli kararına göre; “...Somut olayda; taraflar arasında 01.02.2005 tarihli ve 01.05.2012 tarihli kira sözleşmeleri bulunduğu, davalı tarafından sözleşmelerdeki imzanın inkâr edilmediği, 01/05/2012 başlangıç tarihli sözleşmenin 1. maddesinde sözleşmenin, taraflar arasında 01/02/2005 tarihinde yapılmış olan kira sözleşmesinin kira süresinin uzatılması, yeni dönem kira bedelinin belirlenmesi ve değişen şartlara uyarlanması amacıyla yapıldığının belirtildiği, 5. maddesinde “Kira süresi 01.05.2012 tarihinden başlayarak 3+2 yıl olarak kararlaştırılmış olup bu sürenin sonunda kiracı mecuru boşaltarak kiraya verene kayıtsız şartsız teslim edecektir.” şeklinde taahhüdün yer aldığı, davalının 01/02/2005 tarihli kira sözleşmesine göre bu tarihten itibaren kiralanan taşınmazda bulunduğu, söz konusu taahhüdün kira ilişkisi devam ederken verilen tahliye taahhüdü olduğu ancak taahhüdün belli bir tarihi içermediği görülmüştür. Tahliye taahhüdünde, tahliye tarihi belli (açık) bir şekilde yer almadığından Türk Borçlar Kanununun 352. maddesinin aradığı anlamda bir tahliye taahhüdünün varlığından bahsedilemez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2020-1175-k-2020-2309-t-9-3-2020>) (Lexpera - E.T. 10/02/2024).

⁸⁷⁴ Kuru ve Aydın, 287; Aydoğdu ve Kahveci, 694; Keleş, 468; İnceoğlu, 429.

⁸⁷⁵ Kuru ve Aydın, 287; Keleş, 468.

⁸⁷⁶ YG 6. HD., 2008/3786 E., 2008/5313 K. sayılı ve 28/04/2008 tarihli kararına göre; “...Davaya ve takibe konu taahhütnamede tanzim tarihi bulunmamaktadır. Tanzim tarihinin olmaması taahhüdü geçersiz kılmaz. Taahhütnamenin içeriğine göre, davalı kiracı kiralanda kiracı olarak oturduğundan söz ederek kiralananı 1.11.2006 tarihinde tahliye edeceğini taahhüt etmiştir. Bu durumda taahhüdün kira sözleşmesi düzenlendikten sonra kiralanda oturulurken verildiğinin kabulü gerekir. Takip süresinde yapıldığına göre geçerli olan yazılı tahliye taahhüdü gereğince kiralananın tahliyesine karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçe ile davanın reddi hatalı olmuştur...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2008-3786-k-2008-5313-t-28-4-2008>) (Lexpera - E.T. 10/02/2024).

taşınmazın kiracıya tesliminden sonraki bir tarihte verilip verilmediğinin tespiti açısından önem arz etmektedir⁸⁷⁷.

Diğer yandan doktrinde, kiracı tarafından verilen tahliye taahhütnamesinin herhangi bir kayıt şartı bağılı olmaması gerektiği ifade edilmektedir⁸⁷⁸. Buna mukabil Yargıtay, sözleşmelerin TBK m. 170 gereği koşula bağılı olarak yapılabilmesini gerekçe göstererek, tahliye taahhütnamelerinin de koşula bağılı yapılabileceğine hükmetmektedir⁸⁷⁹. Benzer şekilde, kiralanan taşınmazın tahliyesine ilişkin tarih belirli olduğu müddetçe, şartı bağılı tahliye taahhütnamesi yapılabileceği kabul edilmektedir⁸⁸⁰.

Tahliye taahhüdünde belirtilen koşulun gerçekleşip gerçekleşmediği hususu, maddi hukuka ilişkin olması sebebiyle icra mahkemesinde tartışılmamakla birlikte, kiracının söz konusu koşulun gerçekleşmediğini beyan etmesi halinde, itirazın kaldırılması talebinin reddedileceği belirtilmektedir⁸⁸¹. Öte yandan söz konusu şartın gerçekleştiğinin, kiracı tarafından verilen bir belge yahut kiracının ikrarı ile sübutu halinde itirazın kaldırılmasına karar verileceği belirtilmektedir⁸⁸². Şartın

⁸⁷⁷ Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 698.

⁸⁷⁸ Postacioğlu ve Altay, *İcra*, 769; Kuru ve Aydın, 287; Uyar, *İİK Şerhi*, 18342; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 476; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 365; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 355; Aydoğdu ve Kahveci, 692; Şenyüz, 373; Karahasan, 1006.

⁸⁷⁹ YG 6. HD., 2009/1388 E., 2009/2938 K. sayılı ve 07/04/2009 tarihli kararına göre; “...06.06.2008 tarihinde verdiği taahhütname ile icra borcunu ve apartman yönetimine olan borçlarını 08.07.2008 tarihine kadar ödeyeceğini, ödememesi halinde kiralananı 15.07.2008 tarihinde tahliye edeceğini taahhüt etmiştir. Davacı kiralayan bu tahliye taahhüdüne dayanarak ödeme taahhüdünün belirtilen tarihe kadar yerine getirilmediğini ileri sürerek kiralananın tahliyesi için bu kez davalı hakkında Kadıköy 5. İcra Müdürlüğü’nün 2008/11210 sayılı dosyası ile icra takibi yapmıştır...Davacı kiralayanın icra takibinde dayandığı tahliye taahhüdü kira ve aidat borçlarının ödenmesi şartına bağlanmıştır. Borçlar Kanunu’nun 149. maddesi hükmü gereği sözleşmeler şartlı yapılabilirse bunun doğal sonucu olarak tahliye taahhütnameleri de şartlı düzenlenebilir. Bu takdirde taahhüt şartın gerçekleşmesi ile güncellik kazanır ve icra takibinin de şartın gerçekleşmesinden itibaren bir ay içinde yapılması gerekir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2009-1388-k-2009-2938-t-07-04-2009>) (Lexpera - E.T. 10/02/2024); Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 698.

⁸⁸⁰ YG 6. HD., 2007/6086 E., 2007/7625 K. sayılı ve 18/06/2007 tarihli kararına göre; “...Şarta bağılı tahliye taahhüdü Borçlar Kanununun 149. maddesine göre geçerlidir. Şart gerçekleşmiş ise taahhüt hüküm ifade eder. Ancak tahliye taahhüdünün açıkça belli ve muayyen bir tarihi içermesi gerekir. Sözleşmenin 3. 17. maddesi belli ve muayyen bir tarihi içermediğinden bu tahliye taahhüdüne değer verilemez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-6086-k-2007-7625-t-18-6-2007>) (Lexpera - E.T. 16/03/2024).

⁸⁸¹ Keleş, 473.

⁸⁸² Keleş, 473.

gerçekleşmesiyle birlikte taahhüdün güncellik kazandığı ve şartın gerçekleştiği tarihten itibaren bir ay içinde icra dairesine başvurulması gerektiği kabul edilmektedir⁸⁸³.

Bu noktada icra mahkemesi genel hükümlere göre yargılama yapmadığından, icra mahkemesinin tahliye taahhüdünde belirtilen şartın gerçekleşip gerçekleşmediği şeklindeki maddi hukuka ilişkin bir hususu araştırması ve böyle bir hususu açıklığa kavuşturmasının mümkün olmadığı kanaatindeyiz. Dolayısıyla tahliye taahhütnamesinin geçerli olması için şarta bağlı olmaması gerektiği yönündeki görüşe katılmaktayız.

Elinde yazılı tahliye taahhütnamesi bulunan kiraya verenin, kiracının kiralanan taşınmazı boşaltmayı taahhüt ettiği tarihten itibaren bir ay içinde, ilamsız tahliye takibi başlatması ve takip talebinde bulunması sonrasındaki aşamalar, konut ve çatılı işyeri olmayan taşınmazlar açısından bahsi geçenlerle aynı olup İİK m. 272-275 hükümleri burada da uygulama alanı bulmaktadır⁸⁸⁴. Bu sebeple, çalışmamızın devam eden kısmında, konut ve çatılı işyeri olmayan taşınmazlara ilişkin açıklamalara atıfta bulunarak, konut ve çatılı işyeri olan taşınmazlar açısından özellik arz eden noktalar ele alınacaktır.

3. Takip Talebi

Yazılı tahliye taahhütnamesine dayanan takiplerde takip talebinde bulunma hakkının, kiraya verene ait olduğu kabul edilmektedir⁸⁸⁵. Ancak bu süreçte kiralanan taşınmazın başkasına devredildiği hallerde, taşınmazın yeni malikinin, eski malik zamanında verilen tahliye taahhütnamesine dayanarak ve eski malikin halefi olarak, ilamsız tahliye takibine başvurabilmesi ve dava açabilmesinin mümkün olduğu ifade edilmelidir⁸⁸⁶.

⁸⁸³ Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 698.

⁸⁸⁴ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 477; Olgaç, *Tahliye*, 89; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 355; Tercan, 125.

⁸⁸⁵ YG 6. HD., 2009/14282 E., 2009/1541 K. sayılı ve 02/03/2009 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2009-14282-k-2009-1541-t-02-03-2009>) (Lexpera - E.T. 05/02/2024).

⁸⁸⁶ YG 6. HD., 2014/9368 E., 2014/10385 K. sayılı ve 25/09/2014 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2014-9368-k-2014-10385-t-25-9-2014>) (Lexpera - E.T. 10/02/2024); Olgaç, *Tahliye*, 95; Sağlam, 42; Keleş, 476.

Birden fazla kiraya verenin bulunması halinde, aralarında zorunlu dava arkadaşlığı bulunduğu, birlikte takip talebinde bulunmaları gerekmektedir⁸⁸⁷.

Konut ve çatılı işyeri olan taşınmazlar bakımından İİK m. 272-275 hükümlerine göre başvuru ilamsız tahliye takibi kapsamındaki takip talebi, konut ve çatılı işyeri olmayan taşınmazlar bakımından ileri sürülen takip talebi ile aynı özellikleri ihtiva etmektedir⁸⁸⁸.

İİK m. 272 gereği, kiraya verenin takip talebinde bulunması gereken bir aylık süre, kiracının tahliye taahhütnamesinde belirttiği, kiralanan taşınmazı boşaltmayı taahhüt ettiği tarihten itibaren başlamaktadır⁸⁸⁹. Tahliye taahhütnamesinde belirtilen, kiralanan taşınmazın boşaltılacağı tarih gelmeden, kiraya verenin ilamsız tahliye takibine başvurusunun ve takip talebinde bulunmasının mümkün olmadığı belirtilmelidir⁸⁹⁰. Benzer şekilde kiracının tahliye taahhütnamesinde kiralanan taşınmazı boşaltmayı taahhüt ettiği tarihten itibaren bir ay için ilamsız tahliye yoluna başvurmayan kiraya veren, bu süre sonunda geçerliliğini yitiren söz konusu tahliye taahhütnamesine dayanarak ilamsız tahliye yoluna başvuramayacaktır⁸⁹¹. Söz konusu bir aylık sürenin hak düşürücü süre olduğu, icra dairesi ve mahkeme tarafından re'sen dikkate alınacağı hususu belirtilmelidir⁸⁹².

Yazılı bir tahliye taahhütnamesi bulunmadan, yalnızca yazılı kira sözleşmesine dayanılarak yapılan takip talebi icra dairesince reddedilmelidir⁸⁹³. Buna mukabil talep

⁸⁸⁷ Akçaal, 973; Keleş, 479.

⁸⁸⁸ Bkz. III. Üçüncü Bölüm, B, 2.

⁸⁸⁹ Postacioğlu ve Altay, *İcra*, 769; Kuru ve Aydın, 288; Uyar, *İİK Şerhi*, 18341; Tandoğan, 199; Aydoğdu ve Kahveci, 694; Aral ve Ayrancı, 335; Sert Sütçü, 1511; Keleş, 476; Karahasan, 1018; YG 6. HD., 2006/5946 E., 2006/7461 K. sayılı ve 27/06/2006 tarihli kararına göre; “...*Davalı kiralananı oturmakta iken 28.12.2004 tarihinde Ankara 12. Noterliği’nce düzenlenen tahliye taahhütnamesi ile kiralananı 31.3.2005 tarihinde tahliye etmeyi kabul ve taahhüt etmiştir...Davacının İcra İflas Kanunu’nun 272/1 maddesi hükmü gereğince tahliye edileceği taahhüt edilen tarihi takip eden bir ay içinde icra dairesine başvurarak kiralananın tahliyesini talep etmesinde bir usulsüzlük yoktur...*” (https://29b13951316a490bc_215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2006-5946-k-2006-7461-t-27-06-20-06) (Lexpera - E.T. 06/02/2024).

⁸⁹⁰ Kuru, 873; Sağlam, 41.

⁸⁹¹ Tandoğan, 199; Aydoğdu ve Kahveci, 694; Yavuz, Acar, Özen, 774; Sağlam, 35; Akçaal, 974; Yalman, 21; Keleş, 476; Şenyüz, 373; Karahasan, 1019.

⁸⁹² Uyar, *İİK Şerhi*, 18341; Sağlam, 42; Akçaal, 974; Sert Sütçü, 1511; Karahasan, 1018.

⁸⁹³ Kuru ve Aydın, 286.

kabul edilip kiracıya tahliye emri gönderilmesi halinde, kiracının süresiz şikayet yoluna başvurması veya tahliye emrine itiraz etmesi mümkündür⁸⁹⁴.

Kiraya verenin takip talebinde yazılı bir tahliye taahhütnamesine dayandığını belirtmesi⁸⁹⁵ ve takip talebi ile birlikte, İİK Yönetmeliğinin 21/d maddesi gereği, yazılı tahliye taahhütnamesinin aslını veya kendisi tarafından onaylanmış iki örneğini icra dairesine ibraz etmesi gerekmektedir.

4. Tahliye Emri

Konut ve çatılı işyeri olan taşınmazlar açısından, yazılı tahliye taahhüdüne dayanan takip talebi üzerine, İİK m. 272/2 gereği icra dairesi, kiracıya tahliye emri göndermektedir. Bu halde de icra dairesinin, İİK Yönetmeliği'nin 19/n hükmü uyarınca, tahliye emri olarak aynı yönetmeliğin sonunda yer alan Örnek No:14 adlı matbu evrakı kullanması gerekmektedir. Ayrıca İİK m. 61 gereği, tahliye emri ile birlikte kiracıya, tahliye taahhütnamesinin onaylı bir örneği de gönderilecektir.

İcra dairesinin kiracıya tahliye emri göndermeden önce, yazılı bir tahliye taahhütnamesi bulunup bulunmadığını, takip talebinde tahliye talebi bulunup bulunmadığını ve başvurunun kiracının tahliye taahhütnamesinde belirttiği, kiralanan taşınmazı boşaltmayı taahhüt ettiği tarihten itibaren bir ay içinde yapıp yapılmadığını incelemesi gerekmektedir⁸⁹⁶.

Tahliye emrinde yer alan kayıtlar, konut ve çatılı işyeri olmayan taşınmazlar için düzenlenen tahliye emri açısından bahsedilen kayıtlarla aynıdır⁸⁹⁷.

5. Tahliye Emrine İtiraz Edilmesi ve İtirazın Kaldırılması

a. Tahliye Emrine İtiraz

---

⁸⁹⁴ Kuru, 870.

⁸⁹⁵ Kuru, 874; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 259; Sağlam, 41; Keleş, 476; Dişel, 160.

⁸⁹⁶ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 260; Uyar, *İİK Şerhi*, 18348; Ulukapı, *İcra*, 231.

⁸⁹⁷ Bkz. III. Üçüncü Bölüm, B, 3.

İİK m. 274 uyarınca, tahliye emrine itiraz etmek isteyen kiracının yedi gün içinde itirazını, yazılı veya sözlü olarak icra dairesine ileri sürmesi gerekmektedir. Kiracının itiraz sebepleri, İİK'nın 272/3'üncü ve 275/2'nci maddeleri gereği, tahliye taahhütnamesindeki imzanın ve tarihin inkârına, yazılı tahliye taahhüdü verildikten sonra kira sözleşmesinin yenilendiğine yahut süresinin uzatıldığına ilişkin olabilmektedir⁸⁹⁸. Ayrıca kiracı, tahliye taahhütnamesinin kira sözleşmesiyle birlikte verildiğine ilişkin itirazını da ileri sürebilmektedir⁸⁹⁹. Bahsi geçen itiraz sebepleri dışında ileri sürülen bir itiraz, İİK'nın 272/3'üncü ve 275/2'nci maddeleri gereği geçerli kabul edilmemektedir⁹⁰⁰.

Kiracının, tahliye taahhütnamesindeki imzanın ve tarihin inkârını, ayrıca ve açıkça ileri sürmesi gerekmekte olup, aksi halde tahliye taahhütnamesindeki imzayı ve tarihi kabul etmiş olduğu varsayılmaktadır⁹⁰¹.

İİK m. 274/2 gereği, tahliye emrine yapılan itirazın ilamsız tahliye takibini durdurduğu, kiraya verenin duran ilamsız tahliye takibine devam edebilmek için İİK m. 275 uyarınca, itirazın kaldırılması yoluna başvurabileceği hususlarının, konut ve çatılı işyeri olmayan taşınmazlar için yaptığımız açıklamalarla aynı olduğu ifade edilmelidir⁹⁰². Konut ve çatılı işyeri olan taşınmazlar açısından da tahliye emrine itiraz edilmesi

⁸⁹⁸ Kuru ve Aydın, 288; Olgaç, *Tahliye*, 89; Uyar, *İİK Şerhi*, 18460; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 260; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 355; Keleş, 482.

⁸⁹⁹ Kuru, 874; Keleş, 484.

⁹⁰⁰ YG 12. HD., 2007/7930 E., 2007/11586 K. sayılı ve 01/06/2007 tarihli kararına göre; “...Alacaklı İ.D.tarafından borçlu N...B.hakkında tahliye taahhüdüne dayalı olarak icra takibine geçilmiş ve adı geçene örn:14 nolu tahliye emri tebliğ edilmiştir...Somut olayda borçlunun İİK.nun 274. maddesinde öngörülen süre içinde icra dairesine sunduğu 16.1.2007 tarihli dilekçesinde (... rahatsızlığı) nedeniyle tahliyenin ertelenmesi isteminde bulunduğu görülmektedir. Açıklanan bu şekliyle takibe yukarıda yer verilen İİK'nun 275/2. maddesi koşullarında geçerli bir itirazın varlığından söz edilemez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-daire-si-e-2007-7930-k-2007-11586-t-1-6-2007>) (Lexpera - E.T. 08/03/2024).

⁹⁰¹ Kuru ve Aydın, 288; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 260; Görgün, Börü, Kodakoğlu, İcra, 366; Ulukapı, İcra, 231; Keleş, 482; Ercan, 483; YG 6. HD., 2006/12570 E., 2006/2468 K. sayılı ve 13/03/2006 tarihli kararına göre; “...Davacı kiralayan vekili 1.5.2004 tarihli kira sözleşmesine ve 1.6.2004 tanzim ve 1.5.2005 taahhüt tarihli tahliye taahhüdüne dayanarak davalı borçlu hakkında tahliye istekli takip başlatmıştır. Davalı kiracı tahliye emrine yasal süresinde yapmış olduğu itirazı ile “Tahliye taahhüdünün yasal şartlarının olmadığını ve davacı alacaklının kira paralarını almamakta direndiğini” beyan etmiştir. Davalı kiracı açıkça taahhütteki tanzim tarihine ve imzaya karşı çıkmamıştır, buna ilişkin bir itirazda da bulunmamıştır. Davalı kiracı takibe yapmış olduğu itirazı ile bağlıdır. İcra İflas Kanunu 63. maddesi hükmü gereğince itirazını değiştiremez ve genişletemez. Mahkemenin davalı kiracının yargılama sırasında ileri sürdüğü itirazlarına değer vererek istemin reddine karar vermesi doğru olmadığından hükmün bozulması gerekmiştir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2006-12570-k-2006-2468-t-13-03-2006>) (Lexpera - E.T. 06/02/2024).

⁹⁰² Bkz. III. Üçüncü Bölüm, B, 4, a.

halinde, kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna başvurmayıp, HMK m. 4/a gereği, sulh hukuk mahkemesinde taahhüt nedeniyle tahliye davası açabilmesi mümkündür⁹⁰³.

b. Tahliye Emrine İtirazın Kaldırılması

(1) İtirazın Kaldırılması Talebinin İleri Sürülmesi

Kiracının kendisine tebliğ olan tahliye emrine yedi gün içinde itiraz etmesi halinde, kiraya verenin tahliye emriyle kiracıya tanınan on beş günlük tahliye süresini beklemeksizin, doğrudan itirazın kaldırılması yoluna başvurabilmesi mümkündür⁹⁰⁴. Zira kiracıya tanınan on beş günlük tahliye süresi, tahliye emrine itiraz etmediği hallerde, kiralanan taşınmazı boşaltması için verilmiş bir süredir.

Kiraya verenin, İİK m. 275/2 gereği, noterlikçe düzenlenmiş veya tarihi ve imzası onaylanmış bir tahliye taahhütnamesine dayanarak ilamsız tahliye takibi başlatması halinde, itirazın kaldırılması yoluna başvurabileceği ifade edilmelidir. Bununla birlikte adi yazılı şekilde yapılmış olan tahliye taahhütnamesindeki imza ve tarih kiracı tarafından kabul edilmiş olan veya imza ve tarih kiracı tarafından açıkça inkâr edilmemek suretiyle kabul edilmiş varsayılan hallerde de İİK m. 275/2 gereği, kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna başvurabilmesi mümkündür.

Tahliye emrine itirazında, tahliye taahhütnamesindeki imza ve tarihi kabul eden yahut imza ve tarihe ayrıca ve açıkça itiraz etmemek suretiyle kabul etmiş varsayılan kiracının, İİK'nın 274/3'üncü maddesinin atfıyla 63'üncü madde gereği, itirazında ileri sürdüğü sebeplerle bağlı olması sebebiyle, itirazın kaldırılması aşamasında tahliye taahhütnamesindeki imza ve tarihi inkâr etmesinin mümkün olmayacağı ifade edilmelidir. Ancak bununla birlikte aynı maddeye göre, kiracının itirazın kaldırılması

⁹⁰³ Kuru ve Aydın, 288; Sert Sütçü, 1509; Keleş, 487.

⁹⁰⁴ YG 6. HD., 2005/3590 E., 2005/5752 K. sayılı ve 06/06/2005 tarihli kararına göre; "...Davalıya 56 Örnek tahliye emri gönderilmiş ve onbeş günlük tahliye süresi verilmiştir. Davalı yasal yedi günlük sürede takibe itiraz etmiştir. Tahliye emrindeki onbeş günlük süre takibe itiraz edilmemesi hafife kiracının icra müdürlüğüne zo-ral tahliye edilebilmesi için beklenilmesi zorunlu bir süredir. Tahliye emrine itiraz edilmesi halinde ise onbeş günlük sürenin geçmesi beklenmeden hemen itirazın kaldırılması için İcra Mahkemesine başvurulabilir. Davacının onbeş günlük süre dolmadan icra mahkemesinden itirazın kaldırılması isteminde bulunmasında bir usulsüzlük yoktur..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2005-3590-k-2005-5752-t-6-6-2005>) (Lexpera - E.T. 06/02/2024).

aşamasında, senet metninden anlaşılan itiraz sebeplerini ileri sürebilmesi mümkündür. Buna göre, kiracı tahliye emrine itirazından ileri sürmemiş olsa bile, senet metninden anlaşılan, kira süresinin sona ermediğine ve kiraya verenin kiralanan taşınmazın tahliyesini talep hakkının doğmadığına yönelik itirazını itirazın kaldırılması aşamasında ileri sürebilmesi mümkündür⁹⁰⁵.

İİK m. 275/2'nin lafzından, kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna başvurabilmesi için, kiracının adi yazılı tahliye taahhütnamesindeki hem imzayı hem de tarihi ikrar etmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Yargıtay da söz konusu maddeye uygun şekilde, adi yazılı tahliye taahhütnamesindeki imza kiracı tarafından ikrar edilmesine rağmen tarihin inkâr edilmesi halinde, kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna başvuramayacağına hükmetmektedir⁹⁰⁶. Buna göre imzası ikrar edilmesine rağmen tarihi inkâr edilen adi yazılı tahliye taahhütnamesine dayanılarak başvuru itirazın kaldırılması yolunda icra mahkemesi, adi yazılı tahliye taahhütnamesindeki tarihe ilişkin herhangi bir inceleme yapmaksızın, kiraya verenin itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verecektir⁹⁰⁷. Tahliye taahhütnamesinin tarihine itirazın esasında, tahliye taahhütnamesinin ilk kira sözleşmesiyle birlikte verildiğine ilişkin itiraz olduğu ifade edilmelidir⁹⁰⁸.

Öte yandan kiracı tarafından verilen tahliye taahhütnamesinin, noterlikçe düzenlenmiş veya tarihi ve imzası onaylanmış olduğu hallerde, kiraya verenin dayandığı adi yazılı bir kira sözleşmesinde yer alan imza ve tarih kiracı tarafından inkâr edilmiş olsa bile, kiraya veren itirazın kaldırılmasını talep edebilmektedir⁹⁰⁹. Ancak bu noktada adi yazılı kira sözleşmesinin, noterlikçe düzenlenmiş veya tarihi ve imzası onaylanmış tahliye

⁹⁰⁵ Keleş, 487.

⁹⁰⁶ YG 6. HD., 2012/18349 E., 2013/1348 K. sayılı ve 31/01/2013 tarihli kararına göre; “...davalı, itirazında, tahliye taahhüdünün kira sözleşmesi ile aynı tarihte düzenlendiğini, taahhütteki tarihlerin davacı tarafından sonradan doldurulduğunu ileri sürmek suretiyle tahliye taahhüdünün tarihini inkâr etmiştir. İİK.nun 275.maddesi ve 4.12.1957 tarih 11/26 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı gereğince alacaklının, imzası ikrar olunsu bile tarihi inkâr edilen tahliye taahhüdüne dayanarak itirazın kaldırılmasını isteyemeyeceği göz ardı edilerek... karar verilmesi doğru olmadığından kararın bozulması gerekmiştir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2012-18349-k-2013-1348-t-31-1-2013>) (Lexpera - E.T. 04/02/2024); YG 6. HD., 2015/1019 E., 2015/1686 K. sayılı ve 23/02/2015 tarihli kararına göre; “...Alacaklı, noterlikçe resen tanzim edilmiş veya tarih ve imzası tasdik edilmiş yahut ikrar olunmuş bir belgeye dayanmadıkça, tahliye taahhüdündeki imza ve tahliye tarihine itiraz edilmesi halinde icra mahkemesinden kiralananın tahliyesi istenemez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2015-1019-k-2015-1686-t-23-02-2015>) (Lexpera - E.T. 12/03/2024).

⁹⁰⁷ Kuru, 876; Uyar, İİK Şerhi, 18479; Keleş, 496.

⁹⁰⁸ Uyar, İİK Şerhi, 18479; Keleş, 502.

⁹⁰⁹ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 477.

taahhütnamesinden önceki bir tarihte yapılmış olduğu hususunun ispatlanması gerektiği belirtilmelidir⁹¹⁰. Kiracının adi yazılı kira sözleşmesindeki tarihi ve imzayı inkâr ettiği hallerde, kira sözleşmesinin, noterlikçe düzenlenmiş veya tarihi ve imzası onaylanmış tahliye taahhütnamesinden önceki bir tarihte yapılmış olduğu ispatlanamıyorsa, itirazın kaldırılması yoluna başvurulamayacaktır⁹¹¹.

Aynı şekilde, sözlü bir kira akdi ile birlikte noterlikçe düzenlenmiş veya tarihi ve imzası onaylanmış bir tahliye taahhütnamesinin mevcut olduğu hallerde, tahliye taahhütnamesinin geçerli olabilmesi için, sözlü kira akdinin tahliye taahhütnamesinin verildiği tarihten önce yapıldığı hususu ispatlanmalıdır⁹¹².

Öte yandan kiraya verenin adi yazılı bir tahliye taahhütnamesine dayanarak başlattığı ilamsız tahliye takibi kapsamında, kiracının adi yazılı tahliye taahhütnamesindeki imzayı ve tarihi inkâr etmesi halinde kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna başvurması mümkün değildir⁹¹³. Buna mukabil kiraya veren böyle bir durumda itirazın kaldırılması için icra mahkemesine başvurursa, icra mahkemesinin kiracının inkâr ettiği imzayı inceleme ve incelettirme yetkisi olmadığından, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verecektir⁹¹⁴. Bu halde kiraya verenin HMK m. 4/a gereği, sulh hukuk

⁹¹⁰ Kuru, 878; Keleş, 508.

⁹¹¹ Kuru, 878; Keleş, 508.

⁹¹² Kuru, 877; Keleş, 508.

⁹¹³ Kuru ve Aydın, 289; Yavuz, Acar, Özen, 774; Uyar, *İİK Şerhi*, 18475; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 477; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 355; Tandoğan, 198; Sert Sütçü, 1509; İncoğlu, 427; Şenyüz, 373; Karahasan, 1006; Erdoğan, *Tahliye Davaları*, 697; YG 6. HD., 2012/2736 E., 2012/5752 K. sayılı ve 11/04/2012 tarihli kararına göre; “...Olayımızda; davacının icra takibine dayanak yaptığı tahliye taahhüdü noterlikçe tanzim ve tasdik edilmiş değildir. Davalı itirazında tahliye taahhüdündeki imzanın kendisine ait olmadığını belirterek imzaya itiraz etmiştir. İİK’nın 275. maddesi ve 04.12.1957 tarih ve 11/26 sayılı İBK gereğince, alacaklı, imzası inkâr edilen tahliye taahhüdüne karşı, İcra Mahkemesinden itirazın kaldırılmasını isteyemez...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2012-2736-k-2012-5752-t-11-4-2012>) (Lexpera - E.T. 06/02/2024).

⁹¹⁴ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 770; Kuru ve Aydın, 289; Uyar, *İİK Şerhi*, 18476; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, 261; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 477; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 366; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 355; Ulukapı, *İcra*, 232; Keleş, 494; Karahasan, 1019; YG 12. HD., 2000/16931 E., 2000/18231 K. sayılı ve 24/11/2000 tarihli kararına göre; “...Borçlu adi şekilde düzenlenen tahliye taahhüdündeki imzayı inkâr etmiştir. İİK’nın 275/2. fıkrasına göre alacaklı takibinde resen düzenlenen veya imzası ikrar edilmiş bir belgeye dayanmadığından aynı maddenin 3. fıkrası gereğince itirazın kaldırılması isteminin reddine karar vermek gerekirken taahhütteki imza konusunda bilirkişi incelemesi yaparak itirazın kaldırılmasına karar verilmesi isabetsizdir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2000-16931-k-2000-18231-t-24-11-2000-adi-tahliye-taahhudu/174062/>) (Legalbank - E.T. 06/02/2024).

mahkemesinde taahhüt nedeniyle tahliye davası açabilmesi mümkündür⁹¹⁵. Tahliye davası sonunda kiracının, kira sözleşmesindeki imzaya haksız yere itiraz ettiği anlaşılırsa, İİK m. 275/5 gereği para cezasına mahkum edileceği belirtilmelidir.

Kiracının tahliye emrine itirazında inkâr etmiş olduğu tahliye taahhütnamesindeki imza ve tarihi, icra mahkemesinde kabul etmiş olması halinde, artık kiraya verenin itirazın kaldırılması talebi, İİK m. 275/2 gereği imzası ve tarihi ikrar olunmuş bir tahliye taahhütnamesine dayandığından, mahkemece inceleme konusu yapılacaktır⁹¹⁶.

(2) İtirazın Kaldırılması Talebinin İncelenmesi ve İcra Mahkemesinin Kararı

İtirazın kaldırılması talebi karşısında icra mahkemesi öncelikle, yazılı bir tahliye taahhütnamesi bulunup bulunmadığı, dayanılan tahliye taahhütnamesinin noterlikçe re'sen düzenlenmiş veya imzası ve tarihi onaylanmış yahut kiracı tarafından ikrar edilmiş belge niteliğinde olup olmadığı ve tahliye taahhütnamesinde belirtilen tahliye tarihinden itibaren itibaren bir ay içinde ilamsız tahliye takibinin başlatılıp başlatılmadığı hususlarını incelemektedir⁹¹⁷.

Kiraya veren, noterlikçe düzenlenmiş veya tarihi ve imzası onaylanmış yahut imza ve tarihi kiracı tarafından ikrar edilmiş bir kira sözleşmesinin ve kira sözleşmesinden sonraki bir tarihte verilmiş tahliye taahhütnamesinin varlığını ispat etmelidir⁹¹⁸. Buna mukabil kiracının, yazılı tahliye taahhütnamesinin kira sözleşmesiyle aynı anda verildiğine yahut tahliye taahhütnamesi verildikten sonra kira sözleşmesinin yenilendiğine yahut süresinin uzatıldığına ilişkin itirazını, eşit kuvvet ve mahiyetteki (noterlikçe düzenlenmiş veya tarihi ve imzası onaylanmış yahut imza ve tarihi kiraya

⁹¹⁵ Kuru ve Aydın, 289; Yavuz, Acar, Özen, 774; Uyar, *İİK Şerhi*, 18476; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 261; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 477; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 366; Tandoğan, 198; Ulukapı, *İcra*, 232; Keleş, 495; İncoğlu, 427.

⁹¹⁶ Kuru, 876; Keleş, 494.

⁹¹⁷ Uyar, *İİK Şerhi*, 18477.

⁹¹⁸ Kuru, 878; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 477; Tunaboylu, 1454.

veren tarafından ikrar edilmiş) bir belge ile ispat edememesi halinde, icra mahkemesi İİK m. 275/2 gereği itirazın kaldırılmasına karar verecektir⁹¹⁹.

Bu noktada kiracının, kira sözleşmesinin yenilendiğine yahut süresinin uzatıldığına ilişkin itirazını, kiralanan taşınmazın boşaltılmasını taahhüt ettiği tarihten sonraki aylara ait kira parasını ödediğine ilişkin banka makbuzları ile ispatlayamayacağı, zira kiracının taşınmazda oturduğu müddetçe kira parasını ödemekle yükümlü olduğu kabul edilmektedir⁹²⁰. Öte yandan, Yargıtay, tahliye taahhütnamesinde yer alan tahliye tarihinden sonraki bir tarihte, gelecek yılın kira parasının peşin ve nakit olarak alındığına ilişkin taraflar arasında belge düzenlenmesinin, taahhütnameye dayanan tahliye talebini ortadan kaldırdığını ve tarafların kira sözleşmesinin süresinin uzatılmasına ilişkin iradelerini ortaya koyduğunu kabul etmiştir⁹²¹.

Kiracının itirazında dayandığı adi yazılı belgedeki imzanın, kiraya veren tarafından inkâr edildiği halde, icra mahkemesi imza hakkında inceleme yapamayacağından,

⁹¹⁹ YG 6. HD., 2010/12736 E., 2011/2766 K. sayılı ve 09/03/2011 tarihli kararına göre; “...Takipte dayanan tahliye taahhütnamesi noter onaylı olup, kira ilişkisinin yenilendiği veya süresinin uzatıldığı aynı kuvvette ve mahiyette bir belgeyle ya da imzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş bir belge ile kanıtlanmalıdır. Olayımızda kira süresinin uzatıldığı adi yazılı belgeye dayandırılmış olup, bu belge davacı tarafından kabul edilmediğinden davalı tarafın kira ilişkisinin yenilendiğine ilişkin savunmasına değer verme olanağı bulunmamaktadır. Tahliye taahhüdündeki tahliye tarihine göre süresinde takip yapıp dava açıldığından, mahkemece itirazın kaldırılmasına karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile davanın reddi doğru olmamıştır...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hukuk-dairesi-e-2010-12736-k-2011-2766-t-09-03-2011>) (Lexpera - E.T. 05/02/2024).

⁹²⁰ YG 6. HD., 2007/2248 E., 2007/4254 K. sayılı ve 12/04/2007 karar tarihli kararına göre; “...Davalı kiracı, İİK.275/2. maddede belirtilen nitelikte bir belge ile kiranın yenilendiğini veya uzatıldığını kanıtlayamamıştır. Mayıs-Haziran 2006 ay kiralalarının EFT yoluyla alacaklının banka hesabına havale edilmesi İİK. 275/2 maddede belirtilen belgelerden sayılamaz. Mahkemece, itirazın kaldırılmasına karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçeyle reddine karar verilmesi doğru değildir...” (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/6-hd-e-2007-2248-k-2007-4254-t-12-04-2007>) (Lexpera - E.T. 05/02/2024); YG 6. HD., 2007/5249 E., 2007/7533 K. sayılı ve 14/06/2007 tarihli kararına göre; “...Takibe dayanak yapılan 18.2.2005 tarihli noterde düzenlenen tahliye taahhüdü konusunda taraflar arasında uyuşmazlık bulunmamaktadır. Bu taahhütname geçerli olup tarafları bağlar. Davacı kiralayan yasal sürede icra takibinde bulunduğu göre Şubat 2006 kirasının alınması kira sözleşmesinin yenilendiği anlamına gelmez. Kiracı kiralanda oturduğu sürece kirayı ödemekle yükümlüdür. Takibe dayanak yapılan taahhüt noterden düzenlenmiş olup, İİK’in 275. maddesi gereğince davalı kira akdinin yenilendiğine dair aynı kuvvette belge sunamamıştır. Bu durumda mahkemece istemin kabulü ile itirazın kaldırılarak tahliyeye karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi doğru değildir...” (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2007-5249-k-2007-7533-t-14-06-2007-yargitay-6-hukuk-dairesi-karari/543626/>) (Legalbank - E.T. 06/02/2024).

⁹²¹ YG 6. HD., 2003/5903 E., 2003/5834 K. sayılı ve 15/09/2003 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-6-hd-e-2003-5903-k-2003-5834-t-15-09-2003-tahliye-taahhutnamesi/205724/>) (Legalbank - E.T. 09/03/2024).

itirazın kaldırılmasına hükmedecektir⁹²². Bu halde kiracının İİK m. 275/4 gereği, genel mahkemede, kiraya verenin tahliye hakkının bulunmadığının tespitine ilişkin bir menfi tespit davası açabilmesi mümkündür⁹²³. Dava sonunda kiraya verenin, kira sözleşmesindeki imzaya haksız yere itiraz ettiği anlaşıldığı halde, İİK m. 275/5 gereği para cezasına mahkum edileceği belirtilmelidir.

İcra mahkemesinin, itirazın kaldırılması aşamasında kiracı tarafından ileri sürülen, tahliye taahhütnamesinin, TBK'nın 30, 36 ve 37'nci maddelerinde düzenlenen yanılma, aldatma, korkutma neticesinde verilmesi veya kira sözleşmesi yapılırken boş kağıda / taahhütnameye imza atılması suretiyle TMK m. 2'de yer alan hakkın kötüye kullanılması sebebiyle, TBK m. 27 uyarınca kesin hükümsüz olduğuna ilişkin itirazı inceleme yetkisi bulunmamaktadır⁹²⁴. Zira bu tür itirazlar genel hükümlere göre yargılama gerektirmektedir⁹²⁵. Dolayısıyla böyle bir durumda kiracı, iddialarını İİK m. 68 anlamında bir belgeyle ispatlayamayacağından, icra mahkemesi kiracının söz konusu iddialarını incelemeksizin itirazın kaldırılmasına hükmedecektir⁹²⁶.

Öte yandan kiracının, itiraz sebebini, kiraya verenin ileri sürdüğü belgelerle eşit kuvvet ve mahiyetteki bir belgeyle ispatlaması halinde ise İİK m. 275/3 uyarınca, icra mahkemesi, itirazın kaldırılması talebinin reddine karar verecektir. İİK'nın 274/3'üncü maddesinde 68'inci maddesine atıf yapılmadığı için, itirazın kaldırılması talebinin esasa ilişkin nedenlerle kabulü yahut reddi halinde, icra mahkemesi tazminata hükmedemeyecektir⁹²⁷. İtirazın kaldırılması talebinin reddi halinde, kiraya verenin İİK m. 275/4 gereği, genel mahkemede dava açabilmesinin mümkün olduğu belirtilmelidir.

⁹²² Kuru, 879; Keleş, 515; Ercan, 483.

⁹²³ Kuru, 879; Keleş, 515.

⁹²⁴ Kuru, 879; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 477; Keleş, 462; Kiraz, 303.

⁹²⁵ Keleş, 462.

⁹²⁶ Kuru, 879; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 478; Keleş, 485; Kiraz, 304.

⁹²⁷ YG 12. HD., 2000/17445 E., 2000/17976 K. sayılı ve 21/11/2000 tarihli kararına göre; "...Tahliye taahhüdüne dayalı olarak başlatılan icra takibinde borçluya 56 örnek tahliye emri tebliğ edilmiş ve borçlu tarafından takibe itiraz edilmiştir. Mercice itirazın kaldırılmasına ve borçlunun tazminatla sorumlu tutulmasına karar verildiği görülmektedir. Borçlunun itirazının kaldırılması yasaya uygun ise de, İ.İ.K.'nın 272 ve sonraki maddelerinde tazminat öngörülmediği halde alacaklı yararına tazminat verilmesi isabetsiz ve bozmayı gerektirir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hd-e-2000-17445-k-2000-17976-t-21-11-2000>) (Lexpera - E.T. 14/02/2024).

Kiraya verenin, tahliye taahhütnamesinde yer alan tahliye tarihinden önce ilamsız tahliye takibi başlattığı, tahliye taahhütnamesinde belirtilen tahliye tarihinden itibaren bir aylık süre geçtikten sonra ilamsız tahliye takibi başlatmış olduğu, birden fazla kiracının tahliye taahhütnamesi vermediği ve takip talebinde gösterilmediği yahut birden fazla kiraya verenin birlikte ilamsız tahliye takibine başvurmadağı hallerde de, icra mahkemesinin, itirazın kaldırılması talebinin reddine hükmedeceği belirtilmelidir⁹²⁸.

Son olarak, icra mahkemesinin kararına karşı kanun yoluna başvuru hususunun, konut ve çatılı işyeri olmayan taşınmazlar hakkında yaptığımız açıklamalarla aynı olduğu ifade edilmelidir⁹²⁹.

6. Tahliye Emrine İtiraz Edilmemesi

Konut ve çatılı işyeri olmayan taşınmazlar açısından kiracının söz konusu tahliye emrine itiraz etmemesi hali için yaptığımız açıklamaların, konut ve çatılı işyeri olan taşınmazlar için de geçerli olduğu ifade edilmelidir⁹³⁰.

D. Kiralanan Taşınmazda Üçüncü Kişinin Bulunması (İİK m. 276)

Kiralanan taşınmazda üçüncü kişi bulunması hali her iki ilamsız tahliye yolunda da söz konusu olabilmektedir⁹³¹. İİK'nın 276'ncı maddesinde, ilamsız tahliye takibi sonunda icra memurunun tahliye ve teslim için gittiği kiralanan taşınmazda, üçüncü bir kişiyle karşılaşması halinde ne yapılacağı hususu düzenlenmektedir. İİK m. 276/4 uyarınca, borçlunun eşi⁹³², kendisinin ve eşinin altsoy ve üstsoyu, ikinci dereceye kadar kan ve

⁹²⁸ Keleş, 519.

⁹²⁹ Bkz. III. Üçüncü Bölüm, B, 4, b, (4).

⁹³⁰ Bkz. III. Üçüncü Bölüm, B, 5.

⁹³¹ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 770; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 262; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 478; Ulukapı, *İcra*, 233; Tikveş, 294.

⁹³² YG 12. HD., 2006/23238 E., 2007/664 K. sayılı ve 22/01/2007 tarihli kararına göre; "...Görüldüğü üzere kural olarak, eşlerden birisi diğerine karşı ve ona tebaen taşınmazda oturduğundan boşanma gerçekleşse bile İİK'nun 276/son madde hükmü gereğince 3. kişi konumunda değildir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-daire-si-e-2006-23238-k-2007-664-t-22-1-2007>) (Lexpera - E.T. 09/03/2024).

kayın hısımları, iş ortakları⁹³³ ve borçluyla birlikte taşınmazda oturduğu anlaşılan kişilerin, üçüncü şahıs sayılmadığı belirtilmelidir. Dolayısıyla üçüncü kişi sayılmayan bu kişiler, kiracı gibi taşınmazdan tahliye edebileceklerdir⁹³⁴.

Esasında ilamsız tahliye takibinin hüküm ve sonuçları sadece borçlu olan kiracı açısından doğmakta olup, üçüncü kişileri etkilememektedir⁹³⁵. Ancak bununla birlikte kötüniyetli olan borçlular, kendilerinin yerine taşınmaza üçüncü kişiyi getirerek, kiralanan taşınmazın tahliyesinin icrasını engellemeyi amaçlayabilmektedirler⁹³⁶. Keza bununla birlikte ilamsız tahliye takibine başvurulduğunda, takibi yapan kişinin gerçekten de söz konusu taşınmazı kiraya verme yetkisinin bulunup bulunmadığı ve kiracı olarak gösterilen kişinin taşınmazda fiilen oturup oturmadığı hususları icra dairesi tarafından araştırılmadığından, kötüniyetli kişilerce kiraya veren sıfatıyla başlatılan tahliye takipleriyle, asıl kiraya veren ile aralarında kira sözleşmesi devam eden kiracı tahliye edilebilmektedir⁹³⁷. Benzer şekilde, kiraya verenler kiracıyı taşınmazdan tahliye edebilmek için, taşınmazda oturmayan biriyle kira sözleşmesi akdedip, buna dayanarak tahliye kararı alıp, kiracıyı taşınmazdan tahliye etmeye tevessül edebilmektedirler⁹³⁸. Böyle durumlar için İİK m. 276 uygulama alanı bulmaktadır.

İİK m. 276/1'de, ilamsız tahliye yolu sonucunda kiralanan taşınmaza gelen icra memurunun üçüncü kişiyle karşılaştığı hallerde, üçüncü kişi işgalde haklı olduğuna dair resmi bir evrak gösteremez ise üçüncü kişinin kiralanan taşınmazdan tahliye edileceği hüküm altına alınmıştır. Söz konusu resmi evrak, noterlikçe düzenlenmiş veya tarihi ve

⁹³³ YG 12. HD., 2007/20248 E., 2007/22728 K. sayılı ve 04/12/2007 tarihli kararına göre; "...Tahliyenin infazı için 05.04.2006 tarihinde mecra gidildiğinde hazır olan .....'nın, "taşınmazı borçludan kiraladığını ve işyerini ortak çalıştırdıklarını" beyan ettiği görülmüştür. İİK.nun 8/son maddesi gereğince icra tutanakları, kapsadıkları husus hakkında aksi ispat edilebilen karine teşkil ederler. Yani icra tutanakları aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir. Şikayetçi ..... anılan tutanağın aksini ispatlayamadığına göre açık beyanı karşısında borçlunun ortağı olduğunun kabulü gerekir. İİK.nun 276 son madde hükmü gereği borçlunun iş ortakları ile borçluya tebaan mecrida oturdukları anlaşılan şahıslar, bu madde hükmünün tatbikinde üçüncü şahıs sayılamayacağından..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-daire-si-e-2007-20248-k-2007-22728-t-4-12-2007>) (Lexpera - E.T. 16/02/2024).

⁹³⁴ Uyar, İİK Şerhi, 18588.

⁹³⁵ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 262.

⁹³⁶ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 262.

⁹³⁷ Keleş, 554.

⁹³⁸ Uyar, İİK Şerhi, 18591.

imzası onaylanmış kira sözleşmesi yahut tapu senedi olabilmektedir⁹³⁹. Bununla birlikte İİK m. 276/2'ye göre, üçüncü kişi işgalde haklı olduğuna dair resmi bir evrak gösteremese bile, icra dairesine ibraz edilen kira sözleşmesinin tarihinden önceki bir zamandan beri taşınmazda oturduğunu iddia eder ve icra memuru tarafından taşınmazın bulunduğu yerde yapılan incelemede bu iddia doğrulanırsa, taşınmazın tahliyesi ertelenmekte ve icra memuru bu durumu üç gün içinde icra mahkemesine bildirmektedir. Taşınmazın bulunduğu yerde yapılan inceleme, taşınmazda bulunan belgelerin incelenmesi yahut komşu taşınmazdaki kişilerin ifadelerinin tutanağa geçirilmesi şeklinde olabilmektedir⁹⁴⁰.

İİK m. 276'da yer alan şartlar var olmasına rağmen icra memurunun, icra dosyasını icra mahkemesine göndermeyip, kiralanan taşınmazda bulunan üçüncü kişiyi tahliye etmesi halinde, üçüncü kişinin, bu işleme karşı şikayet yolu ile icra mahkemesine başvurabilmesi mümkün kabul edilmektedir⁹⁴¹.

İİK m. 276/3 uyarınca, icra mahkemesi tarafları dinlemekte ve sonucunda üçüncü kişinin haksız olduğu kanaatine varırsa kiralanan taşınmazın tahliyesinin icrasına, böyle bir kanaate varamazsa taraflardan birine sulh hukuk mahkemesinde dava açması için yedi gün mühlet verilmesine karar vermektedir. Bu noktada, icra mahkemesinin kanaatinin oluşması için tarafların iddialarında yaklaşık ispatın yeterli olduğu ifade edilmektedir⁹⁴². Ayrıca söz konusu maddeden, icra mahkemesinin dosya üzerinden karar veremeyeceği, tarafları duruşmaya çağırması gerektiği anlaşılmaktadır⁹⁴³.

⁹³⁹ Üstündağ, 417; Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 771; Kuru ve Aydın, 290; Olgaç, *Tahliye*, 94; Uyar, *İİK Şerhi*, 18590; Görgün, Börü, Kodakoğlu, *İcra*, 366; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 478; Ulukapı, *İcra*, 233; Muşul, 1379; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 356; Keleş, 583.

⁹⁴⁰ Keleş, 585.

⁹⁴¹ YG 12. HD., 2015/26014 E., 2016/3380 K. sayılı ve 10/02/2016 tarihli karar (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-daire-si-e-2015-26014-k-2016-3380-t-10-2-2016>) (Lexpera - E.T. 12/03/2024).

⁹⁴² Keleş, 593.

⁹⁴³ Kuru, 885; Uyar, *İİK Şerhi*, 18592; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 479; Ercan, 484; YG 12. HD., 2006/10000 E., 2006/12574 K. sayılı ve 12/06/2006 tarihli kararına göre; "...*İcra Mahkemesi tarafları dinleyerek icabına göre tahliye emreder veya taraflardan birinin yedi gün içinde mahkemeye müracaat etmesi lüzumuna karar verir. Bu müddet içinde mahkemeye müracaat edilirse, davanın neticesine göre hareket olunur...*" düzenlemesine yer verilmiştir. Bu açık hükme rağmen *İcra Müdürlüğüne* dosyanın *İcra Mahkemesine* gönderilmesinden sonra taraflar dinlenmeden ve kayıt, belge ve de delilleri toplanmadan evrak üzerinde ve taraflardan biri yerine tarafların tümüne dava açmaları için süre verilmesi yönünde hüküm tesisi doğru görülmemiştir..." (<https://29b13951316a490bc215ebb98f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-daire-si-e-2015-26014-k-2016-3380-t-10-2-2016>)

İcra mahkemesinin karar verirken geniş bir takdir yetkisinin bulunduğu ve kötüniyetli davranışları önleyebileceği ifade edilmelidir⁹⁴⁴. Bu noktada üçüncü kişinin, borçlunun İİK'nın 276/4'üncü maddesinde yer almayan bir akrabası olması halinde, icra mahkemesinin, üçüncü kişinin iddiasını değerlendirirken, borçluyla aralarındaki yakınlık derecesini de dikkate alması gerekmektedir⁹⁴⁵. İcra mahkemesinin, sulh hukuk mahkemesinde dava açma külfetini, daha haksız olduğu kanaatine vardığı tarafa yüklediği belirtilmelidir⁹⁴⁶. Yargıtay, icra mahkemesinin dava açmak için süre verdiği taraflar ile kiraya veren ile üçüncü kişinin kastedildiğine, borçluya dava açmak için süre verilmesinin isabetsiz olduğuna hükmetmiştir⁹⁴⁷. İİK m. 276/3'ye göre, icra mahkemesinin verdiği süre içinde dava açılmaması halinde iddiadan vazgeçildiği varsayılırken, dava açılması halinde dava sonucuna göre hareket edilmektedir. Yedi günlük sürenin hak düşürücü süre olduğu ifade edilmektedir⁹⁴⁸.

Kiralanın taşınmazın tahliyesi, sulh hukuk mahkemesinde açılan dava sonuçlanana kadar durmaktadır⁹⁴⁹. Ancak bununla birlikte söz konusu dava sonucunda verilen kararın icrası için kesinleşmesi beklenmemektedir⁹⁵⁰. İİK m. 276/3'te, kanun yoluna başvurulması halinde, bu başvurunun neticelenmesinden önce tahliye kararının icrasının önüne geçmek adına, İİK m. 36'da yer alan icranın geri bırakılması müessesesinin burada da uygulama alanı bulabileceği hüküm altına alınmıştır.

E. Kiralanan Taşınmazın Tahliyesine İlişkin Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun⁹⁵¹ 18/B-1'inci maddesine, 28/03/2023 tarihli ve 7445 sayılı Kanunun⁹⁵² 37'nci maddesiyle yapılan

---

[f180002769de725.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2006-10000-k-2006-12574-t-12-6-2006](https://www.vetisonline.com/ictihat/yargitay/12-hukuk-dairesi-e-2006-10000-k-2006-12574-t-12-6-2006)) (Lexpera - E.T. 16/02/2024).

⁹⁴⁴ Üstündağ, 418; Kuru, 886; Olgaç, *Tahliye*, 96; Uyar, *İİK Şerhi*, 18593; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 479; Keleş, 595.

⁹⁴⁵ Kuru, 886; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 478.

⁹⁴⁶ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 774; Kuru, 886; Uyar, *İİK Şerhi*, 18593; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 479.

⁹⁴⁷ YG 12. HD., 2007/5286 E., 2007/7875 K. sayılı ve 20/04/2007 tarihli karar (<https://ea70330bbfe919e2312426c9be35e661274d7d97.vetisonline.com/belge/y-12-hd-e-2007-5286-k-2007-7875-t-20-04-2007/1919789/>) (Legalbank - E.T. 16/02/2024).

⁹⁴⁸ Postacıoğlu ve Altay, *İcra*, 774.

⁹⁴⁹ Kuru, 886; Uyar, *İİK Şerhi*, 18594; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, 479; Keleş, 594.

⁹⁵⁰ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, 262.

⁹⁵¹ 22/06/2012 tarihli ve 28331 sayılı Resmi Gazete.

⁹⁵² 05/04/2023 tarihli ve 32154 sayılı Resmi Gazete.

ekleme ile kiralanan taşınmazların İİK'ya göre ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler hariç olmak üzere, kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar, arabuluculuk dava şartı kapsamına alınmıştır. 7445 sayılı Kanunun 43/1-a bendi uyarınca söz konusu düzenleme 01/09/2023 tarihinde yürürlüğe girdiğinden, yürürlük tarihinden itibaren, kiralanan taşınmazların İİK'ya göre ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler dışındaki, kira ilişkisinden kaynaklanan tüm uyuşmazlıklar için dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olma zorunluluğu öngörülmüştür.

Kanun koyucunun kira uyuşmazlıklarında arabuluculuk dava şartı öngörmesinin sebebi, 7409 ve 7456 sayılı Kanunlarla getirilen, kira artışını %25 ile sınırlandıran hükmün, kira bedeliyle ilgili mahkemelere intikal eden uyuşmazlıkları arttırmasıdır⁹⁵³. Kira uyuşmazlıklarındaki dava şartı arabuluculuğun, yaklaşık %60 oranlarında anlaşmayla sonuçlanıp başarılı olduğu ve mahkemelerin iş yükünü azalttığı ifade edilmektedir⁹⁵⁴.

Söz konusu düzenlemenin, İİK'ya göre başvuru kiralanan taşınmazların tahliyesi yoluna ilişkin hükümleri, dava şartı olarak arabuluculuğa başvuru zorunluluğu kapsamı dışında tuttuğu açıkça görülmektedir⁹⁵⁵. Buna göre kira bedelinin süresinde ödenmemesi sebebiyle ilamsız tahliye ve kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye yoluna başvuru için önce arabuluculuğa başvurma yönünde bir zorunluluk bulunmamaktadır⁹⁵⁶. Keza söz konusu ilamsız tahliye yolları kapsamında kiracı olan borçlunun ödeme emrine / tahliye emrine itiraz ettiği hallerde, kiraya veren olan alacaklının itirazın kaldırılması yoluna başvurabilmesi için öncelikle dava şartı olarak arabuluculuğa başvurma zorunluluğu da bulunmamaktadır⁹⁵⁷.

İtirazın kaldırılması yolu takip hukukuna özgü bir yol olup, dava kabul edilmediğinden, itirazın kaldırılması yolunda icra mahkemesi genel hükümlere göre yargılama yapmadığından ve yargılama sonucunda varılan hüküm maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmeyip, yalnızca takip hukuku bakımından hüküm sonuç doğurduğundan ve bu itibarla aynı sebeplere dayalı olarak genel mahkemede dava açılabilmesi mümkün

⁹⁵³ Aydoğdu, 136; Ganbari, 201.

⁹⁵⁴ Aydoğdu, 136.

⁹⁵⁵ Sert Sütçü, 1509; Süleyman Burak Gündoğdu, "Kira Uyuşmazlıklarında Dava Şartı Arabuluculuk Uygulaması Üzerine Bazı Düşünceler," *Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 6/2 (2023): 853.

⁹⁵⁶ Gündoğdu, 853.

⁹⁵⁷ Gündoğdu, 853.

olduğundan, kanun koyucunun İİK'ya göre başvurulana kiralanana taşınmazların tahliyesi yoluna ilişkin hükümleri ve dolayısıyla itirazın kaldırılması yoluna başvuruyu, dava şartı olarak arabuluculuk kapsamı dışında bırakmasını isabetli buluyoruz.

Bununla birlikte her ne kadar, İİK'ya göre kiralanana taşınmazların tahliyesi yoluna başvurulmuş olsa da, icra mahkemesinin genel hükümlere göre yargılama yapmaması sebebiyle (örneğin, adi yazılı senet üzerindeki imzayı inceleyememesi) sonradan sulh hukuk mahkemesinde dava açılmak istenirse, öncelikle dava şartı olarak arabuluculuğa başvurulması gerekecektir⁹⁵⁸. Zira söz konusu hallerde mevzu bahis olan, kira ilişkisinden kaynaklanan bir uyuşmazlıktır. Kanunda herhangi bir ayırım gözetilmediğinden, sulh hukuk mahkemesine başvuran hangi taraf olursa olsun, ortada kira ilişkisinden kaynaklanan bir uyuşmazlık varsa, öncelikle arabuluculuk müessesesine başvurmak zorundadır⁹⁵⁹.

---

⁹⁵⁸ Gündoğdu, 854.

⁹⁵⁹ Gündoğdu, 854.

SONUÇ

2004 sayılı İcra İflas Kanununda, kiralanan taşınmazların şartları sağlaması halinde, mahkemeden alınan bir tahliye kararı olmaksızın, ilamsız icra yoluyla tahliyesine imkân tanınmaktadır. Ancak bununla birlikte İsviçre mehzaz kanunda yer alan, kiralanan taşınmazların ilamsız icra yolu ile tahliye edilmesine olanak tanıyan hükmün, 1994 yılındaki kanun değışikliğıyle ilga edilmesi dikkat çekmektedir⁹⁶⁰. Kiralanan taşınmazların ilamsız tahliyesine imkân veren hükmün ilga edilmesinde amacın, ciddi ve ağır neticeler doğuran kiralanan taşınmazın tahliyesinin, mahkemeye başvurup ilam alınmaksızın icra dairesine başvurularak ilamsız icra yoluyla gerçekleştirilmesinin yol açtığı sakıncaları bertaraf etmek olduğunu düşünmekteyiz. Kanaatimizce, kiralanan taşınmazların ilamsız icra yolu ile tahliye edilmesine olanak tanıyan hüküm, yalnızca kira bedelinin süresinde ödenmemesi ve kira süresinin sona ermesi şeklindeki iki duruma mahsus olarak uygulama alanı bulduğundan ve kiralanan taşınmazın tahliyesinin nispeten daha kısa sürede, daha ucuz yoldan ve kolay bir şekilde gerçekleştirilmesine imkân sağladığından, böyle bir hükmün yürürlükte olmasında hukuki bir yarar bulunmaktadır. Bu noktada söz konusu hükmün, sağladığı kolaylık ve yararın, sebep olabileceğı sakıncalardan ağır bastığı düşüncesindeyiz.

Diğer yandan kira bedelinin süresinde ödenmemesi sebebiyle başvurulmuş ilamsız icra prosedürü içerisinde kiraya verenin icra mahkemesinden tahliye kararı aldıktan sonra kiralanan taşınmazın tahliyesine yönelik icrai işlemlerin başlatılabildiğı; kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurulmuş ilamsız icra prosedürü içerisinde ise tahliye emrine itiraz edilmemesi durumu hariç olmak üzere icra mahkemesinden alınan tahliye kararı ile birlikte kiralanan taşınmazın tahliyesine yönelik icrai işlemlerin başlatılabildiğı göz önünde bulundurulduğunda, kiralanan taşınmazın ilamsız icra yoluyla tahliyesi kapsamında, sakıncalı ve hakkaniyete aykırı bir durumun doğmayacağı anlaşılmaktadır. Zira kiralanan taşınmazın tahliyesi için başvurulmuş söz konusu ilamsız icra yolunda da ekseriyetle icra mahkemesinin kararı ile tahliye gerçekleştirilmektedir.

Değinilmesi gereken diğer bir husus, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ'in 8/3'üncü maddesi uyarınca, her ikisi de Türkiye'de

⁹⁶⁰ Yıldırım ve Deren Yıldırım, 350.

yerleşik olan taraflardan, kiracının Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmaması halinde kira bedeli yabancı para olarak kararlaştırılabiliyorken, kiraya verenin Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmaması halinde, kira sözleşmesinde kira bedelinin yabancı para olarak kararlaştırılamaması ve bu durumun eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmesidir. Kanun koyucunun bu hususu ele alması ve vatandaşlık bağına ilişkin bir ayırım gözetmeksizin, kira bedelinin sözleşme serbestisi ilkesi gereği yabancı para şeklinde de belirlenebilmesine imkân veren bir düzenleme yapması gerekmektedir.

Yargıtay her ne kadar, itirazın kaldırılması talebinin esasa ilişkin sebeplerle kabulü veya reddi hallerinde, alacaklı olan kiraya veren veya borçlu olan kiracının, tazminat talebini, mutlaka itirazın kaldırılması ve tahliye talebiyle birlikte icra mahkemesine başvuru esnasında ileri sürmesi gerekmediğine, İİK m. 68/7’de herhangi bir süre şartı mevcut olmaması sebebiyle yargılamanın her aşamasında söz konusu talebin ileri sürebileceğine hükmetmekte ise de İİK m. 68/7’de tazminat talebinin ileri sürülebilmesi için açıkça bir süre sınırlaması yapılmamış olması ve tazminat talebinin, ayrı bir davayla ileri sürülemiyor olması, söz konusu tazminat talebinin yargılamanın her aşamasında ileri sürebileceğine dayanak oluşturmamaktadır. Bu noktada HMK m. 319’da yer alan iddianın genişletilmesi yasağı doğrultusunda, alacaklının dava dilekçesini, borçlunun ise cevap dilekçesini ileri sürdüğü ana kadar tazminat talebini ileri sürebilmesinin kabulü isabetli olacaktır. Zira söz konusu dilekçelerin ileri sürüldüğü ana kadar iddia ve savunmanın serbestçe genişletilebileceği HMK m. 319’da hüküm altına alınmıştır. Ancak yine de uygulamada doğabilecek sakıncaları önlemek adına, itirazın kaldırılması talebinin esasa ilişkin sebeplerle kabulü veya reddi hallerinde tazminat talebinin yargılamanın hangi aşamasına kadar ileri sürülebileceği hususunun kanun koyucu tarafından aydınlatılması ve bu hususta İİK’da açıkça düzenleme yapılması gerekmektedir.

Yargıtay her ne kadar, ödeme emrine süresi içinde itiraz etmeyen ve ödeme süresi içinde kira borcunu ödemeyen borçlunun, icra mahkemesinde, ilamsız tahliye takibinden ve ödeme emrinin kendisine tebliğinden önce kira borcunu ödediğini ileri sürebilmesinin mümkün olduğunu; icra mahkemesinin, yalnızca işlemleri onaylayan ve otuz günlük ödeme süresi içinde kira borcunun ödenip ödenmediğini tespit eden bir

konumda olması kanuna uygun düşmediğinden, ödeme emrine itiraz edilmemesi ve süresi içinde ödeme yapılmaması sebebiyle ilamsız tahliye takibi kesinleşse dahi, kira borcunun takipten önce ödenip ödenmediğini araştırabileceğine hükmetmekte ise de söz konusu kabul, İİK m. 269/2’de yer alan ve ödeme emrinin tebliğ üzerine itiraz sebeplerini yedi gün içinde icra dairesine bildirilmesinin mecburî olduğunu düzenleyen, açık hükme aykırılık teşkil etmektedir. Bunun yanı sıra Yargıtay’ın söz konusu kararı, yedi günlük itiraz süresinin hak düşürücü süre olduğu, bu süre sona erdikten sonra ileri sürülen itirazların geçersiz olup dinlenmeyeceği, borçlunun ödeme emrine itirazında ileri sürdüğü hususlar ile bağlı olup bunları sonradan değiştirip genişletemeyeceğine ilişkin İİK’nın 63’üncü maddesine de aykırılık teşkil etmektedir. Dolayısıyla, kanun ile kendisine verilen yetki ve sınırlar dahilinde inceleme yapıp karar vermekle yükümlü olan, somut olayın özelliğine göre ilgili kanunda bahsi geçen noktaları inceleyip aydınlatması ve karara bağlaması yeterli kabul edilen icra mahkemesinin, İİK m. 269/a’da bahsi geçen, “borçlu olan kiracının ödeme emrinde yer alan yedi günlük itiraz süresi içinde itiraz edip etmediği ve ödeme süresi içinde kira borcunu ödeyip ödemediği” yönünde yaptığı incelemeler yeterli kabul edilmeli, yetki sınırları dışına çıkarak başkaca bir inceleme yapamaması gerekmektedir. Kaldı ki, İİK’nın 269/d maddesinin atfıyla 72’nci maddesi gereği, borçlunun ödeme emrinin tebliğinden önce yaptığı ödemeleri genel mahkemede açtığı menfi tespit davası kapsamında ileri sürmesi ve bu ödemelerin inceleme konusu yapılması mümkün olduğundan, böyle bir durumda borçlu olan kiracı herhangi bir hak kaybına uğramayacaktır.

Kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurulmuş ilamsız tahliye takibinde, tahliye emrine itiraz üzerine kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna, hangi süre içinde başvuracağı İİK’da açıkça düzenlenmemiştir. Yargıtay bu hususta, İcra İflas hukukunda hakkın kullanımının belli sürelerle sınırlandırıldığı, kendisine karşı hak kullanılacak kişinin de hukuken korunması gerektiği, kanunun bir tarafı devamlı diğerinin tehdidi altında bırakmayı benimsemiş olamayacağı gerekçelerine ve hakkın kötüye kullanılmaması (TMK m. 2) ilkesine dayanarak, itirazın kaldırılması yoluna başvuru şeklinde tezahür eden hakkın makul bir süre içinde kullanılması gerektiğini kabul etmektedir. Bu noktada, kanun koyucunun kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurulmuş ilamsız tahliye takibinde, tahliye emrine itiraz üzerine kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna başvuru süresi hakkında İİK’da bir düzenleme yapmamış olması,

kiraya verenin istediği zaman itirazın kaldırılması yoluna başvurabileceği, herhangi bir süre sınırlaması olmadığı şeklinde yorumlanamayacağından, Yargıtay'ın bahsi geçen görüşüne katılmaktayız. Ancak bununla birlikte hakkın kullanılması gereken makul sürenin de belirli olması gerektiği düşüncesindeyiz. Bu itibarla, süresinde ödenmeyen kira borcu sebebiyle başvurulmuş ilamsız tahliye takibi açısından itirazın kaldırılması yolunu düzenleyen İİK m. 269/3'teki altı aylık başvuru süresinin, kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurulmuş ilamsız tahliye takibi açısından da uygulanabileceği düşüncesindeyiz. Ancak yine de kanun koyucunun kira süresinin sona ermesi sebebiyle başvurulmuş ilamsız tahliye takibinde, tahliye emrine itiraz üzerine kiraya verenin itirazın kaldırılması yoluna başvuru süresi hakkında İİK'da açıkça bir düzenleme yapması gerekmektedir.

İİK m. 273'te tahliye emrine itirazın olmadığı hallerde, tahliye emriyle kendisine tanınan sürenin sona ermesinden sonra, kiralanan taşınmazın zorla tahliye edilerek kiraya verene teslim edileceği düzenlenmiştir. Ne var ki kiracının tahliye emrine itiraz etmesi halinde, itirazın kaldırılması yolunda, kiralanan taşınmazın tahliye edilebilmesi için öncelikle icra mahkemesinde; tahliyesi talep edilen taşınmaz ile kira sözleşmesinde gösterilen taşınmazın aynı yer olup olmadığı, kiraya verenin tahliye talebini kira süresinin son bulmasından itibaren bir ay içinde ileri sürüp sürmediği, takip talebinde tahliye isteminin bulunup bulunmadığı, tahliye emrinin yasal şartları taşıyıp taşımadığı, tüm kiraya verenlerin tüm kiracılara karşı ilamsız tahliye takibine başvurup başvurmadığı gibi hususlar incelenmesine rağmen, tahliye emrine itiraz etmemesi halinde söz konusu hususların icra mahkemesi tarafından incelenmemesi, eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Bu itibarla, kiracının tahliye emrine itiraz etmesi hali ile tahliye emrine itiraz etmemesi hali arasında var olan eşitlik ilkesine aykırılığın ortadan kaldırılması adına, kanun koyucunun, kira süresinin sona ermesi sebebiyle ilamsız tahliye takibine ilişkin hükümlerde değişiklik yapması ve İİK 269 vd. hükümlerinde düzenlenen sistemin, burada da uygulanabilmesine imkân tanınması gerekmektedir.

İİK'da yer alan ilamsız tahliye takibine ilişkin maddelerin, ilamsız icra yoluna ilişkin hükümlerden bazılarına atıf yaparken bazılarında yapmaması ve her iki ilamsız tahliye yolu kapsamında yapılan atıfların birbiriyle aynı olmaması, ilamsız tahliye yoluna

ilişkin uygulamada birtakım farklılıklara ve duraksamalara sebebiyet vermektedir. Bu noktada uygulamada yer alan ve çalışma kapsamında belirttiğimiz tartışmalı noktaların kanun koyucu tarafından ele alınması ve söz konusu hususların netliğe kavuşturulmasının isabetli olacağı kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

Akartepe, Alpaslan. “Türk Borçlar Kanunu'nun 315. Maddesi Çerçevesinde Kiracının Kira Bedelini Ödemede Temerrüdü ve Hukuki Sonuçları.” *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22/3 (2016): 83-110.

Akçaal, Mehmet. “Yargıtay Uygulaması Işığında Yazılı Tahliye Taahhüdü ve Çözüm Önerileri.” *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12/2 (2022): 949-979.

Akıntürk, Turgut ve Derya Ateş Karaman. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2014.

Akkurt, Sinan Sami, Kemal Erdoğan, Hüseyin Tokat. *Borçlar Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019.

Aral, Fahrettin ve Hasan Ayrancı. *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2019.

Arslan, Ramazan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz, Emel Hanağası. *İcra ve İflâs Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2022.

Aşık, İbrahim. “Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na Göre Yetki Sözleşmesi.” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 97 (2011): 11-48.

Aşık, İbrahim, Ömer Faruk Saçar, Ozan Tok, Yakup Oruç. *İcra ve İflâs Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.

Atalı, Murat ve İbrahim Ermenek. *İcra ve İflâs Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.

Aydoğdu, Murat. “Kira Parasında Artışı %25 ile Sınırlayan Düzenlemeler Konusunda Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar Hakkındaki Değerlendirmeler.” *İzmir Barosu Dergisi*, 88/3 (2023): 135-164.

Aydoğdu, Murat ve Nalan Kahveci. *Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2014.

Becker, Herman. *İsviçre Borçlar Kanunu Şerhi İkinci Bölüm Çeşitli Sözleşme İlişkileri Madde: 184-551*. A. Suat Dura tarafından çevrilmiştir. Yargıtay Yayınları No: 24, 1993.

Belgesay, Mustafa Reşit. *İcra ve İflas Kanunu Şerhi*. İstanbul: M. Sıralar Matbaası, 1954.

Berkin, Necmettin M. *Tatbikatçılara İcra Hukuku Rehberi*. İstanbul: Filiz Kitabevi, 1980.

Boran Güneysu, Nilüfer. “İcra Takip İşlemleri.” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 101 (2012): 31-60 (İcra Takip İşlemleri).

Boran Güneysu, Nilüfer. “Kiralanan Taşınmazların Tahliyesinde İcra Takibinin İptal ve Talikinin Uygulanması Sorunu.” *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11/Özel Sayı (2009): 893-912 (İptal ve Talikin Uygulanması).

Boran Güneysu, Nilüfer. “Yargıtay’ın Bir Kararı Işığında İlamsız İcra Takibinde Yetki İtirazı.” *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 1/26 (2016): 203-226 (Yetki İtirazı).

Bozok, Salim. “İcra Hukukunda Borçlu Adına Tescili Talep veya Dava Etme Yetkisinin Alacaklıya Verilmesi.” *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 26/1 (2020): 487-523.

Budak, Ali Cem. *Karşılaştırmalı İcra ve İflâs Kanunu*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.

Çiftçi, Pınar. *İcra Hukukunda Menfaat Dengesi*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2010 (Menfaat Dengesi).

Çiftçi, Pınar. “Menfaat Dengesi Çerçevesinde Genel İcra Hukuku ile Kamu İcra Hukukunun Karşılaştırılması.” *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12/Özel Sayı (2010): 313-379 (İcra Hukuku Karşılaştırması).

Dişel, Buse. *İcra Hukukunda Takip Arkadaşlığı*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2014.

Duran, Osman. “Konut ve Çatılı İşyeri Kiraları Kapsamındaki Taşınmazların Kira Bedelinin Ödenmemesi Nedeniyle İlamsız İcra Yoluyla Tahliyesinde Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması (İİK m. 269/b).” *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13/1 (2018): 217-280 (Kira Sözleşmesine İtiraz ve Kaldırılması).

Duran, Osman. “Türk İcra ve İflas Hukuku Sistemi ve Takip Yolları.” *Conference Proceedings, First Mediterranean International Conference on Social Sciences by University of Donja Gorica*, 1/1 (2017): 287-300 (Takip Yolları).

Edgü, Ekrem. *Hukuk Yargılama Usulü İcra ve İflâs Hukuku*. İstanbul: İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Nihad Sayâr - Yayın ve Yardım Vakfı Yayınevi Yayınları, 1978.

Ercan, İsmail. *Uygulamacılar İçin İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.

Erdoğan, Celâl. *Tahliye Kira Tespiti ve Kira Alacağı Davaları*. Ankara: Sevinç Matbaası, 1984 (Tahliye).

Erdoğan, Hasan. *Tahliye Kira Tespiti Kira Alacağı ve Tazminat Davaları*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2006 (Tahliye Davaları).

Eren, Fikret. *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2017.

Ganbari, Muhammed Kiomers. “Kira Artış Oranına Dair Geçici Maddeler ile Taraf İradesi: Özellikle Arabuluculuk.” *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 27/4 (2023): 197-232.

Gören Ülkü, Nazlı. *İcra Hukukunda Ödeme Emri*. İstanbul: Arıkan Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti., 2008.

Görgün, L. Şanal, Levent Börü, Mehmet Kodakoğlu. *İcra ve İflâs Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2022 (İcra).

Görgün, L. Şanal, Levent Börü, Mehmet Kodakoğlu. *Medenî Usûl Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2021 (Usul).

Gümüş, Mustafa Alper. *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2013.

Gündoğdu, Süleyman Burak. “Kira Uyuşmazlıklarında Dava Şartı Arabuluculuk Uygulaması Üzerine Bazı Düşünceler.” *Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 6/2 (2023): 851-880.

Gürdoğan, Burhan. *İcra Hukuku Dersleri*. Ankara: Ajans Türk Matbaası, 1970.

İnceoğlu, Mehmet Murat. *Kira Hukuku Cilt 1*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2014.

Karahasan, Mustafa Reşit. *Türk Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri Birinci Cilt*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2002.

Karakimseli, Ayşe. “İcra Takiplerinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi(UYAP) Kullanımı.” *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13/1 (2018): 315-360.

Karşı, Abdurrahim. *İcra ve İflas Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2022 (İcra).

Karşı, Abdurrahim. *Medeni Muhakeme Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2020 (Muhakeme).

Kayar, İsmail. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015.

Keleş, Şanver. *Kiralanan Taşınmazların İlamsız Tahliyesi*. Ankara: Turhan Kitabevi, 2009.

Kılıçoğlu, Evren. *İcra Sözleşmeleri*. İstanbul: Arıkan Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti., 2005.

Kılınç, Ayşe. “İcra Tazminatına Hükmedilebilmesinde Talep Koşulu ve Taleple Bağlılık İlkesi Bakımından Değerlendirilmesi.” *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 21/1 (2019): 205-231.

Kiraz, Taylan Özgür. *İcra Mahkemesinde İtirazın Kaldırılması*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.

Koç, Evren. “Bir Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolu: İlamsız İcra Takibi.” *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 8/1 (2021): 235-257.

Kuru, Baki. *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.

- Kuru, Baki ve Ali Cem Budak. “Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun Getirdiği Başlıca Yenilikler.” *İstanbul Barosu Dergisi*, 85/5 (2011): 3-43.
- Kuru, Baki ve Burak Aydın. *İcra ve İflâs Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2021.
- Muşul, Timuçin. *İcra ve İflâs Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.
- Olgaç, Senai. *İcra - İflâs Birinci Cilt*. Ankara: Olgaç Matbaası, 1978 (İcra).
- Olgaç, Senai. *İcra ve İflâs Kanunu Hükümlerine Göre Gayrimenkullerin Tahliyesi*. Ankara: Olgaç Matbaası, 1978 (Tahliye).
- Onar, Sıddık Sami. *İcra Hukukunda Temel Bilgiler*. İstanbul: Kutulmuş Matbaası, 1968.
- Özkan Kıdıl, Barçın. “Genel Haciz Yoluyla Takipte Ödeme Emrine İtirazın Geri Alınması.” *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 29/4 (2021): 3121-3164.
- Öztürk, Emrah. *Medeni Usul Hukukunda İlk İtirazlar ve Ön İnceleme Aşaması*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2021.
- Özyakışır, Özkan. *Konut ve Çatılı İşyeri Kira Sözleşmelerinde Kira Bedeli*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Pekcanitez, Hakan, Oğuz Atalay, Muhammet Özkes. *Medenî Usûl Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2016.
- Pekcanitez, Hakan, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan, Muhammet Özkes. *İcra ve İflâs Hukuku*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2017.
- Peksöz, Vildan. “İcra Hukukunda Adi Ortaklığın ve Ortakların Taraf Durumu.” *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 8/16 (2020): 353-373.
- Postacıoğlu, İlhan E. ve Sümer Altay. *İcra Hukuk Esasları*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2010 (İcra).
- Postacıoğlu, İlhan E. ve Sümer Altay. *Medenî Usûl Hukuku*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2020 (Usul).
- Sağlam, İpek. “Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarında Yazılı Tahliye Taahhüdü ve Uygulamada Karşılaşılabilecek Sorunlar.” *Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11/1 (2023): 29-47.
- Sert Sütçü, Selin. “Kiracıdan Kaynaklanan Sebeplerle Kiralanın Tahliyesi: Yazılı Tahliye Taahhüdü (Sorunlar - Çözüm Önerileri).” *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13/2 (2023): 1491-1516.
- Şenyüz, Doğan. *Borçlar Hukuku Genel ve Özel Hükümler*. Bursa: Ekin Yayınevi, 2018.
- Tandoğan, Haluk. *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2008.

Tanrıver, Süha. “Hukuk Muhakemeleri Kanunu Bağlamında Akdedilen Yetki Sözleşmeleri Üzerine Bazı Düşünceler.” *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16/Özel Sayı (2014): 459-468.

Tercan, Erdal. *İcra ve İflâs Hukuku*. Ankara: Gazi Kitabevi, 2010.

Tikveş, Özkan. *İçtihatlarla Açıklamalı İcra ve İflâs Kanunu (Şerh)*. İstanbul: Acar Matbaacılık, 1990.

Tok, Ozan. “İcra İşleminin Yapısı ve Hukuki Rejimi.” *Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 9/1 (2021): 57-85.

Tunaboğlu, Müslim. *Kira Hukuku Tahliye Uyarlama Tesbit Alacak Davaları 2. Cilt*. Ankara: Adil Yayınevi, 2000.

Ulukapı, Ömer. *İcra ve İflâs Hukuku*. Konya: Mimoza Yayınları, 2015 (İcra).

Ulukapı, Ömer. “İcra ve İflâs Hukukunda Gecikmiş İtiraz.” *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Halil CİN'e Selçuk Üniversitesinde 10. Hizmet Yılı Armağanı, Şubat (1995): 299-334 (Gecikmiş İtiraz).

Ural Çınar, Nihal. *Kira Bedelinin Ödenmemesi ve Hukuki Sonuçları*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2014.

Uyar, Talih. “Genel Haciz Yolu İle İlamsız Takiplerde Yetkili İcra Dairesi (İİK m. 50).” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 18/56 (2005): 328-340 (Yetkili İcra Dairesi).

Uyar, Talih. *Gerekçeli - İçtihatlı İcra ve İflâs Kanunu Şerhi*. Manisa: Gediz Matbaası, 1973 (Şerh).

Uyar, Talih. “İcra Hukukunda Süreler.” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 55 (2004): 239-260 (Süreler).

Uyar, Talih. *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi (Cilt 11: İİK. 265-277)*. İzmir: Yazarın Kendi Yayını, 2009 (İİK Şerhi).

Uyar, Talih. “İlâma Dayalı Olarak İlamsız Takip Yapılabilir Mi? (İİK md. 36).” *İstanbul Barosu Dergisi*, 86/1 (2012): 131-136.

Uyar, Talih. “Kiralanan Taşınmazın ‘Kira Borcunun Ödenmemesi (Temerrüt)’ Nedeniyle İlamsız İcra Yoluyla Tahliyesi.” *Ankara Barosu Dergisi*, 67/1 (2009): 75-106 (Temerrüt Nedeniyle Tahliye).

Uyar, Talih. “Tahliye Takiplerinde İhtarlı Ödeme Emrine İtiraz Edilmesi ve İtirazın İcra Mahkemesince İncelenmesi (İİK. m. 269 b).” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 84 (2009): 386-400 (Ödeme Emrine İtiraz ve İncelenmesi).

Uyar, Talih. “Takip Talebinin Genel İçeriği (İİY. mad. 58).” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 1 (2001): 111-176 (Takip Talebi).

Uyumaz, Alper. *İcra ve İflâs Hukukunda Gecikmiş İtiraz*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011.

Üstündağ, Saim. *İcra Hukukunun Esasları*. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2000.

Varol, Gökçe. “İcra Mahkemelerinde Yargılama Usulü.” *Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 6/2 (2020): 435-465.

Yalman, Süleyman. “Tahliye Sebebi Olarak Yazılı Tahliye Taahhüdü.” *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13/2 (2005): 7-22.

Yardımcı, Taner Emre. “İcra Takibi Yoluyla Bitcoin Alacağının İleri Sürülmesi ve Borçlunun Bitcoininin Haczedilmesi.” *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 23/3 (2019): 97-128.

Yavuz, Cevdet, Faruk Acar, Burak Özen. *Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler Birinci Cilt*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2022.

Yıldırım, Mehmet Kamil ve Nevhis Deren Yıldırım. *İcra ve İflas Hukuku*. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2021.

Yıldırım, Mehmet Kamil ve Ozan Tok. “İtirazın Kaldırılması Yargılamasında Delil Başlangıcının Delil Değeri.” *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22/1 (2016): 241-250.

Zevkliler, Aydın ve Emre Gökyayla. *Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri*. Ankara: Turhan Kitabevi, 2019.